

ЦЕНТР ПРОГРЕСИВНОЇ ОСВІТИ «ГЕНЕЗУМ»

Збірник матеріалів Всеукраїнської
науково-практичної конференції

Дошкільна педагогіка: від традицій до інновацій

28 листопада 2023 р.

Дніпро – 2023

УДК 373.1

ББК 74.2

Дошкільна педагогіка: від традицій до інновацій: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Дніпро, Україна, 28 листопада 2023 року). Дніпро: Центр прогресивної освіти «Генезум», 2023. – 279 с.

У збірнику містяться результати практичних та теоретичних досліджень вихователів ЗДО, що були подані на Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Дошкільна педагогіка: від традицій до інновацій». Даний збірник розрахований на вихователів, керівників гуртків, адміністрацію та інших учасників освітнього процесу ЗДО. Тематика публікацій свідчить про різноманітність інтересів педагогічної спільноти у напрямку перспектив впровадження інновацій у роботу закладів дошкільної освіти. Опубліковані матеріали адресовані як фахівцям, так і тим, хто цікавиться сучасним станом організації роботи українських закладів дошкільної освіти.

Організатори конференції приймали матеріали у авторській редакції, що позначилося на тому, що у збірнику тез доповідей із максимальною точністю відображається орфографія і пунктуація, яка була обрана авторами публікацій.

Усі матеріали подаються у оригінальній редакції авторів тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Дошкільна педагогіка: від традицій до інновацій».

© Колектив авторів, 2023

© Центр прогресивної освіти «Генезум», 2023

Зміст

Секція 1. Психологічні аспекти сучасної дошкільної освіти: розвиток, мотивація, благополуччя

Говоруха В.І. Заняття з логіко-математичного розвитку для дітей середнього дошкільного віку «Як лисенятко математики вчилось»...	7
Колосова Ю.В. Квест-розвага «Завітай у казку».....	9
Періг Н.М. Семінар-практикум для молодих педагогів: «Педагог – професія чи покликання?».....	14
Донченко О.В. Конспект творчого заняття-гри з елементами театралізованої діяльності та сенсорної інтеграції з дітьми старшого дошкільного віку з ООП «Мандрівка українською казкою».....	19
Балдич О.М. День самоврядування, як нова форма взаємодії закладу і сім'ї.....	22
Пронів Н.І. Щедра осінь вже прийшла і дари нам принесла.....	25
Бірюкова Н.М. Глобальне читання, як одна з методик альтернативного навчання дітей з розладами аутичного спектру.....	28
Маліновська Т.В. Інноваційні технології соціалізації дошкільнят в освітньому просторі.....	34
Коренєва М.М. Заняття для дітей середнього дошкільного віку з логіко-математичного розвитку на тему: «Подорож з золотою рибкою».....	38
Степаненко М.А. Майстер-клас на тему: «Використання дарів Ф. Фребеля на музичних заняттях з дітьми дошкільного віку».....	42
Кривошеєва С.С., Стрижак Н.М. Багатофункціональний розвивальний посібник для дітей дошкільного віку «Природа навколо нас».....	45
Роїк О.В. Тренінгове заняття з батьками «Щаслива дитина – благополучна родина».....	50
Мороз О.Ф. Дошкільна педагогіка від традицій до інновацій.....	54
Комаровська О.В. Використання засобів арт-терапії у формуванні психологічної стійкості дітей дошкільного віку.....	57
Лавренюк С.М. Адаптація дітей дошкільного віку із сімей внутрішньо переміщених осіб до нового закладу дошкільної освіти.	62
Трохимчук М.С. Педагогічний дизайн відкритого заняття на тему: «Морська подорож».....	67
Волобоєва Т.В. Конспект заняття з розвитку звукосприймання у дітей із затримкою психічного розвитку на тему: «Врятуємо сороконіжку Жужу».....	70
Іванько Т.І. Розповідання казки як засіб для розвитку емоційної сфери дітей дошкільного віку.....	74
Махарінська А.А. Сенсорний розвиток дітей з особливими освітніми потребами засобами нейропсихологічних методик.....	78
Баран Ю.М. Конспект інтегрованого заняття «Зайчикові іменини».	82

Юрченко Т.В., Дворовенко С.В. Нейропсихологічний підхід в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.....	85
Кузьмич Т.В. Тривожність як індивідуально-психологічна особливість дітей дошкільного віку.....	89
Вороніна В.А., Косенко А.В. Використання нетрадиційних технологій в корекційній роботі логопеда.....	94
Курган О.О. Конспект логопедичних занять з використанням елементів Су-Джок терапії «Подорож до країни Лапландії».....	99

Секція 2. Цифровізація в дошкільному віці: гаджети та додатки для раннього розвитку

Топчий С.М. Інноваційна краєзнавча діяльність в ЗДО - джерело національної ідентичності.....	105
Притуленко Н.С. Цифрові девайси для дошкільного віку: аспектний підхід.....	107
Мігаль В.Ю. Цифрові технології та ефективність їх використання під час освітнього процесу у закладі дошкільної освіти.....	111
Мацко Н.О. Нетрадиційне заняття старшої групи «Осінь дивовижна подорож».....	116
Щавленко С.С. Комп'ютерна ігро-технологія формування операційної готовності старших дошкільників до використання комп'ютерних засобів у самостійній математичній діяльності.....	125
Акімова І.В. Конспект інтегрованого заняття з елементами нетрадиційного малювання для дітей 6-го року життя на тему: «Зимова казкова подорож».....	131
Побережна Л.Л. Цифровізація дошкільної освіти.....	133
Скоп А.С. Конспект заняття з навчання дітей опису іграшки (іграшка за вибором) у молодшій групі.....	134
Бей І.Є. Заняття-квест на тему: «Знавці природи».....	136
Бурік Л.О., Буть М.А. Упровадження ІКТ в освітній процес: сучасні рішення.....	139

Секція 3. Досвід вихователя закладу дошкільної освіти у форматі освітніх трансформацій

Перехожук О.В. Заняття з ознайомлення з навколишнім середовищем та аплікації «Калина».....	144
Суховецька О.М. Виховання особистості за допомогою спадщини Василя Сухомлинського.....	149
Ткачова Т.В. Сценарій свята для дітей спеціальної групи з порушенням мови «Осіньне кафе».....	155
Матвєєва О.О. Формування позитивного іміджу закладу дошкільної освіти засобами інтернет-ресурсів.....	160

Легарєва О.Л. Використання коректурних таблиць в рамках впровадження програми соціальної та фінансової освіти дітей дошкільного віку AFLATOT.....	164
Гусєва Н.О. Логоритмічне заняття для дітей спеціальної групи із ЗНМ старшого дошкільного віку «Кицькин дім».....	168
Пономаренко О.В. Використання кругів Ейлера у роботі з дошкільниками (молодший дошкільний вік) на заняттях з логіко-математичного розвитку: «Цікаві круги від сніговичка».....	173
Пастушенко А.Д. Конспект інтегрованого заняття з використанням веб-ресурсів «Захоплююча подорож Зернятка».....	175
Маляренко Л.С. Заняття-подорож «День народження зайчика» з використанням кольоро-, аква- і піскотерапії.....	179
Сімчук Н.В. Інтегроване заняття «Подорож до Королеви Математики».....	183
Нікітенко О.В. Гра-стратегія для дітей старшого дошкільного віку «День народження садочка».....	187
Радовська Н.І. Конспект заняття для дітей середньої групи по ознайомленню із соціумом на тему: «Дітворі про лікарів».....	191
Жукова Ю.П. Інтегроване заняття для дітей старшого дошкільного віку «Дивовижний світ каміння».....	194
Підкаура А.І., Лонська Л.А. Конспект заняття в молодшій групі «Ягідки калинки - червоні намистинки».....	197
Голуб Д.Ю. Конспект онлайн-заняття на тему: «Ідея гармонії людини й природи України через життєвий і творчий шлях Лесі Українки».....	200
Сищик С.В. Конспект заняття з економічного виховання дітей старшого дошкільного віку «Засідання клубу "Маленькі економісти". Твій вклад в економіку дитячого садка».....	203
Денисенко О.А. Сходінки театральної-ігрової діяльності дітей раннього віку.....	206
Гарбуз Т.М., Буравченко Е.Ю. Літературна вітальня «Без мови в світі нас нема!».....	211
Брижань Н.Г., Озерна Н.В. Конспект спортивної розваги для дітей середнього дошкільного віку «Осіньна подорож з їжачком».....	217
Пшеничняк О.В. Конспект комплексного заняття для старшої групи «Таємниці насінини».....	220
Скакун Т.Ю. Заняття-квест для дітей старшої групи «Допомагаємо фіксикам».....	224
Баклакова М.О. Спортивна розвага для дітей старшого дошкільного віку «Подорож осіннім лісом».....	229
Толстик А.С. Досвід вихователя ЗДО у форматі освітніх трансформацій «Електронний навчальний посібник Google Classroom «ПЕРЛИНКИ ОНЛАЙН 2023» з впровадженням STREAM-освіти та нетрадиційних методів для дітей молодшого дошкільного віку».....	233

Циба Г.В. Комплексне заняття «Квітка сонця».....	239
Чигрин Г.І. Методичні рекомендації для вихователів на тему: «Театралізована діяльність, як складова всебічного розвитку дітей дошкільного віку».....	242
Циба Ю.В. Конспект інтегрованого заняття з конструювання та логіко-математичного розвитку «Перетворення паперу» (орігамі «Зайчик») з використанням STEM-технологій для дітей середнього віку.....	244
Панкова М.С. Конспект логопедичного заняття середнього дошкільного віку з використанням біоенергопластики та мнемотехніки «Зимові пригоди котика Веселунчика».....	246
Клипо О.С., Чистосердова А.А. Авторське тематичне корекційне заняття для дітей з особливими освітніми потребами 6-го р.ж. з використанням логоритміки «Будуємо крижаний будиночок».....	252
Кучеренко О.І. Національно-патріотичне виховання дітей у закладах дошкільної освіти України.....	258
Щербак А.М. Особливості структурування заняття з метою опанування дітьми дошкільного віку основами компетентностей для культури демократії.....	263
Клипо О.С. Логопедична ритміка, як одна із форм кінезіотерапії, яка направлена на подолання мовленнєвих порушень у дітей з особливими освітніми потребами.....	270
Відомості про авторів	274

СЕКЦІЯ 1. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: РОЗВИТОК, МОТИВАЦІЯ, БЛАГОПОЛУЧЧЯ

Говоруха В.І.,
вихователь
ЗДО № 8 «Космічний»
м. Суми, Сумська область, Україна

ЗАНЯТТЯ З ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДЛЯ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ «ЯК ЛИСЕНЯТКО МАТЕМАТИКИ ВЧИЛОСЬ»

Програмовий зміст: розвивати здатність дитини активно слухати і сприймати віршований текст; за допомогою методики Кюїзенера сприяти засвоєнню елементарних математичних уявлень: знання геометричних фігур (площинні, об'ємні), вміння визначати і розрізняти величину предметів, їх розміщення на площині. Удосконалювати вміння вимірювати величину, використовуючи кольорову паличку, як мірку, лічити предмети в межах 10 та упорядковувати предмети за величиною, кольором. Розвивати логічне мислення, творчу уяву, пам'ять; учити розуміти поставлене завдання та вирішувати його самостійно. Виховувати цілеспрямованість та старанність.

Матеріал: набір кольорових паличок, текст вірша, привітання, лисеня, картки до гри "Родина їжачків", цифри, геометричні фігури, картки-схеми.

Перебіг заняття

Привітання.

Встало вранці ясне сонце,

Зазирнуло у віконце.

Ми до нього потяглися,

За промінчики взялися

Будем з сонцем ми вітатись

І до друзів посміхатись!

Пригадуємо з дітьми вірш Р. Завадовича «Лісова школа»:

Школа, школа лісова:

Пані вчителька - сова

Учні – звірики-малята

Вчаться пильно і завзято.

Лисеня мале, хвостате

Вже уміє написати

Наймиліші з всіх слова:

«Наша школа Лісова».

Використовуючи технологію "Стіни, що говорять", у груповій кімнаті облаштована "Лісова школа". На дошці - цифри, геометричні фігури, лісові учні, картки з їжачками та плодами, шкільне приладдя

- Діти, Лисенятко уже навчилося писати, а ось математики воно ніяк не розуміє.

Діти радять йому подружитися з кольоровими паличками, а вони його зможуть навчити багато чому. І ми допоможемо, правда?

- Скільки паличок у коробці?
- Чим вони відрізняються між собою?
- Розкажіть Лисеняткові їхні імена.
- Яка паличка допомагає дізнатися назву наступної цифри?
- Яким чином можна про це дізнатися?
- Порахуйте скільки білих паличок поміститься у голубій? То яке це число?

Подивіться у Лісовій школі на дошці перемішалися усі геометричні фігури: і площинні, і об'ємні. Давайте їх розділимо та навчимо назви фігур Лисеня.

Д/вправа “Упорядкуй фігури”. Діти зліва на дошці викладають площинні геометричні фігури: квадрат, трикутник, круг; праворуч - об'ємні: куб, куля, циліндр.

І тут нам кольорові палички допоможуть запам'ятати геометричні фігури. Діти з паличок моделюють геометричні фігури, не використовуючи зразок.

Вирішило Лисеня полазити по “сходінках” то вгору, то вниз спустилося.

Вправа «Чарівна драбинка». Складіть драбинку від 1 до 5. Скільки паличок необхідно? Побудуй поруч таку драбинку лише з білих паличок. Поясни, що змінилося: кількість чи величина?

Лисеня запитує чи зможуть палички навчати його цифр?

Давайте упорядкуємо цифри у Лісовій школі та викладемо числовий ряд від 1 до 5.

А тепер нам на допомогу знову приходять кольорові палички.

Дидактична гра “Конструювання цифр”. Діти отримують картки-схеми із цифрами та моделюють цифри із кольорових паличок.

Д/гра “Назви число - знайди паличку”. Вихователь називає число, дитина знаходить відповідну паличку: 2 - рожева, 4 - червона, 1 - біла, 5 - жовта. Потім навпаки - показую паличку, а дитина називає число, яке вона позначає: блакитна - 3, фіолетова - 6 і т.д.

- З яких однакових паличок можна скласти синю?

Лисеня у школі товаришує з їжачками, а вони ніяк не можуть визначитися хто із них найвищий.

Д/гра “Родина їжачків”. Діти розглядають картки з їжачками та визначають їхній розмір: великий, менший та найменший. Далі вихователь пропонує нагодувати їжачків, добираючи потрібні за розміром картки з плодами.

- А звірята у Лісовій школі навчають за підручниками та зошитами, є у них шкільне приладдя. Давайте, використовуючи кольорові палички, навчимо Лисеня вимірювати довжину лінійки. Викладай паличками довжину лінійки та підрахуй використані “кольорові числа”.

- Бачиш, Лисеня, як цікаво із кольоровими паличками займатися і вивчати математику.

Лисеня говорить, що родина їжачків попросила на зиму їм зіткати теплий килимок.

На дошці розміщені зразки килимків із кольорових паличок та геометричних фігур.

Вихователь просить “виткати” килимок для родини їжачків, щоб їм тепло, затишно та м’якенько було у зимову пору. Розглядаємо килимки, звертаємо увагу, які використані кольорові палички та як вони чергуються.

Підсумок заняття.

- Молодці, малята! Ви добре працювали і навчили багато чого Лисеня, тепер він буде дуже любити уроки математики.

- Які завдання допомагали нам виконувати кольорові палички?

- Чого навчили ви і палички Лисеня?

- Чим допомогли родині їжачків?

Колосова Ю.В.,

вихователь

ДНЗ КТ № 27

м. Прилуки, Чернігівська область, Україна

КВЕСТ-РОЗВАГА «ЗАВІТАЙ У КАЗКУ»

Мета: продовжувати знайомити дітей з народними казками, прищеплювати цікавість до художнього слова; формувати вміння відгадувати загадки та швидко знаходити відповідь; розвивати основні фізичні якості дітей: силу, швидкість, координацію рухів, спритність, витривалість, сміливість, гнучкість.

Виховувати доброту, дружні взаємовідносини, любов до українських казок, прищеплювати пізнавальний інтерес до фольклорної спадщини свого народу.

Дійові особи: Ведуча (або Фея), Зайчик.

Вхід дітей та Феї під муз. Супровід.

Фея: Добрий день, вітаю вас.

Настає дозвілля час.

То ж увага, дітвора!

У нас цікава новина!

До казки просимо усіх,

Де вас чекають жарти й сміх!

Фея: Я казкова Фея і запрошую вас побувати в гостях у казки. Адже діти дуже люблять казки? Казка буває сумна і весела, казка навчає нас розуму, висміює ледачих і хвальків. Тому сьогодні ми із задоволенням побуваємо у казці. Ще раз перегорнемо сторінки улюблених книжок, зустрінемося із улюбленими героями і, звичайно, побачимо, як, у котрий раз, добро перемагає зло.

Фея: Діти, я, навіть, не запитую, чи любите ви казки. Звичайно, любите. У кожного з вас є улюблена казка. Я порахую до 5, а потім взмахну чарівною паличкою, а ви кожен назвіть свою казку. (Відповіді дітей). Чудово! Яке розмаїття!

Музкерівник: Фея, а ти сама до нас завітала? Ми гадали, що на наше свято повинні були з'явитися ще казкові герої.

Фея: Ні, я сама, але поки поспішала отримала чимало повідомлень від ваших друзів у мій чарівний вайбер!

Музкерівник: Цікаво. Хто ж їх надіслав? Давайте дізнаємось.

Фея читає повідомлення:

- Дуже засмучена. Мишка розбила яєчко, прийти не зможу. (Курочка Ряба)

- Вигнав дід мене із хати, іншу я пішла шукати. (Коза-Дерева)

- Буду надійний дід, у якому можна б заховатися від холоду і лютого звіра. (Наф-Наф «Троє поросят»)

- Терміново викликали лікувати звірів у Африку. Не встигну повернутися. (Лікар Айболит)

- Від дідуся втік, від бабусі втік, а лисичка відпускати не хоче. (Колобок)

- Ніяк не витягнемо ріпку, тому прибути не зможемо. (Дід, баба, внучка)

Фея: Діти, я вважаю, що причини поважні. Ну нічого. Не будемо сумувати. А будемо розважатись. З казкою завжди весело. Адже казкові герої приготували для вас завдання під назвою "Підбери пару". Після кожного виконаного завдання ви отримуватимете декілька пазлів із цієї гри. І виконавши всі завдання ми зіграємо цю гру і підберемо пари до улюблених казок.

Перше завдання від Білосніжки, вона нам дарує цей мікрофон та гру-розминку.

Після кожного завдання дітям дають декілька пазлів в хаотичному порядку.

Розминка-гра «Мікрофон»:

- 1) Кому з героїв у скрутну хвилину допомогло гусеня? (Івасику-Телесику)
- 2) Чим пригощала Лисичка Журавля? (Молочною кашею)
- 3) Кого зробив дід із соломи? (Бичка)
- 4) Хто вимагав від Кози-Дерева покинути зайчикову хатку? (лисиця, вовк, ведмідь, рак)
- 5) Кого купив дід на базарі за три копійки? (Козу-Дерева)
- 6) Який казковий герой народився з горошини? (Котигорошко)
- 7) Яка тварина прикинулася неживою серед дороги? (Лисичка)
- 8) Хто викрав Івасика-Телесика? (Змія)
- 9) Хто прогнав Козу-Дерева із зайчикової хатки? (Рак)
- 10) Скільки зустрів Колобок звірів у лісі? (4: зайчика, вовка, ведмедя, лисицю)
- 13) Яка домашня тварина носила взуття? (Кіт у чоботях)
- 14) Скільки тварин тягло ріпку? (3: собачка, киця, мишка)
- 15) Кого перелякав Пан Коцький? (ведмедя, вовка, кабана, зайця)

- 16) Хто жив у рукавичці? (мишка, жабка, зайчик, лисичка, вовк, кабан, ведмідь)
- 17) В якій казці Вовк переодягнувся в одяг бабусі? ("Червона шапочка")
- 18) Маленька дівчинка, що жила у квітці? (Дюймовочка)
- 19) У якій казці карета перетворилась на гарбуз? (Попелюшка)
- 20) Хто бігав наввипередки з їжаком? (Заєць)

Забігає зайчик.

Звучить пісня «Супер-заєць».

Проіграш. Заходить Заєць енергійним кроком із рухом руками, зігнутими у ліктях, обертається енергійним кроком навколо себе. Руки зігнуті у ліктях рухаються в такт кроку вперед-назад, обходить залу, зупиняється по центру зали. Виконує сучасний рух: рука «миє вікно» із пружинкою (8 разів), друга рука знаходиться на поясі, те саме в іншу сторону. Стрибком повертається вправо, виконує рух руками «стукає на барабані» (8), ноги пружиняють, те саме стрибком в іншу сторону. Кружляє навколо себе енергійним кроком, в кінці зупиняється:

Привіт панове!

Чи не про мене тут розмова?

Як я дітей почув,

Так одразу і прибув!

Вмію не лише тікати

А ще й вправно танцювати!

Пропоную всім я руханку,

То ж не зівайте вухами!

Музична руханка з Зайцем.

Заєць: Як весело у вас, можна лишитись на вашому святі?!

Фея: Авжеж, лишайся. У нас тут наступне завдання від Кози-Дерези.

Вона нам прислала цю скриню, а в ній і завдання.

У скринці зібрані різні речі, які належать казковим героям з різних казок. Нам потрібно назвати чії це речі:

Чії атрибути до казок?

- Пір'я («Кривенька качечка»)
- Корзинка («Червона шапочка»)
- Мітла (баба Яга)
- Рукавичка ("Рукавичка")
- Глечик з вузькою шийкою («Лисичка та Журавель»)
- Борошно («Колобок»)
- Солома («Солом'яний бичок»)
- Яблуко («Казка про сплячу красуню»)
- Колосок («Колосок»)
- Туфелька («Попелюшка»).

Фея: Тут ще й лист є, цікаво від кого, зачитаю: «Привіт дошкільнята! Я, Пан Котський, не зміг прийти на ваше свято, бо геть уже втомився. Не можу переловити усіх мишей, що розвелись у лісі».

Фея: Що ж друзі, може ми допоможемо котові? Давайте покажемо, як ми вміємо вправно ловити мишей у грі!

Рухлива гра з дітьми "Кіт та миші".

Діти обирають кота та 4-5 мишенят. Решта дітей беруться за руки йдуть колом. Мишенята то забігають, то вибігають з кола. Кіт їх може ловити лише поза колом. Діти йдучи в колі, говорять слова:

Як ті миші надоїли,
Розвелось багато їх.
Все погризли, все поїли,
Треба нам зловити їх!

Діти присідають на кінець слів, тримаючи за руки. Гра триває, поки усі миші не буде зловлено.

Фея: наступне завдання - естафета «Колобок». Треба допомогти колобку безпечно дістатися до хатинки. Прокотити м'яч між кеглів до орієнтира і назад, і передати наступному.

Дидактична гра «Казкові загадки» від хитрої лисички:

Любі діти, коли йшла,
По дорозі це знайшла.
Це хатинка невеличка,
Ми у казці... ("Рукавичка")

Хто до нас прийшов на свято,
Вередливий та пихатий?
Вередлива то коза
Ми у казці... ("Коза-Дереза")

Ой, набридло на віконці
Все на сонечку сидіть.
Я візьму і покочуся,
Щоб побачить весь світ. (Колобок)

Знайшов півник колосок,
Змолів борошна мішок.
Спик негайно у печі
Пиріжки та калачі.
Мишенят не пригощав,
Бо жоден з них не помагав. ("Колосок")

Фея: А ось і ще один завдання від Попелюшки.

Естафета «Попелюшка».

Одна команда збирає м'ячики і складає їх в свою корзину, інша збирає кубики і складає їх в свою корзину. Чия команда швидше збере свої предмети.

Фея: Наступне завдання від ведмедя з казки "Теремок".

Гра-естафета: «Терем-теремок».

Діти стоять у дві колони, перед ними корзинка з кубиками. Перший бере один кубик з кошика, добігає до столу і кладе кубик на стіл, повертається назад. Те ж робить другий, тільки ставить кубик на кубик (будує теремок). Гра триває доки не закінчаться кубики в кошику.

Фея: Молодці, діти, які гарні теремочки зробили, а ось і нове завдання «ТАК»-«НІ»:

- 1) У відомій казці коза принесла козеняткам:
 - а) пепсі-колу;
 - б) молоко;
 - в) сік.
- 2) Мишенят у казці «Колосок» звали:
 - а) Стриб і Скок;
 - б) Круть і Верть;
 - в) Наф-Наф.
- 3) У відомій казці дід загубив річ, яка потім стала житлом для лісових звірів. Це була:
 - а) сорочка;
 - б) шкарпетка;
 - в) рукавичка.
- 4) У казці «Ріпка» останньою на допомогу прийшла:
 - а) кішка;
 - б) мишка;
 - в) внучка.
- 5) У казці «Червона шапочка» несла своїй бабусі:
 - а) пиріг;
 - б) суниця;
 - в) пиріжки.

Фея: Молодці, ви виявилися справжніми знавцями казок. Я переконалась, що ви знаєте, і вивчаєте, і цікавитесь ними. Ось останні елементи гри. Тепер, маючи всі елементи - утворимо пари та назвемо з якої казки ці герої. (Діти виконують завдання)

Фея: Любі діти, читайте і слухайте казки, легенди, пісні. Вивчайте казки і переказуйте. Нехай вони ідуть по світу, нехай живуть серед нас і після нас, хай виховують нас і вчать, як треба жити по правді. А на завершення усі казкові звірята прислали нам цікаву руханку!

Руханка "Рухайся, завмири!".

Зайчик: Як добре, що казка усіх нас збрала,

Дорослих і діток разом поєднала.

Гукайте іще з собою в мандрівку –

Я знову прийду до вас на підтримку.

Періг Н.М.,
вихователь-методист
ЗДО (ясла-садок) № 56 «Усмішка»
м. Нікополь, Дніпропетровська область, Україна

СЕМІНАР-ПРАКТИКУМ ДЛЯ МОЛОДИХ ПЕДАГОГІВ: «ПЕДАГОГ – ПРОФЕСІЯ ЧИ ПОКЛИКАННЯ?»

Мета: сформувати в молодого вчителя впевненість у правильному виборі професії, вчити діяти та спілкуватися, стимулювати бажання підвищувати свій професійний рівень, активізувати творчий потенціал кожного молодого педагога.

Завдання: допомогти молодому педагогу знайти вихід із будь – якої ситуації, яка може скластися, створити і підкріпити імідж успішного спеціаліста; розвивати вміння короткої самопрезентації; сприяти формуванню позитивної самооцінки й усвідомленню унікальності особистості кожної людини

Хід семінару

Привітання.

Здрастуйте, колеги, вихователі, друзі,
Нашу зустріч з вами вестиму я.
З гарним настроєм хто прийшов – махніть,
Хто чує мене – головою кивніть,
Хто бачить мене – прошу оком моргнути,
Хто любить дітей – ті підводяться трохи,
Хто найвеселіший – ви всім усміхніться,
Хто ввічливий – сусідові злегка вклоніться.
Вправа «Знайомство».

- Перед вами на столах розкладені серветки. Візьміть з купки скільки захочите. Всі розбирати не обов'язково. А тепер кожен з нас по черзі назве своє ім'я і розкриє нам стільки своїх рис, чеснот, скільки серветок він узяв.

- От ми з вами і познайомилися та більше дізналися один про одного.
А зараз я пропоную вам познайомитися з нашими вихователями.
Танок «Леді вихователь».

- Перш ніж оголосити тему нашого семінару я розповім вам казку.

Казка «Про молодого вихователя»

В одному педагогічному вузі навчалася дівчинка. Вона була дуже старанною та допитливою. Читала багато наукової та методичної літератури. Була на «ти» з інноваційними технологіями. Це був ас академічної педагогіки та психології.

А ж ось прийшов час влаштовуватися на роботу. Дівчинка крутнулася вліво, повернулася направо, знайшла добру фею – і ось вона вихователька, яка поспішає на роботу (Смайлик в рожевих окулярах).

Вона переступила поріг ДНЗ, і потрапила в тенети Анастасії-господарочки та Марії-навчалочка, які їй щось говорили про інструкції, про якийсь старт, який має бути чи то впевненим чи то веселим. Марія-навчалочка чомусь весь час повторювала «Українське дошкілля», «Українське дошкілля».

Потім її підхопив верескливий гурт дітей. Вона звичайно ж намагалася вияснити чому вони галасують, але її голос потонув у загальному лементі та шумі. Цілісінський день вона збирала поломані іграшки, пошматовані книжки, приймала бійцівську стійку, щоб розтягнути по кутках дітей, які весь час не могли щось поділити.

Та ось наступив вечір. Розімлівші після сну діти стали спокійнішими. Цілих іграшок не залишилося, а розломувати старі їм не хотілося. Вони з цікавістю поглядали на вхідні двері.

І ось вони відчинилися. На порозі почали з'являтися поважні матрони, які чомусь називали себе у множині: «Де наші носовички?», «Чомусь я не бачу наших шкарпеток», «Чому ми такі замурзані?», «Що ми сьогодні їли?» Матрона, яка не могла знайти шкарпетки, почала кричати, що піде до Анастасії-господарочки...

Словом, дівчинка вийшла на вулицю ось такою... (Нажаханий смайлик).

Ідучи додому вона думала про те, як:

- досягти професійного визнання;
- навчитися керувати дитячим колективом;
- бути авторитетом для батьків;
- як перетворити професію на покликання?

І вона придумала..., але до цього ми повернемося пізніше.

Обговорення:

- Чи здається вам ситуація знайомою?
- Що саме вам здається знайомим?
- Ваші перші враження про свій робочий день?

Міні-лекція:

Навчання в педагогічних вузах націлене на передачу студентам знань з окремих методик та умінь з їх викладання. Дається курс вікової та педагогічної психології, але він побудований занадто академічно. Не вивчаються питання практичної психології.

Приходячи на роботу, молоді педагоги стикаються з багатьма новими проблемами, до рішення яких вони не готові. Вони повинні навчитися спілкуватися з дітьми і тримати в групі дисципліну, грамотно взаємодіяти з колегами та адміністрацією. Їм потрібно навчитися переносити психічні навантаження, пов'язані з навчально-виховною роботою, завжди бути «в формі», уміти швидко відновлювати працездатність. Вони повинні уміти триматися в конфліктних ситуаціях, уміти стримуватися, розбирати і залагоджувати протиріччя. Вони мають, на кінець, любити своїх вихованців, не дозволяти собі зриватися, дратуватися та гніватися.

Звичайно вміння вести себе в цих ситуаціях прийде з досвідом, але елементарні, дієві вправи я можу запропонувати вам тепер.

Зараз ми перетворюємося на дітей і стаємо групою? (придумати назву)

Музична гра «Тік-так» на почуття ритму:

- Які ваші відчуття?
- Як відчували себе в ролі дитини?
- Сподобалось?

Вправа «Спогади»:

- У професії педагога найчастіше зустрічається ще один значний недолік його дорослості. Вихователь підходить до дитини з чужого, незрозумілого їй «світу дорослих», де на кожному кроці – правила, вимоги, контроль. Цей світ дитині не зрозумілий і тому викликає збентеження або агресію, бунт. Частіше пригадайте своє дитинство, своє враження, свої переживання. Психологічно ви наблизитеся до своїх вихованців, при цьому не втратите свій авторитет та роль ведучого. Під час гри намагайтеся грати роль дитини, триматися з ним на рівних, разом обговоріть правила. Це дасть можливість дитині відчувати себе партнером, лідером нарівні з вами.

- І знову ми стаємо дітьми і спробуємо створити музичний колектив, який готується до свята. Потрібно 5 бажаних. Інші придумують назву колективу.

Гра на клавесах.

Вправа «Без маски».

- Кажуть: «Життя-театр, а всі ми в ньому актори». Актори завжди носять маски. Усе залежить від обставин – яку маску і в який час одягнути, але іноді так хочеться скинути її і відкрити свою душу. Я пропоную це зробити, на мить зняти звичні маски і відверто закінчити фрази, написані на картках.

- Я хочу навчитися краще...

- Мені особливо приємно, коли мене...

- По-справжньому мені хочеться...

- Єдине, що я хотів би змінити в собі, це...

- Що мені найбільше подобається в собі, то це...

- Мені дуже важко забути..., але я...

- Я почуваюся ніяково, коли...

- Особливо мене дратує, що я...

- Я не дуже добре вмію...

- Мені краще помовчати, коли знаходжуся...

- Які емоції виникали під час виконання вправи?

- Дійсно, нам дуже важко відверто говорити про себе. Але ми педагоги і для нашого професійного зростання ми маємо вчитися розуміти себе, не соромитися ділитися тим, в чому потребуємо допомоги, - тобто бути відвертими один з одним. Шлях до професійного зростання, самовдосконалення педагога лежить через пізнання себе та пізнання нового. Зараз про нове.

- Хочу познайомити вас із новою музично-педагогічною технологією «Хор рук».

«Хор рук» - це одна із інноваційних музичних технологій за авторською методикою Тетяни Боровик. Ця технологія є однією із форм арт-терапії, арт-педагогіки, музикотерапії, активної релаксації.

Під час синхронізації рухів під музику активізується увага дітей, гармонізуються психологічні функції організму. Розвивається широкий спектр навиків: координаційна свобода рухів, слухове сприйняття, творча уява та імпровізація, почуття ритму, злагодженість у виконанні рухів під музику.

Ця технологія має позитивний вплив на розвиток асоціативно - образного мислення.

Під час проведення «Хору рук» всі виконавці діляться на хор із двох голосів та двох ведучих. Кожна група під музику синхронно виконує за ведучими свою танцювальну партію. В залежності від пори року та сюжету, можна використовувати різні атрибути - сніжинки різного кольору, листочки, квіти, метелики, овочі, фрукти та інше.

Цю форму роботи можна використовувати як на заняттях так і на різноманітних святах, розвагах, в самостійній творчій діяльності дітей.

Етюд «Хор рук».

Спілкуючись з дітьми, дуже часто виникають ситуації, які потрібно швидко, а головне компромісно вирішувати. Від цього залежатиме ваш авторитет серед дітей. Давайте зараз такі ситуації розглянемо і кожна команда їх прокоментує. **Проблемні ситуації:**

Ситуація 1:

Сергійко й Оксанка тримаються за велосипед, кожен тягне його до себе. Ще мить – і вибухне сварка. Назриває момент втручання дорослого. Як вчинити по справедливості.

Ситуація 2:

Чотирирічний Миколка обережно береться за вуздечку, ласкаво гладить коня і везе його по килимі. Але...

- Діти, час сідати за стіл. Йдемо мити руки.

У Миколки ледве сльози не бризнули з очей: не встиг погратися! Вже кілька разів вихователь нагадав усім, що час скласти іграшки, а Миколка ніяк не може відійти від красеня, що так сподобався.

Ситуація 3:

Маленька Оксанка вередує:

- Не буду пити з цієї чашки! Хочу з тієї (показує на чашку з незвичайним малюнком). Вихователь умовляє дівчинку, розхвалює малюнок на чашці, яка стоїть перед нею. Але бажаного результату немає.

Вправа «Настрій».

- Однією з напружених форм роботи – є робота з батьками. Спілкуючись з батьками, вихователь має чітко, аргументовано викладати свою думку. При цьому враховувати вік, освіту, виховання батьків. Це так звані «бар'єри спілкування». Але і це, в окремих випадках, не позбавить неприємного спілкування.

Уявіть ситуацію: декілька хвилин назад у вас відбулася неприємна розмова з мамою вихованця. В бесіді з нею ви говорили про виховання в сім'ї, про те що вседозволеність, яка культивується у сім'ї ні до чого доброго не приведе і т.д. Після всіх цих розмов, мама заявляє, що виховувати дитину мають в дошкільному закладі, а в неї на це немає часу. Ваші установки на спокійну і конструктивну бесіду зруйновані.

Як зняти неприємне враження та відновити рівновагу? Візьміть кольорові олівці і чистий аркуш паперу. Розслаблено, лівою рукою намалюйте

абстрактний сюжет – лінії, кольорові плями, фігури. Уявіть, що своє роздратування, свій сум ви переносите на папір. Важливо при цьому повністю зануритися в свої переживання, вибрати колір і провести лінії так, як вам хочеться, в повній відповідності до настрою. Малювати потрібно 3-4 хв. Потім переверніть папір і на чистій стороні паперу напишіть 5-7 слів, які відображають ваш настрій. Довго не думайте; необхідно щоб слова виникли спонтанно, без спеціального контролю з вашого боку.

Після цього ще раз погляньте на свій малюнок, ніби знову переживаючи свій стан, перечитайте слова, а потім із задоволенням, емоційно розірвіть листок.

- А щоб більше підняти настрої, я запрошую вас стати у коло і пограти.

Музична гра «Голова, плечі...»

- А щоб заспокоїтись, пропоную наступну гру «Дзвіночок» (тихо передавати по колу, щоб не задзвенів).

Розбір поняття «ПЕДАГОГ»:

- Ми сьогодні багато говорили про те, яким повинен бути молодий педагог. Пропоную разом розібрати поняття «Педагог» - як ми його розуміємо, який зміст у нього вкладаємо.

П - пунктуальний, професіонал, працьовитий, практичний, поважний.

Е - емоційний, ерудований, енергійний, ентузіаст, етично поводить себе.

Д - демократичний, добрий, душевний, делікатний.

А - альтруїст, активний, адекватний, артистичний.

Г - гуманіст, грамотний, гнучкий, громадянин.

О - оптиміст, особистість, оригінал, охайний, обдарований.

Г - гідний, гармонійний, геніальний.

Отже: «ПЕДАГОГ» - усебічно розвинена особистість із високими моральними цінностями.

Заключна бесіда.

Ось і наша дівчинка завдяки власному пошуку, використовуючи поради та консультації, спираючись на досвід старших колег, знайомлячись з новітніми технологіями перетворила тяжку, відповідальну професію на своє покликання.

Перед тим, як ми розійдемося, мені хотілося б прочитати вам притчу про метелика, яка в однаковій мірі відображає, як виховання дітей, так і ваше професійне зростання.

Уроки метелика.

Одного разу у коконі з'явилася маленька щілина. Людина, яка випадково проходила повз, досить довгий час стояла і спостерігала, як через маленьку щілину намагається вилізти метелик. Пройшло багато часу, метелик начебто покинув свої зусилля, а щілина залишилася усе такою ж маленькою. Здавалося метелик зробив усе що міг, і що сил у нього більше не лишилося.

Тоді людина вирішила допомогти метелику, і взявши ніж розрізала кокон. Метелик у той же час вийшов з нього, але його тільце було слабе та немічне, а крила були прозорими й ледь рухалися.

Людина продовжувала спостерігати, очікуючи, що ось-ось крила метелика розправляться, і він полетить. Але цього не сталося!

Решту життя метелик волочив по землі своє слабе тільце, свої не розправлені крила. Він так і не зміг літати.

А все через те, що людина, бажаючи йому допомогти, не розуміла головного: зусилля, які необхідно докласти, щоб вийти через вузьку щілину кокона, необхідні метеликові, щоб рідина з тіла перейшла в крила й щоб він зміг літати. Життя змушувало метелика із зусиллям залишити оболонку, щоб надалі він міг рости і розвиватися.

Зусилля це те, що найбільш необхідне нам у житті. Якби нам можна було жити, не зустрічаючись із труднощами, ми були б обділені. Ми не змогли б бути такими сильними, якими є зараз. І ніколи не змогли б літати.

Підсумок тренінгу.

Донченко О.В.,

вихователь,

ЗДО (ясла-садок) № 56 «Усмішка»

м. Нікополь, Дніпропетровська область, Україна

КОНСПЕКТ ТВОРЧОГО ЗАНЯТТЯ-ГРИ З ЕЛЕМЕНТАМИ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СЕНСОРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ З ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ООП «МАНДРІВКА УКРАЇНСЬКОЮ КАЗКОЮ»

Мета:

Готувати дітей до театралізованої діяльності;

Вчити виявляти художньо-творчі здібності; формувати зв'язне мовлення дітей, навички мовленнєвого спілкування; розвивати фонематичний і ритмічний слух.

Формувати засоби емоційної виразності: інтонації, міміку, жести, характерні рухи, позу, ходу, пластичну фантазію; окомір.

Виховувати почуття взаємної приязні, дружби; викликати радісний настрій, позитивні емоції.

Підготовча робота:

1. Читання українських народних казок: «Рукавичка», «Івасик-Телесик», «Пан Коцький», «Колосок».

2. Бесіди за змістом казок, розгляд ілюстрацій, переказ, складання діалогів за сюжетом казок.

3. Знайомство з інсценівкою за мотивами казки «Рукавичка».

4. Інсценівка уривків казки «Рукавичка».

5. Робота з формування емоційної виразності (етюди, вправи, ігри).

Обладнання: торбинка, дидактичні вправи «Збери героїв казки», «Чарівна книжка», ілюстрація з казки «Івасик-Телесик», дидактична гра «Збери з частин», ілюстрації до казки «Пан Коцький», декорації лісу, бутафорська рукавичка, пальчиковий театр казки «Рукавичка».

Хід заняття

Вихователь: - Ось послухайте, діти, мою приказку:

По лісочку бігла мишка,
У торбинці несла книжку,
Об пеньок зачепилась –
І торбинка загубилась.
Я ж торбинку ту знайшла,
Вам, малята, принесла.
Діти розглядають торбинку.

Вихователь: - Але її не можна відкрити – дуже складний вузлик. Може ми усі разом подолаємо його.

Дидактична вправа «Збери героїв казки» (діти знаходять і викладають казкових героїв). Діти разом з вихователем відкривають торбинку і виймають «чарівну» книжку казок.

Вихователь: - Подивіться, яка гарна книжка. А хочете дізнатися, які казки в ній живуть? (відкривають книжку). - Але тут немає ніяких казок, а тільки записочка: «Допоможіть, будь ласка, зібрати мої казочки. Для цього треба вирушити у мандрівку: знайти, впізнати та зібрати українські народні казки».

- Нумо, рушаймо! Діти крокують під музичний супровід і виконують різні рухи відповідно до слів (на сенсорній доріжці):

По звивистих доріжках
Крокують наші ніжки.
По звивистих стежинках
Прямують рівні спинки.
Враз доріжки розійшлися
І ми також розбрелися.
Пострибали по доріжці,
Часто змінюючи ніжки.
І побігли, як лисички,
Петляючи по травичці.
Присіли за кущами,
Встали й знов сховались.
Підвелися, роззирнулись,
Кругом себе обернулись.

Вихователь: - Подивіться, що я тут знайшла? Який цікавий малюнок. Вгадайте, з якої казки епізод тут зображений.

Діти описують епізод, зображений на малюнку із казки «Івасик-Телесик».

Пластичний балет «Гуси-лебеді».

- Раз і два: із дітей перетворимось в гусей. Уявіть, що ваші руки – то крила. Випробуйте, які вони легкі, гнучкі і водночас сильні. Гуси потягуються крилами, грудьми, хвостом. Граються крапинками роси, пересипаючи їх з крила на крило. Зрештою змахують крилами й злітають у ранкове небо, кружляють, танцюють, а потім спускаються на поверхню озера.

- Раз, два: із гусенят перетворимось в малят.

- Молодці, одну казочку знайшли. Ось вона книжечка про Івасика-Телесика.

Рушаємо далі по казковому лісу (ходьба з перешкодами).

Далі нам немає ходу:

На шляху є перешкоди.

І тепер ми не малята,

А звірята – ведмежата.

Ніжки вище піднімаємо,

Всі пеньочки обминаємо.

Виконавши відповідні рухи, діти прикладають долоні до щік і промовляють чистомовку:

Н – н – на галявинці, де йшов,

М – м – мед в дуплі ведм – м – мідь зн – н – найшов,

Ведм – м – межатам м – м – мед прин – н – ніс,

Хоч покусан – н – ний весь н - н – ніс.

Вихователь:

- Раз і два: з ведмежат перетворимось в малят. Подивіться, діти, що це? (звертає увагу дітей на дидактичну гру «Збери з частин казку»).

- Щоб розпізнати героїв наступної казки, треба зібрати їх зображення з частин.

Діти збирають героїв казки «Колосок» та називають героїв та казку.

Гімнастика для рук «Мишеня»:

Лізла Мишка по драбинці

На високий колосок.

І несла вона на спинці

Для зерняток рюкзачок.

Вихователь: - Діти, ми знайшли з вами ще одну книжечку з казкою «Колосок».

Вихователь: - Молодці діти! Рушаємо за наступною казкою.

Ми йдемо все далі й далі,

Зовсім ще не зморені,

Руки вгору піднімаєм,

Додолу опускаємо.

Щоб нікого не злякати,

Будемо ось так ступати.

Ох, натомилися!

Вихователь звертає увагу дітей на розташовані на дошці ілюстрації з казки «Пан Коцький».

Вихователь:

- З якої казки ці герої? А давайте пограємо.

Етюди – загадки в руках «Хто я?».

Вихователь: - Молодці, діти, гарно ви звіряток зображували. Але треба далі вирушати.

Психогімнастична вправа «Сніжинки».

Вихователь: - Подивіться, між ялинок якась дивна хатинка. Ви впізнали її, діти? (вихователь звертає увагу дітей на декорації лісу та бутафорську рукавичку).

- Давайте розіграємо цю казочку разом з вами!

Драматизація казки «Рукавичка» (ляльковий театр за участі дітей).

Вихователь: - Діти, як ви гадаєте, чому вчить ця казка?

- Так, дружбі, повазі одне до одного, доброти, взаємовиручці, любові, співчуттю.

- Давайте і ми з вами назавжди залишимося дружною родиною! Посміхніться один одному, потисніть дружньо один одному долоні, обійміться один з одним. Будемо завжди дружити поважати і любити один одного!

- Ви сьогодні дуже постаралися, завдяки вам ми зібрали всі казочки, які загубилися. І нам вже час повертатися в групу.

Балдич О.М.,

директор

ЗДО «Зірочка»

м. Обухів, Київська область, Україна

ДЕНЬ САМОВРЯДУВАННЯ, ЯК НОВА ФОРМА ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДУ І СІМ'Ї

Сім'я – перше, а відтак і найсильніше, джерело впливу на дитину. Саме в сімейному колі процес виховання значно природніший ніж у дошкільному закладі. Тому щоб налагодити в дошкільному закладі повноцінний виховний процес, педагогам слід змінити свою позицію щодо ролі сім'ї. А саме побачити в ній партнера, з яким можна, і навіть необхідно, узгоджувати виховні дії, уточнювати особливості особистісного суб'єктивного ставлення до кожної дитини.

Українська родина переживає сьогодні великі економічні та духовні труднощі. В складних сучасних умовах батьки потребують систематичної та кваліфікованої допомоги з боку педагогів. Уявлення дитини про добро і зло, честь і гідність, красиве і потворне виникають і закріплюються через призму відповідних уявлень батьків. Саме під час взаємодії з батьками в душі дитини формується ідеал з яким вона зіставляє свої думки, вчинки і прагне наслідувати. Утім не всі батьки можуть похизуватися такими взаєминами у сім'ї. Як стати для дитини другом, однодумцем і сформувати в неї важливі життєві цінності?

Важливо, щоб педагогічний колектив закладу дошкільної освіти, використовуючи старі, традиційні методи роботи з родинами, наповнив їх сучасним змістом, новими пріоритетами, зміщеними акцентами на індивідуальну роботу із сім'ями, вивчення стилів сімейного виховання, проблем окремо взятої родини. Вихователю складно коректувати манеру поведінки дитини, не маючи інформації від батьків про особливості життя дитини вдома.

Одним із ефективних заходів, як показала практика діяльності закладу дошкільної освіти, є день батьківського самоврядування. Самоврядування трактується як форма управління, за якого суспільство, певна організація, господарська чи адміністративна одиниця має право самостійно вирішувати питання внутрішнього керівництва. Аналіз визначень у наукових джерелах (А. Макаренко, В. Сухомлинський) дозволяє у контексті нашої роботи виокремити фактори, на які впливає участь у самоврядуванні: розвиток організаторських здібностей, почуття відповідальності та ініціативи, забезпечення активності.

Співпраця родини і дошкільного закладу має ґрунтуватися на взаємоповазі та рівноправному партнерстві. Тому така форма роботи, як день батьківського самоврядування, стала для нас актуальною.

Метою проведення дня батьківського самоврядування стало визначення спільних позицій закладу дошкільної освіти і родини на ціннісні орієнтири у вихованні, розвитку і навчанні дітей. У процесі запровадження нової форми взаємодії з батьками стали наступні завдання:

- вибудувати партнерські стосунки між родиною і закладом в освітньо-виховному процесі;
- змодельювати і перевірити психолого-педагогічні умови гармонії виховних впливів з боку сім'ї і педагогічного колективу;
- розробити та апробувати систему засобів індивідуальної роботи (опосередкованої та неопосередкованої) педагогів із членами сімей з питань виховання самодостатньої дитячої особистості;
- визначити і проаналізувати фактори, що впливають на ефективність співпраці закладу дошкільної освіти і сім'ї.

Концепція проведення дня батьківського самоврядування в закладі полягає в обов'язковому дотриманні трьох етапів: підготовчий; організаційний; рефлексивний.

Підготовчий етап за часом і інтенсивністю виявився найбільш тривалим та змістовним. З метою якісної підготовки до заходу (за 1-3 місяці) педагоги закладу активно використовували наочно-друковану форму роботи. У батьківських куточках розміщували поради від вихователів і спеціалістів з питань навчання, виховання та розвитку дитини, психологічних і фізіологічних особливостей дітей різного віку. Поповнювали та урізноманітнювали рубрики: «Вивчіть з нами», «Чи знаєте ви?», «Розкажіть дітям». Своєрідний діалог між родинами, батьками та педагогами відбувався у такій інтерактивній наочно-друкованій формі, як «Батьківське віконечко». Стала нам у нагоді ще одна бібліотечка – кишенькова. Перевага

«кишенькової» бібліотечки – стислий, лаконічний виклад матеріалу, орієнтований на конкретну родину або розв'язання певної проблеми. З метою ознайомлення батьків з навчально-виховним процесом, в закладі було проведено День відкритих дверей. Він надав можливість батькам ознайомитися з особливостями роботи закладу, побачити свою дитину з іншої сторони. Цікавим прийомом виявилось бліц-опитування для батьків: «Ідеальний вихователь, це...». Результати опитування показали, що перш за все, вихователь має бути цікавою особистістю для дитини, по-друге, мати вищу освіту, і по-третє, багато знати, мати приємний зовнішній вигляд. Проведено декілька видів анкетувань для батьків, зокрема: «Дітей виховують батьки, а батьків?», «Про дитину і садок», «Дозвілля моєї дитини». Деякі результати відповідей насторожили педагогів. Так, більшість батьків у переліку пріоритетних для малюків видів діяльності пункт «праця дітей» навіть не визначили. На запитання «Чим Ваша дитина займається у вихідні дні?» відповіли «малює, складає пазли, грається іграшками, дивиться мультфільми». Нажаль читанню книг відводиться найменша кількість часу і в той же час на запитання: «Скільки часу ви приділяєте своїй дитині ввечері?», переважна більшість відповіла: «майже весь вечір до сну». Результати анкетування дозволили зробити певні висновки для подальших кроків удосконалення взаємодії з батьками.

Наступним кроком на підготовчому етапі стала методична нарада з вихователями щодо окреслення кола питань з підготовки та проведення дня батьківського самоврядування. Після чого було визначено коло учасників заходу. Протягом цього етапу відбулися індивідуальні співбесіди з батьками вихованців та педагогами. Цікавим прийомом виявилось «Віконечко спостережень», коли батьки, у зручний для них час, мали можливість поспостерігати за дітьми, їх поведінкою під час ігор, стилем спілкування педагога з дитиною. Підсумком підготовчого етапу став наказ завідуючої про проведення дня батьківського самоврядування.

Наступний, **організаційний етап**, розпочався з наради при завідуючій, під час якої було ознайомлено батьків-учасників з посадовими обов'язками та проведено інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності дітей. У цей день батьки мали унікальну можливість побувати на місці вихователів, помічників вихователя та завідуючої і подивитися на життя дитячого садка «зсередини». Темою дня було: «Виховуємо Добром, Красою та Любов'ю». Проводити заняття та виконувати режимні моменти впродовж дня не так просто, як здавалось. Потрібно швидко і якісно виконати значний обсяг роботи і при цьому не забувати про дітей, знайти час з ними поспілкуватися.

Обов'язки завідувача виконувала одна з мам, яка перевірила санітарний стан кухні, груп, порядок у коморі та більш за все (за її словами) хвилювалася за збереження здоров'я дітей.

В цей день у педагогів закладу був методичний день, впродовж якого вихователі займалися самоосвітою, а саме: тематичним плануванням; вивченням передового педагогічного досвіду; ознайомленням з новинками науково-педагогічної літератури.

Після завершення запланованих заходів усі педагоги та батьки зібралися для підведення підсумків за круглим столом (рефлексивний етап). Батьки та вихователі ділилися враженнями від пережитого в цей день. Одні розповідали про роботу помічника вихователя, інші, взагалі, про роботу садочка в цілому, про важкість і складність професії вихователя. Але всі були єдиної думки – батькам потрібен такий день. Нам була дуже цікава не лише думка батьків, але і враження наших вихованців від незвичайного для них дня, коли їх мама – вихователь. Всі діти раділи новим враженням, «свободі», а також можливості проявити себе.

Наступним кроком рефлексивного етапу стала методична нарада з вихователями: «Аналіз успішності проведення дня батьківського самоврядування. Визначення перспектив у саморозвитку, роботі з батьками, дітьми». Враховуючи всі зауваження та пропозиції педагогами закладу було вирішено продовжувати практику проведення дня батьківського самоврядування з врахуванням таких аспектів: добирати нові форми і засоби відповідно до готовності батьків до співпраці, змістити акценти пріоритетності навчальної діяльності на спілкування і розвиток дітей.

Отже, завдяки щоквартальному дню самоврядування змінився характер взаємоспілкування батьків, педагогів і дітей: батьки по-новому заглибились у дитину, почали розуміти її неповторність і унікальність, набагато глибше стали сприймати її інтереси та потреби, зрозуміли, що у дітей теж можна навчитися слухати і чути, усвідомили рівень батьківської відповідальності за долю власної дитини, зрозуміли, як багато потрібно знати для того, щоб бути для дитини цікавою особистістю. Дорослі (педагоги і батьки) мають прийти до однакового розуміння індивідуальності дитини, бути однаково озброєні психолого-педагогічними знаннями і баченням, забезпечити гармонію взаємодії та впливу на душу і розум малюка. Досягти успіху можна лише тоді, коли педагоги та батьки стануть союзниками у справі навчання та виховання дітей.

Пронів Н.І.,

вихователь

ЗДО № 30 «Вишенька»

м. Тернопіль, Тернопільська область, Україна

ЩЕДРА ОСІНЬ ВЖЕ ПРИЙШЛА І ДАРИ НАМ ПРИНЕСЛА

Програмовий зміст: навчати дітей складати поширені речення з використанням мнемотехніки, описові розповіді з опорою на колажі та схеми-підтографи, активізувати словник назвами овочів і фруктів, узагальнюючими словами "овочі", "фрукти"; вдосконалювати вміння добирати прикметники-означення до заданих слів; розвивати вміння виділяти характерні властивості предметів, узагальнювати їх за певною ознакою; формувати культуру мовленнєвого спілкування, навички діалогічного, монологічного мовлення, вміння підтримувати розмову відповідно до ситуації, регулювати силу голосу,

темп мовлення, використовувати навички інтонаційної виразності; виховувати моральні якості у дітей: дружелюбність, гостинність, навички співпраці під час виконання спільних завдань, естетичні почуття від сприйняття осінньої природи.

Матеріал: муляжі овочів, фруктів, коректурні таблиці, картинки із зображенням овочів, фруктів, схеми-пиктограми, дидактичні рамки, картинки із зображенням осінньої природи.

Попередня робота: бесіди з дітьми про овочі і фрукти, осінні явища в природі, екскурсії в природу, розглядання картин, читання художньої літератури із заданої теми.

Хід заняття

Вихователь: - Діти, у нас сьогодні незвичне заняття, до нас у гості завітає гість, який приїхав з іншої країни, де завжди тепло і не буває зими, де дерева завжди зелені. зараз я зателефоную до нього і запитав чи його літак приземлився і чи він прибув до нас.

Вихователь бере телефон і телефонує:

- Алло, Джон, наші діти чекають Вас у гості.

Відповідь гостя, що він незабаром до них завітає.

Приходить іноземний гість: - Добрий день, діти, я прилетів до вас із далекої країни Австралії, мене звали Джон. Я привіз вам подарунки (екзотичні фрукти, пригощає дітей і знайомиться з ними).

Джон: - А у вас ростуть такі фрукти?

Відповідь дитини: - Такі фрукти ми купуємо у супермаркеті, але вони у нас не ростуть.

Джон: - А які фрукти ростуть у вас?

Вихователь: - У нас росте багато овочів і фруктів. зараз наші діти розкажуть вам про них.

Діти разом з гостем розглядають колаж, складають короткі описові речення про обраний фрукт чи овоч з опорою на схему-пиктограму.

Джон: - А в нашій країні такі овочі і фрукти не ростуть, я сфотографую і покажу своїм друзям.

Дидактична гра "Овочі і фрукти" (на закріплення назв овочів, фруктів, вміння вживати узагальнюючі слова «овочі», «фрукти»).

Вихователь: - Діти, давайте в один кошик зберемо овочі, а в інший - фрукти. Наш гість пограє гру разом з вами.

Після закінчення гри закріплюють узагальнюючі слова "овочі", "фрукти".

Фізкультхвилинка:

На город підемо, урожай зберемо (крокують)

Ми морквини вирвемо (нагинаються)

І картоплі накопаємо (імітують капання картоплі)

Зріжемо качан капусти (зрізають)

Круглий, соковитий, (показують коло руками)

Бурячків нарвемо трішки (нагинаються "рвуть")

І вернемось по доріжці (крокують)

Вихователь: - Ми зібрали з вами на городі багатий урожай овочів. А що з нього можна приготувати? (відповіді дітей: салати, супи, борщ).

Дидактична гра "Зваримо борщ".

Вихователь пропонує серед картинок із зображенням овочів і фруктів обрати ті овочі, які потрібні для приготування борщу (діти виконують завдання).

Вихователь розповідає іноземному гостю, що борщ це дуже смачна страва української кухні.

Вихователь звертається до гостя: - А найбільше овочів і фруктів в Україні дозріває восени і тому у нас осінь називають щедрою.

- А чи знаєте якою красивою буває в нас природа восени, коли жовтіє листя, дозрівають яблука, груші, квітне багато осінніх квітів?

Джон: - Цікаво б було подивитися якою буває осінь у вашій країні. Тому що я це бачив тільки на екрані телевізора.

Дидактична гра "Що буває восени?".

Вихователь демонструє дітям великий сюжетний малюнок із зображенням осінньої природи, навколо малюнка незаповнені віконечка. Картки-символи у вихователя, за вірну відповідь дитина отримує картку. Гра триває поки не будуть заповнені всі віконечка.

Запитання до дітей:

- Яке небо восени?
- Які хмари на осінньому небі?
- Яке листя на деревах?
- Як називається явище природи, коли обпадає листя?
- Що відбувається у житті птахів?

Джон: - А ваша осінь зовсім не схожа на ту осінь, яка в нашій країні. я зроблю декілька фото, щоб показати красу природи восени в Україні своїм друзям.

Вихователь: - А після осені настає холодна зима, коли на вулиці морозно і випадає багато снігу. Тому наші люди з осені, коли багато овочів і фруктів роблять запас на зиму. Консервують овочі і фрукти, варять смачні варення.

Вправа "Добери прикметник":

Варення з яблук... (яблучне)

Варення з малини... (малинове)

Варення з вишень... (вишневе)

Варення з полуниці... (полуничне)

Вихователь: - І зберігають ці запаси у коморах.

Вихователь пропонує дітям, використовуючи метод коректурних таблиць розставити запаси на зиму у "коморі" за вказівкою:

- Яблука будуть зберігатися на верхній полиці, у правому верхньому кутку.

- Під яблукам покладемо капусту.
- Зліва від яблук - моркву.
- Посередині другої полиці - картопля.

- Під картоплею банка з вишневим варенням, зліва - банка з малиновим варенням.

- У верхньому лівому кутку - бурячки, під ними цибуля.

- Зліва від вишневого варення, у лівому нижньому кутку - варення з яблук.

Вихователь: - Бачите скільки всього ми запасли на зиму. Ми і для вас, Джонє зібрали цілий кошик подарунків. (Дарує кошик із фруктами гостю).

Джон: - Дякую, діти, за подарунки.

Прощається з дітьми і обіцяє розповісти своїм друзям про подорож до України та приїхати ще раз, щоб побачити нашу чудову зиму.

Бірюкова Н.М.,

вчитель-логопед

ДНЗ № 19 «Світлячок»

м. Сміла, Черкаська область, Україна

ГЛОБАЛЬНЕ ЧИТАННЯ, ЯК ОДНА З МЕТОДИК АЛЬТЕРНАТИВНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИЧНОГО СПЕКТРУ

Постановка проблеми.

Розлади аутичного спектру - це широке коло розладів, пов'язаних з аномальною поведінкою, що характеризується якісними порушеннями соціальної взаємодії, вербальної і невербальної комунікації, стереотипними проявами поведінки, інтересів і активності [1, с. 96].

Досить часто діти з розладами аутичного спектру не говорять зовсім, або мова розвивається у них з великою затримкою. Іноді це пов'язано з медичними проблемами, такими як порушення роботи мови або апраксія. Однак набагато частіше це обумовлено порушеннями в областях мотивації і соціальної взаємодії [2, с. 86].

Явним порушень мовного розвитку дитини з аутизмом передують труднощі розвитку невербальної комунікації (R. Paul, 1987 і ін.). У ранньому віці гуління і лепет можуть бути мало виражені, і часто відрізняються за звучанням від звичайних дитячих. Крім того малюк більше грає звуками сам і менше ніж в нормі використовує їх в спілкуванні [4, с. 172].

У частини дітей з аутизмом, мова може практично не розвиватися, вона залишається мутичною. У деяких слова взагалі не з'являються, інші починають вимовляти слова поза комунікації, але незабаром після року втрачають їх. Мутизм - це не обов'язково повна відсутність мовлення: дитина може замовчати зовсім, може вокалізувати, щебетати, чмокати, скрипіти, але може і інтонувати щось схоже з промовою, але «на своїй мові» і теж поза комунікацією [5, с. 62].

Проблеми розвитку мови проявляються на ряду з порушеннями розвитку засобів невербальної комунікації - адекватної жестикуляції, міміки, інтонації, яка в даному випадку теж не підтримує комунікацію.

Постає питання, як навчити дитину з відсутністю комунікації навчатися.
Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У даний час багато українських і зарубіжних вчених (Ф. Аппе, Е.Р. Баєнська, С. Барон-Коуен, К.С. Лебединська, М.М. Люблінг, О.С. Нікольська, Т. Пітерс, Д. Шульженко та ін.) вивчають і досліджують проблему аутизму. Щодо розвитку мови у дітей з складною формою аутизму дані досліджень і спостережень говорять про те, що звуки мови можуть викликати у таких дітей сенсорний дискомфорт [1, с. 154].

Важливим в корекції дітей з РАС є раннє втручання! Одним з видів раннього втручання є Early Start Denver Model / Рання Денверська Модель (РДМ), поведінкове втручання. Дослідження показали, що це лікування значно поліпшило IQ і мовні здібності у малюків з РАС [4, с. 78].

Одною з методик альтернативного спілкування для дітей з РАС є картки PECS. Картки PECS - це комунікаційна система обміну зображеннями розроблена в США, як альтернативна методика для дітей і дорослих з РАС, мета якої навчити ініціювати комунікацію.

Також вчені досліджують проблему навчання дітей з невербальною комунікацією. Доведено, що особливо ефективна методика навчання читання і розуміння зверненого мовлення дітей з розладами аутичного спектру - це глобальне читання. Її розробив американський лікар-фізіотерапевт - Глен Доман [3, с. 87].

Мета статті:

Розкрити поняття «Глобальне читання», як провідний і альтернативний метод навчання дітей з розладами аутичного спектру. Познайомити з основними етапами навчання глобальному читанню.

Звернути увагу педагогів, батьків дітей з РАС, що якщо дитина з особливостями вчиться читати глобально, вона сприймає інформацію цілком, бачить її як картинку, фото. Показати, що глобальне читання розвиває багато фізичних і психічних особливостей дітей:

- Звуковий супровід допомагає формувати додатковий зв'язок між зоровим і слуховим образами слова, тому запам'ятовування відбувається продуктивніше.

- Використання на початкових етапах супроводжує картинку допомагає встановленню асоціацій і формування смислових зв'язків.

- Навчання глобальному читанню дозволяє розвивати імпресивну мову і мислення дитини до оволодіння вимовою.

- Розвиває зорову увагу і пам'ять.

- Розвиток розуміння мови, розширення імпресивного словника, що дозволяє запуснути механізм мовного розвитку і стимулювати появу активної мови.

А також, показати, що навчання невербальних дітей з РАС за методом глобального читання можливе, в майбутньому з його допомогою дитина зможе здобувати знання з усіх навчальних дисциплін і бути успішною!

Виклад основного матеріалу.

Робота з навчання письма та читання дітей, що страждають раннім дитячим аутизмом, дуже складна і тривала. Заміна вербальних абстрактних образів зоровими значно полегшує навчання аутичного дитини, тому на всіх етапах використовуються реальні предмети, картинки, надруковані слова [1, с. 144].

Одним із засобів компенсації не говорить дитини з РДА є глобальне читання.

При навчанні глобальному читання перед педагогом стоїть завдання:

- навчити дитину правильно розуміти смислове навантаження графічного зображення слова;
- виховувати ставлення до глобального читання як до джерела знання і засобу спілкування з оточуючими.

Порівнюючи шляху оволодіння мовою дітьми з нормою і дітьми з РДА, можна відзначити такі особливості.

Дитина, з самого народження чує навколо себе мову і сприймає її, як джерело інформації і комунікації, завдяки цьому, ще не почавши говорити, розуміє багато слів, сприймає усну розповідь дорослого, а до 4-5 років починає самостійно переказувати розповіді. У 6-7 років дитина починає навчатися читання.

У дитини з аутизмом цей процес здійснюється по-іншому. Обмежене спілкування, відмова від нього затримує розвиток мислення дитини, пізнання ним навколишнього світу за допомогою мови. Це зобов'язує проводити з аутичними дошкільнятами велику спеціальну роботу, починаючи навчання читання вже з 2-х років і навчання самостійному переказуванню до 6-7 років. Для такої дитини шлях сприйняття слова через читання є найбільш ефективним. Чим раніше починається навчання глобальному читанню, тим більше з'являється можливостей для його використання з метою розвитку мовлення і особистості дитини в цілому [4, с. 152].

За даною методикою малюкам показують картки з підписами, виконаними яскравим кольором і великим шрифтом. Демонстрацію карток потрібно проводити в швидкому темпі, змінюючи їх одну за одною. При цьому дитина буде засвоювати інформацію на підсвідомому рівні.

Глобальне читання передбачає пред'явлення дитині цілого слова, і спирається на візуальне сприйняття і здатність до запам'ятовування зорової інформації. Таким чином, дитина не читає слово побуквенно, а запам'ятовує його як, картинку, написану з букв. Однак, на відміну від картинки, на якій зображений якийсь конкретний предмет, воно означає узагальнене уявлення про предмет або подію, тобто має певне значення. Вважається, що здатність дитини запам'ятовувати і оперувати глобальними словами і реченнями полегшує в подальшому навчатися читати аналітично.

Методика навчання читання за Доманом розроблена на підставі того факту, що читання - це ні що інше, як функція мозку. Автори методики адекватно оцінюють можливості і обмеженість маленького дитячого візуального апарату і вибудовують етапи навчання [3, с. 26]. Під час навчання необхідно дотримуватися основних принципів: наступність і послідовність.

Виділяють основні етапи навчання дітей читати за методикою Глена Домана: окремі слова, словосполучення, прості речення, поширені речення, книги.

Вчитися читати по даній методиці потрібно так: дітям показують картки з підписами, виконаними яскравим кольором і великим шрифтом. Демонстрація карток відбувається в швидкому темпі, їх зміна в однаковій ритмі. Передбачається, що дитина буде засвоювати інформацію на підсвідомому рівні.

Сам процес демонстрації передбачає показ у середньому 10 карток одного тематичного характеру. Тематичні набори картинок демонструються і називаються. Рекомендується виконувати одну і ту ж демонстрацію по три рази на день протягом 10 днів. Потім можна вводити нові елементи, поглиблювати і розширювати тематику картинок [3, с. 74].

Етапи навчання глобальному читанню:

I етап (окремі слова). Розпочинати навчання потрібно з показу 15-ти слів. Коли дитина добре знатиме ці слова, можна продовжувати вивчення наступних слів. Стежте за тим, щоб дитина була в чудовому настрої і налаштована на навчання. Підбирайте відповідний час доби, коли в дитини підвищена працездатність. Приміщення також повинно відповідати певним вимогам: тихе, затишне, яке не містить зайвих предметів, щоб не відволікати увагу дитини.

Спершу покажіть дитині картку зі словом "МАМА" і чітко скажіть фразу: «Це означає «мама»». Демонструйте картку на відстані 35 см. від обличчя, не даючи в руки. Малюк переглядає картку 1-2 секунди, не коментуйте написане. Потім показуємо картку зі словом "ПАПА" і ще трьома словами з цієї групи. Не забувайте заохочувати дитину наприкінці заняття!

У перший день навчання потрібно повторювати показ карток ще 3 рази, але між показами дитина повинна мати час на відпочинок.

Наступного дня до вже вивчених слів ми додаємо три нові картки, але слова повинні бути з близького оточення дитини. Далі ми додаємо п'ять нових слів і закріплюємо вже вивчені слова. Обрати перші слова, які вивчить дитина, легко. Вони, як вже наголошувалось, повинні бути з близького оточення дитини.

Будьте уважні до дитини, якщо ви бачите, що вона занудьгувала, зупиняйте заняття і поверніться до нього пізніше.

Ось приклад гри в яку можна пограти з дитиною під час навчання:

Гра «Підбери слово до картинки».

Після вивчення певного тематичного набору дитині пропонуються картинки з цієї лексичної теми і окремо підписи до них. Дорослий бере дві таблички зі словами і пропонує знайти до них зображення. Слова повинні бути не схожими типу «лапа» і «лопата», «лук» - «люк». Краще типу «чашка» - «тарілка». Після запам'ятовування двох табличок починаємо поступово додавати наступні. Порядок введення нових лексичних тем довільний, залежить від віку та інтересів дитини.

По закінченню навчання перших трьох днів дитини освоїть важливі для неї речі:

- розвинеться зоровий апарат, мозок навчиться відрізнити один письмовий знак від іншого;
- здобуде навички абстракції.

На наступному етапі навчання ми приступаємо до вивчення наступної групи слів, що позначають, наприклад, частини тіла. Вони можуть включати в себе двадцять п'ять слів, розділених на п'ять частин. Кожного дня дитина буде знайомитися з 5-ма новими словами [3, с. 46].

II етап (словосполучення). Наступний етап в здобутті навичок глобального читання дітей з РАС дуже важливий і є проміжною ланкою між читанням окремих слів і цілих речень. На початку ми аналізуємо вже набутий дитиною словниковий запас. Далі починаємо вчити комбінувати вже знайомі слова. Але звертаємо уваги на те, що доведеться їх видозмінювати, щоб вийшли словосполучення зі змістом.

Найпростіша група слів, яку ми можемо використати, це перелік основних кольорів. Навчаємо дитину розрізняти і називати кольори швидко і легко, отримуючи велике задоволення при впізнаванні. Коли дитина засвоїла основні кольори, пропонуємо їй увазі прості словосполучення: «зелене листя» або «червоне яблуко».

III етап (прості речення). І от нарешті ми наблизились до головного етапу навчання глобального читання. Ми беремо за основу словосполучення, які ми вже вивчили, і будуємо прості речення. Складаємо п'ять простих речень і тричі в день протягом 3-5 днів демонструємо їх дитині. Дитина вже має гарні навички читання, тому ми не довгий час зупиняємось на кожному реченні. Ще дуже важливим є те, що ми розпочинаємо поступово зменшувати розмір шрифту, щоб на картці помістилось 2-3 слова.

1. Завдання «Покажи»

Направлено на розуміння інструкцій та використовується зі старшими дітьми. Використовуються зображення слів без картинок. Складаються речення з 2-3 слів, в яких використовуються різні іменники і одне й те ж дієслово.

Тематика речень може бути різною. Дитині пропонується виконати дію, наприклад: «Покажи рот», «Покажи квадрат», «Покажи маленький м'яч», «Підійди до вікна», «Візьми ручку», «Дай червоний м'яч», «Дай велику машинку» і т.д.). Пред'являючи картки, звертаємо увагу дитини на різне написання другого/третього слів у реченнях.

2. Вправа «Прочитай речення».

Дитині пропонуються речення, які підходять до сюжетної картинки або серії картинок, на яких одна дійова особа виконує різні дії: дівчинка малює (грає, вмивається, спить), собака спить (їсть, грає, біжить) і т. д.

IV етап (поширені речення). Після вивчення простих речень настав час вивчати поширені речення. Ми сміливо переходимо до даного етапу, адже

дитина вже навчилася розуміти повноцінні речення, які виражають закінчену думку.

Система роботи повторюється як і на третьому етапі. Ми поступово збільшуємо кількість слів у реченні. Наприклад, «Собака біжить» слід доповнити до стану «Собака швидко біжить». Продовжуємо подавати новий матеріал, проговорюючи його вголос.

Особливу увагу, під час вивчення поширених речень, потрібно звернути на те, що розмір карток стане замалий. Тому нам потрібно буде змінити наступне: зменшити розмір шрифту, збільшити кількість слів, змінити колір букв з червоного на чорний.

Але кожен з цих змін потрібно вводити поступово!

V етап (книги). Ми вже навчили дитину оперувати словами і реченнями, які були написані великими літерами. Далі нам потрібно буде навчити дитину працювати з дрібним текстом, який містить більшу кількість слів на кожній сторінці.

Вагоме значення на даному етапі має правильний вибір книги, по якій ви і навчатимете дитину читати. Потрібно дотримуватись кількох правил:

1. Її словниковий запас повинен складати від 50 до 100 слів.
2. Вона повинна містити слова і речення вже знайомі дитині.
3. В ній повинно бути не більше 1-го речення на сторінку.
4. Висота друкованого шрифту повинна становити не менше 1 см.
5. Текст повинен передувати ілюстрацій і йти окремо від них [3, с. 29].

Вибір змісту книги дуже важливий. Він повинен бути цікавим дитині, відповідати її віковим особливостям, мати зв'язок з її життям. Зробіть книгу самостійно або придбайте ту, що буде цікавить дитину. На початку ознайомте дитину з незнайомими для неї словами, які вона зустрине у книзі.

Коли враховані всі рекомендації можемо розпочинати читати з дитиною книгу. Читання книги повинно бути в легкому і невимушеному оточенні. Дитина повинна бути спокійною і зацікавленою.

Яке це велике відкриття - вміння читати! Лише деякі речі в подальшому житті дитини можна порівняти з ним. Вона тепер завжди може мати мудрого дорослого, який розмовляє тільки з ним про нові цікаві речі в будь-який час, коли йому тільки хочеться, варто лише вибрати нову книгу [3, с. 118].

Висновки.

Отже, вже як зазначалось вище, діти з розладами дитячого аутизму не тільки не можуть назвати предмети і явища навколишнього світу, позначити словом, але погано виділяють їх з групи різнорідних предметів, не завжди можуть співвіднести реальний предмет з його зображенням. В цьому їм допоможе метод глобального читання, який простимулює інтерес у дитини до процесу читання і навчання. І якщо дитина з РАС має складну форму, яка ускладнює оволодіння поскладового читанням звичайним методом, тоді глобальне читання один з найефективніших методів, який їй допоможе навчатися.

Пам'ятайте, що вчитися читати глобально потрібно ґрунтуючись на словах, які добре відомі дитині. Починати потрібно з тих, які пов'язані з оточуючими малюка предметами, діями, явищами.

Ускладнювати завдання можна не раніше, ніж дитина без зусиль зможе співвідносити предмет і його зображення, підбирати парні предмети або картинки.

І пам'ятайте: головне - не перестаратися! Глобальному або традиційного читання слід навчати дитину тоді, коли їй це буде цікаво!

Важливим принципом глобального читання є не примус, а зацікавлення.

Література

1. Лебединская К.С., Никольская О.С., Баенская Е.Р. и др. Дети с нарушениями общения: Ранний детский аутизм.– М.: Просвещение, 1989. – 95 с.

2. Морозова С. Аутизм: Коррекционная работа при тяжелых и осложненных формах. — Владос, 2010 г. – 262с.

3. Самбурская А.А. Глобальное чтение. Система обучения чтению для детей от восьми месяцев и старше. – М.:2016. – 130с.

4. Шнайдер В.І. Про світ дітей з особливими освітніми потребами. – Кам'янець-Подільський:Абетка-НОВА, 2003. – 140с.

5. Шульженко Д.І., Андрєєва Н.С.Корекційний розвиток аутичної дитини. – К.:Д.М. Кейдун. 2011. – 344с.

Маліновська Т.В.,

вихователь

ЦРД «Сонечко»

м. Малин, Житомирська область, Україна

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНЯТ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Інновації — особливий вид педагогічної діяльності. В умовах сучасних вимог до дошкільної освіти, інноваційні технології є умовою ефективності якісних змін діяльності дошкільних освітніх закладів. Інноваційні технології у виховній роботі ЗДО не є самоціллю чи формальністю — їх мета у тому, щоб сприяти становленню дитини.

Становлення це диктує дорослим, як коректно та послідовно вирішувати проблему залучення малюка до світу дорослих, який не без причини прийнято називати соціумом: адаптація дитини до соціального світу завжди була і залишається однією з провідних складових у формуванні її особистості. Соціалізація дошкільника передбачає насамперед виховання вміння правильно орієнтуватися у тому соціальному оточенні, у якому малюк постійно знаходиться. Професійно вибудовуючи інноваційний технологічний процес, педагогічний колектив закладу дошкільної освіти моделює ситуації, в

яких дитина вчиться усвідомлювати самоцінність власної особистості та індивідуальності інших людей, формує ставлення до світу відповідно до культурних традицій суспільства.

Дошкільний та молодший шкільний вік є найбільш доцільним для успішної позитивної соціалізації особистості дитини. Педагогіка свідчить, що у цьому віці дитина може цілком свідомо, довільно засвоювати цінності, соціальні ролі, правила і норми суспільства, представником якого вона є, тому процес соціалізації є найбільш значущим на цьому етапі розвитку.

Ті негативні явища, якими сумно відомий інститут сім'ї, наприклад, розрив поколінь, неувага до внутрішнього світу малюка, дефіцит гуманних норм поведінки у дитячому середовищі роблять проблему соціалізації дитини з перших років її входження до соціуму надзвичайно актуальною та першорядною за важливістю.

Сьогодні фахівці в галузі дошкільної педагогіки практично одностайні в тому, що, на жаль, у системі дошкільної освіти поки що очевидний дефіцит технологій, націлених на соціалізацію особистості дитини, її духовно-моральне виховання. Тим часом, інтеграція інноваційних проектів у освітній простір сприяє включенню дітей до суспільного життя, засвоєнню ними правил та норм культурної поведінки, етикету.

Позитивна соціалізація у принципі неможлива без організації постійної мережевої взаємодії із соціальними партнерами, які знаходяться у дошкільному освітньому просторі. Так, можна запропонувати інноваційний проект «Моє улюблене місто», в рамках якого дошкільнята знайомляться з роллю у соціумі бібліотеки, театру, музею, картинної галереї та пам'яток старовини. Це знайомство поглиблюється та розвивається у процесі рольових ігор, які є важливою частиною інноваційних технологій.

Найбільш популярним видом діяльності дошкільника є гра - це своєрідний спосіб трансформації отриманих вражень із навколишнього життя. Особливості мислення та уяви дитини яскраво виявляються у грі, також проявляються її активність, потреба у спілкуванні та емоційність. Соціальна значимість гри полягає в наступному - у процесі спілкування зі своїми однолітками у дитини складаються навички взаємодії. Дитина вчиться узгоджувати та пов'язувати свою думку з думкою інших дітей, вчиться підкорятися правилам, а також регулювати свою поведінку згідно з відведеною роллю, вчиться надавати допомогу своїм товаришам.

Освоєння механізму рольової поведінки формує у дитини успішну залученість до соціальних відносин, оскільки це дозволяє пристосовуватися і адаптуватися до будь-якої нової їй позиції чи ситуації протягом усього життя. Цей процес пристосування дитини до умов соціального середовища називають соціальною адаптацією.

Говорячи про соціалізацію дитини, необхідно згадати про мікросоціум, який відіграє важливу роль у цьому процесі. І найголовнішим інститутом соціалізації малюка в мікросоціумі є сім'я, оскільки вона має вирішальне значення у формуванні емоційного світу, самосвідомості та моральних засад

особистості в перші роки життя і є провідним фактором даного процесу у дошкільному віці.

Не менш значущим фактором соціалізації дитини стає і група однолітків, до яких малюк вже в ранньому віці ставиться особливим чином.

Спілкування з однолітками нерозривно пов'язане з поняттям предметного середовища. Предметне середовище також має забезпечувати дітей можливістю діяти самостійно чи разом із ровесниками, не нав'язуючи обов'язкової спільної роботи. Вихователь підключається до дій дітей у конфліктних моментах, які вимагають його втручання, або допомагає увійти до групи своїх однолітків тій чи іншій дитині за необхідності.

Повертаючись до поняття інноваційних технологій, слід зазначити такі технології, що застосовуються в системі дошкільної освіти: технології проблемного навчання, альтернативні технології, комп'ютерні технології та ігрові технології.

У поняття «ігрові педагогічні технології» включається досить велика група прийомів та методів організації та проведення педагогічного процесу у вигляді різноманітних педагогічних ігор. На відміну від ігор у широкому сенсі у педагогічній грі є суттєва ознака - чітко поставлена мета навчання та відповідний їй педагогічний результат, який може бути обґрунтований, виділений у явному вигляді та характеризується пізнавальною спрямованістю.

При ігровій формі занять надзвичайно важливою є ігрова мотивація, яка спонукає, стимулює дітей до активного процесу освоєння знань. Місце та роль ігрової технології в навчальному процесі, поєднання елементів гри та навчання багато в чому залежать від розуміння педагогом функцій та класифікації педагогічних ігор, його професійної спроможності. Зміст дитячих ігор розвивається поетапно: предметна діяльність, ставлення для людей, виконання правил суспільної поведінки. Ігрові технології, інноваційність яких не підлягає сумніву, формують уяву та дозволяють їй переносити властивості одних речей на інші. Виникає орієнтація у своїх почуттях і формуються навички їхнього культурного висловлювання, що дозволяє дитині включатися у колективну діяльність і спілкування, зручно входити в соціум.

Гра — це школа соціальних відносин, у яких моделюються форми поведінки дитини та завдання вихователя — правильно та вміло допомогти дітям набути у грі необхідних соціальних навичок. Від того, наскільки успішно вдається сформувати та закріпити навички спілкування у свідомості дошкільника, залежить якість взаємин з іншими людьми дорослої людини.

Під проблемним навчанням у сучасній дошкільній педагогіці розуміється така організація навчальних занять, яка передбачає створення під керівництвом педагога проблемних ситуацій та активну самостійну діяльність вихованців дошкільних закладів з їх вирішення, внаслідок чого відбувається творче оволодіння професійними знаннями, навичками, вміннями та розвиток розумових здібностей.

Істотною ознакою навчання є те, що воно створює зону найближчого розвитку, викликає, спонукає, приводить в рух внутрішні процеси психічних новоутворень.

Останнім часом під час вступу дітей до ЗДО все частіше простежується тенденція загального недорозвинення мови. Діти не можуть зв'язно, послідовно, граматично та фонетично правильно викладати свої думки, розповідати про події з навколишнього життя. У дітей мізерний словниковий запас, вони не вміють узгоджувати слова в реченні, більшість з них страждає на порушення уваги, пам'яті, недосконалість логічного мислення. Тому ефективне таке навчання, яке дещо випереджає розвиток дитини, проте не перевищує її можливостей.

Поряд із загальноприйнятими прийомами та принципами цілком обґрунтовано використання оригінальних, творчих інноваційних методик, технологій, ефективність яких очевидна. Однією з таких методик є мнемотехніка, ефективний корекційний засіб при навчанні зв'язного мовлення дошкільнят. З тієї причини, що у дошкільнят пам'ять мимовільного характеру, вони краще запам'ятовують явища, факти, події, предмети, близькі їхньому власному життєвому досвіду. Мнемотехніка спрощує засвоєння та збільшує обсяг пам'яті у вигляді утворення додаткових асоціацій. Застосування мнемотаблиць у вільній діяльності та на заняттях дає можливість дітям більш ефективно переробляти та сприймати зорову інформацію, перетворювати, зберігати та відтворювати цю інформацію відповідно до встановлених навчальних завдань.

Однак, з метою розвитку зв'язного мовлення використання одних лише штучних інструментів недостатньо, оскільки головною опорою запам'ятовування виступають логічно виправдані, осмислені зв'язки, які встановлюються як зсередини того, що запам'ятовується, так і між матеріалом, що запам'ятовується, і чимось добре відомим.

Відмінна риса такої методики полягає у застосуванні не зображення предметів, а знаків та символів для опосередкованого запам'ятовування. Це значно спрощує дітям пошук і наступне запам'ятовування слів. Символи тісно пов'язані з мовним матеріалом, наприклад, позначення диких тварин показують ялинку, а позначення свійських тварин — будинок. Дидактичним матеріалом є мнемотаблиці - це схеми, в яких вкладено певну інформацію. Опанування методології роботи з мнемотаблицями істотно скорочує час навчання і водночас вирішує завдання, спрямовані на: розвиток базових психічних процесів — уваги, пам'яті, образного мислення, розвиток дрібної моторики рук, перекодування інформації, тобто трансформація абстрактних символів у справжні образи.

Використання такої інноваційної технології полегшує процес оволодіння дітьми змістом, структурою описових та оповідальних текстів, їх пов'язаністю.

Література

1. Власова О.І. Педагогічна психологія: навчальний посібник. К.: Либідь, 2005. 356 с.
2. Дитина в кризовому соціумі: як її розуміти і виховувати / упоряд. Л. Шелестова К.: Редакція загальнопедагогічної газети», 2004. 128 с.
3. Кононко О.Л. Соціально-емоційний розвиток особистості (в дошкільному дитинстві): навч.посіб. [для вищ. навч. закладів] К.: Освіта, 1998. 225 с.
4. Литвиненко С. Дитина і середовище: проблеми взаємодії: Гуманітарний вісник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди: науковотеоретичний часопис. Переяслав-Хмельницький, 2003. Випуск 3. С. 215–220.

Коренєва М.М.,

вихователь

ЗДО № 4 "Вогник"

м. Нетішин, Хмельницька область, Україна

ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ НА ТЕМУ: «ПОДОРОЖ З ЗОЛОТОЮ РИБКОЮ»

Мета: розвивати пам'ять, мислення, увагу, вміння чітко і швидко відповідати на поставленні запитання. Виховувати дружні стосунки між дітьми, прагнення радіти своїм досягненням, бажання допомагати іншим. Закріпити знання геометричних фігур площинних і об'ємних; вміння рахувати в межах 5; вправляти в орієнтуванні в просторі.

Матеріал: скляна банка з рибкою; іграшки-білка, їжак, ведмідь; площинні і об'ємні фігури геометричні; роздатковий матеріал; фото морського царя.

Хід заняття

- Малята, сьогодні вранці, коли я прийшла в садок то побачила у себе на столі цікаву річ. А ви хочете дізнатися що це таке? Тоді давайте з вами пограємо в гру яка називається «Так – ні». Ви мені будете задавати запитання на які я зможу відповісти так або ні.

Д/гра «Так - ні»:

- Це живе?
- Це тварина?
- Це рослина?
- Воно літає?
- Воно плаває?

До нас з казки припливла

Там була царицею

Ця рибка не проста

- Ця рибка (золота) - показую справжню рибку в скляній банці.
- Малята, а чому її називають золотою? (відповідь дітей).
 - Але з нашою гостею сталася біда. Морський цар зачаклував золоту рибку і тепер вона не може здійснювати бажання. Щоб звільнити від злих чарів і щоб знову до рибка повернулася магічна сила потрібно їй допомогти, потрібно піти в палац морського царя і попросити у нього повернути рибці магічну силу.
 - Допоможемо? (так)
 - Тоді відправляємося на пошуки морського царя.
- Закриваємо оченята і промовляємо слова. Зустрічаємо цікаву галявину.
- Ой, подивіться, яка незвичайна галявина. І ростуть на ній зовсім не весняні квіти, а що це? (геометричні фігури).
 - Які геометричні фігури тут ростуть? (круг, квадрат, трикутник, прямокутник).
 - Як називаються ці фігури? (площинні).
 - А які ви ще знаєте фігури?
 - Ось тут біля пеньочка ніби грибочки ростуть об'ємні фігури. Назвіть їх (куля, куб, циліндр, конус).
 - Малята площинні фігури шукають собі друзів!
- Д/гра «Знайди пару».
- Ділимо дітей на дві колонки:
- 1 – бере у руки площинні фігури.
 - 2 – бере у руки об'ємні фігури – шукають пару.
- Молодці!
 - Цікаві фігури, ми шукаємо палац морського царя, щоб допомогти золотій рибці повернути магічну силу, чи не підкажете ви нам? (потрібно іти до чарівного лісу). Дякуємо!
 - Ну, що ж, пішли до чарівного лісу!
- Зустрічаємо білочку
- Добрий день, білочко. Ми шукаємо палац морського царя. Чи ти не знаєш де він знаходиться?
 - Знаю, але ви спочатку порахуйте скільки у моєму лісі росте ялинок і скільки на них виросло шишок, тоді я вам допоможу.
 - Добре, ми впораємося з цим завданням!
- Робота за столами.
- У лісі росло 4 ялинки (викладаємо).
 - Так ось виросла ще одна ялинка. Скільки разом стало ялинок?
 - Як ви дізналися?
 - На чотирьох ялинках виросло по одній шишці (викладаємо під ялинками).
 - Скільки ялинок? Шишок? Чого більше? Чого менше? На скільки?
 - Що потрібно зробити щоб це стало порівно? (або додати одну ялинку, або одну шишку).

- Тут пригріло тепле сонечко, пішов весняний дощик і на останній ялинці виросла ще одна шишка (викладаємо).

- Тепер що ми можемо сказати? (їх стало порівно).

- Білочка дякує нам і говорить, що нам потрібно іти до великого паркана-там живе їжак і він нам допоможе.

Ідемо далі.

Гра «Довга, коротка стежка».

- Ось ми і прийшли до великого паркана (з'являється їжак).

- Добрий день, їжачок. Ми шукаємо палац морського царя, чи не допоможеш ти нам.

- Допоможу і підкажу, коли виконаєте моє завдання.

- Ось у мене є такі палички, ці палички не прості, ці палички чарівні, вони можуть перетворюватися на різні фігури і предмети (сідають за столи).

- Малята, їжачок просить нас викласти з паличок квадрат. Скільки паличок ми використаємо щоб у нас вийшов квадрат? (4).

- А тепер перекладіть одну паличку так щоб у вас вийшов стілець.

- А тепер перекладіть дві палички так щоб у вас вийшов стіл.

- Молодці!

- Їжачок говорить, що нам потрібно іти до великого дуба, який росте біля моря, він вам допоможе.

- Ну що ж, малята, ходімо далі.

- А щоб веселіше біло нам іти давайте з вами пограємося.

Фізкультхвилинка:

В морі рибка пропливає - ось так!

В небі пташка пролітає - ось так!

В лісі зайчик пробігає - ось так!

На травичку сонечко сідає - ось так!

Ну а ми малята - вміємо кружляти- ось так!

- Ось ми з вами і прийшли до великого дуба.

- Добрий день, Ведмедику. Ми шукаємо палац морського царя. Чи не знаєш де він знаходиться?

- Знаю, але ви спочатку допоможіть мені знайти бочку з медом. Де вона?

- Під пеньком ведмедику шукай. (шукає і знаходить)

Ведмідь: - А де мій картуз?

- На гілці ведмедику шукай. (шукає і знаходить)

Ведмідь: - Дякую! А десь корзинка з шишками була, не знайду.

- Та ось, позаду тебе ведмедику.

Ведмідь: - А де ви малята?

- Та ми ж попереду тебе.

- Дякую вам, малята. Палац морського царя знаходиться он за тою високою горою.

- Дякуємо тобі Ведмедику!

- А ось і палац морського царя.

- Добрий день, морський царю. Ми прийшли тебе попросити щоб ти повернув магічну силу для Золотої рибки, щоб вона знову змогла виконувати бажання наших малят.

- Добре, я поверну силу для Золотої рибки, але лише тоді, коли ви виконаєте мої завдання

- Ми справимося!

Д/вправа «Скажи...»:

- Скільки кутів має круг?

- Як по іншому називається квадрат?

- Коли малята повертаються з садочка додому?

- А коли приходять в садочок?

- Скільки колес у машини?

- А у велосипеда?

- Скільки сонечок на небі?

- Скільки очей у рибки?

- Ну що ж, які ви молодці! На всі мої запитання відповіли, і я свої слова теж дотримаю.

Чари-бари-чари-крись,

Чарівна сила до рибки повернись!

- Малята, як добре, що наша рибка знову має магічну силу здійснювати бажання!

- А ви хочете забажати у рибки бажання?

- Давайте ми всі зараз тихенько підійдемо і кожен пошепки для рибки проговорить своє бажання.

- Я гадаю що вже скоро-скоро всі ваші бажання здійсняться.

- Ну а нашій рибці вже час повертатися до моря де її чекають друзі.

- Але щоб ви пам'ятали про неї, вона вирішила залишити вам на згадку про себе своє фото.

Прощаємося з рибкою.

- Малята, вам сподобалася наша подорож?

- Кому ми допомагали повернути магічну силу?

- Кому б ви хотіли розповісти про ті бажання які загадали у рибки?

- А кому б ви розповіли про свою подорож?

Степаненко М.А.,
музичний керівник
ЗДО КТ "Веснянка"
м. Гадяч, Полтавська область, Україна

МАЙСТЕР-КЛАС НА ТЕМУ: «ВИКОРИСТАННЯ ДАРІВ Ф. ФРЕБЕЛЯ НА МУЗИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»

Мета:

- ✓ Показати актуальність впливу дарів Ф. Фребеля на розвиток різних сфер музичної діяльності дітей дошкільного віку.
- ✓ Актуалізувати й розширювати знання педагогів щодо використання дарів Ф. Фребеля у музичному розвитку дошкільників.
- ✓ Формувати в дітей практичні вміння і навички використання дарів Ф. Фребеля у музичній діяльності.
- ✓ Відпрацювання творчих методів і прийомів у розвитку музичних здібностей у дошкільників.

Попередня робота:

1. Підбір літератури, музичних ігор, музичного матеріалу, написання сценарію.
2. Підбір атрибутів.

Атрибути:

- Дар № 1 Ф. Фребеля.
- Дар № 3 Ф. Фребеля.
- Дар № 7 Ф. Фребеля.
- Дар № 9- 10 Ф. Фребеля.
- Музичні треки.

Вступне слово.

Музичний керівник: - Щоб дитина виросла чуйною, милосердною, відвертою, могла творити добрі вчинки та співпереживати, радіти від щирого серця, ми, дорослі, оточуємо її любов'ю та красою. Невичерпним джерелом такої краси є мистецтво – живопис, театр, музика. Кожна дитина відкрита для музики з народження, треба лише допомогти їй побачити багатство і розмаїття світу, пізнати себе і тоді, ставши частиною душі, музика оселиться в ній навіки. Саме музика покликана допомогти знайти почуття гармонії і злиття внутрішнього світу із зовнішнім.

На сучасному етапі розвитку освіти одним із головних завдань педагогів є необхідність формування активної, творчої особистості. На розвиток музичних здібностей дитини великий вплив має ігровий момент, який являє собою своєрідну ланку між дитиною і навколишнім світом.

Дар № 1 «Кольорові кульки».

Мета: Вдосконалювати вміння уважно слухати музику, розвивати почуття ритму, уяву, пам'ять і вміння швидко змінювати танцювальні рухи.

Методика проведення: Музичний керівник пропонує під музичний супровід, виконати нескладні танцювальні рухи, з кульками відповідно до темпу мелодії, присісти з кульками та покружляти по колу.

Завдання: Розвивати вміння ритмічно рухатись під музику, швидко змінювати танцювальні рухи, відповідно до темпу в музиці

Дар № 9-10 «Кільця і півкільця», «Точки».

Мета: Вдосконалювати вміння уважно слухати музику, розвивати почуття ритму, уяву.

Методика проведення: Слухаючи музично-інструментальну музику, діти викладають на столі з кілець і півкілець, точок смайлики відповідно до характеру музики.

Завдання: Розвивати вміння відобразити настрій музики і власні емоції від почутої музики.

Дар № 3 «Кубики».

Мета: Розвивати почуття ритму, вміння чітко і виразно простукувати ритм під музичний супровід.

Методика проведення: Діти слухаючи музично-інструментальну музику за допомогою кубиків простукують ритм.

Завдання: Виконати простукування під запропонований музичний супровід.

Дар № 8 «Прямі та криві».

Мета: Розвивати почуття ритму, вміння проплескувати ритмічні малюнки.

Методика проведення: Музичний керівник пропонує музично-ритмічні малюнки, викладені із великих і малих паличок.

Завдання: проплескати ритмічні малюнки відповідно до їх величини: великі палички – довга тривалість, маленькі – коротка.

Висновок:

Використовуючи дари Фребеля на музичних заняттях, можна спостерігати всебічний розвиток дитини:

1. Поліпшується моторика (дрібна і велика).
2. Розвиваються музичні здібності: слух, почуття, пам'ять.
3. Поліпшується сприйняття за допомогою органів почуттів (слух, тактильність, зір).
4. У процесі розвиваються вербальні та невербальні навички.
5. Поліпшується фізична форма, м'язи, постава.

Отже, дари Фребеля на музичних заняттях сприяють розвитку музично-творчих здібностей, загальної координації, орієнтуванні в просторі, а також розвивають увагу, зосередженість, пам'ять, витримку, фізичні, моральні, естетичні якості.

Кривошесва С.С.,

вихователь

*ДНЗ (ясла-садок) № 29 «Росинка»
м. Суми, Сумська область, Україна*

Стрижак Н.М.,

вихователь

*ДНЗ (ясла-садок) № 29 «Росинка»
м. Суми, Сумська область, Україна*

БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИЙ РОЗВИВАЛЬНИЙ ПОСІБНИК ДЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ «ПРИРОДА НАВКОЛО НАС»

Багатофункціональний універсальний дидактичний посібник «Природа навколо нас» для дітей старшого дошкільного віку. Посібник розроблений з урахуванням вимог Базового Компоненту дошкільної освіти і освітньої програми «Впевнений старт». Направлений на активізацію діяльності дитини з пізнання навколишнього світу, реалізації творчих задумів та мрій. Посібник створено для реалізації освітніх ліній у формуванні базових особистісних якостей дитини згідно Базового Компоненту дошкільної освіти в інтегрованому просторі дошкільного закладу. Спонукає дітей до пошуку інформації, навчає мислити, аналізувати та трансформувати набуті знання у різних видах роботи з посібником, що стануть основою до пристосування у природному світі, який постійно змінюється. Системне використання посібника допомагає сформувати життєві компетенції дитини за освітніми лініями Базового Компоненту дошкільної освіти.

В освітньому напрямі «Дитина у природному доквілі» діти засвоюють норми і правила поведінки стосовно об'єктів навколишнього середовища; формуються вміння необхідні для їх включення у природоохоронну діяльність за допомогою ігор: «Де ростуть ці рослини?», «Де живуть ці тварини?», «Де живуть ці птахи?», «Допоможіть тваринам та рослинам знайти свою домівку», «Корисне та шкідливе сміття», «Ми герої тому, що...», тощо.

В освітньому напрямі «Мовлення дитини» - формується здатність дітьми висловлювати свої думки, враження, роздуми в будь-яких формах за допомогою вербальних та невербальних засобів. Для використання пропонуються такі ігри і вправи: «Знайди зайве», «Склади оповідання», «Продовжити ряд», «Встанови відповідність».

В освітньому напрямі «Дитина у соціумі» формується соціально-громадянська компетентність, як складова особистісного зростання дошкільника. За допомогою ігор: Гра «Хто це?», «Я назву, а ти покажи», «Назви, що це?», «Назви та покажи», «Добре – погано», діти вчаться правилам взаємодії з навколишнім середовищем, емоційно-ціннісному ставленню до природних подій та явищ, засвоєнню знань про взаємодію з природою України.

Освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» - спрямований на формування сенсорно-пізнавальної, логіко-математичної,

дослідницької компетентності шляхом активізації пізнавальних процесів (мислення, уява і т.п.). Проведення цікавих дослідів (дослідження тваринного та рослинного світу, властивості дерев, особливості їх зросту та використання) допомагає оволодіти знаннями про зовнішні та внутрішні природні процеси.

Реалізація освітнього напрямку «Гра дитини» надає можливість дітям робити у грі власний вибір, враховувати самостійні життєві цілі та потреби, сприяє розвитку соціальної єдності, забезпечує широкий спектр створення ігор з урахуванням індивідуальних особливостей кожної дитини: завдання можуть варіюватися від простих до складних, крок за кроком; спонукає розширювати тематику та збагачувати сюжети самодіяльних творчих ігор дітей. Орієнтовний перелік ігор, які діти можуть змінювати під час дій з посібником: «Подорож в гори», « В гості до білочки» та інші.

Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва» спонукає до розвитку емоційно-чуттєвого сприйняття об'єктів та явищ довкілля, забезпечує умови для самовираження кожної дитини в процесі мистецької діяльності.

Пропонується дітям «занурення» у яскраві зображення тваринного та рослинного світу України з прослуховуванням музичних творів Вівальді «Чотири пори року», звуки природи, птахів, тварин тощо (диски додаються до посібника). Театралізована діяльність за допомогою пальчикового театру надихає на художньо-продуктивну діяльність: малювання, ліплення, аплікація.

Багатофункціональний універсальний дидактичний посібник спрямований на розвиток розумових здібностей дітей:

- практичний та має варіанти ускладнення;
- може використовуватися як на заняттях з різних розділів програми та поза ними; під час індивідуальної роботи з дітьми – з метою виявлення рівня знань дитини, але доцільний і в груповій роботі;
- розширення та закріплення знань, повідомлення нової інформації, формування вмінь, способів дій тощо.

Посібник виготовлений з екологічно чистих матеріалів, безпечний у використанні, відповідає вимогам здоров'язбереження. Естетичне оформлення доповнює практичність у використанні: як у складеному (частково), так і у розгорнутому вигляді на підлозі, дошці, столі, в залежності від задуму. Має вигляд ширми, яка складається із 6 яскравих, заламінованих двосторонніх частин формату А 3 зшитих між собою пружинами, на кожній із частин розміщені три кишені. Для роботи з посібником додаються папки з предметними картками, дидактичними іграми, музичними дисками, завданнями та вправами за освітніми напрямами Базового компоненту, які постійно поповнюються та модифікуються.

Використання багатофункціонального посібника на заняттях сприяє підвищенню показників розвитку дітей у пізнавальній діяльності; вдосконаленню інтелектуальних здібностей, навичок орієнтації у просторі; зорового, тактильного і слухового сприйняття; комунікативних здібностей; вмінні взаємодіяти з однолітками. Створює позитивний емоційний настрій,

робить заняття яскравим і корисним, задіює інтелектуальний потенціал у пізнаванні світу і себе.

Таким чином, багатофункціональний універсальний дидактичний посібник «Природа навколо нас» для дітей старшого дошкільного віку - це сучасний інноваційний підхід до створення особистісно - зорієнтованої, предметно-практичної діяльності дітей, що дозволяє зробити заняття цікавими і захоплюючими

Опис посібника

Розвивальний посібник «Природа навколо нас» розрахований для дітей старшого дошкільного віку, спрямований на формування інтересу до об'єктів навколишнього світу, умов життя рослин, тварин, птахів, виховання доброти, дбайливого ставлення до природи, любові до Батьківщини, розвиток пасивного та активного словника, зв'язного мовлення дітей. Він може використовуватися в рамках безпосередньо освітньої діяльності для роботи з підгрупою, парами, індивідуальної роботи педагога з дитиною.

Посібник має вигляд ширми, яка складається із 6 яскравих, заламінованих двосторонніх частин формату А 3 зшитих між собою пружинами, на кожній із частин розміщені 3 кишені. Для роботи з посібником додаються предметні картки, ігри, вправи, завдання за освітніми лініями Базового Компоненту.

Посібник «Природа навколо нас» допомагає дошкільникам упорядкувати та систематизувати знання про навколишній світ, досягнути розуміння взаємозв'язків у природі, розвивати мислення, увагу, пам'ять, спостережливість, зв'язне мовлення, виховувати дбайливе ставлення до природи.

Актуальність посібника

Екологічна складова є важливою ланкою в житті людини. Проте не завжди людська діяльність приносить користь екології, адже навколишнє середовище залишається чутливим до наукового та виробничого процесу. Тому саме змалку необхідно закладати розуміння гуманного ставлення та важливості природи в житті людини. Вже не є секретом світове погіршення екологічної ситуації на планеті, у тому числі й в Україні. Тому тема екологічного виховання дуже актуальна для сьогодення. Нашими зусиллями створено універсальний багатофункціональний посібник для дітей, про багатство природи нашої країни. Посібник створений для реалізації освітніх напрямів у формуванні базових особистісних якостей згідно Базового Компоненту дошкільної освіти в інтегрованому просторі дошкільного закладу. Спонукає дітей до пошуку інформації, навчає їх мислити, аналізувати, трансформувати набуті знання у різних видах роботи з посібником, що стануть основою до пристосування у природному світі, який постійно змінюється. За допомогою нашої розробки ми вивчаємо з малятами рослинний і тваринний світ природних зон України в динаміці, процеси, що відбулися і відбуваються з довкіллям.

Таким чином, діти усвідомлюють, що лише в гармонії можуть існувати людина і довколишній світ.

Завдання:

- виховання чуйності, доброти, дбайливого ставлення до природи; любові до Батьківщини;
- формування потреби у придбанні екологічних знань;
- формування інтересу до об'єктів навколишнього світу, умов життя рослин, тварин, птахів;
- підтримувати у дітей ініціативу, допитливість, активність та самостійність екологічно орієнтовній діяльності;
- розвивати особистий пізнавальний досвід дітей.

Форми роботи з розвивальним посібником: ігри, вправи, завдання.

Гра «Де ростуть ці рослини?».

Мета: закріплювати знання дітей про рослини; розвивати вміння встановлювати просторові зв'язки між предметами; групувати рослини за місцем їх зростання, розвивати активність і самостійність мислення.

Гра «Де живуть ці тварини?».

Мета: поглибити і розширити знання дітей про тварин, їхні домівки; формувати вміння добирати зону проживання відповідно до тварин; розвивати пізнавальний інтерес, пам'ять, мислення; закріплювати знання про те, де живуть та чим харчуються тварини; виховувати любов до тварин та інтерес до гри.

Гра «Де живуть ці птахи?».

Мета: розширити і поглибити знання дітей про птахів, місце їх проживання та гніздування; вчити впізнавати пташку за зовнішнім виглядом, закріпити їх назви; розвивати пізнавальний інтерес, мислення, пам'ять, увагу; виховувати прихильне, дбайливе ставлення до птахів; сприяти розвитку екологічно доцільної поведінки дітей.

Гра «Знайди зайве».

Мета: розширити кругозір, вчить виділяти загальні ознаки предметів і групувати предмети за ознакою.

Вправа «Допоможіть тваринам та рослинам знайти свою домівку».

Мета: вправляти дітей допомагати тваринам та рослинам знайти свій будинок, обравши сприятливі кліматичні умови.

Вправа «Продовжити ряд».

Мета: закріпити вміння порівнювати тварин, знаходять подібність і різницю між ними, загальне і різне в рослин, вчать помічати цікаві особливості зовнішнього вигляду, поведінки тварин.

Вправа «Дізнайся за описом».

Мета: закріпити вміння визначати природну зону за описом.

Вправа «Встанови відповідність».

Мета: вчити встановлювати відповідність: природна зона – її клімат, рослини, тварини, птахи.

Вправа «Склади оповідання».

Мета: вправляти дітей пираючись на допомогу дорослого можна розповісти про тварину або рослину, складати та відгадувати загадки.

Гра «Корисне та шкідливе сміття».

Мета: вправляти сортувати сміття на те, що підлягає вторинній переробці, та таке що не підлягає, по відповідним Контейнерам.

Гра «Ми герої тому, що...».

Мета: вчити запам'ятовувати за допомогою спеціальних заборонених знаків, як не можна себе поводити у природі; запам'ятовувати, що заборонено робити дітям та дорослим; розвивати мислення, уяву, увагу, мовлення; формувати любов до живої та не живої природи.

Гра «Хто це?».

Мета: закріплювати вміння дітей впізнавати та називати тварин і птахів; розвивати мовлення, виховувати уважність.

Гра «Я назву, а ти покажи».

Мета: учити дітей упізнавати на картках зображення тварин, рослин, птахів; розвивати мовлення, увагу, зорову пам'ять; виховувати любов до всього живого

Гра «Назви, що це?»

Мета: учити дітей розрізняти рослинний світ, називати квіти, дерева, траву; розвивати пам'ять, уважність, мовлення; виховувати бережливе ставлення до природи.

Гра «Назви та розкажи».

Мета: продовжувати вчити дітей розрізняти і називати, де рослини, а де тварини; розвивати зорову пам'ять, уважність, мовлення.

Гра «Добре - погано».

Мета: учити дітей правил поведінки в природі; розвивати мислення, увагу; виховувати бережне ставлення до природи.

Фото посібника

Відбулась перереєстрація на двох співавторів: Кривошеєва Світлана Сергіївна та Стрижак Наталія Михайлівна.

Роік О.В.,

вихователь

ЗДО № 4 "Вогник"

м. Нетішин, Хмельницька область, Україна

ТРЕНІНГОВЕ ЗАНЯТТЯ З БАТЬКАМИ «ЩАСЛИВА ДИТИНА – БЛАГОПОЛУЧНА РОДИНА»

Мета: розвивати уміння членів сім'ї взаємодіяти у спілкуванні та поведінці, зміцнювати та зберігати родинні відносини. Ознайомити батьків з особливостями впливу стилю спілкування в сім'ї на емоційне благополуччя дітей; формувати вміння аналізувати свої виховні впливи на дитину та їх наслідки, сприяти конструктивному спілкуванню дорослого з дитиною.

Обладнання: вирізане з кольорового паперу сонце, кольорові паперові долоньки, фломастери, ватман, маркери, ватман, склянка з водою, сіль, перець, грудка землі, смужки з написами, картинки, пам'ятки.

Вступне слово.

- Доброго вечора, шановні батьки. Ми раді Вас вітати на нашій першій зустрічі «Школи батьківства».

Сьогодні до нас завітало сонечко, але воно чомусь сумне.

Як ви думаєте чому засумувало сонечко?

Відповіді батьків.

- Сонечко розгубило свої промінчики у вигляді маленьких дитячих долоньок і ми спробуємо йому допомогти. Напишіть на промінчиках - пальчиках слова, якими ви найчастіше називаєте вдома своїх дітей. Подаруйте промінчики сонечку.

- Сонце – символ тепла, доброти, світла. Ваші діти для кожного з вас також певною мірою сонечка, сенс життя, щастя. Щастя для батьків – бачити свою дитину здоровою та радісною. Неймовірна втіха для батьківської душі – коли дитина усвідомлює себе щасливою. Проте ні для кого не таємниця, що батьки і діти вкладають у поняття «щастя» не завжди однаковий зміст. Тому сьогодні ми пропонуємо батьківський тренінг, тема якого «Щаслива дитина – благополучна родина».

Правила.

Щоб наша з вами праця була плідною та конструктивною я пропоную наступні правила:

- Добровільна участь у виконанні вправ і завдань.
- Говорити лише про себе та свої переживання.
- Не критикувати, бути позитивним.
- Один говорить, усі слухають.
- Обговорювати дію, а не особу.
- Отже, з правилами групи ми ознайомилися. Якщо хтось із ними не згоден, можна запропонувати свої правила.

Знайомство. Очікування.

- Пропонуємо познайомитися та висловити свої очікування. А допоможе нам в цьому ось цей клубочок. Потрібно взяти його, обмотати навколо пальчика ниточку, назвати своє ім'я, сказати, що Ви чекаєте від нашої сьогоднішньої зустрічі, і передати клубочок наступному!

- А я очікую, щоб ви вийшли з цієї зали з добрим настроєм, позитивними емоціями та гарними відгуками.

- Подивіться, будь ласка, кожен з нас з'єднаний ниточкою, не просто ниточкою, а ниткою, яка нас буде пов'язує. Наша нитка повинна бути настільки міцною, наскільки це можливо заради здоров'я і щастя наших дітей. Адже не треба забувати, що тільки ми - дорослі відповідаємо за їх щастя.

Інформаційне повідомлення «10 ознак щасливої родини».

- Батьки завжди прагнуть дати дитині все найкраще і створити комфортні умови для її розвитку. В нагоді стають різноманітні тренінги, гуртки, майстер-класи. При цьому багато сімей забуває, що запорукою щастя малюка є щаслива родина, в якій панує гармонія і любов. Існують ознаки, за якими можна відрізнити справді щасливі сім'ї.

1. У щасливій родині панують теплі стосунки!

По-справжньому щасливою можна назвати родину, в якій усі члени підтримують один одного, хвилюються, спільно проживають радісні і сумні події. Важливо, щоб не лише батьки турбувалися про дітей, але й діти так само розуміли почуття мами і тата.

2. У щасливій родині немає місця брехні!

Брехня псує стосунки в родині, тому завжди краще говорити правду, якою б вона не була. Дитину треба змалечку привчити до того, що батькам потрібно довіряти. Тоді малюк буде ділитися з вами своїми страхами і переживаннями. При цьому батькам важливо контролювати свої емоції, не нехтувати дитячими почуттями, а спокійно обговорювати з малюком все, що його турбує.

3. У щасливій родині кожен може проявляти свої емоції!

Насправді здоровий прояв емоцій — це нормально. Навчіться демонструвати свої емоції: смійтесь, коли вам весело, або насуптесь, коли сердиті. Це сприятиме кращому розумінню між вами і малюком.

4. Щаслива родина планує майбутнє!

Щасливі сім'ї мають спільні цінності і разом будують плани. Вони бачать життя приблизно однаково і прагнуть досягти спільної мети.

При цьому не слід вибудовувати власні плани на майбутнє дитини. Вона сама має вирішувати, яку професію обрати, який гурток відвідувати тощо. Батьки можуть лише порадити, але не наполягати.

5. У щасливій родині розподіляють обов'язки!

Побут часто стає причиною сварок, але не в щасливих родин, які вміють розподіляти обов'язки. В таких сім'ях немає поділу на жіночу і чоловічу роботу. У щасливій родині всі домашні справи виконуються спільно, а не покладаються лише на дружину або чоловіка.

Дитину теж треба привчати до того, що вона повинна допомагати батькам. Але домашні обов'язки повинні відповідати віку малюка.

6. У щасливій родині кожен має час на себе!

У щасливих родин жінка і чоловік розуміють, що вони не мають потреби кожну вільну хвилину проводити разом. Це не шкодить їхнім стосункам, а навпаки робить їх більш міцними і здоровими.

7. У щасливій родині проблеми вирішуються спільно!

У будь-якій родині трапляються сварки чи різні проблеми, але по-справжньому щасливі сім'ї долають їх разом. Вони не накопичують образи і претензії і швидко йдуть на примирення.

У щасливих родин немає правильної і неправильної думки. Рішення приймаються спільно, а якщо погляди подружжя не збігаються, то вони обговорюють ситуацію і знаходять компроміс.

Дитина також повинна мати право голосу.

8. Щаслива родина започатковує сімейні традиції!

Чудово, коли сім'ї започатковують власні традиції. Вони поєднують усіх членів родини і зміцнюють взаємовідносини між ними.

Спільні традиції можуть стати приводом зібратися разом навіть тоді, коли діти вже подорослішають і будуватимуть власне життя.

9. Щаслива родина вміє радіти дрібницям!

Щасливі сім'ї не чекають вагомих приводів для радості, а радіють теплій погоді, смачному сніданку, можливості провести день разом. Чекаючи причини для радості, можна прогавити дійсно щасливі моменти.

10. У щасливій родині кожен має право на помилку!

Кожна людина може помилитися, і в щасливих сім'ях це розуміють. Якщо комусь із родини щось не вдалося, інші члени сім'ї ніколи не засуджуватимуть його, а навпаки підтримають і допоможуть.

Діти часто роблять помилки. Не слід сварити малюка за це. Здається зовсім невинні ваші слова можуть травмувати дитину на все життя.

Експеримент «Склянка води».

Давайте разом проведемо експеримент:

Склянка води – це дитина (чиста, прозора, наївна).

Сіль – слова незадоволення.

Перець – пекучі образливі слова.

Грудка землі – жорстокі слова.

Усе добре змішуємо – отримуємо – стан дитини. Скільки мене часу, доки все осяде, забудеться? А варто легенько збовтати і все підніметься на поверхню та спричинить нові стреси та неврози у дитини. Пам'ятайте про це.

Від атмосфери, яка панує в родині, залежить розвиток дитини як особистості. У щасливих сім'ях виростають впевнені в собі і щасливі діти, які вміють розрізняти добро і зло і мають високі моральні якості, важливі для розвитку суспільства.

Рухлива гра «Австралійський дощ».

- Яке воно щастя?

- Я знаю.

Це коли сонечко сяє.

Коли мама мені усміхається,

Коли з друзями весело граюся.

Коли дощик іде рясенький,

Щоб землю умити чистенько.

- Шановні учасники! Чи знаєте ви, що таке австралійський дощ? Якщо ми будемо уважними, то почуємо, якій він. Встанемо усі в коло. Я показуватиму рухи, а ви повторюватиме їх:

В Австралії піднявся вітер (терти долоні).

Починає накрапати дощ (клацання пальцями).

Дощ посилюється (почергове плескання по грудях).

Починається справжня злива (плескання по ногах).

А ось гроза, справжня буря (тупотіння ногами).

Але що це? Буря почала вщухати (плескання по ногах).

Злива перетворюється на дощ (плескання долонями по грудях).

Рідкі краплі падають на землю (клацання пальцями).

Вщухає вітер (терти долоні).

З'являється сонечко (руки догори).

Вправа «Літаючий плакат».

- А зараз ми пропонуємо вправу, яка допоможе вам зрозуміти, що потрібно для того, щоб зробити своїх дітей щасливими і що саме для ваших дітей є щастя? Зараз ми разом створимо плакат, де дамо відповіді на ці питання і запишемо їх на цьому ватмані (на ватмані батьки пишуть відповіді).

Гра «Поділись рецептом пирога щастя».

- А зараз ми пропонуємо знайти секрет рецепту пирога «Щастя». І поділитися ним один з одним. Виходьте до нас. Треба утворити 10 пар, щоб почати гру. Знайдіть та з'єднайте парні частини інгредієнтів рецепту «пирога щастя». Одна частина це надпис, друга – це картинка, їх треба скласти разом.

1. Замісити тісто на + картинка (доброта)
2. Змішати з + картинка (посмішка)
3. Влити тонкою цівкою + картинка (турбота)
4. Додати + картинка (дитячий сміх)
5. Пофарбувати + картинка (блакитне небо)
6. Прикрасити + картинка (веселка)

7. Викласти на + картинка (квітка поляна)
 8. Випікати в + картинка (сонячні промені)
 9. Готовність пирога + картинка (відчуття щастя)
 10. Куштувати + картинка (маленькі порції)
- Дуже вам вдячні, сідайте, будь ласка, на свої місця.

Підсумок.

- Шановні батьки дякую Вам за активну роботу. Наше сьогоднішнє заняття було організовано для тих, хто любить дітей, любить їх справжньою любов'ю та бажає дітям щастя. Пам'ятайте, тільки у щасливих родинах – щасливі діти. А на згадку пропонуємо Вам пам'ятку «Заповіді ефективного виховання щасливої дитини».

- На завершення уявіть на одній долоні посмішку, на іншій - радість. А щоб вони не пішли від нас, їх треба міцно-міцно з'єднати в оплески. До нових зустрічей!

Мороз О.Ф.,

вихователь

ЗДО «Сонечко»

с. Гута-Боровенська, Волинська область, Україна

ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА ВІД ТРАДИЦІЙ ДО ІННОВАЦІЙ

Розвиток суспільства неможливий без якісної та сучасної системи освіти, тому соціально-економічний розвиток держави залежить від забезпечення високого рівня освіти громадян. Для прискорення еволюції суспільства необхідно створити сприятливі умови для інтеграції інновацій в освіту та модернізувати систему освіти в контексті економіки знань. Інтеграція України посилить конкуренцію на ринку праці в системі ЄС, потрібен не фахівець, а самоучка, творча самосвідомість, розуміння професійного призначення, розуміння творчої діяльності. Це важливий пріоритет для розвитку, здатний і готовий до постійного вдосконалення. Нині українська система дошкільної освіти переживає етап значних змін, який характеризується потужними творчими процесами, які неможливі без вихователів, здатних впроваджувати освітні інновації та готових працювати у високих умовах. Стандарти сучасного світу в галузі дошкільної освіти вимагають інтеграції теоретичних знань і практичних навичок в єдину систему, нових технологій тощо. Дошкільна освіта формує людину, озброює її знаннями, розвиває громадянські якості, вміння мислити і діяти, спілкуватися і відпочивати, жити соціально і водночас стати неповторною особистістю.

Зміст Базового компонента дошкільної освіти розробляється за компетентнісним підходом відповідно до вікових можливостей дитини, що потребує чіткого визначення інтегрованості змісту освітніх ліній дитини (знає, вміє, розуміє), дотримується, застосовує, виявляє ставлення, оцінює,

наголошує на важливості організації спеціальної роботи по ознайомленню дітей з національною культурою і традиціями народу.

Актуальність проблеми впровадження інноваційних технологій у дошкільному навчальному закладі визначається формуванням життєвих компетентностей дітей шляхом краєзнавчої роботи. Поняття «інновація» має латинське походження і означає нововведення, оновлення, зміну, новий підхід, якісно нове створення.

В освіті «інновація» трактується в таких значеннях: форма організації творчої діяльності; сукупність нових професійних дій педагога, змін в освітній практиці, спрямованих на вирішення актуальних проблем виховання і навчання з місця персоніфікованого навчання; складний процес створення, розповсюдження та використання нового практичного засобу в галузі технологій, освіти, наукових досліджень; результат творчого процесу.

Інноваційні технології використовуються на практиці на трьох рівнях: загальний рівень освіти – загальний освітній процес у конкретному регіоні чи навчальному закладі, на конкретному рівні освіти тощо, предметно-лабораторна (навчальна технологія використовується в значенні іншої методики); локальний (модульний) рівень – відноситься до елементів навчального процесу.

Ефективність творчих процесів у навчальному закладі базується на сприйнятті дошкільного закладу як складної соціоосвітньої системи. Інновації в практиці дошкільної освіти мають бути орієнтовані на розвиток конкретної особистості, яка здійснює діяльність у розвиваючому, насиченому, ефективному, технологічному та компетентнісному прикладному, змістовому, психологічному, методичному та виховному аспектах.

У дошкільному навчальному закладі з дітьми проводяться такі види творчої роботи: незвичні види занять (комбіновані, інтегровані, проєктні); неформальні заняття (екскурсії, години ввічливості, уроки вдячності, дослідження класу, клас-розповідь, клас-тренінг); нетрадиційні свята та сцени; оздоровча діяльність (прогулянки, сміхотерапія, пальчикова гімнастика).

Впровадження нових інноваційних технологій, здатних внести ефективні зміни, потребує певних умов: досконале вивчення певного винаходу, особисте прийняття; адміністративний супровід; створення психолого-педагогічних знань про освітні системи та інновації; створення розвивального середовища та інформаційної системи підтримки творчого освітнього процесу (інформаційні банки освітніх інновацій, видання програм, методичних вказівок, методичних рекомендацій); опора на фундаментальні академічні знання, класичну науку, критичний аналіз радикальних інновацій.

Отже, використання інноваційних технологій у дошкільному навчальному закладі базується на якісній системі освітніх форм, методів, порядку планування та використання, які покликані організувати та забезпечити можливості для творчості в освітньому просторі [3, с. 197].

Характерною рисою сучасного навчання є відкритість до нового. Творчий підхід і винахідливість, бажання розробити і реалізувати цікаві ідеї відіграють важливу роль, особливо в діяльності вихователя дошкільного

закладу. У постійно мінливих умовах сучасної освіти творча складова професії вчителя є важливою рисою. Конкуренція між навчальними закладами та Інтернет-простором, популярними блогерами, каналами знань у соціальних мережах вимагає від вихователя креативного рішення, яке відповідає особливим потребам дитину та спонукає її отримувати більше знань. Творча навчальна діяльність ґрунтується на осмисленні практичного навчального досвіду, цілеспрямованій навчальній діяльності, метою якої є зміна та розвиток навчального процесу.

До найефективніших творчих технологій навчання належать: інтерактивний метод, технологія саморозвитку, проектна діяльність тощо [2, с. 22].

З такими формами творчої роботи тісно пов'язана реалізація проектною діяльності в традиційній дошкільній та молодшій школі сферах. Це екскурсії в природне та соціальне середовище, досліди, дослідження та робота в групах, спостереження, рольові ігри, дидактичні ігри.

Широкого поширення набула методика італійського педагога-новатора Монтессорі, яка була запроваджена на початку 20 століття. Цей метод дуже популярний в Європі та Північній Америці, на нього орієнтуються багато дошкільних установ і малих середніх шкіл.

Ефективність і дієвість методики щодо розвитку дітей привертає увагу педагогів-практиків і батьків. Головною особливістю цього методу є віра в індивідуальність і неповторність кожної дитини, яку необхідно розвивати прийнятними для дитини способами і методами відповідно до її власного плану розвитку в оволодінні знаннями, уміннями і навичками. Освітній простір методики Монтессорі включає трьох основних учасників: дитину, оточення та вихователя.

Філософія цього методу базується на створенні можливостей для самоосвіти, самовиховання та саморозвитку дитини. Багато з них засновані на навчально-дидактичних матеріалах (матеріали Монтессорі), які створені таким чином, що дитина вчиться з ними, бачить помилки і виправляє їх без втручання дорослих. Основна роль вихователя – контролювати та коригувати самостійну діяльність дитини, організовуючи її таким чином, щоб підтримувати індивідуальний, неповторний спосіб навчання дитини [1, с. 226].

Отже, розробка та впровадження комплексних технологій у дошкільному закладі та школі, де в оптимальному поєднанні поєднуються традиційні методи навчання та інноваційні технології, дає можливість змінити освітній процес, зробивши його більш орієнтованим на потреби. Дитина, її креативність та здатність адаптуватися до світу, що швидко змінюється, креативні елементи в освітньому процесі дають можливість розвивати навички самостійного пошуку та зосереджуватися на здобутті знань та вмінь, щоб бути креативним і відкритим до навколишнього світу, готовим приймати неформальні рішення, самостійно обирати та досягати освітніх цілей.

Література

1. Кравець Н., Бабюк Т. Дошкільна і молодша шкільна освіта: традиції та інновації. Інноваційна педагогіка. Вид. дім «Гельветика». 2021. С. 225–229.
2. Норка М. А., Москалик Г. Ф. Управління впровадженням інноваційних освітніх технологій у закладах дошкільної освіти. Імідж сучасного педагога, (1(208), 2023. С. 20–24.
3. Смолюк С. Інноваційні технології в освітній діяльності закладу дошкільної освіти Матеріали виступів учасників IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Дошкільна освіта: теорія, методика, інновації». Луцьк. 2022. С. 194–198.

Комаровська О.В.,

вихователь

ЗДО «Калинка»

м. Першотравенськ, Дніпропетровська область, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ АРТ-ТЕРАПІЇ У ФОРМУВАННІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті розглянуто проблему формування психологічної стійкості дітей дошкільного віку за допомогою використання засобів арт-терапії.

Проаналізовано роль та особливості використання арт-терапевтичних технік у роботі вихователя з метою створення комфортного середовища щодо формування всебічно розвиненої особистості дитини дошкільного віку.

Ключові слова: терапія мистецтвом, арт-терапія, молодший шкільний вік.

Початок ХХІ століття захопив людство прогресом науки та техніки, новітніми інформаційними технологіями, а разом з ними й труднощами, дискомфортом, незручностями в адаптації до них.

З кожним днем у суспільстві все більше набуває значення думка щодо важливості цілеспрямованого формування психічного та емоційного здоров'я особистості. Ця проблема загострюється, починаючи з дошкільного віку, оскільки саме в дитинстві закладаються основи становлення особистості, одним з найбільш цінним здобутком, якого є благополуччя. Саме для збереження морально-духовного світу дитини актуальним постає питання формування психологічної стійкості дошкільників, що потребує пошуку, розробки та впровадження психотерапевтичних та педагогічних засобів коригування емоційних станів, пов'язаних із соціальним навантаженням. Тому провідне місце у проблемі збереження психічного здоров'я підростаючого покоління відводиться арт-терапії – терапії мистецтвом. І особливе значення тут займає початкова ланка навчання, оскільки саме в цей період вікового розвитку дитини відбувається формування психологічної стійкості, становлення рис особистості та характеру.

Вплив мистецтва на психічне та емоційне благополуччя людей можна відстежити на протязі всієї історії. Вже в давніх цивілізаціях люди використовували мистецтво як спосіб вираження своїх почуттів, релігійних переживань, а також для лікування різних станів. Наприклад, в стародавньому Єгипті та Греції музика, танець та різні виразні форми мистецтва використовувалися для лікування розладів душі та тіла. У культурі індіанських племен Північної Америки ритуальні танці та обрядові розписи служили для зцілення та збереження гармонії з природою.

Уперше термін «арт-терапія» був використаний лікарем Андріаном Хілом у 1938 році при описі роботи з хворими туберкульозом і незабаром отримав широке розповсюдження в різних галузях наук. Під час лікування туберкульозу він використовував малювання як засіб самовираження та самопомочі пацієнтам. Він помітив, що мистецтво може бути потужним засобом для вираження емоцій, які важко висловлюються словами, та сприяти відновленню психічного стану. Пізніше поняття арт-терапії розвивалося і включало в себе різні техніки мистецтва, такі як живопис, скульптура, музика, танець та інші. Спостереження за позитивним впливом творчості на емоційний стан людей стали підґрунтям для подальшого розвитку арт-терапії як самостійного напрямку в психотерапії. Сьогодні арт-терапія застосовується в різних сферах, таких як лікування психічних захворювань, реабілітація пацієнтів, розвиток особистості та самопізнання.

Збереження психічного здоров'я, формування емоційної стійкості та розвиток гармонійної особистості засобами арт-терапії – проблема, яка вивчалася багатьма науковцями (І. Біла, Г. Васянович, Г. Ващенко, З. Кісарчук, К. Василенко, В. Верховинець, В. Діденко, Т. Іванова, Н. Худякова, Н. Тарабріна, Ю. Косенко, О. Лавріненко, М. Лещенко, О. Олексюк, О. Отич, Л. Паньків, О. Рудницька, С. Русова, В. Сухомлинський). З різних позицій науковці доводять доцільність застосування арт-терапевтичних технік у професійній діяльності педагогів та вихователів закладів дошкільної освіти. У науково-педагогічному розумінні арт-терапія сьогодні розглядається як метод розвитку та корекції емоційного стану особистості, групи чи колективу за допомогою різних видів і форм мистецтва та творчості. Важливо зазначити, що головним завданням арт-терапії є не розвиток творчих здібностей, а досягнення терапевтичної мети [3, с. 90].

Особливість використання арт-терапевтичних методик у педагогічній практиці закладів дошкільної освіти як інноваційної технології особистісно орієнтованого навчання і виховання полягає у розв'язанні психотерапевтичних завдань. «Лікувального» ефекту можна досягти завдяки тому, що у процесі творчої діяльності створюється атмосфера емоційної теплоти, доброзичливості, емпатійного спілкування, визнання цінностей особистості іншої людини, її почуттів, переживань, піклування про неї. У процесі роботи у дітей виникає відчуття психологічної стійкості та комфорту, захищеності, радості, успіху, в результаті чого мобілізується цілющий потенціал емоційної сфери дитини.

Використання арт-терапевтичних методик у педагогічній практиці дошкільного виховання має кілька особливостей та переваг:

- Розвиток творчих здібностей: арт-терапія сприяє розвитку творчих здібностей у дітей. Вона дозволяє їм виражати свої емоції та ідеї через мистецтво, що сприяє розвитку креативності та уяви.
- Сприяння соціальній взаємодії: групові арт-терапевтичні заняття можуть покращити соціальну взаємодію між дітьми. Діти спільно творять, спілкуються та діляться своїми враженнями через мистецтво.
- Розвиток мовлення: робота з мистецтвом допомагає в розвитку мовлення дітей. Малюки описують свої творіння, розповідають про свої емоції. Все це сприяє розвитку мовленнєвих навичок.
- Сприяння емоційному розвитку: арт-терапевтичні методи дозволяють дітям виражати свої емоції, навіть ті, які вони не можуть висловити словами.
- Адаптація до навколишнього середовища: арт-терапія може бути ефективним інструментом для допомоги дітям адаптуватися до нового навколишнього середовища, особливо в дошкільних установах. Вона створює можливість для вираження страхів чи невпевненості, що може полегшити період адаптації.
- Індивідуальний підхід: арт-терапія дозволяє враховувати індивідуальні особливості кожної дитини. Кожен може творити власним темпом та обирати той вид мистецтва, який відповідає його уподобанням та потребам.

Загалом, арт-терапія може стати цікавим та ефективним засобом для вихователів в дошкільних установах для підтримки розвитку дітей у різних аспектах їхнього життя.

Арт-терапія має значний потенціал у формуванні психологічної стійкості у дітей в дошкільних закладах. Різноманіття форм використання арт-терапії в цьому контексті може забезпечити комплексний підхід до розвитку дітей та підтримку їхнього емоційного благополуччя. Ось деякі форми реалізації арт-терапії для формування психологічної стійкості:

1. Казкотерапія розвиває творчі можливості, розширює світогляд, допомагає розвитку самопізнання й самовдосконалення, покращує взаємодію з оточуючим світом, формує здатність до протистояння негативного емоційного впливу соціального середовища.

2. Лялькотерапія надає можливість визначити мотиви, підсвідомі бажання, риси характеру та моделі поведінки; позитивно впливає на саморозвиток особистості, підвищує самооцінку, корегує емоційну сферу, спонукає до розвитку внутрішньої мотивації та гнучкості у прийнятті рішень.

3. Ізотерапія – спонтанний творчий малюнок, який допомагає відчувати, зрозуміти себе і вільно виражати свої думки й почуття, відображає теперішнє та допомагає моделювати майбутнє; позитивно впливає на активізацію

взаємодії абстрактно-логічного і конкретно-образного мислення, розвиває психічні процеси (зір, увагу, пам'ять, уяву, рухову координацію, мову).

4. Фототерапія – процес творчого самовираження, який сприяє розвитку, зціленню й адаптації, покращує взаємодію з соціумом, призводить до досягнення тих або інших позитивних психосоціальних ефектів, особистісного саморозкриття та самовиявлення.

5. Тілесно-рухова терапія (активні рухові вправи, вербальні способи вивільнення емоцій, різні техніки тілесної дії) відкриває розуміння свого тілесного стану та неусвідомлюваних тенденцій, потреб і конфліктів, розвиває взаємодію та груповий контакт, сприяє розвитку самосвідомості й самодослідження, покращує самопочуття і зміцнює психічне здоров'я.

6. Музикотерапія використовується для стимуляції психічного розвитку (підвищення соціальної активності, набуття нових форм емоційної експресії, полегшення засвоєння позитивних установок), регулювання психовегетативних процесів, корекції темпу діяльності.

7. Драматерапія надає можливість самовизначитись та відтворити нові ролі, альтернативні поведінкові стилі через драматичну дію-гру.

Вищезазначені технології можуть бути як групові, так і індивідуальні, де перевага надається роботі арт-терапевтичними методами саме в групі, яка дозволяє розвивати ціннісні соціальні навички, формує адекватну самооцінку і веде до зміцнення особистісної ідентичності. Завдяки взаємній підтримці, групова робота дозволяє спостерігати результати своїх дій і їх вплив на оточуючих, засвоювати нові ролі, розвиває навички прийняття рішень, комунікативні навички та здатність до адаптації [1, с. 69].

Проведення арт-терапії з дошкільниками вимагає теплого та творчого підходу. Поради щодо організації арт-терапевтичних сесій з малюками:

- Створення сприятливого середовища: забезпечте комфортне та безпечне середовище для дітей. Використовуйте яскраві кольори, комфортні матеріали та створюйте атмосферу, де діти можуть відчувати свободу самовираження.

- Використання різноманітних матеріалів: запропонуйте дітям різноманітні художні матеріали, такі як фарби, крейди, олівці, глина, тканини та інші. Це дозволить їм експериментувати та виражати свої емоції різними способами.

- Стимулювання творчості: запитуйте та надихайте дітей на творчий процес. Наприклад, запитайте: «Якби ти міг створити свій власний світ, яким він би був?» або «Намалюй, як ти себе бачиш у казці».

- Дотримання процесу, а не результату: спрямовуйте увагу на сам процес творення, а не лише на результат. Заохочуйте дітей висловлювати свої думки та емоції через мистецтво, а не ставити акцент лише на кінцевий продукт.

- Музика та рух: включіть музику та рух під час сесії арт-терапії (танці, ритмічні ігри або навіть музичні інструменти, щоб діти могли виражати свої емоції за допомогою рухів та звуків).

- Групова та індивідуальна робота: поєднуйте групові та індивідуальні заняття. Групові сесії сприяють соціальній взаємодії, тоді як індивідуальні можуть бути ефективними для роботи з конкретними потребами кожної дитини.

- Заключний етап (обговорення та враження): по завершенні сесії обговорюйте творчі роботи разом з дітьми.

Важливо враховувати індивідуальні особливості кожної дитини та створювати безпечне та підтримуюче середовище для виявлення їхнього творчого потенціалу та емоційного вираження. Для успішного застосування арт-терапевтичних методів потрібно, щоб вони були простими і доступними для дітей. В той же час, арт-терапевтичні техніки мають бути цікавими, оригінальними та приємними для виконання.

Висновки. Використання засобів арт-терапії у формуванні психологічної стійкості дітей дошкільного віку є важливим і ефективним підходом, оскільки дозволяє враховувати особливості розвитку та сприяє психологічному добробуту. Дитина отримує позитивні емоції, активізується її художній потенціал, розвивається самостійність, уявлення, проявляється індивідуальність, а «ситуація успіху» позбавляє дитину від психологічних страхів та тривоги. Арт-терапевтичні техніки допомагають малечі знайти та зрозуміти себе, світ у якому вони живуть, адаптуватися до будь якого нового середовища, вміти налаштовувати стосунки та спілкування з однолітками, вихователями, батьками.

Література

1. Бойко А.Е. Використання арт-педагогічних технологій як засобу творчого самовираження молодших школярів у позашкільних навчальних закладах. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» [Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя] / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя. 2014. № 5. С. 68-73.

2. Булах М.В. Образотерапія: зняття психологічного напруження та стресових станів у дітей. Психолог. 2012. № 13 (14). С. 68 - 72.

3. Власюк М. Арт-терапія: лікування мистецтвом. Відкритий урок: розробки, технології, досвід. 2008. № 7 (8). С. 90 – 95.

4. Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії: навчально-методичний посібник Ч.1. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 232 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3301/1/%D0%90%D1%80%D1%82%D0%A2%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BF%D1%96%D1%8F-19-10-20.pdf>.

Лавренюк С.М.,

вихователь

ЗДО № 7 «Оленка»

м. Нетішин, Хмельницька область, Україна

АДАПТАЦІЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ СІМЕЙ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ДО НОВОГО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Анотація. Розглянуто особливості адаптації дітей із внутрішньо переміщених сімей. Розкрито вплив внутрішнього переміщення на розвиток і становлення особистості, зокрема спостерігаються труднощі з пристосуванням до нового місця, зниження активності дітей, їхніх взаємин із однолітками.

Установлено, що заклад дошкільної освіти відіграє вкрай важливу роль в адаптації, оскільки є основною ланкою в цьому процесі й головним осередком формування нових соціальних взаємин, моральних норм, забезпечує успішну інтеграцію, знижує соціально-психологічну напруженість.

Ключові слова: внутрішньо переміщені діти, адаптація, психолого-педагогічний супровід, навчально-виховний процес, форми та методи роботи, заклад дошкільної освіти.

Вступ. У сучасному світі українського населення, де війна стає неодмінною частиною реальності, тисячі сімей стикаються з величезною кількістю викликів, серед яких: безпритульність, екстремальними умовами, втрати близьких, що змінюють їх звичне життя назавжди. На жаль, серед найбільш вразливих груп населення, які потерпають від цих негараздів, є діти дошкільного віку. Для них переходи зі звичного життя до нового середовища стають неабияким випробуванням, яке вимагає особливої уваги, турботи та професійної підтримки.

Однією з найважливіших сфер, яка впливає на життя маленьких переміщених осіб, є доступ до якісної дошкільної освіти. Заселення в нових районах, зміна соціального середовища та втрата рідного дому можуть призвести до стресу, незручностей та адаптаційних труднощів у дітей. Саме тому розуміння та вивчення процесу адаптації цієї особливої групи дітей до нового закладу дошкільної освіти набуває великого значення.

Інтеграція внутрішньо переміщених дітей у суспільство, полегшення їх адаптації шляхом психолого-педагогічного супроводу є особливо актуальною проблемою сучасного освітнього процесу, оскільки, згідно зі статистикою, кожна третя дитина відчуває труднощі з пристосуванням до нового місця [4, с. 276]. Окрім того, помітними є дратівливість, агресія, низький рівень взаємин із ближніми, відсутність позитивних емоційних реакцій, активності.

Вищесказане зумовлює необхідність пошуку ефективних шляхів, методів вирішення означених проблем.

Особливості соціально-психологічної адаптації означеної категорії дітей, їхні психологічні проблеми описано в працях О. Соколової, Л. Шайгерової [1, с. 49].

Дослідження моделей адаптації мігрантів представлені у роботах таких провідних науковців, як П. Бендель, Дж. Беррі, І. Бусигіна, Дж. Елейзер, Ю. Кім, П. Кузнєцова, М. Миронюк, С. Татунц, І. Цапенко. Т. Титаренко акцентує увагу на соціально-психологічній профілактиці порушень означеного процесу. Проте О. Блинова стверджує про взаємозв'язок між психологічним благополуччям та успішною адаптацією мігрантів [1, с. 48].

Певний внесок у вирішення проблеми психолого-педагогічного супроводу дітей із травмою війни зробили О. Волинська, О. Колісник, Ю. Луценко, О. Панченко, О. Сімоненко та ін. Проте вони недостатньо розкрили означене питання, що зумовило вибір теми статті.

Виклад основного матеріалу. У психолого-педагогічних дослідженнях поняття «адаптація» розглядається як процес, що триває протягом короткого періоду після переміщення в нове середовище, пов'язаний із необхідністю пережити стрес від зміни місця проживання та забезпечити (приспосувати) свій спосіб життя до нових умов [6, с. 60-61].

Робота педагогів-вихователів полягає в тому, щоб допомогти дітям подолати негативні наслідки травматичного досвіду та адаптуватися до нових обставин. Цим займаються практичні психологи, соціальні педагоги, які мають постійно спостерігати за ними, а вихователі – враховувати дані спостереження за психічним станом дітей у новому соціальному середовищі, сприяти емоційному спілкуванню, використовувати конкретне, індивідуально підібране поєднання психолого-педагогічних технологій підтримки [8]. Процедура адаптації до нових умов (незнайомих місць, людей, оточення. мов, міст та території) або змін у сім'ї для кожної дитини є індивідуальною. Це пов'язано з тим, що адаптація – це безліч індивідуальних реакцій, які залежать від психофізіологічних особливостей і особистісних властивостей дитини, її відносин в сім'ї, навколишніх обставин [2, с. 234-249]. У зв'язку з цим вихователі повинні спільно з психологом і соціальним педагогом та батьками виробити, а за потреби – змінити індивідуальну стратегію та відповідну тактику спілкування та взаємодії з кожною дитиною.

Педагоги-вихователі мають пропагувати дитиноцентричний підхід під час адаптації дитини до нового ЗДО, що сприятиме психологічному комфорту та соціальній інтеграції дітей із сімей учасників бойових дій, переселенців та тих, хто проживає в населених пунктах поблизу лінії зіткнення [8]. По-перше, важливо створити сприятливе середовище для розвитку особистості кожної дитини в ЗДО, що досягається шляхом: забезпечення та захисту всіх прав дитини, психолого-педагогічної підтримки та допомоги дітям; врахування інтересів, схильностей та намірів дітей, розвиток індивідуальності дитини внаслідок пережитої психотравми, створення можливостей вибору, прояву самостійності, творчості та експериментування дітей [5, с. 89-99]. Вихователі та батьки повинні сприяти забезпеченню цілісності та унікальності особистості дитини під час індивідуального розвитку [3]. Для вихователів

важливо, щоб дитина якомога більше та повно психологічно переживала кожну годину, проведену в ЗДО. Для цього вкрай важливо визначити пріоритетність актуальних потреб та інтересів дитини, підтримувати її субкультуру, створити психологічно комфортне комунікативне середовище в групі, що сприяє покращенню психоемоційного стану дітей, сприяє вільному та конструктивному розвитку їхнього особистого життя, а також використовувати розвиваючі завдання, педагогічні ситуації тощо. Враховуючи можливість наявності у дітей певних категорій комунікативних проблем, вихователі повинні сприяти розвитку індивідуальних міжособистісних стосунків у дітей. Крім того, вихователі повинні зосередитися на розвитку дитячого колективу, вихованні у дітей особистісних якостей, таких як активність, турботливість, взаємоповага та відповідальність.

Мовлення та спілкування між дітьми та вихователями є невід'ємною частиною соціально-педагогічної діяльності в розвивальному просторі дошкільного віку. Крім розвитку мовлення, під час мовленнєвого спілкування з дітьми, вихователі повинні реалізовувати додаткові завдання: встановлення емоційної довіри та підтримання психологічно комфортної комунікативної атмосфери в емоційно-чуттєвому діапазоні; досягнення емоційно-ціннісної згоди між педагогом-вихователем і дитиною; відновлення та підтримання психологічної рівноваги у дитини; пом'якшення, компенсація або часткове зменшення емоційної напруги у дитини шляхом педагогічного впливу; реалізації психологічного розвантаження.

Підбадьорливе мовлення – це емоційна підтримка дитини. Це важливо для замкнених, нерішучих або невпевнених дітей, а також для тих, хто має негативний емоційний стан. У подібних висловлюваннях вихователі повинні визнавати навіть найменші перемоги дитини [7]. Наприклад: «Миколко, ти гарно розпочав розповідь, а зараз продовж її»; «Марійко, ти вже така самостійна. Самостійно впоралась з початком малюнку, а тепер заверши його».

Вираз-схвалення стосується особистості дитини. Педагога-вихователя хвилюють не тільки конкретні досягнення дитини – тут важливо позитивно оцінити всю особистість дитини, доброзичливе, емоційне, ціннісне ставлення до неї [7]. Наприклад, «Наталочко, ти схожа на сонечко, твоя дружелюбність зворушує усіх», «Віталіку, ти хороший хлопчик і хороший друг, у тебе з'явилися нові товариші».

Експресивно-позитивна випереджувальна оцінка готує дитину до успішних починань, викликає позитивні зміни в її станах, діях, поведінці, сприяє практичним діям, мовному спілкуванню з однолітками [7]. Наприклад: «Назарчику, а тепер запропонуй дітям пограти разом. Все буде добре. Ось Дмитрик прислав тобі запрошення, попроси його бути водієм вантажівки. Йому це сподобається».

Під час бесід і спілкування з дітьми вихователі повинні спиратися на позитивні сторони характеру, рис, особистісних якостей дитини, наприклад, милосердя, активність, патріотизм, відповідальність. Крім того, вони повинні об'єктивно сприймати дитину і конструктивно аналізувати проблеми її

розвитку, а також шукати технологічні рішення, які б допомогли конкретній дитині подолати або мінімізувати наявні у неї негативні прояви. Крім того, вихователям забороняється давати образливі коментарі, зауваження, критичні відгуки щодо тривожних проявів розвитку дитини (неуважність, боязкість тощо). Вихователі повинні визнавати та відзначати унікальність кожної дитини, замість того, щоб зосереджуватися на її недоліках.

Вкрай важливо проводити краєзнавчі дослідження з дітьми із сімей ВПО, зокрема, познайомити їх із новим соціальним та природним середовищем, а також з історією, традиціями та фольклором нового регіону, в якому вони живуть зараз. Для того, щоб скерувати батьків, необхідно скласти список екскурсій по визначних місцях міста, району, області або тематичні папки, які містять інформацію про історію міста, видатних жителів та представників. Корисно планувати тематичні подорожі для дітей з батьками, історичні екскурсії, що включають відвідування музеїв, театрів тощо.

Щоб ефективно сприяти адаптації дітей до нового соціального середовища, не можна обмежувати свої зусилля лише однією конкретною сферою. Для оптимізації освітніх процесів та координації розвитку дітей, які пережили психотравмуючі події, доцільно одночасно використовувати комплекс технологічних соціально-педагогічних засобів. Вкрай важливо поєднувати технології, які стосуються проблемних аспектів розвитку дитини, її психічного стану, і технології, які підтримують і посилюють яскраво виражені позитивні відмінності особистості. Щоб мінімізувати негативний вплив психотравмуючих подій на психіку, педагоги-вихователі повинні брати активну участь у роботі спеціалістів з надання психологічної допомоги дітям.

Сімейне оточення та батьківський нагляд все ще є основним природним середовищем для правильного розвитку та адаптації дитини. Батьки та родичі планують і організують її повсякденну діяльність, створюють необхідні умови для її всебічного розвитку особистості, членства в суспільстві, адаптації в соціумі. Однак важливо визнати, що батьки дітей – як військовослужбовці, так і ВПО – також пережили або переживають психотравмуючі події (участь у бойових діях), складні життєві обставини (переїзд). Виходячи зі своїх здібностей (освітній рівень, вік, матеріальний стан) вони створюють різні ситуації для виховання та розвитку своїх дітей. Батькам особливо важливо підкреслити, що навіть у змінених життєвих обставинах вони не повинні обмежувати потреби дитини, які все ще залишаються важливими. У результаті батьки повинні приділяти час спільним заняттям, іграм і розмовам з нею, безпосередній фізичний і емоційний контакт з близькими, прояви любові і турботи – все це допоможе дитині подолати складні або травматичні ситуації або їх наслідки. Співпраця батьків і вихователів має сприяти позитивним змінам у тому, як батьки мають та можуть навчати своїх дітей, задля уникнення комплексу соціально-психологічних негативних наслідків.

Педагоги-вихователі повинні визнати, що саме батьки, які є найближчими до дитини, відповідають за те, щоб дитина почувалася в безпеці. Для цього вони повинні щодня спілкуватися з дитиною про те, що для неї важливо, що вона переживає: її справи, радості, страхи, негативні спогади,

емоції. Щоб навчити батьків розуміти та інтерпретувати емоції дітей, необхідно проводити семінари та майстер-класи, готувати тематичні поради тощо. Педагоги-вихователі повинні пам'ятати про першочергове значення сімейного виховання, щоб забезпечити узгодженість вимог сімейного виховання дітей і догляду за дітьми на основі поваги до цінностей сім'ї, її культури, традицій [8].

Висновки. Підсумовуючи, можемо констатувати, що:

1. Процес адаптації дітей до нового закладу дошкільної освіти є складним і багатоаспектним. За цих обставин вихователі повинні сприяти ефективній комунікації з усіма учасниками процесу адаптації.

2. На заняттях у ЗДО важливо використовувати ігрові методи. Під час воєнного стану значну роль відіграють способи взаємодії закладів дошкільної освіти з різними його суб'єктами: вихователями, дітьми та їхніми батьками.

3. Ефективне спілкування сприяє оптимальному зворотному зв'язку та обміну інформацією. Це сприяє гармонійній адаптації дитини до навчання у новому закладі дошкільної освіти.

4. Особливі труднощі, пов'язані з процесом адаптації до нового соціального середовища, виникають у дітей, які стали вимушеними переселенцями внаслідок активних бойових дій. Ці діти зіштовхуються з рядом викликів. По-перше, вони відчувають стрес від різкої зміни середовища, втрати домівки, друзів, родичів та усього, що є для них звичним. Вони можуть відчувати страх, тривогу та невпевненість у майбутньому. По-друге, вони також можуть відчувати складнощі через входження до нового соціального оточення, знаходження нових друзів, а також пристосування культури нового регіону, якщо він є для них незвичним. По-третє, діти із сімей внутрішньо переміщених осіб можуть зіткнутися з дискримінацією або стигматизацією від однолітків або навіть вихователів через їх статус вимушених переселенців. Це може призвести до відчуття відчуженості та ізоляції. Тому важливо, щоб вихователі в ЗДО були освічені щодо цих викликів та мали засоби та стратегії для їх подолання, забезпечуючи дітям відчуття безпеки, підтримки та гарантували їх успішну адаптацію до нового соціального середовища.

Література

1. Вознесенська О. Л., Сидоркіна М. Ю. Арт-терапія у подоланні психічної травми: практичний посібник. Київ: Золоті ворота. 2016. 202 с.

2. Зінченко О. С. Теоретичні засади дослідження соціально-психологічної адаптації внутрішньо переміщених осіб. Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. 2015. № 4 (29). С. 47–53.

3. Козак Л. Сучасна дошкільна освіта: європейський досвід. Освітологічний дискурс. 2017. Випуск 3-4, № 18-19. С. 234-249. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/22122/1/kozak_DO_duskyrs.pdf

4. Новікова О. Ф., Амоша О. І., Антонюк В. П. Внутрішньо переміщені особи: від подолання перешкод до стратегії успіху: монографія / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2016. 448 с.

5. Песоцька Ю. Соціальна реабілітація та соціальна адаптація внутрішньо переміщених осіб. Social work and education. 2022. Т. 9, № 1. С. 89-99. URL: <http://journals.uran.ua/swe/article/view/256718>

6. Тітар І. О. Поняття та критерії адаптації й інтеграції внутрішньо переміщених осіб і умови скасування статусу переселенця. Український соціум. Серія «Соціологія». 2016. № 4 (59). С. 57–68. 12.

7. Устінова Т., Глазкова А., Донець Ю. Батьки повертаються з війни: Розповідь про сімейне відновлення. К., 2020. 64 с. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ad613a7a-80b6-461b9672-7b529c1d86ff/content>

8. Щодо комунікації з дітьми дошкільного віку з родин учасників ООС/АТО, внутрішньо переміщених осіб та організації взаємодії з їхніми батьками: Лист МОН №1/9-766 від 12.12.19 року. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5e0/5e9/758/5e05e9758e873208905636.pdf>

Трохимчук М.С.,
вихователь-методист
КЗ «Вишневий ЗДО (ЦРД) «Росинка»
м. Вишневе, Київська область, Україна

ПЕДАГОГІЧНИЙ ДИЗАЙН ВІДКРИТОГО ЗАНЯТТЯ НА ТЕМУ: «МОРСЬКА ПОДОРОЖ»

Мета: формувати у дітей математичну та сенсорно-пізнавальну компетенції; вправляти у вмінні розрізняти деталі за кольором та з'єднувати цеглинки LEGO; закріплювати навички застібати гудзики; удосконалювати зорово-моторну координацію (дощечки Сегена) розвиток спритності, рівноваги та балансу (методика Марії Монтессорі).

Хід заняття

Вихователь: Добрий день, мої малята,

Милі хлопчики й дівчата,

У цей день і у цей час,

Рада бачити я Вас!

Любі діти, до нас

Завітали люди щирі!

Привітайте в добрий час

Гостей посмішкою й миром!

Усміхніться, роздивіться

І до мене поверніться!

Діти: Доброго ранку, сонце привітне! (показують жовту цеглину).

Доброго ранку, небо блакитне! (показують блакитну цеглину і ставлять на попередню).

Доброго ранку, рослини Землі! (показують зелену цеглинку і ставлять на попередню).

Доброго ранку, тобі і мені! (показують червону цеглинку і ставлять на попередню).

Доброго ранку, всім нашим гостям (показують білу цеглинку і ставлять на попередню).

Всім миру й тепла! Гарного дня!

Вихователь: Молодці, подивіться, що у нас вийшло? (відповіді дітей).

Так, чарівні башточки-привітань! А які вона? (відповіді дітей). Так, різнокольорові або ще можна сказати різнобарвні.

- Діти, а ви помітили як у нашій групі сьогодні світло? Що це нам так яскраво світить? Та це ж весняне сонечко до нас у гості завітало! (Діти чіпають сонечко руками).

- Яке воно? (жовтеньке, м'якеньке, лагідне, тепленьке, кругленьке).

- Ой, а що ж це у сонечка сталося? Де його промінчики? Давайте йому допоможемо. (Діти пристібають промінчики на сонечко, звучить музика).

- Подивіться на сонечко, як воно зраділо! Аж он куди вгору піднялося. Куди ж це воно зібралось? (Відповіді дітей).

Звучить сигнал SOS, звернення Нептуна (аудіозапис).

Вихователь: Ой, яка прикрість! Діти, до нас звернувся величний Нептун – Бог моря і водяних стихій. Отже, давайте не зволікати, а відправитися в морську подорож допомагати Нептуну. Діти, а на чому ми можемо відправитися в подорож? (Відповіді дітей). Так, вірно, подорожувати можна на автобусі, на літаку, на машині, на кораблі. Як це все називається одним словом? (Відповідь дітей)

Якщо ми будемо пливати морем, то нам потрібний водний вид транспорту. Отже, ми оберемо корабель. А на кораблі плывуть моряки, а керує моряками капітан. Тож давайте перетворимося на справжніх моряків. (Діти одягають фуражки).

Тепер ми справжня команда «Метеликів», тож нам потрібно обрати капітана. Та у кожної команди має бути свій девіз. Тож, наш девіз:

Ми метелики гарненькі

Дружно славимо наш рід

Дбаємо, щоб про нас маленьких

Добра слава йшла у світ.

От і все в дорогу ми зібралися. Але, щоб потрапити на наш корабель нам потрібно пройти чарівну доріжку. (Діти проходять через доріжку рахують в межах 3).

1,2,3 ми в подорож цікаву плывем

1,2,3 Нептуну допомагати

1,2,3 скарби з полону визволяти!

Аудіозапис «Шум моря».

Вихователь: Ну, що ж давайте заплющимо очі і відправимось у подорож.

Діти заплющують очі, відкривається завіса, вихователь читає вірш під аудіозапис.

Море безкрає... Чарівна блакить

Хвиля зітхає і тихо шумить...

Котяться хвилі, змивають пісок

Дивно навколо, все наче з казок.

Вихователь: (дивиться у бінокль) Бачу острів. (відкриваються штори).

Діти, здається ми прибули....

Діти виходять з корабля через доріжку Марії Монтесорі, назустріч їм виходить Нептун.

Нептун: Діти, дякую Вам, що так швидко прибули. На острові був сильний шторм і всіх рибок, морських і річкових жителів зібрав у цю скриню. Потрібно їх швидко рятувати. (Нептун розповідає правила).

Д/г «Мешканці річок і океанів».

Загадки до кожної риби.

Нептун: Ой, які ви молодці, рятували всіх моїх риб!

Фізкультхвилинка «Зустріч з піратом».

Нептун: Але це ще не вся халепа, яка трапилася на острові. Через сильний шторм, пісок і мушлі засипали мою помічницю Морську зірку, у якої мапа, де знаходяться мої скарби. Для того, щоб її рятувати нам потрібно зібрати всі мушлі із піску і викласти з них морську зірку.

Вихователь: А для того, щоб ваші пальчики швидше віднайшли всі мушлі давайте зробимо нашим пальчикам гімнастику і Нептуна навчимо як це швидше робиться.

В морі живе дельфін

Акул не боїться він

Ось росте морська трава

Мушлі сяють ну й дива

Хвилі медузами грають

Промені сонця палають.

Звучить аудіозапис. Діти викладають морську зірку і там знаходять мапу і прямують до пальми.

Д/г з дощечками Сегена «Знайди скарб».

Діти допомогли рятувати все на острові Нептуна, Нептун радіє та дарує дітям подарунки.

Нептун: Тож, діти час вам повертатися до вашого садочку. Для того, щоб знову потрапити на ваш корабель вам потрібно пройти чарівне коло з мушлями та відповісти на їх запитання.

Діти проходять по доріжці М. Монтесорі та швидко відповідають на запитання.

Логічна хвилинка(вихователь зачитує завдання):

1. Скільки пір року ви знаєте? (відповіді дітей). Назвіть, будь ласка, їх.
2. Зараз яка пора року? (відповіді дітей).
3. А перед весною яка пора року була?
4. А після весни настане яка пора року?
5. Яку пору року ми ще забули?

Діти сідають на корабель та промовляють лічилку, закривають очі та закриваються штори.

1,2,3 в садочок поверни,
3,2,1 в «Росинку» прибули.

Вихователь: Ви дуже сміливі та розумні діти. Ви одна команда! Тому і змогли визволити скарби Нептуна. Ось, діти, ми з вами і повернулися до садочку. Яка чудова подорож у нас була. Де ми сьогодні побували? Що цікавого робили? Що для вас було складно? Що було новим? Чому?

Волобоєва Т.В.,
вчитель-дефектолог
ЗДО № 122 «Журавлик»
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ З РОЗВИТКУ ЗВУКОСПРИЙМАННЯ У ДІТЕЙ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ НА ТЕМУ: «ВРЯТУЄМО СОРОКОНІЖКУ ЖУЖУ»

Корекційно-освітні цілі: закріпити розуміння дітьми термінів: звук, голосні, приголосні звуки, тверді та м'які приголосні, їхніх акустичних особливостей. Закріпити уміння розрізняти на слух та ізольовано вимовляти перший звук у слові. Залучати дошкільнят до звукового аналізу односкладових слів мак, ніс. Формувати на практичній основі усвідомлення того, що слова складаються зі звуків, які вимовляються у певній послідовності. Вправляти у вживанні іменників у множині.

Корекційно-розвиткові цілі: розвивати мовно-мислительну діяльність, фонематичне сприймання, слухову увагу, пам'ять, мислення.

Корекційно-виховні цілі: виховувати ініціативність, чуйність, співчуття, доброзичливість.

Матеріал:

Демонстраційний: ІКТ, презентація «Врятуємо сороконіжку Жужу», букви М, А, лист формату А-3 у формі серця для колективної роботи.

Роздатковий: фішки звукового аналізу, звукові фішки, предметні картки до дидактичної гри «Допоможи тваринкам», іграшки: кіт, собака, теля, мишка, ведмедик; кольорові олівці, паперові сердечка для розфарбовування, коробка з подарунком.

Хід заняття

I. Організаційна частина.

Вчитель-дефектолог: Добрий день малята! Чи любите ви казки?

Тоді всі збирайтеся, скоріш,

Казка нас чекає.

Сіли рівно всі, тихенько,

Вже розпочинаєм.

Діти сідають півколом навпроти проектора, вчитель-дефектолог починає читати казку, на екрані відповідно до тексту змінюються слайди.

II. Основна частина.

В одному чарівному лісі жила маленька сороконіжка Жужа. Це була розумна, весела манюнька, яка мала багато друзів, вміла швидко бігати, гарно співати, писати, малювати, рахувати, читати бо восени вона має йти до школи (на екрані з'являється слайд на якому зображена сороконіжка на фоні казкового лісу).

Поруч з Жужею жила Злючка-Закарлючка. Вона ні з ким не дружила, ображала інших комашок, жучків, павучків, нічому не навчалася, а лише голосно кричала і бігала по лісі (на екрані з'являється слайд на якому зображений злий комарик на фоні казкового лісу).

Розізлилась Злючка-Закарлючка на Жужу, пішла до злої Чаклунки, щоб та її зачаклувала і, щоб ніхто з Жужею не дружив. «Добре, сказала чарівниця, допоможу тобі, бо не люблю я тих хто має багато друзів» (на екрані з'являється слайд на якому зображена зла чаклунка до якої завітав злий комарик).

Підкралася Чарівниця до сороконіжки, напустила на неї туман-невидимку і водночас перестали бачити друзі Жужу, а чули лише її сумний плач.

Що ж робити? Що робити? Почали питати одне одного друзі. «Треба йти до Доброї Чаклунки і шукати в неї допомоги», - промовив Хоробрий Мураха. Вислухала Чаклунка комашок і сказала: «Шукайте допомоги у бджілок, вони повинні виконати всі мої завдання і тоді туман розвіється» (на екрані з'являється слайд на якому зображена казкова фея) «Добре, сказали Бджілки, ми допоможемо!» (на екрані з'являється слайд на якому зображені казкові бджілки).

Вчитель-дефектолог: Діти, а чи є серед нас бджілки? (так, наша група називається бджілка, отже ми з вами теж бджілки). Допоможемо лісовим друзям? Розчаклуємо Жужу? (діти погоджуються).

Вправа «Продовж речення»

Отже, перше завдання – продовжте речення:

- ✓ Звуки ми чуємо чи бачимо? (чуємо)
- ✓ Звуки ми вимовляємо чи пишемо? (вимовляємо)
- ✓ Букви ми чуємо чи бачимо? (бачимо)
- ✓ Букви ми вимовляємо чи пишемо? (пишемо)

Після виконання завдання з'являється слайд для перевірки.

Вчитель-дефектолог: Молодці впорались з першим завданням. Продовжуємо? (відповіді дітей). Подумайте і скажіть:

- ✓ Звуки бувають... (голосні і приголосні);
- ✓ Коли ми вимовляємо голосні звуки... (голосу не заважають ні губки ні зубки);
- ✓ Коли вимовляємо приголосні звуки... (голосу заважають зуби, губи, язик;
- ✓ Голосні звуки можуть... (співати), а приголосні... (шиплять, жужать, стукають), але не співають;
- ✓ Приголосні звуки бувають (тверді і м'які).

Молодці! Якщо ми правильно виконали завдання то може побачимо Жужу? Погляньте на екран (на екрані з'являється кінчик хвостика гусениці). Рухаємось далі?

Дидактична гра «Допоможи тваринам»

Дітей запрошують до імпровізованої галявини на якій розміщені іграшкові тварини по кількості дітей: кіт, собака, теля, мишка, ведмедик....

Вчитель-дефектолог: Друзі, нам потрібно допомогти тваринам розібрати картки, кожному з них потрібна картинка, яка починається тим самим звуком, що і їхня назва. Виберіть собі тварину якій ви будете допомагати. (Діти підходять до столу, вибирають картинку назва яких починається з визначеного звука і «віддають тваринці»).

Молодці! Поглянемо на екран (на екрані з'являється нова часточка сороконіжки). Що ж нам треба продовжувати рятувати Жужу.

Звуковий аналіз слів.

Вчитель-дефектолог: Наступне наше завдання. Треба відгадати загадку та «записати» звукову схему слова. (Діти запрошуються до робочих столів. На столі фішки для виконання звукового аналізу, дві предметні картинки: мак, ніс).

Фішки ви скоріш беріть

І відгадку відтворіть.

Запалали в чистім полі,

Наче галстуки червоні.

То палає в полі так

Польовий червоний мак

Діти вибирають картку-відгадку та складають звукову модель слова мак.

Вчитель- дефектолог: Погляньте на екран та перевірте себе (на екрані зразок виконаного завдання).

Як ви гадаєте, яким буде наступне слово? (так, це слово ніс). Діти обирають картинку та складають звукову модель слова ніс.

Вчитель- дефектолог: Погляньте на екран та перевірте себе.

Молодці! І це складне завдання ми успішно виконали! Поглянемо на екран (на екрані з'являється зображення ще двох лапок сороконіжки).

Хвилинка відпочинку. Вправа «Виправ помилки».

Вчитель- дефектолог: Зла чаклунка не лише зачаклувала Сороконіжку, а й все переплутала в лісі. Тепер невідомо хто і що робить.

Виправимо помилки? Підійдіть до мене, станьмо в коло. Слухайте уважно і знаходьте правильну відповідь:

✓ Засобакали гавки (діти - ні не гавки, а собаки і не засобакали, а загавкали). Правильно собаки, покажіть як вміє собака крутити хвостом (діти імітують рухи).

✓ Закицькали нявки, ні не нявки, а кицьки і не закицькали, а занявки. Правильно коти, покажіть як вміє кіт випускати кігті (діти імітують рухи).

✓ Зажабали кваки, ні не кавки, а жабки і не зажабали, а заквакали.

Правильно жаби, покажіть як вміє жаба стрибати (діти імітують рухи).

✓ Закоровили муки, ні не муки, а корови і не закоровили, а замукали.

Молодці! Ми виконали і це завдання. Поглянемо на екран. Ми вже розчаклували майже всю сороконіжку.

Дидактична гра «4-й зайвий»

Вчитель-дефектолог: І останнє завдання. Склади слово. Ми повинні знайти зайві предмети, визначити перший звук в їхніх назвах і скласти найголовніше в світі слово. Погляньте на екран (на екрані зображені предметні картинки серед яких потрібно знайти зайву):

Крокодил, кінь, миша, коза (відповідь дітей);

Кіт, лев, м'яч, ананас (відповідь дітей);

Жук, жук-солдатик, жук-сонечко, метелик (відповідь дітей);

Бабуся, автобус, діти, дідусь (відповідь дітей).

Діти обирають предметні картинки миша, ананас, метелик, автобус, визначають перший звук в кожному слові, знаходять відповідну букву та викладають з них слово мама.

Молодці! Погляньте на екран, це ж наша Жужа ми її розчаклували (на екрані з'являється зображення казкової сороконіжки).

Жужа: Дякую вам бджілки! Ви справжні друзі, не залишили мене в біді, а ще я так багато цікавого дізналася і про звуки, і про букви, і про слова. На останок ще одне прохання. Давайте разом розчаклуємо Злючку-Закарлючку, ми подаруємо їй тепло наших сердець.

Візьміть кольорові олівці, розфарбуйте сердечка та зробіть з них велике чарівне, добре серце.

Діти розфарбовують сердечка, наклеюють їх на великий аркуш, утворюючи велике серце.

Вчитель-дефектолог: Поглянемо на екран чи вдалося нам розчаклувати Злючку-Закарлючку (на екрані з'являється казковий веселий комарик).

Жужа: Дякую вам бджілки, тепер в нашому чарівному лісі є добрий маленький комарик. А від всіх мешканців чарівного, казкового лісу і доброї Чарівниці вам... (на екрані зображення подарункової коробки).

III. Заключна частина.

Лунає дзвінок телефона. Вчитель-дефектолог відповідає на нього.

- Так – це група Бджілка. Подарунок доставлено? Добре, зараз вийду і заберу подарунок.

До групової кімнати заносять коробку з гостинцями. Діти відкривають коробку та отримують подарунок.

Іванько Т.І.,

вихователь

ЗДО № 30 «Вишенька»

м. Тернопіль, Тернопільська область, Україна

РОЗПОВІДАННЯ КАЗКИ ЯК ЗАСІБ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Одним з основних аспектів та шляхів виховання дошкільника можна сміливо вбачати в такій діяльності, як розповідь казки. А точніше – народної казки.

Хоча основною ознакою казки є й невідповідність з оточуючою дійсністю. Ця невідповідність є відмінною від тої, що є в героїчному епосі - нереальне тут постає як гіперболізація, чи у баладах незвичайне тут подається як потенційно можливе, згодом як символ. У казці чарівне сприймається як магічне, зачароване.

У жанрі казки сформувалося своєрідне ставлення до дійсності, відтак, особливість часово-просторових зв'язків. Час у казці поняття умовне: ні вік, ні часові періоди не простежуються. Герой сталого віку, це або дитина, або юнак (хлопець, парубок), або доросла людина (чоловік), або старець. Зміна у віці відбувається не через перебіг років. Це швидше перехід з одного вікового стану в інший: «коли чоловік постарів...», «і виріс із нього красивий парубок...» тощо. Герой проводить у дорозі три, п'ять, сім, дев'ять, дванадцять років, але ніколи не вказується, що він змінюється, навпаки він повертається додому таким, яким покинув свою оселю. Час відлічується лише дією героя, і ніколи не переривається, а тому безперервно пов'язаний із простором.

Простір у казці теж величина умовна. Тут ніколи не подаються детальні описи природи, житла, оточення. Це тло, на якому відбувається дія, що завжди знаходиться у центрі уваги. У багатьох казках простір ділиться на два виміри цей світ і той світ реальність і так зване «тридев'яте царство». Між цими вимірами плінна межа: змії з'являється з потойбіччя і викрадає царівну, а героєві доводиться іти туди декілька років (при чому ні герой, ні царівна за цей час не постаріли). Простір і час тут нерозривно зв'язані між собою: концепція єдності простору, в якому відбуваються події, невіддільна від концепції єдності часу. Як є тільки емпіричний простір, так і є тільки емпіричний час, що вимірюється не числами, днями, роками, а дією героїв. Тільки відносно до цієї дії, час існує як реальний фактор оповіді. Але сам по собі ролі не грає.

Казка, як невелике емоційне оповідання повчально-розважального змісту, побудована так, що ми часто одразу впізнаємо в ній вигадку. Цьому сприяє її характерна особливість – так звана казкова обрядовість, тобто початок та кінцівки, які супроводжують розповідь на початку кінці «Був собі», «В якомусь царстві, в якомусь, государстві», «Був-не був, а кажуть люди, що був», «Жили-були дід та баба» або «І я там був, мед-пиво пив, по бороді текло, а у роті не було», «От вам казка, а мені бубликів в'язка». «Мені колосок, а вам

грошей мішок», «Стали вони гарно жити, та долю хвалити, що їм допомагали та ін. Українські народні казки багато сотень років існували в усному вигляді. Тому, роздумуючи над художньо-стильовими особливостями об'єкту нашого дослідження, варто відмітити, що, безсумнівно, домінуючим тут є розмовно-побутовий стиль мовлення, з якого народжується художній стиль.

Розмовно-побутове мовлення це найбільш невимушене, максимально вільне літературне мовлення. Це дає широкий простір для індивідуальної мовленнєвої творчості. Під час звичайних побутових розмов мовець якнайменше замислюється над тим, що і як сказати. Спілкуючись із близькими чи рідними (а це основне коло звучання казки), людина зникає до певних мовленнєвих штампів, звичних мовних форм, які поповнюють звичайні для співрозмовників фрази та словосполучення. У такому мовленні, з огляду на його широкий діапазон вияву, прийнятним є все наявне в літературній мові, те, що допускається суспільною мораллю, не виходить за межі пристойності.

Характерною особливістю казки є гіперболізація (перебільшення). Часто цей прийом ми зустрічаємо при описі головного героя: «Два аршини з половиною у плечах і два з половиною висоти, і сили у нього тридцять три пуди з восьминою; три пуди кулака одного», а так Кирило Кожум'яка збирається до бою: «Давайте ж каже, мені дванадцять бочок смоли і дванадцять возів конопель». Обмотався коноплями, обсмолився добре смолою, взяв булаву таку, що, може, в ній пудів з десять і пішов до змія» Або: «Раз погорне веслом сто миль проїде», чи славнозвісне: «росте не днями, а годинами, вона звірів зачинала в льох за дванадцятю дверей, на дванадцятю замків» тощо. Казка - скарбниця художніх мовних перлин. Адресатом казки зазвичай є дитина, тому тексти наповнені зменшено-пестливою лексикою. Тут просто вилив ніжних почуттів: лисичка, качечка, курочка, вовчик, півник, котик, зайчик, козеняточка, дівчаточко, хлоп'яточко, братчик, сестричка, матінка, матіночка, татусь, татуньо, дівонька, тітонька, бабуня, дідуньо, синочок, донечка, жіночка, оченятка, ніженьки, рученьки, вушечки, хатка, криниченька, барильце, кухлик, пісочок, борошенце... Власне народна творчість, як продукт життя народної живої мови стала запорукою того, що українська мова гідно посідає почесне місце наймилозвучнішої мови у світі. Та це ще не межа народного генія. Тут ми зустрічаємо фразеологізми, які пройшли випробування крізь століття на право на життя: «така гарна, що й очей не відвести», «нехай тебе лиха година маже», «куди не підеш за тобою золоті верби ростуть», «ніколи і вгору глянути», «ні до холодної води не береться», «їсть, аж за вухами лящить», «шкурою воду носити», «аж очі повилазили», «їсти-пити, чого тільки душа забажає», «гірко в світі жити», «йду світ за очі», «сиди дома та не рипайся», «я за вас увесь вік буду Бога молити» та багато інших.

Звичайно, що українські народні казки є джерелом для мовознавців, що досліджують порівняння. Тут поклади для збирачів художнього слова. Ми не будемо перераховувати ті, що увійшли в активний словник пересічного українця, а лише такі, що стали вінцем сучасного художнього слова: «коні, як змії», «гора висока, як тисячу сажнів», гречаники, як сонце, такі гарні»,

«сивий, як молоко», епітети: «красний сон», «голівонька-голубонька», «сестра люба та мила», «а та дівчина ледаця, грубниця, нетіпаха», «а та задрипа», «люба дитина», «ніжки біленькі», «плакала кривавими слізьми» тощо.

Для нас цікавим є ще й той факт, до народну казку, неначе коштовний камінь, який майстерний ювелір обробляє та створює з нього справжній шедевр, письменники довершують в літературне звучання. Таким чином, світова література отримала «Попелюшку». Українські народні казки у сучасному казкознавстві прийнято класифікувати за їх видами. Це - казки про тварин («звіриний епос»), чарівні (або героїко-фантастичні, фантастично-героїчні), соціально-побутові, кумулятивні, небилиці, легенди.

Однією з особливостей українських народних казок є зображення у багатьох з них картин людського життя засобами алегорії через образи тварин. Коти, кози, собаки, вовки, лисиці, зайці, ведмеді та інші звірі в казках роблять те ж саме, що в житті роблять люди. Вони розмовляють, сваряться, співають, одружуються, ходять один до одного в гості, влаштовують вибори, банкети, ідуть до суду. Персонажі казок про тварин панують, змагаються, дають і беруть хабарі, ображають слабших, відстоюють свої погляди. У казках найчастіше свійські тварини перемагають над дикими.

Тварини в казках мають певні закріплені за ними риси характеру: вовк голодний хижак, невдаха, лисиця хитра, підступна, улеслива, ведмідь тугодумний, овечка беззахисна, осел незграбний, впертий, заєць боягуз, орел сильний, зухвалий, пихатий, черепаха і рак неповороткі, повільні, кінь і віл працьовиті, покірні.

Окремо хочемо торкнутися образу антигероя змія чи змії. В реальності змія це хижий плазун, який пересувається виключно на своєму череві. плазуючи по землі. В українській народній казці вона ходить. Звичайно, це алегорія, проте надто вже відірвана від реальності. Натомість приходить асоціація із біблійним персонажем змієм, що звів Адама та Єву і за це його прокляв Бог: «За те, що зробив ти оце, то ти проклятіший над усю худобу, і над усю пірину польову! На своїм череві будеш плазувати, і порох ти їстимеш по всі дні свого життя. І я покладу ворожнечу між тобою і між жінкою, між насінням твоїм і насінням її. Воно зітре тобі голову, а ти будеш жалити його в п'яту». Чи не це, а саме виконання Божого слова, ми бачимо у чарівних українських народних казках. На сучасному етапі, сформована та видозмінена під впливом багатьох нашарувань, казка стала твором, побудованим на вимислі, тому, на відміну від інших жанрів народної прози, вже не сприймається як дійсність (тобто, ні оповідач, ні слухач не вірять у правдивість розказаного). Але не виникає сумніву щодо того, що казка певним чином пов'язана з реальним життям, що казкові сюжети породжені дійсністю. Сюжети створювались на різних стадіях первіснообщинного ладу і відображають форми праці і боротьби за існування, соціального життя, форми мислення. У європейській науці, досліджуючи казку, перш за все цікавляться елементами історичного побуту, відображеного в ній. Наприклад, вивчались такі питання як право, суд, покарання, поняття про вину та невинність, вивчались суди і судді, питання про шлюб та кохання, власність та крадіжка.

уявлення людства про народження, смерть та безсмертя, про хвороби художньої цінності.

Звичайно, як же без помічників та «гаджетів» сьогодення. Супер-героям допомагають речі, наділені особливою магічною силою це і молодильна вода, чарівна калиточка, чарівне люстерко, килимок, чарівні яблучко, сопілочка, млинок, яблунька та черевички, з казки в казку мандрує цілюща вода, верба, наділена неймовірними якостями давати бажане та необхідне, та ін. Але, давайте поспостерігаємо, кому допомагають ці речі: ледарям та хитрунам? Авжеж, ні. Чарівний млинок з однойменної казки отримали дід та баба, які спочатку працювали, старенький дід виліз на дерево (приклав зусилля, а не млинок упав перед ним), зніс його з дерева, виконав прохання півника: «Візьми мене, дідуся з собою», а отримавши частування від млинка, старенькі їли самі і давали всім бажаним безкорисно, що характеризує їх як щедрих людей. А жадібний пан, який вкрав млинок і їв сам, звичайно, зображений як антигерой. Чарівні килими, люстерко та яблучко допомагали рідним братам, які об'єднали свої зусилля заради спільної гуманної мети врятувати життя царівні (зауважимо при цьому, що їх мотиви були безкорисними і брати не конкурували між собою). В кінці казки народ (в ролі автора) підвів підсумок: «В люстерко можу не дивитися, килимом можу не літати, а яблучко для здоров'я потрібне», - підводячи до висновку про те, що здоров'я найцінніше за всі тілесні потреби. Схожу ідею простежуємо і в казці «Молодильна вода». Тут бажання бути вічно молодим сплітається з такою моральною цінністю як уміння прощати та забувати образи. Причому цей особливий дар людської вдачі доволі часто домінує і в інших українських народних казках. Це і Котигорошко, що простив зрадників-побратимів і дідові дочки, що в різних варіантах казок по-різному примиряються з мачухою та зведеною сестрою, та найчастіше пробачають, таким чином стають іще кращими. Не зустрічаємо ми в казках такі моменти, щоб ображена мачухою сирота дорікала батькові, чи іншим родичам. Обов'язково діти вибачають батькам, або висловлюють їм своє розуміння, чому ті так вчинили, або автор не зупиняється на поясненні причин забутої образи. Вище ми наводили інформацію про те, що в народній казці присутні християнські переконання людства на тому рівні, на якому вони були доступні для народу, тому така важлива четверта заповідь про те, що батьків слід шанувати і добре тобі буде, ні в якому випадку не порушується. За цих обставин особливо вражає казка «Про багатиря». У ній іде розповідь про те, як полюбилися дочка купця із кучером, як наслідок їх кохання у них народився син. Не могла дівчина сказати батькам про те, що у неї є дитина, тому закохані прийняли рішення відвезти дитину в поле там залишити. Звичайно, жоден здоровий глузд не пояснить і не виправдає вчинку молодої пари, проте народ, який у своєму гімні ворогів називає «вороженькі» не може засудити батьків, тому в українській народній казці у хлопчика навіть немає і тіні образи на маму і тата.

Ось так, коротко, ми привідкрили скарбницю народних перлин. Проте, українські народні казки варті того, щоб при вихованні малюків про них не забували.

Махарінська А.А.,
практичний психолог
ЗДО КТ (ясла-садок) № 6
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

СЕНСОРНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ЗАСОБАМИ НЕЙРОПСИХОЛОГІЧНИХ МЕТОДИК

Проблеми розвитку і виховання дітей турбують сьогодні все сучасне суспільство. Проте нестійка економічна ситуація, погіршення екологічного фону, особливо у великих промислових центрах, призвели до масового погіршення стану здоров'я дітей, і як наслідок збільшення кількості дітей з особливими освітніми потребами в закладах дошкільної освіти.

Знайомство дитини з зовнішнім світом починається ще в ранньому дитинстві. Вагому роль в цьому процесі відіграє здатність об'єднувати та аналізувати інформацію, що надійшла через кілька каналів сприймання, тобто так звана сенсорна інтеграція. Її дисфункція супроводжує чимало дезінтеграцій і відхилень у розвитку дитини дошкільного віку.

Жодна частина центральної нервової системи не працює автономно — одна частина передає інформацію до другої. Від народження діти розвиваються лише за умови постійної стимуляції відчуттями власного тіла та навколишнього середовища.

Нейропсихологічні методики в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами приречені мати успіх, адже психіка і мозок, що формуються, незвичайно пластичні і готові до розвитку базальних (основних) нейропсихологічних факторів, що є опорними складовими для подальшого вдосконалення пізнавальних та емоційних процесів.

Модально-специфічний чинник пов'язаний з роботою тих відділів мозку, що відповідають за обробку інформації від органів чуття (тактильних, слухових і зорових). Корекційна робота, спрямована на ці ділянки мозку, полягають у стимуляції взаємодії між ними та органами чуття, при цьому робота одного аналізатора активізує роботу іншого (синестезія). Наприклад, при формуванні образу букви ефективним прийомом є обмацування і ліплення дитиною букв. Розвиток музичного слуху і моторики приводить до поліпшення усного та писемного.

Кінетичний чинник пов'язаний з передачею сигналів від екстра- і проприоцепторів і тісно пов'язаний з тактильним модально-специфічним фактором. За роботу кінетичного фактора відповідальна тім'яна область головного мозку.

Кінестетичний фактор бере участь в формуванні уявлень про власне тіло і тісно пов'язаний з кінетичним. Розвитку кожного з цих факторів сприяє рухова активність дитини в різних сферах, що має бути об'єктом навчання і розвитку.

Просторовий чинник відповідає за сприйняття і переробку просторових характеристик і є однією з найбільш складних форм

психічного віддзеркалення і адаптації. За роботу цього чинника відповідає нижньотім'яна область мозку, що займає проміжне положення між відділами мозку, що забезпечують переробку зорової, слухової і тактильної інформації. Просторовий фактор розвивається на основі активних рухів у реальному, багатовимірному і динамічному світі з опорою на схему власного тіла і взаємодію органів чуття різної модальності. Дитині з порушеннями функцій опорно-рухового апарату.

Фактор енергетичного забезпечення пов'язаний з роботою глибинних відділів мозку, які регулюють вітальні (життєві) потреби, біологічні ритми, системи життєзабезпечення організму. Нерозвиненість цього фактора виявляється в першу чергу в процесах пам'яті й уваги.

Фактор міжпівкульної взаємодії забезпечує обмін інформацією між півкулями, а також гармонійну послідовність і одночасність пізнавальних процесів. Якщо цей фактор недостатньо сформований, потрібно за нейропсихологічними синдромами визначити ціль коректувальної допомоги дитині.

Фактор довільної регуляції психічної діяльності пов'язаний з роботою лобних відділів мозку. Саме цей фактор часто є слабкою ланкою в психічній діяльності дитини, що виражається у відволіканні, не доведення дій до кінцевого результату, відсутності самоконтролю.

Опишемо тепер вправи, які будуть впливати на корекцію та габілітацію I-го функціонально блоку мозку.

До вправ по корекції входять: вправи по виробленню правильного дихання; масаж та самомасаж; розтяжки; вправи на формування та корекцію базових сенсомоторних (синергічних та рецепторних) взаємодій – паттернів поведінки, які лежать в основі розвитку міжпівкульних взаємодій.

Масаж та самомасаж. До вправ входять масаж волосистої частини голови від лоба до маківки; від лоба до потилиці; від шиї до вух. Корисним буде розтирання вух, накривши їх повністю долонями; розтирання носика до з'явлення легкого тепла, розтирання пальчиків на ручках та ніжках. Вправи «Качалочка» та «Колодочка», – стимулюють кровообіг внутрішніх органів та являються прекрасним масажем для хребта, спинних та черевних м'язів.

Вправи по виробленню правильного дихання.

Всі вправи починають робити лежачи. На вдиху (через ніс) – дитина надуває живіт, уявляючи надування жовтої кульки, на видиху (широко розкритим ротом) – здуває її. В подальшому вдихи та видихи виконуються з одностороннім одночасним підняттям руки та ноги, а пізніше з різностороннім (права рука, ліва нога). Вправа «Плечі підстрибують» на початкових етапах виконується лежачи. Дитина піднімає два плеча разом з глибоким вдихом через ніс, а опускає з видихом через широко відкритий рот. Через 2 тижня роботи, якщо дитина засвоїть правила дихання, можна переходити з вправ на підлозі в горизонтальному стані до вправ на карачках і ще через декілька тижнів до вправ

Розтяжки. Педагог з допомогою когось із батьків одночасно за ручки та ніжки розтягують дитину до рахунку «три», потім повертають в попереднє положення. Вправу повторюємо 5-7 раз. Пізніше дитина сама буде виконувати вправу «Зірочка», тягнучись в різні боки.

Окорухові вправи. Вихідне положення – лежачи на спині, голова фіксована. Педагог бере яскраву іграшку і поступово водить нею зліва – направо і в зворотному напрямку, вгору – вниз і до носа дитини (дитина має спостерігати за предметом двома очима. Коли предмет виявляється біля носа, очі мають звестись на перенісці. Необхідно на 3-4 сек. затримувати предмет в крайньому положенні.

Вправа спочатку виконується на відстані витягнутої руки дитини, потім на відстані ліктя і потім білі перенісся.

Починаючи з третього заняття до руху очей приєднується язик. Спочатку він рухається в тому ж напрямку, що і очі, а потім повертається в протилежну сторону від очей.

Повзання. Повзання на животі:

- 1) тільки з допомогою ніг (руки лежать на спині);
- 2) тільки з допомогою рук, відштовхуючись обома руками;
- 3) тільки з допомогою рук, відштовхуючись кожною рукою поперемінно;
- 4) по-пластунськи: одночасно згинаються права рука та права нога, потім ліва рука та ліва нога;
- 5) по-пластунськи: одночасно згинаються права рука та ліва нога, дитина відштовхується ними, потім ліва рука та права нога.

Повзання на спині. Дитина повинна поповзати на спині з допомогою тільки ніг (руки лежать на животі):

- 1) відштовхуючись одночасно обома ногами;
- 2) відштовхуючись поперемінно то лівою то правою ногами.

Повзання на карачках: дитина стоїть на карачках (на руках та колінах):

- 1) робить крок спочатку правою рукою та ногою, потім лівою рукою та ногою;
- 2) робить крок спочатку правою рукою та лівою ногою, потім лівою рукою та правою ногою.

Переходимо до корекції та реабілітації II-го функціонального блоку мозку.

Цілями тут стають ті психічні функції, які надбудовуються в онтогенезі над сенсомоторним фундаментом. Це: соматогнозис, тактильний, зоровий та слуховий гнозис, моторна та мовна кінетика, пам'ять, просторові уявлення та мовлення.

Корекційна робота на цьому етапі буде включати в себе: розрізнення шумів (побутових, природніх, музичних інструментів); голосів людей, в залежності від віддаленості джерела звуку.

Просторові уявлення. На перших етапах корекційної роботи по формуванню просторових уявлень дитині пояснюється про існування

правої та лівої сторони тіла. І першим кроком є маркування лівої руки браслетом, годинником, дзвіночком. Таким чином дитина отримує підказку в орієнтації в зовнішньому просторі. На початку роботи це буде допомагати дитині при виконанні будь-яких вправ, де є команди «вправо-вліво», надалі ж, сформує чіткий алгоритм для більш складних дій, таких як: читання, письмо, математичні маніпуляції.

Важливим моментом в нейропсихологічній корекційній роботі є те, що в роботі з дітьми не можна абстрагувати зовнішній простір. Дитина до всього має доторкнутись, відчутти своїм тілом. Це зумовлене соматогнозисом, або простором нашого тіла, звідки беруть початок наші внутрішні просторово-часові відносини. Тому, різноманітні види масажу, ванни з морською сіллю та ефірними оліями, усунення проблем зі шлунково-кишковим трактом, налагодженням правильного дихання, лікувальною фізкультурою з ритмічними складовими та ін., – стануть базовими в корекції та реабілітації просторових уявлень. З цією ж ціллю застосовують вправи про які говорилось раніше: розтяжки, повзання, ходіння на карачках, окорухові вправи.

Внутрішній простір дитини слугує фундаментом для надбудови над ним зовнішнього простору. А «цементом», служать: зоровий, тактильний, нюховий та смакові аналізатори та їх поєднання. Враховуючи зазначене, в корекційній роботі мають застосовуватись вправи, які будуть стимулювати еволюційний шлях дитини. Наприклад, розрізнення запахів є еволюційно більш ранньою закладкою ніж формування фонематичного слуху. Виходячи з цього, при порушенні фонематичного слуху у дитини, корекційну роботу потрібно розпочати з нюхового розрізнення запахів та їх співставлення з еталоном. Це необхідно знати логопедам для успішної логопедичної роботи. На цьому ж етапі використовуються вправи «Чарівний мішечок», для розпізнання предметів на дотик.

Для засвоєння зовнішнього простору рекомендуємо в корекційній роботі застосовувати гру: у траві, на морі, у лісі. Дитина, має показати та промітувати звук тварини, чи рослини, який назвав педагог. Можна ускладнити завдання, назвавши її «вгадай хто, або що це».

Паралельно цьому має йти робота над проблематичними зонами зорового сприйняття. Малювання фігури по крапкам, домальовування недостаючих деталей, конструювання та копіювання, – мають стати улюбленими вправами дошкільника.

Потрібно зазначити, що всі вправи, які застосовуються в нейрокорекційній роботі з дітьми повторюються до вироблення стійкого автоматизму.

Література

1. Джин Айрес Э. Ребенок и сенсорная интеграция / Э. Джин Айрес. – М.: Теренвинф, 2010. – 268 с
2. Колганова В.С. Нейропсихологічні заняття з дітьми. – М.: АЙРІС-прес, 2015. – 416с.

3. Лурия А. Р. Основы нейропсихологии / А. Р. Лурия. – М.: «Академия», 1973. – 384 с.
4. Семенович А. В. Введение в нейропсихологию детского возраста: учебное пособие / А.В. Семенович. – М.: Генезис, 2005. – 319 с.
5. Сиротюк А. Л. Нейропсихологическое и психофизиологическое сопровождение обучения / А. Л. Сиротюк. – М.: ТЦ Сфера, 2003. – 288 с.
6. Синьова В.М. Основы дефектології / В.М. Синьова, Г.М. Коберник. – К.: Вища шк., 1994. – 143 с.
7. Хомская Е.Д. Нейропсихология: 4-е издание / Е.Д. Хомская. – СПб.: Питер, 2005. – 496 с.
8. Худик В.А. Диагностика детского развития: методы исследования / В.А. Худик. – К.: Освіта, 1992. – 220 с.

Баран Ю.М.,

вихователь

ДНЗ № 30

м. Тернопіль, Тернопільська область, Україна

КОНСПЕКТ ІНТЕГРОВАНОГО ЗАНЯТТЯ «ЗАЙЧИКОВІ ІМЕНІНИ»

Освітні завдання за лініями розвитку.

Пізнавальний розвиток: вчити розпізнавати основні кольори та геометричні фігури: круг, квадрат, трикутник; закріпити вміння рахувати в межах 3, поняття «високий», «низький», «великий», «малий»; збагачувати уявлення та знання дітей про світ природи; формувати узагальнене уявлення про створення цілісного об'єкта з частин.

Емоційно-ціннісний розвиток: збагачувати внутрішній світ дітей позитивними емоціями, насичувати їх життя приємними враженнями.

Мовленнєвий розвиток: розвивати вміння уважно слухати й розуміти зміст повідомлення, вчити передавати словами свої враження, відповідати повними реченнями.

Художньо-естетичний розвиток: формувати естетичне ставлення до світу природи, виявляти сприйнятливність до кольорів, форм, предметного довкілля.

Соціально-моральний розвиток: формувати в молодших дошкільників вміння керуватись у своїй поведінці моральними нормами, ініціювати іншим допомогу й підтримку, співчувати і співрадіти, відчувати задоволення від можливості зробити комусь приємне.

Креативний розвиток: надати пріоритет не стільки тому, що зробила дитина самостійно та з допомогою вихователя, скільки тому, як саме досягла мети, наскільки була самостійною.

Фізичний розвиток: збагачувати руховий досвід кожної дитини, орієнтуватись на її індивідуальні особливості та можливості.

Корекційна мета: сприяти зоровому сприйманню основних процесів пізнання предметів, явищ природи, вражень про довкілля; збагачувати за

допомогою тактильних, слухових, зорових відчуттів, формувати точніші образи природи, предметного світу, активізувати роботу м'язів очей, окорухову функцію очей, гостроту зору та його фіксацію на об'єкті.

Попередня робота:

- ознайомлення з геометричними формами;
- лічба в межах 3;
- поняття «великий», «малий»;
- як зимують тварини;
- розучувати фізкультхвилинки.

Демонстраційний матеріал:

- ялинка велика з дірочками у формі кругів, трикутників, квадратів;
- ялинка мала з дірочками у формі трикутників;
- втулки (геометричні фігури);
- сніговик;
- хатинка зайчика;
- м'яка іграшка - зайчик,
- фланелеграф;
- морквини великі і малі.

Роздатковий матеріал:

- фланелеграф, підставки;
- круги різних розмірів для викладання сніговика;
- шаблони зайчика;
- вата, клей, пензлики.

Хід проведення

- До нас завітали гості подивитись, які ви розумні та слухняні. Давайте їм посміхнемось і привітаємось.

Вітання дітей.

- А ще нам передали лист, на якому є адреса: дітям молодшої групи «Івасик-Телесик». А від кого не вказано, є тільки загадка. Ось спробуйте відгадати:

Довгі вуха, куций хвіст
Невеличкий сам на зріст.
На городі побував - там
Морквину скуштував.... (зайчик).

- Так, це лист від зайчика. Ви ще не вмієте читати, тож його вам прочитаю я.

«Дорогі мої малята, любі хлопчики й дівчата! Холодної зимової днини я святкую іменини. Всіх до себе в гості хочу запросити й чимось смачненьким пригостити. Тож усі ви вирушайте, мою хатку відшукайте».

- Малята, а де живуть зайці? (в лісі). А що вони їдять? (моркву, капусту).

- В нашому кошику є багато морквин, давайте виберемо лише великі морквини і подаруємо їх зайчику.

Дидактична гра «Велика, мала». Діти вибирають великі морквини і рахують їх.

Діти, в лісі треба бути дуже обережними, щоб не заблукати. А доведе нас до лісу чарівний поїзд. Тож у вагончики сідайте і до лісу вирушайте.

Звучить музика.

- Гляньте, яка цікава ялинкова галявина. Ялиночки тут не справжні, вони з дірочками. А щоб вони стали гарними, давайте ми закриємо дірочки кружечками, трикутниками і квадратами.

Дидактична гра « Прикрась ялинку».

- Тепер наші ялиночки стали святковими і звірятка можуть зустріти

Новий рік біля прикрашеної ялинки.

- Малятка, а що тут за снігові кулі? Це напевно вітер розвалив сніговита. Спробуємо знову його зліпити.

Дидактична гра « Склади сніговика». (діти на фланелеграфах викладають сніговиків).

- А тепер, міцно оченята закриваєм, і уявляєм, що наші сніговики оживають і хочуть танцювати. Відкрили очі.

На килимку музична руханка:

Ми малі сніговими

Зліплені зі снігу.

Стоїмо ми у дворі

Дітвора на втіху.

Тільки випаде сніжок

Мітли ми візьмемо і доріжки у ліску швидко прометемо.

- Діти, подивіться, біля ялинки велика купа снігу, зараз її розметемо.

Та це ж хатинка і зайчик тремтить від холоду, давайте покажемо:

На землі сніжок лежить

Зайчик на сніжку сидить

Мерзнуть вушка, мерзнуть лапки,

Бо без валянків, без шапки. Ой!

- Зайчик змерз, бо в його хатинці немає ні вікон, ні дверей.

Допоможемо зайчику відремонтувати хатинку.

Дидактична гра «Закрий віконечка». (якої форми віконечка? - квадратні, на що схожі двері? - на круг).

- Тепер в зайчиковій хаті буде тепло і затишно, він зможе гостей приймати, а ми подаруємо морквини.

Дитина: Зайчику, з іменинами

Ми тебе вітаємо

І багато друзів,

Ми тобі бажаємо.

- А ще на згадку ми зробимо портрет зайчика.

Самостійна робота дітей. (шаблони зайчика змащують клеєм і накладають шматочки вати).

Демонстраційний матеріал:

Очки ваші працювали,

Вліво, вправо повертали.

Вгору, вниз ми опустили

Й міцно, міцно їх закрили.
Тепер очка ми відкрили.
Мов малесенькі зайчата ми стрибаємо завзято.
До вподоби це усім нашим діточкам малим.
А якщо ми спішимо, то одразу біжимо.
1,2,3,4,5 - прудко ніженьки біжать.
Вчасно скрізь устигнуть діти, час спинитись, відпочити.
Зайчик дякує, що ми до нього завітали і дарує гостинці.

Юрченко Т.В.,
вчитель-дефектолог
ЗДО № 67 «Червона калина»
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна
Дворовенко С.В.,
вихователь
ЗДО № 67 «Червона калина»
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

НЕЙРОПСИХОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД В РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

У статті розкрито основну суть нейропсихологічного підходу, сучасні теоретичні та практичні питання застосування методик нейропсихологічної корекції дітей з особливими освітніми потребами. Дано фундаментальне обґрунтування терміну нейропсихологія. Наведено основні теоретичні положення що розкривають її зміст, визначають основні принципи та завдання, окреслюють напрями її застосування.

Ключові слова: нейропсихологія, нейропсихологічний підхід, діти з особливими освітніми потребами (ООП), корекційна робота.

В умовах сьогодення у сучасному суспільстві щороку значно збільшується кількість дітей з особливими освітніми потребами (ООП), а зважаючи на новий підхід як до спеціальної, так і загальної освіти в Україні, що обумовлений зміною в ставленні до таких дітей, гостро постає питання пошуку нових шляхів та методів виховання та навчання дітей, які мають порушення.

Вітчизняні та зарубіжні психологи зазначають, що реалізувати ефективний процес навчання та виховання дітей з ООП можливо лише за умови індивідуального підходу до дитини. Новий підхід має допомогти реалізувати права дитини на гідне виховання та навчання, незалежно від її психофізичних особливостей.

Ефективність навчання, виховання та корекційної роботи, за висновками фахівців, буде набагато краща, якщо вплив здійснювати не лише на видимі наслідки, але й на можливу причину порушень. А виявити ці причини допоможе нейропсихологія.

Вченими доведено, що науково-методичною базою індивідуалізації виховання та навчання може бути саме нейропсихологічний підхід до діагностики та розробки ефективних стратегій навчання та розвитку дитини. Нейропсихологія вивчає мозкові механізми психічних процесів і відповідно до виявлених особливостей розвитку пропонує певні шляхи корекції для конкретної дитини. В даний час нейропсихологічні методи все більше впроваджуються не лише в діагностичну, але і в корекційно-розвиткову роботу з дітьми з ООП.

Існує цілий спектр методик, які активно застосовуються як при індивідуальній корекції, так і при груповій роботі, в тому числі в дошкільних закладах. Основна сутність нейропсихологічного підходу полягає в співвідношенні актуального стану дитини з основними етапами формування мозкової організації психічних процесів, при цьому комплекс корекційних вправ для дітей складається відповідно до їх рівня розвитку та загальних закономірностей розвитку людського мозку [2].

Питання використання нейропсихологічного підходу розглядають та описують багато вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема, Т. Ахутіна, Т. Візель, О. Лурія, Ю. Мікадзе, К. Островська, Н. Пилаєва, А. Потаніна, А. Семенович, А.Л. Сиротюк, А.Е. Соболева, Т. Фотекова, Л. Цветкова, Д. Шульженко та ін. які описали багато методик, які застосовуються у сфері нейропсихологічної діагностики та відновного навчання; системний підхід до діагностики й корекції психофізичного розвитку дітей розкривали в своїх працях І. Мартиненко, С. Миронова, Н. Пахомова, О. Проскурняк, В. Синьов, Є. Синьова, Д. Супрун, С. Федоренко, Л. Фомічова, А. Шевцов, М. Шеремет, Д. Шульженко та ін..

Для більш детального розуміння пропонуємо більш розширено ознайомитись з терміном нейропсихологія.

Нейропсихологія — галузь психологічної науки на межі психології, медицини (нейрохірургії та неврології) і фізіології, що вивчає мозкові механізми вищих психічних функцій на матеріалі локальних уражень головного мозку.

Нейропсихологія як наука, вивчає психічні процеси в мозку: сприйняття, увагу, просторову орієнтацію, мова, пам'ять, емоційне реагування, моторику і ін. [3].

Вперше як напрям психології - нейропсихологія почала описуватись в 20-40 роках ХХ століття. Л. Виготський нейропсихологічні дослідження почав проводитися у 20 роках, а створення нейропсихології як самостійної галузі психологічного знання належить О. Лурія.

В багатьох працях зазначається, що практично всі нейропсихологічні методики, незважаючи на різницю між ними, характеризуються такою важливою властивістю, як полівалентність. Це - здатність практично будь-якої методики давати інформацію про різні складові психічної діяльності (регуляторні, операційні, «енергетичні»), про різні рівні її реалізації (наприклад, довільний і мимовільний). Полівалентність нейропсихологічних методик гармонійно поєднується з їх побудовою за принципом

«функціональної проби», з переважною спрямованістю тієї чи іншої методики на дослідження певного психічного процесу [5, с. 365].

Вченими визначено, що нейропсихологічні підходи та методи діагностики є адекватним засобом виявлення сильних і слабких ланок функціональних систем дітей з ООП. Відстеження динаміки індивідуального розвитку дозволяє виявити первинні зміни і вторинні, компенсуючі процеси, визначити функціональний діагноз і організувати корекційно-розвивальну роботу з урахуванням слабких і сильних складових пізнавальної діяльності дитини.

Нейропсихологічний метод дійсно займає особливе місце серед інших корекційних напрямків, бо лише він на сьогодні дозволяє оцінити і описати ті системно-динамічні перебудови, які супроводжують психічний розвиток дитини з точки зору його мозкового забезпечення.

Досвід нейропсихологічного консультування дітей особливими освітніми потребами довів адекватність і інформативність саме такого підходу до цього контингенту. По-перше, практично однозначно вирішується диференційно-діагностичне завдання: в результаті обстеження виявляються базисні патогенні чинники, а не актуальний рівень знань і вмінь. Адже на перший погляд і патохарактерологічні особливості дитини, і педагогічна занедбаність, і первинна неспроможність фонематичного слуху можуть проявлятися однаково - «двійка з мови». По-друге, тільки нейропсихологічний аналіз такої недостатності може розкрити механізми, що лежать в її основі, і підійти до розробки специфічних, особливим чином орієнтованих корекційних заходів. При цьому є неодмінна умова: важливий саме синдромальний підхід, інакше, як показує досвід, неминучі спотворення, однабічність результатів, велика кількість артефактів [6, с. 13].

Як зазначає у своїй роботі А. Шевцов та О. Ільїна нейропсихологія, і як одна із наук про мозок, і як психологічна дисципліна, є перш за все фундаментальною наукою. Тож пріоритетний інтерес новітньої педагогіки, особливо корекційної (спеціальної) педагогіки та психолого-педагогічної реабілітології, до неї обумовлений саме тим, що нейропсихологія може дати відповіді на багато питань щодо закономірностей психомоторного, когнітивного та емоційного розвитку дитини. Вона також покликана надати фундаментальне наукове обґрунтування багатьом методикам і підходам, що інтуїтивно та емпірично використовувались в педагогічній та реабілітаційній практиці [7, с. 350].

Отже, основна сутність нейропсихологічного підходу полягає в співвідношенні актуального стану дитини з основними етапами формування мозкової організації психічних процесів, при цьому комплекс корекційних вправ для дітей складається відповідно до їх рівня розвитку та загальних закономірностей розвитку людського мозку. Нейропсихологічний підхід дають можливості створення рекомендацій для корегування тих чи інших дефектів розвитку (мовлення, психомоторики, когнітивних процесів, зорово-предметного сприйняття, контролю за власною поведінкою, емоційних порушень тощо). Нейропсихологічні методики в педагогіці приречені мати

успіх в корекції розвитку дитини, адже психіка і мозок, що формуються, незвичайно пластичні і готові до розвитку базальних (основних) нейропсихологічних факторів, що є опорними складовими для подальшого вдосконалення пізнавальних та емоційних процесів. На них надалі вибудовується і тримається складна багаторівнева конструкція індивідуальності людини. При цьому до групи базальних факторів відносяться: модально-специфічний; кінестетичний; кінетичний; просторовий; довільної регуляції психічної діяльності; енергетичного забезпечення; міжпівкульної взаємодії тощо [6].

Виходячи з вище згаданого можна зробити висновки, що в методиці корекції доцільніше всього застосовувати рухову та когнітивну. Рухова сприяє стимуляції окремих зон кори головного мозку, які відповідають за регуляцію рухів, поліпшення міжпівкульної взаємодії, розвиток асоціативних зв'язків. Когнітивна корекція спрямована на розвиток пізнавальних навичок і подолання труднощів у навчанні. Як приклад можна запропонувати: веселі танці для дошкільнят в дитячому садку; курс нейропсихологічної гімнастики, Нейропсихологічна корекція в дитячому віці, вправи якої включають руху очей, повзання, стискання рук і ніг, сприяє початку роботи мозку в потрібному напрямку. Одними з найбільш ефективних вважаються окорухові вправи, нейропсихологія їх використовує для багатьох віків, в тому числі і дошкільнят. Все нейропсихологічні вправи для дітей проводяться в строгій послідовності і під наглядом дорослого. Тоді вони сприяють активації вищих психічних функцій: емоцій, сприйняття, уваги, пам'яті, мислення. Таким чином, малюк вчиться долати неадаптивні особливості свого розвитку, у нього пропадають дитячі поведінкові проблеми і труднощі в шкільному навчанні, саморегуляції [1].

Отже, оскільки останнім часом невпинно зростає кількість дітей з ООП, не тільки з недорозвиненими або навіть порушеними психічними функціями, а й просто з відхиленнями у розвитку чи викривленим розвитком, що без своєчасного виявлення і корекції може перерости у патологічний стан. Тому нейропсихологія стала дуже затребувана в сучасному суспільстві і спостерігається як стрімко вона розвиваються. Завдяки нейропсихологічному аналізу стало можливим виявити закономірності мозкової організації поведінки дитини та її індивідуальні особливості.

Зроблено висновок, що поєднання науки і практики, на якому основана дитяча нейропсихологія, є могутнім діагностико-прогностичним та корекційно-розвивальним засобом у руках працівників дошкільного навчального закладу.

Література

1. <https://almalatina.com.ua/?p=21148>
2. <https://solotvino.irc.org.ua/news/14-54-45-28-03-2022/>
3. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Нейропсихологія>
4. Вітковська Н.В. Нейрологопедія: сучасний підхід до сучасних дітей / Наталія Вітковська // Методичні рекомендації. Луцьк, 2022. 61 с.

5. Радько Т. М. Нейропсихологічний підхід у корекції мовлення дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців: збірник наукових праць. Вип. 8. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. С. 263 - 268.

6. Радько Т. М. Використання нейропсихологічного підходу до корекції парціальних відхилень у формуванні вищих психічних функцій у дітей молодшого шкільного віку в умовах закладу загальної середньої освіти. Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі: зб. матеріалів VII Міжнародній науково-практичній конференції. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021.

Кузьмич Т.В.,
практичний психолог
ЗДО (ясла-садок) «Сонечко»
с. Гута-Боровенська, Волинська область, Україна

ТРИВОЖНІСТЬ ЯК ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ОСОБЛИВІСТЬ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Дитині впродовж свого життя доводиться стикатися із низкою численних проблем. Серед них варто виділити її активний ритм життя, високі вимоги, зміну соціального статусу та соціального оточення, нові шкільні програми, зайнятість батьків, військовий стан тощо. Навчання в дошкільному закладі освіти уже зобов'язує до певної відповідальності, виконання нових обов'язків, в результаті чого у дітей посилюється почуття тривожності щодо невідповідності очікуванням оточуючих. Незадоволення тих чи інших потреб призводить до появи у них тривожного стану, який характеризується підвищеним занепокоєнням, невпевненістю в собі, емоційною нестійкістю, підвищенням сенсорної уваги тощо. Тобто тривога у більшості випадків проявляється в очікуванні чогось поганого та негативного.

Висока тривожність є типовою проблемою саме дітей дошкільного віку. Тому все більш актуальним стає питання вивчення рівня їхньої тривожності, оскільки на сучасному етапі спостерігається значне збільшення кількості тривожних дітей, які потребують особливої уваги та допомоги. Так, зростання тенденції щодо підвищення тривожності у дітей дошкільного віку переконують у необхідності вивчення особливостей її прояву, визначення причин та виявлення характерних для її актуалізації життєвих ситуацій, знаходження шляхів виходу із конкретної ситуації тощо.

Дошкільний вік є важливим етапом у житті кожної людини. Уже з самого дитинства починає закладатися фундамент для формування індивідуальності особистості, виховання віри у власні сили, формується почуття поваги до себе, почуття власної гідності тощо. Тобто це вік, коли відбувається процес найактивнішого становлення, формування та розвитку дошкільника.

«У дошкільному віці під впливом навчання і виховання відбувається інтенсивний розвиток усіх пізнавальних процесів, стверджує Л. Потапюк. Це відноситься і до сенсорного розвитку» [1, с. 52], інтенсивно розвивається інтелектуальна, морально-вольова та емоційна сфери особистості. Розвиток особистості та діяльності дошкільника характеризується появою нових особливостей та потреб: розширенням знань про предмети та явища, за якими дитина безпосередньо не спостерігала.

Тривожність є складним явищем, що має різні види і форми, періодичність і ступінь проявів, які не піддаються однозначній оцінці. Тривожність може нести в собі як позитивний (мобілізує), так і негативний (деструктивний) вплив на формування особистості дитини. Тривожність виражається підвищенням сенсорної уваги і напруги в ситуації можливої небезпеки і є одним із бар'єрів, який передбачає переживання дитиною емоційного неблагополуччя, передчуття небезпеки; значно ускладнює її життя, впливає на психічне здоров'я і процес становлення особистості.

С. Томчук та М. Томчук визнають, що «тривогою вважається такий емоційний стан особистості, який з'являється у ситуаціях невизначеності, загрози чи небезпеки та пов'язаний з очікуванням невдач у соціальній взаємодії, несприятливого сценарію розвитку подій» [2, с. 15].

У Психологічній енциклопедії зазначається, що «тривожність – це індивідуально-психологічна особливість, яка виявляється в схильності людини до переживання стану тривоги в очікуванні несприятливого розвитку подій. Іноді є показником неблагополучного особистісного розвитку. Вона може бути передвісником неврозу або результатом складної фізичної чи психічної травми» [3, с. 367].

Тривожність характеризується певними проявами холеричного, а страх – флегматичного темпераменту. Дитина, яка знаходиться у стані постійного хвилювання і страху, напружена, перебуває в очікуванні чогось лихого, ляклива, часто засмучена, заклопотана; лише інколи посміхається, може мати відчуття втоми; їй характерні головні болі та спазми в різних частинах тіла.

У дошкільному віці тривожність може проявляється як на соматичному (внутрішньому), так і на поведінковому рівнях. Соматичними ознаками тривоги (на фізіологічному рівні) є прискорене серцебиття, поверхнєве дихання, сухість у роті, тремтіння рук, ниючий або гострий біль у животі, клубок у горлі та ін. До поведінкових ознак тривожності можна віднести випадки, коли діти гойдаються на стільці, ретельно тнуть ніс, постійно поправляють одяг, не можуть прокашлятися та ін.

Підвищений рівень тривожності негативно впливає на особистість дошкільника, що свідчить про недостатню емоційну пристосованість дитини до тих чи інших соціальних ситуацій та може спричинити дезадаптацію і невротизацію особистості. Тривожні діти є дуже чутливими відповідно до своїх невдач, болісно та гостро реагують на них, схильні відмовлятися від тих діяльностей, в яких відчувають невпевненість та труднощі, оскільки тривога

стосується реакції мозку на небезпеку, подразників, яких організм активно намагатиметься уникати.

Підвищений рівень тривожності у дітей може свідчити також про відсутність емоційної адаптації до певних соціальних ситуацій, зниження загального фону настрою. У дітей з таким рівнем тривожності розвивається слабке ставлення до себе, викликане частою плаксивістю. Це, у свою чергу, створює загальну норму невпевненості в собі, ослаблення апетиту, заниження самооцінки. Дитина боїться допуститися помилки, у неї немає впевненості в собі як цілісної особистості, що є однією із ознак її неповноцінності.

Відсутність емоційної адаптації дітей дошкільного віку до певних соціальних ситуацій змушує виділити деякі особливості розвитку емоційної сфери дітей дошкільного віку:

- дитина ще не може контролювати свої емоції, переживання;
- має проблеми в емоційному розвитку через захоплення комп'ютерними іграми, смартфонами, планшетами, неадекватно реагує на деякі речі;
- дитина опановує соціальні форми вираження емоцій та переживань;
- емоції дитини у старшому дошкільному віці стають більш обґрунтованими та довірливими;
- у старшому дошкільному віці у дитини починають формуватись вищі емоції (естетичні, моральні, інтелектуальні).

Знання зазначених особливостей «розвитку емоційної сфери дошкільника є важливим, оскільки, як зазначається у Базовому компоненті дошкільної освіти, саме розвиненість та зрілість емоційних, когнітивних, вольових, психічних процесів надає дитині якісно нові можливості прояву свого «Я» в усіх видах діяльності» [4].

Основним джерелом тривожності дітей дошкільного віку є сім'я, а причиною дитячої тривожності – дисгармонія сімейного виховання у вигляді деструктивних відносин в системі дитина – батьки.

«Характер дитячо-батьківських взаємин, як стверджують учені О. Козлюк та Н. Руденко, безпосередньо впливає на рівень тривожності дитини. Авторитарні тенденції у ставленні до дітей лише сприяють зростанню проявів тривожності. Недостатність, обмеженість емоційного спілкування і активної доброзичливої уваги з боку близьких дорослих призводить до появи у дитини тривожності» [5, с. 145].

У цьому контексті багато залежить від того, як батьки спілкуються з дитиною. Іноді вони можуть і сприяти розвитку тривожної особистості. Тому у багатьох випадках основною причиною занепокоєння дошкільнят є неправильне виховання та ставлення батьків до дитини.

Можна виділити такі батьківські установки і відповідні їм типи поведінки:

- прийняття і мотив (сприяють почуттю безпеки і нормальному розвитку особистості);
- надмірна опіка та зайва вимогливість і явне відторгнення (ведуть до агресивності й обмеження спектра емоційних проявів).

Сімейне виховання поєднується з симбіотичними, тобто надзвичайно близькими стосунками дитини з одним із батьків, зазвичай з матір'ю. При цьому спілкування дорослого та дитини може бути авторитарним та демократичним. Так, батьки з певними характерними рисами схильні встановлювати зі своїми дітьми тривожні, підозрілі, невпевнені стосунки. При встановленні тісного емоційного контакту з дитиною такий батько заражає сина чи доньку своїми страхами, тобто сприяє тривозі. Найчастіше дитяча тривожність розвивається при пред'явленні до дитини негативних вимог, які принижують її чи ставлять у залежне становище; завищені чи неадекватні вимоги, що викликають конфліктну обстановку; коли вимоги з боку батьків, закладу освіти та інших сторін суперечать між собою.

А отже, більшість причин тривожності лежить у сфері сімейних відносин (поблажливість, непослідовність у вихованні, негативне чи надмірно вимогливе ставлення до дитини, що викликає у неї тривогу, а потім і ненависть до світу). Ті дитячі страхи, які тривають довго і важко проживаються дитиною, чітко відображають її нервову слабкість, неправильну поведінку батьків, конфліктні відносини вдома й взагалі є ознакою певних серйозних проблем.

Якщо в сім'ї спілкування є неправильним, це може призвести до односторонньої прихильності, частіше до матері. При цьому слабшає:

- потреба у спілкуванні з однолітками;
- потреба до ревнощів при появі в сім'ї другої дитини, якщо перша дитина відчувається обділеною;
- страх, коли дорослі висловлюють відчай через найменший привід, що наражає дитину на небезпеку. У нестандартній ситуації може виникнути хвилювання. Страх можна прищепити дитині: якщо ж вона боїться темряви, її злякає сама темрява.

«Однією з умов успішного становлення особистості, розкриття її індивідуальних особливостей, накопичення досвіду спілкування та взаємодії зі світом, іншими людьми є формування життєвих компетенцій, ключовими з яких є соціальна та комунікативна. У тривожних дітей ці компетенції недостатньо розвинені. Тривожні діти, навіть якщо у них добре розвинені ігрові навички, не користуються загальним визнанням в групі, оскільки невпевнені в собі, замкнуті, малотовариські або ж навпаки, конфліктні, з проявами агресивної поведінки, тобто не здатні ефективно взаємодіяти, успішно адаптуватися в умовах динамічного розвитку соціальних відносин» [6, с. 284].

Щоб знизити рівень тривожності у дітей дошкільного віку, потрібно допомогти їм якомога швидше подолати тривогу. Для виконання цього завдання і зменшення рівня тривоги необхідно враховувати і дотримуватися певних рекомендацій:

- щоб зрозуміти тривогу дитини, потрібно якомога більше цікавитися її життям, допомогти їй відкритися і сміливо говорити про свої проблеми, обговорювати разом з нею різні ситуації і знаходити шляхи виходу; вселити в дитину впевненість в тому, що вона завжди може звернутися за допомогою;

- навчити дитину дивитися страхом в очі; створювати ситуації, які змушують її менше боятися;
- не намагатися самому виконати всі завдання за дитину, потрібно разом подумати та розібратися з проблемою; навчити дитину самостійно ставити маленькі конкретні цілі та досягати їх;
- не вимагати у дитини досконалості, успішності у всьому;
- намагатися у кожній ситуації шукати позитивні моменти, наголошувати, на що потрібно звернути увагу; зосереджуватися на позитивних якостях дитини та позитивних аспектах поточної ситуації;
- важливо порівнювати результати дитини тільки з її досягненнями/невдачами на даний момент;
- потрібно навчити дитину розслаблятися (дихальні вправи, хороші думки, рахунок ігри з іграшками, спорт, малювання, чаювання або просто пустощі тощо) та правильно висловлювати негативні емоції;
- важливо використовувати обійми, поцілунки, фізичний контакт, оптимістичний настрій тощо;
- не слід уживати такі висловлювання: я тисячу разів говорив тобі; скільки разів треба повторювати; про що ти тільки думаєш; невже тобі важко запам'ятати; відчепись, мені ніколи; чому твоя подруга така, а ти – ні.
- потрібно заохочувати дитину за сміливість (похвалою, обіймами, улюбленими іграшками або частуваннями);
- батьки повинні контролювати себе і зберігати спокій у будь якій ситуації, оскільки діти в першу чергу помічають їх настрій та дивляться на їхню реакцію.

Отже, тривожність є одним із бар'єрів, який передбачає переживання дітьми дошкільного віку емоційного неблагополуччя, передчуття небезпеки і негативно впливає на формування та розвиток особистості. Негативні наслідки тривожності виражаються в тому, що високий рівень тривожності, не впливаючи на інтелектуальний розвиток загалом, може негативно позначитися на формуванні творчого мислення, для якого природні такі риси особистості, як відсутність страху перед чимось новим, незвіданим.

Однак, якщо дитина для зниження рівня контролю стресу та тривоги регулярно використовує різноманітні техніки, застосовує цілий комплекс психолого-корекційних програм, згодом вона зможе навчитися самостійно долати бар'єри, керувати стресовими ситуаціями, зменшуючи тим самим рівень тривожності.

Література

1. Потапюк Л.М. Вікова та педагогічна психологія: навчальний посібник. Луцьк: ПП Іванюк, 2010. 215 с.
2. Томчук С.М., Томчук М.І. Психологія тривоги, страху та агресії особистості в освітньому процесі. Вінниця: КВНЗ «ВАНУ», 2018. 200 с.
3. Психологічна енциклопедія/Автор-упорядник О.М. Степанов. Київ, 2006. 424 с.

4. Базовий компонент дошкільної освіти/Науковий керівник: А.М. Богуш; Авт. кол-в: А.М. Богуш, Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, Н.В. Гавриш та ін. К., 2012. 26 с.

5. Козлюк О.А., Руденко Н.М. Особливості розвитку тривожності дошкільників у системі дитячо-батьківських взаємин. Проблеми сучасної психології: Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України /за наук. ред. С.Д. Максименка, Л.А. Онуфрієвої. Кам'янець-Подільський, 2017. № 36. С. 131–145.

6. Пасічніченко А.В. Формування соціально-комунікативної компетентності дошкільника засобами ігрової діяльності. Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи: зб. матеріалів XXI Міжнарод. наук. практ. інтернет-конф., 18 лютого 2019 р. Переяслав-Хмельницький, 2019. Вип. 21. С. 284–287.

Вороніна В.А.,

вчитель-логопед

*КЗДО КТ (ясла-садок) № 67 «Червона калина»
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна*

Косенко А.В.,

вчитель-логопед

*КЗДО КТ (ясла-садок) № 67 «Червона калина»
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В КОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ ЛОГОПЕДА

У статті розкрито основну суть нетрадиційних технологій в роботі логопеда, розкрито поняття та завдання корекційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Дано обґрунтування поняття нетрадиційні методи та технології. Представлені основні та найпоширеніші нетрадиційні та інноваційні технології в корекційній роботі логопеда.

Ключові слова: нетрадиційні технології, логопед, корекційна робота, інноваційна діяльність, методика.

Сучасний світ змінюється та розвивається щосекунди і це говорить про те, що так само швидко має змінюватись та розвиватись суспільство. Цей факт дає виклик системі освіти, вимагає від спеціалістів пошуку нових форм і методів педагогічної роботи поряд з вже існуючими традиційними методиками. А зважаючи на те, що в світі, на жаль, відзначається стійка тенденція збільшення кількості дітей з особливими освітніми потребами (ООП), тому і методики мають бути адаптовані під дану категорію дітей.

Дитина з обмеженими можливостями, як і всі діти, у своєму розвитку спрямована на освоєння соціального досвіду, соціалізацію, включення в життя суспільства. Однак шлях, який вона повинна пройти для цього, значно відрізняється від загальноприйнятого: фізичні та психічні вади міняють,

обтяжують процес розвитку. Тому освітньо-виховна робота з такими дітьми підпорядковується, у першу чергу, розв'язанню корекційних завдань.

Корекція (з латинської – виправлення) – це система психолого-педагогічних заходів, спрямованих на виправлення або послаблення недоліків психофізичного розвитку дітей. Під корекцією розуміється як виправлення окремих дефектів, так і цілісний вплив на особистість [2, с. 298].

При проведенні корекційної роботи вчителі-логопеди використовують досвід фахівців інших спеціальностей і запозичують прийоми та методики, які допомагають їм будувати свою роботу, виходячи з потреб кожної дитини.

Бо дуже часто порушення мовлення супроводжуються затримкою психічного розвитку, розладами сенсорної та моторної сфери, не сформованістю емоційно-вольового регулювання. Таким чином, можемо говорити про те, що корекційно-логопедична робота є складною комплексною педагогічною проблемою, має різні підходи, зміст і практику її організації. Аналіз ситуації та практичний досвід дозволяють констатувати, що вона тоді успішна та ефективна, коли: побудована на принципі міждисциплінарності [4, с. 75].

Питання використання нетрадиційних технологій в корекційній роботі логопеда в своїх працях розкривали багато вчених, серед яких: В.І. Бондар, Л.С. Виготський, С.Д. Забрамна, І.Г. Єременко, С.Ю. Конопляста, О.Б. Нагорна,, М.С. Певзнер, Б.П. Пузанов, Л.М. Руденко, В.М. Синьов, Н.М. Стадненко, І.В. Середа, В.В. Тарасун, Н.П. Хребтова, М.К. Шеремет, Л.М. Шипіцина, Д.І. Шульженко та ін.

Для більш ширшого розкриття теми дослідження пропонуємо детально розібратись з поняттям нетрадиційні технології у роботі логопеда та корекційній роботі.

Під нетрадиційними методами корекційної роботи розуміємо нові, оригінальні технології (методи, засоби, способи) створення і представлення навчальних матеріалів, інших інформаційних ресурсів освітнього призначення, а також технології організації і супроводу навчального процесу (традиційного, електронного, дистанційного, мобільного) за допомогою комп'ютерних мереж, що нині цілеспрямовано, систематично впроваджуються в освітню практику.

Більшість науковців трактують нетрадиційні методи як інноваційні, оригінальні, новаторські ідеї, прийоми, засоби навчання [4, с. 75].

Поняття «технологія» визначається як сукупність прийомів, застосованих у якій-небудь справі, майстерності, мистецтві (тлумачний словник). Педагогічна технологія - сукупність психолого-педагогічних установок, що визначають спеціальний набір і компонування форм, методів, способів, прийомів навчання, виховних засобів; вона є організаційно-методичним інструментарієм педагогічного процесу [5].

Зважаючи на той факт, що інноваційні технології та їх впровадження в освітній процес є пріоритетним напрямом роботи на найближчі роки, постає питання застосовування нетрадиційних методів корекції і у діяльності логопеда. Основна мета якого полягає в гармонійному поєднанні сучасних

інноваційних технологій з традиційними засобами розвитку та навчання дітей. Яка базується на творчих, нестандартних рішеннях, що дає можливість вирішувати завдання. Такі методи не можна розглядати як самостійні і самодостатні. Використання цих методів перш за все створює сприятливий емоційний фон і підвищує ефективність корекційної роботи.

Отже, корекційно-розвиваюча робота з дітьми, що мають відхилення в мовленнєвому розвитку, передбачає використання спеціалізованих і впровадження інноваційних адаптованих прийомів і засобів (головним чином навчальних, діагностичних і розвиваючих). Ефект їх застосування залежить від професійної компетенції педагога, вміння використовувати нові можливості, включати нетрадиційні технології в систему навчання кожної дитини, створюючи велику мотивацію і психологічний комфорт, а також надаючи дитині з порушеннями психо-мовленнєвого розвитку свободу вибору форм і засобів діяльності.

Тож пропонуємо розглянути основні та найпоширеніші нетрадиційні та інноваційні технології у роботі логопеда.

Сміхотерапія – це позитивна емоційна терапія та засіб глибокого очищення людського організму на всіх рівнях, від фізіології до нервової системи, духу та розуму. Відомий невролог Вільям Фрай порівнює акт сміху з дихальною технікою, яка використовується для лікування дітей з порушеннями мовлення. За словами автора, інтенсивність дихання повністю вивільняє легені і верхні дихальні шляхи в повітря. У цей момент в організмі людини відбуваються найпотужніші біохімічні реакції. Гучний сміх нормалізує обмінні процеси в організмі. Це особливо важливо для дітей з порушеннями мовлення. Це пов'язано з тим, що, наприклад, у дітей з дизартрією спостерігається відсутність емоцій, емоційне "блокування", приглушеність, загальна млявість, інертність і знижений тонус лицьових м'язів. Сміх є одним з механізмів адаптації людини до навколишнього середовища. Сміхотерапія є сильним терапевтичним та фізіологічним стимулюванням центру емоцій. Сміхотерапія дозволяє блокувати синтез «гормону стресу» – адреналіну, і «гормону смерті» – кортизолу [2, с. 67].

Казкотерапія – метод, який використовує казкову форму для інтеграції особистості, розвитку творчих здібностей, удосконалення взаємодії з оточуючим світом. Розповідь — це спосіб передачі знань про життя. Між рядками казки збережена важлива для нас інформація: як влаштований світ, хто його створив, що відбувається з людиною в різні періоди її життя? З якими труднощами ви зіткнетесь в житті і як з ними боротися; як здобувати і берегти дружбу і любов; як будувати стосунки між людьми; як боротися і прощати. Одним із основних прийомів розгляду казок є розбір, який підходить дітям від 5 років, за мотивами відомих казок.

Вокалотерапія – лікування голосом. Поширення полімодальних принципів у корекційній діяльності на основі вокалотерапії визначається тим, що «інтонація і рух даються людям як основні засоби спілкування, що визначає єдність образної мови культури» (В.В. Медушевс Кард). Завдяки побудові роботи на мультимодальних принципах підключаються додаткові

аналізатори, що створює додаткові можливості для компенсації асоціативних зв'язків у мозку. Після вирішення корекційних завдань активної вокальної терапії відбувається: стимуляція слухового чуття (активація функцій правої півкулі), збільшення об'єму внутрішнього та зовнішнього лексикону (частотного та нечастотного), розвиток просодичних аспектів мовлення; формування навичок словотворення (з метою позначення «типу» музиканта); нормалізація нейродинамічних процесів у корі головного мозку, нормалізація біологічних ритмів.

Арт-терапія – лікування за допомогою мистецтва, включаючи індивідуальні терапевтичні техніки, такі як ізотерапія, фейротерапія, ігрова терапія, пісочна терапія, музикотерапія, світлотерапія, хромотерапія тощо. Ці технології часто інтегровані та доповнюють одна одну. Образотворча діяльність розвиває сенсомоторну координацію, передбачає координацію взаємодії між півкулями мозку, вимагає залучення багатьох психологічних функцій. У процесі малювання активізується як конкретно-образне мислення, пов'язане переважно з роботою правої півкулі, так і абстрактно-логічне мислення, що відповідає за ліву півкулю [4, с. 32]. В процесі творчої діяльності створюється атмосфера емоційної теплоти, доброзичливості. Виникають відчуття психологічного комфорту, захищеності, радості.

Сендплей (пісочна терапія) гра з піском. Швейцарський психолог і філософ Карл Юнг описав терапевтичний ефект ігор з піском. Він вважав, що ігри з піском допомагають дитині подолати свої проблеми, страхи, відновити емоційну рівновагу, сприяти розвитку навичок самоконтролю. Головною метою використання пісочниці в корекційно – розвивальній роботі вчителя – логопеда з дітьми дошкільного віку є: створення сприятливих умов для стимуляції вербальної і невербальної активності у процесі гри, формування навичок позитивної комунікації, набуття та вдосконалення зв'язного мовлення; розвитку сенсорно-перцептивної сфери дитини, зокрема тактильно-кінестетичної чутливості, дрібної моторики, орієнтації у просторі. Діти люблять знаходити різні фігури у піску, називати їх, визначати звуки в назвах, складати речення зі словами тощо. Розважаючись, діти розвивають і закріплюють знання.

Логопедичний масаж – масаж м'язів периферичного мовного апарату допомагає нормалізувати м'язовий тонус і тим самим підготувати м'язи до виконання складних рухів, необхідних при артикуляції звуків. Виконання прийомів логопедичного масажу вимагає чіткої діагностики стану м'язового тонусу обличчя та шиї. Великої популярності набула Су-Джок терапія, яка була розроблена в Японії японським вченим Йосиро Цуцумі. В її основі лежить уявлення про розташування на кистях рук і стопах ніг основної системи всіх внутрішніх органів і відповідних частин тіла. Руки і стопи – це ніби людина в мініатюрі, а вухо, за формою, нагадує людський ембріон. Визначивши відповідні точки на ногах і руках, можна здійснювати лікувальний вплив на хворий орган [5].

ІКТ. Інтерес дитини до комп'ютера величезний, і дорослий зобов'язаний спрямувати цей інтерес у позитивне русло. Поступово

розвиваються комп'ютерні логопедичні ігри та вправи, які сприяють збагаченню словникового запасу, розвитку зв'язного мовлення дітей, удосконаленню фонематичного сприйняття та ін. Ці комп'ютерні заняття часто входять до традиційної структури індивідуальних логопедичних занять як інноваційний допоміжний елемент. Такий підхід сприяє встановленню тісного емоційного зв'язку між логопедом і дитиною. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на логопедичних заняттях робить матеріал більш захоплюючим, діти з азартом і цікавістю виконують запропоновані завдання самостійно або в парах. Використання ІКТ у корекційному процесі забезпечує індивідуальний підхід та розширює можливості роботи.

Отже, використання різних інноваційних методів і прийомів у корекційно-логопедичній роботі дуже різноманітне. І сприяє активації всіх систем в комплексі. Кора головного мозку містить спеціальні області, присвячені мовленню, відомі як зони мовлення. Діти ростуть і навчаються, вони набувають нового словникового запасу та граматичних структур, а також навчаються використовувати мову, щоб виражати себе та взаємодіяти з іншими. Нормалізація анатомо-фізіологічних процесів організму є вирішальним фактором збереження загального здоров'я. Досягнувши цієї нормалізації, час, необхідний для компенсаційних заходів, скорочується, що призводить до швидшого відновлення та закріплення результатів. Розвиток мовлення дітей – це поступовий і складний процес, на який впливають різноманітні фактори, включаючи генетику, середовище та соціальні взаємодії. Він є важливим аспектом їхнього загального розвитку та може вплинути на академічне, соціальне та емоційне благополуччя.

Література

1. Андросова В.М. Використання інноваційних технологій в роботі з дітьми-логопатами старшого дошкільного віку для корекції вад звуковимови / В.М. Андросова // Розкажіть онуку. – 2004. – № 10–11.
2. Галущенко В.І. Застосування інноваційних логопедичних технологій у корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення. Актуальні питання корекційної освіти. Педагогічні науки. - 2016. - Вип. 7(1). - С. 62-70. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2016_7%281%29_8.
3. Логопсихологія: навч. посіб. / С. Ю. Конопляста, Т.В. Сак; за ред. М.К. Шеремет. – К.: Знання, 2010. – 293 с.
4. Серета І.М. Особливості застосування педагогічних технологій у корекційно-виховному процесі. Науковий вісник МНУ імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки. № 3 (62), вересень 2018, Том 2.
5. Хребтова Н.П. Використання інноваційних корекційно-компенсаційних технологій у логопедичній роботі з дітьми. Імідж сучасного педагога: науково-практичний освітньо-популярний журнал. URL: <http://marganets-dnz5.edukit.dp.ua> (дата звернення: 12.11.17).

Курган О.О.,

вчитель-логопед

Покотилівський ЗДО КТ (ясла-садок)

смт Високий, Харківська область, Україна

КОНСПЕКТ ЛОГОПЕДИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕЛЕМЕНТІВ СУ-ДЖОК ТЕРАПІЇ «ПОДОРОЖ ДО КРАЇНИ ЛАПЛАНДІЇ»

Тема: Автоматизація звуку [л], [л'] у складах, словах, реченнях, скоромовках.

Мета:

корекційно–освітня:

- формувати правильну вимову звуку [л], [л'] у складах, словах, реченнях, скоромовках;

- вправляти у визначенні звуку [л], [л'] в словах;

- розширювати діє словниковий словник;

корекційно-розвивальна:

- формувати чіткий артикуляційний уклад;

- розвивати синхронні дії мовнорухового і мовнослухового механізму, самоконтроль;

- розвивати фонематичний слух, логічне мислення, зорову пам'ять, увагу;

- розвивати комунікативні навички.

корекційно-виховні:

- виховувати бажання говорити правильно;

- виховувати інтерес до заняття.

Хід заняття

I. Організаційний момент.

- Сьогодні ми мандруємо до чарівної країни, яка називається Лапландія. В імені мешканців цієї країни, в назвах оточуючих предметів є звук [л], [л']. Щоб відправитись у подорож нам потрібні спеціальні браслети. Отримати його зможе тільки той, хто серед літер знайде літеру Л. (на столі розкладені літери, діти знаходять відповідну літеру, логопед допомагає вдягнути браслети).

- Діти, а чому ви не взяли ці літери? (Тому, що це інші літери). Назвіть їх. (Діти називають літери).

- Можемо відправлятися!

Раз, два – потягнись!

Навколо себе обернись,

У країні Лапландія з'явись.

II. Акустико-артикуляційний образ звуку.

- Подивіться нас зустрічає господарка цієї країни (картинка з літерою Л). Літера л сестричка звуків [л], [л']. Давайте пригадаємо, що ми знаємо про ці звуки, нам допоможуть профілі, подивіться. Коли ми вимовляємо звуки [л], [л'] губи в усмішці, зуби – розімкненні, язик – вгорі. При вимові звука [л] передня частина язика упирається в бугорки (авеоли), середня частина язика опущена, задня спинка язика піднята.

При вимові звука [л'] середня частина язика припіднята, задня опущена.

- А що ви знаєте про звук [л], [л']. (Це приголосний твердий, це приголосний м'який).

III. Артикуляційна гімнастика.

- Щоб навчитися говорити цей звук наш язичок багато тренувався. Пригадайте декілька вправ, зробимо артикуляційну гімнастику. (Презентація артикуляційної гімнастики. Діти перед дзеркалом виконують вправи).

- Закрийте свої очі чуєте музику, відкривайте подивіться, яка галявина, метелики. Давайте подмухаємо на метелеків, уявимо, що ми вітерець. Молодці!

- А тепер кожен візьміть су джок масажер, будемо виконувати вправу «М'ячик»:

Я м'ячем круги катаю,

Взад - вперед його ганяю (прямолінійні кочення по долоні від зап'ястка до кінчиків пальців).

Ним погладжу я долоньку, (погладити м'ячиком долоні)

Ніби струшую краплинку, (підкинути м'ячик вгору)

І затисну його трішки,

Як стискає лапу кішка, (почергово стиснути м'ячик у кожній руці)

Кожним пальцем м'яч притисну,

Маю вправу я корисну. (стиснути м'ячик між долонями)

Промова ізольованого звука [л] (діти промовляючи звук натискають ритмічно на су-джок):

Зараз ми можемо співати, як дзига – л-л-л.....

Гудемо, як пароплав – л-л-л...

Дзвонити, як дзвоник – ль,ль,ль...

Закріплення вимови звука [л] в складах:

- Пригадаємо улюблені пісні країни Лапландії:

ЛА-ЛО-ЛУ-ЛИ

КЛА-КЛО-КЛУ-КЛИ

ПЛА-ПЛО-ПЛУ-ПЛИ

СЛА-СЛО-СЛУ-СЛИ

ЛІ-ЛЯ-ЛЮ-ЛЄ

АЛЬ-ОЛЬ-УЛЬ-ИЛЬ.

Закріплення вимови звука [л] в словах.

Подивіться скільки цікавого можна побачити в цієї країні. На дошці предметні картки з малюнками: мило, молоток, стіл, лижі, лупа, лото, листок...

- Назвіть будь ласка все, що бачите. Але спочатку давайте виберемо зайві картки, це, ті в назвах яких нема звука [л], [л'] (діти називають зайві картки пояснюючи свій вибір).

- А зараз пограємо в гру «Один - багато». Я буду називати якусь картинку, а ви по черзі промовляєте відповідне слово у множині (молоток – молотки, листок – листки...). Добре, молодці!

Гра « Відгадайка»:

- Відгадайте, який предмет я загадала, для цього дитина яка відгадує відвертається, всі інші по черзі називають слова-ознаки цього предмета. (діти називають слова-ознаки описуємого предмета – діти по черзі відгадують, який предмет загадали інші діти).

- У Лапландії є чарівник, який зачарував речення та слова в них переплутались. Допоможіть чарівнику, виправить помилку.

Робота з картками:

- Халат надів маму.
- На білки сиділа ялинка.
- Стіл укотився під клубок.
- Прапор махав Павлом.
- Льодяники купили Аліну.
- Малина збирала Поліну.
- Кисель пила Юля.
- Кирил вкусив бджола.

Фізкультхвилинка.

- Вважаю ми втомилися, нам треба відпочити. (Презентація, логоритмика).

Гра « Знайди слово».

У чарівника переплутались картинки допоможіть йому з'єднати кожну картинку з відповідною схемою. Назвіть картинку чітко вимовляй звук [л], [л']. Визначить місце звука в слові (діти працюють). Молодці!

- А зараз зачаруйте слова для чарівника, зробіть звуковий аналіз слів.

Діти виконують звуковий аналіз слів.

Закріплення вимови звука [л] в скоромовках.

- А ще у Лапландії дуже люблять скоромовки, ми також багато знаємо, давайте пригадаємо. (діти вимовлять скоромовки за допомогою мнемодоріжок). Давайте вивчимо нову скоромовку:

Звала по малину Аліна Галину,

Галина Аліну звала по калину.

Підсумок заняття.

Треба повертатися назад

Раз, два – потягнись!

Навколо себе обернись,

З країни Лапландія повернись.

Діти, що було цікавого у подорожі до Лапландії? Що було важко? Давайте пригадаємо скоромовку, яку там вивчили. Діти розказують скоромовку. Молодці! Який звук часто повторюється в ній? (Відповіді)

Давайте напишемо літеру, яка позначає ці звуки. (Діти пишуть на манці, пальчиками).

Тема: Цікаві пригоди звука [с].

Мета: ознайомити дітей з літерою С («ес») – її назвою та звуковим значенням; учити правильно артикулювати звук [с]; розвивати фонематичний слух: учити виділяти звук [с] у словах, самостійно придумувати слова з цим звуком. Розвивати моторику мовного апарата, силу голосу, мовне дихання; формувати вміння складати поширенні речення, спонукати до мовного спілкування; вдосконалювати вміння утворювати множину іменників, узгоджувати іменники з числівниками. Розвивати дрібну моторику м'язів рук. Виховувати увагу, пам'ять, бережливе ставлення до природи.

Обладнання: люстерка для кожної дитини, зображення (силуети) птахів, макет сосни, картки для гри «Визнач звук – підбери літеру», паперові квітки зі складами, картки для читання слів, іграшка сонечка, предметні картинки до гри «Що люблять? Чого бояться?», еластичні кільця Су-Джок по кількості дітей.

Хід заняття

- Діти, далеко звідси є незвичайна країна. А хто в ній мешкає, ви дізнаєтеся, відгадавши загадку:

Їх дорослі й діти знають:

Чують, бачать і читають.

Тож для вас не дивина

Їхні спільні імена (звуки та літери).

- От, від мешканців цієї чудової країни надійшла гарна музична електрона листівка. Але її можна прочитати лише тоді, коли пригадаєте вже знайомі вам звуки та літери.

Дидактична гра «Визнач звук і добери літеру»

- Ми з вам знаємо. Що кожний звук має свою сестричку-близнючку – відповідну літеру. Діти, уважно розгляньте свої карки з малюнками. Визначте перший звук у слові-назві кожного малюнка й унизу в порожній клітині поставте потрібну літеру. Якщо правильно виконаєте завдання листівка відкриється.

Діти працюють, у разі потреби їм допомагають. Логопед включає електронну листівку, й звучить її мелодія. Дошкільнята роздивляються.

- Ось бачити, яка гарна листівка. Але це ще не все. Один звук, з яким ви знайомі, просить допомоги – знайти його сестричку-літеру. Виявляється вони пішла до лісу й заблукала. Допоможемо? А щоб дізнатися який саме звук потребує допомоги, послухаємо віршика:

Сіло сонце на сосну,

Сонно мовило: - Засну! –

Сосни сонечко гойдали,

Сосни сонечко благали:

- Сонце, сонечко, не треба!

Стане сумно нам без тебе!

- Який приголосний звук так часто повторюється в тексті, що ми звертаємо на нього увагу? Так, це звук [с]. Спробуймо правильно вимовити його. Але спочатку зробимо невеличку розминку.

Артикуляційна гімнастика.

- Молодці! Губи розтягнули в усмішку, язик за нижніми зубами, голос відсутній, повітряний струмень холодний (перевіряємо) і вимовляємо: с-с-с...

- Молодці! Тож не будемо гаяти часу – можна вирушати на пошуки сестрички звука [с]. Дорога до лісу довга, тому доведеться мандрувати автобусом.

Звучить музика, діти сідають до автобуса. Діти імітують їзду й промовлять за логопедом чистомовки:

Ас- ас- ас – прийшла весна до нас.

Са- са- са – яка кругом краса!

- Нарешті ми в лісі! Зараз ми з вами виконаємо вправу «Гриби» (діти беруть еластичне кільце су-джок, вправа виконується спочатку на правій руці, потім на лівій).

Раз, два, три, чотири, п'ять

Ми йдемо гриби шукати, (граблеподібне розтирання рук)

Ось цей пальчик в ліс пішов, (надягаємо кільце на великий палець)

Ось цей пальчик гриб знайшов, (надягаємо кільце на вказівний палець)

А цей пальчик раду дав, (надягаємо кільце на вказівний палець)

Цей ось пальчик зготував, (надягаємо кільце на безіменний палець)

Цей ось пальчик гарно їв,

І від цього потовстів.

- Подивіться яка краса! Яке це дерево? (Логопед підводить дітей до макету сосни).

- Сосна. Давайте чітко вимовимо слово. (Діти кілька разів вимовляють). Скільки різних птахів зібралося тут, під сосною! Візьміть собі по пташці.

Вправа-гра «Один – багато»

- Я буду називати якогось птаха, а ви, в якого є цей птах промовляєте відповідну пару у множені. (Сорока – сороки, синиця – синиці, сова - сови, дятел – дятли, голуб - голубі, горобець - горобці).

- На весні в кожній пташці з'являються пташенята, допоможіть пташкам порохувати пташенят.

Вправа-гра «Полічи до п'яти»

- А зараз ми посадимо на сосну тих птахів, назва яких починається на [с], а інших залишимо під деревом.

Діти почергово називають птахів, виділяючи перший звук у слові (сорока, голуб, горобець, синиця, сова, дятел).

- А ви знаєте, діти, що птахи люблять, а чого бояться?

Вправа-гра «Що люблять? Чого бояться?»

- Візьміть кожен конверт, дістаньте картинку, назвіть її та розкажіть, як ставляться птахи до того, що на ній зображено. Наприклад: це дерево, птахи люблять сидіти на дереві.

Це насіння, птахи люблять дзьобати насіння.

Це опудало, птахи бояться опудала.

Це годівничка, птахи люблять прилітати до годівнички.

Це кіт, птахи бояться котів.

Це гусінь, птахи люблять їсти гусінь.

Це сонечко, птахи люблять грітися?

- Молодці, дивиться кого я знайшла (Логопед показує сонечко). Давайте з ним пограємо. Сонечко треба передавати одне одному швиденько. Але при цьому ви ще й називатимете різні слова, які починаються звуком [с].

Вправа – гра « Назви слово»

- Подивиться, який красивий пеньок. А ну здмуніть його. Діти дмухають на квітки, які лежать на пеньку, під ними – літера С.

- Ось і вона, загублена сестричка звука [с]. Це літера С. Алфавітна назва цієї літери – «ес». Що вона вам нагадує? (Діти дають відповіді – на половинку бублика, на місяць, на окраєць хліба). Спробуємо викласти цю літеру зі смужки.

Виконується вправа на розвиток дрібної моторики «Склади літеру».

- Ось перед вами половинки чарівних квітів (показує). Коли ви складете їх, то зможете прочитати їхню пісеньку.

Вправа-гра « Склади квітку – прочитай склад»

- Зараз я вимовлятиму ланцюжок складів, а ви спробуєте відтворити їх:

Са-со-си Су-са-со

Со-си-са Си-су-се

Се- со-са Су-се-си

- Молодці! Ми з вами віднайшли сестричку звука [с] - літеру «ес». Щоб краще її запам'ятати, знайдіть цю літеру у словах віршика та обведіть кожен кружечком.

- А вдома виконайте ось таке завдання (показує картку) намалюєте по крапках контур літери «ес». Гадаю, час повертатися додому. Сідаємо на автобус. Поїхали!

Підсумок заняття. Діти, що було цікавого у подорожі? Що було важко? Давайте пригадаємо, яку літеру ми шукали? Молодці! Які звуки вона позначає? (Відповіді). Давайте напишемо літеру у повітрі.

СЕКЦІЯ 2. ЦИФРОВІЗАЦІЯ В ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ: ГАДЖЕТИ ТА ДОДАТКИ ДЛЯ РАНЬОГО РОЗВИТКУ

Топчій С.М.,
вихователь

*ЗДО (центр розвитку дитини) «Берізка»
с. Великі Бубни, Сумська область, Україна*

ІННОВАЦІЙНА КРАЄЗНАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ В ЗДО- ДЖЕРЕЛО НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

З моменту народження дитина починає пізнавати навколишній світ. Дитячий допитливий розум бажає знати все: чому каміння тверде, а вода рідка, чому влітку жарко, а взимку холодно, куди на ніч ховається сонечко і що там за горизонтом? З часом дитина отримує відповіді на частину своїх запитань, але виникають інші, більш складніші, горизонт пізнання відсувається все далі і знову лишається питання: «Що там за горизонтом?»

Звичайно, можна спробувати знайти відповіді у книгах чи в Інтернеті, але діти вже так влаштовані, що їм хочеться все побачити та почути самим, доторкнутися своїми руками. А горизонт пізнання відсувається все далі і далі: спочатку весь світ- це дитяча кімната, потім село чи місто, далі дитина розуміє, що світ великий, але у ньому є місце, де вона народилася, де живуть рідні та друзі і це місце називається рідним краєм, малою батьківщиною, а ще є у неї – велика батьківщина – Україна.

І ось тут дізнається, що вивчення природи, історії та культури рідного краю називається краєзнавством, відвідування музею чи іншого цікавого місця- екскурсією, а похід з рюкзаком у поле, ліс, гори- туризмом. Краєзнавство- це своєрідна «родинна скринька», золотий запас нашої духовності, скарби на віка, запорука суверенітету в очах інших країн та народів. Це- жива легенда, бабусині оповідки, звичаї та традиції рідного краю та багатства землі, лісів, полів. Це та спадщина, яку ми маємо не тільки використовувати, але і берегти, як зіницю ока, розвиваючи та розповсюджуючи її серед потомків.

З величезним задоволенням ми читаємо та мріємо відвідати далекі країни, познайомитися з морями, горами, невідомими рослинами та тваринами. Рідний край здається таким непримітним, нецікавим. Тільки з часом, стаючи дорослими, починаємо розуміти та відчувати просту та тиху красу рідних лісів та полів, озер та річок [1].

Інноваційні краєзнавчі експедиції –дослідження в ЗДО є захопливим та результативним підходом до пізнавального процесу. Під час їх проведення має місце використання нових технологій та методик, що дозволяє дітям здійснювати більш глибоке та усвідомлене вивчення свого рідного краю у природний та захопливий спосіб.

Використання гаджетів. Під час подорожей можна використовувати смартфони, планшети, фотокамери для фотографування та запису своїх спостережень. Це дозволяє створювати цифрові альбоми, відеозвіти, презентації про свої дослідження. Разом з батьками та дітьми можна використовувати спеціальні додатки чи веб-ресурси, щоб досліджувати інформацію про свій край, переглядати відеоматеріали, слухати аудіогіда та брати участь у віртуальних екскурсіях.

Геолокаційні системи. Ще одним інноваційним елементом є застосування геолокаційних систем. Разом з дітьми можна використовувати GPS-навігацію для відстеження свого маршруту, це допомагає їм краще орієнтуватися у просторі та розвивати географічну грамотність.

Використання доповненої реальності. Використання доповненої реальності, яка дозволяє дітям побачити віртуальні об'єкти, які накладаються на реальний світ за допомогою спеціальних додатків чи пристроїв. Наприклад, діти можуть роздивлятися віртуальні моделі пам'яток та досліджувати віртуальні ландшафти.

Інтерактивні та практичні заняття, походи, екскурсії на відкритому повітрі. Діти мають можливість вивчати рослини, живі організми, природні явища безпосередньо, активно взаємодіючи з ними, відвідуючи ліси, парки, заповідні місця, де знайомляться з природою в її природному середовищі.

Розроблення інтерактивних завдань та ігор може зробити краєзнавчі експедиції захоплюючими та забезпечити активну участь дітей. Наприклад, можна створити квести, де діти розв'язують завдання, знаходять приховані об'єкти, пов'язані з краєзнавством. Використання ігор, конкурсів, творчих майстер-класів, де діти граючись, вивчають свій рідний край [2].

Взаємодія з місцевими жителями. Діти мають можливість поспілкуватися з істориками, природолюбцями, старожилами рідного краю, які можуть провести екскурсію, показати артефакти, розповісти цікаві факти.

Проведення практичних дослідів та проєктів. Проведення практичних дослідів та проєктів, пов'язаних з краєзнавством, сприяє активному залученню дітей до дослідницької діяльності. Наприклад, діти можуть проводити експерименти з рослинами чи тваринами, розробляти проєкти з охорони природи рідного краю, збереження культурної спадщини. Це сприяє розвитку дослідницьких навичок та креативного мислення у дошкільнят, можливість ставити гіпотези, аналізувати, робити висновки.

Залучення родин. Важливо залучати батьків до краєзнавчих експедицій. Можна організовувати спільні виїзди, екскурсії, тематичні заходи, де батьки разом з дітьми матимуть змогу познайомитися з рідним краєм, створення карток-пам'яток, буклетів, презентацій, відеоблогів, де можна поділитися своїми емоціями, здобутими знаннями.

Інтеграція знань з різних областей. Краєзнавчі експедиції сприяють інтеграції знань з різних областей таких як: географія, історія, біологія, екологія та мистецтво. Діти спостерігають, вивчають та досліджують природні явища, рослинний та тваринний світ, географічні особливості та історичні

пам'ятки свого рідного краю. Вони мають можливість застосувати свої знання на практиці і таким чином розвиваються інтелектуальні здібності.

Таким чином, краєзнавчі експедиції в ЗДО є цінним ресурсом для розвитку дітей. Вони сприяють формуванню цілісного бачення світу, розвитку інтелектуальних, комунікативних, творчих та фізичних навичок у дітей, усвідомлення національної приналежності та вихованню любові до рідного краю та України в цілому. Ці експедиції стимулюють допитливість, активність, самостійність, а також сприяють розвитку мовлення, творчого мислення та фізичної активності.

Краєзнавчі експедиції мають великий потенціал для формування екологічної свідомості у дітей, вони вчать берегти та поважати природу, розуміють важливість збереження екосистем. Діти стають активними учасниками процесу збереження природи, пропагують екологічні цінності у родині та громаді [3].

Література

1. Біла С. Методика проведення краєзнавчих досліджень [Електронний ресурс] https://znayshov.com/FR/14095/pv_2022_1-2-75-77.pdf
2. Богуш А.М., Лисенко Н.В. Українське народознавство в дошкільному закладі: Навчальний посібник - 2-е вид., перероблене і доповнене - К. Вища шк., 2002р., -407с <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/8788>
3. Грицицишина Т.І. Маленькі туристи. Краєзнавство і туризм у дошкільному навчальному закладі. К.: Ред. загальнопед. газ., 2004. 128.с.
4. Кравець Н.В. Краєзнавча робота в контексті навчально-виховної діяльності сучасного закладу освіти: методичний посібник. Дубно, 2016. 156 с. https://znayshov.com/FR/14095/pv_2022_1-2-75-77.pdf
5. Лозянська С.Ф. Українське народознавство дітям дошкільного віку: Метод. Посібник для дошкільних закладів - Львів: Оріяна –Ноа, 2008р. -208с.

Пригуленко Н.С.,
вихователь-методист
ЗДО № 14

м. Коростень, Житомирська область, Україна

ЦИФРОВІ ДЕВАЙСИ ДЛЯ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: АСПЕКТНИЙ ПІДХІД

Проблема впровадження цифрових гаджетів у світ дитини дошкільного віку викликає різносторонню цікавість і у батьків, і у теоретиків та практиків дошкілля, і у широкого загалу зокрема.

Сьогодні доводиться визнати, що ця область стала настільки значущою в житті наших дітей (і, відповідно, нас самих), що ігнорувати її вже неможливо. При цьому дещо лякає масштаб цієї проблеми: вона настільки широка, що ми підходимо до її осмислення не комплексно, не цілісно, але

аспектно, тобто вивчаємо окремі складові, компоненти, часто не пов'язані між собою.

За останні півтора десятки років спрямованість вивчення цієї проблеми змінювалася з урахуванням і загально методичної, і змістовної, і технічної складових.

Це простежується через аналіз відповідних публікацій в українських журналах, безпосередньо пов'язаних із дошкільною освітою («Сучасна дошкільна освіта», «Дошкільне виховання», «Вихователь-методист» та ін.).

Так, у нечисленних публікаціях 2009-2011р.р. автори звертаються до цієї тематики, стверджуючи, що ІКТ – інформаційно-комунікаційні технології – є «новим способом передачі знань, який відповідає якісно новому змісту навчання та розвитку дитини». В іншій статті підкреслюється, що «виникає ціла низка нових дитячих діяльностей, тісно пов'язаних з комп'ютером (комп'ютерне конструювання, творче експериментування, гра-уява і т. д.)».

Пам'ятаючи про часове обмеження дошкільнят до комп'ютерів, важко уявити, як за короткий термін можна зрозуміти і освоїти правила гри, програми, проявити творчість, актуалізувати уяву та ін., оскільки все це зазвичай вимагає більшого часу і в освоєнні девайсу, і в варіативності виконання завдань, і т. п. Вже на той час зазначалося «полярне ставлення» педагогів до застосування ІКТ в дошкільному періоді, але, швидше, це було обумовлено у одних інтересом до нових освітніх засобів і можливостей, а в інших – неготовністю самих педагогів до освоєння і впровадження гаджетів, що з'являються в освітньому процесі дитячого садка.

Багато публікацій 2014-2015р.р. поєднує те, що практично всі автори звертаються до ІКТ як до засобу (обладнання) в освітній діяльності: інтерактивна дошка, ІКТ для створення презентації, інтерактивне обладнання сенсорної кімнати тощо. Власне, і це є показником аспектного підходу у освоєнні досить нового напрямку. Найбільш пріоритетними позиціями для дошкільної педагогіки на той час були робототехніка, легоконструювання, дитячі інженерні школи тощо, що підтримувалося як нормативними установками, і виробниками відповідного устаткування.

Тим більше, що західні педагоги, не пов'язані вимогами освітніх стандартів і санітарних правил, приділяли значно більше уваги проблемі гаджетів у дітей дошкільного віку.

Від самого початку вчені, практики відзначали позитивні результати у розвитку мови та мисленні дошкільників (розвиток мови, формування просторового мислення тощо), оскільки, досліджуючи незвідані території, діти створюють нові зв'язки, тексти, думки, що відображають їхнє ставлення до реального та віртуального простору.

Але пізніше стала домінувати тривога щодо ризиків використання цифрових гаджетів у дітей дошкільного віку. Це, на нашу думку, пов'язано як з напрацюванням методичного інструментарію самих досліджень, так і зі

змінami соціокультурної ситуації, пов'язаної з поширенням пандемії COVID-19.

Всім відомо, що період вимушеної самоізоляції актуалізував проблему зайнятості дітей, і багато батьків зверталися саме до гаджетів для розваги, для відволікання, для розвитку дітей. Навряд чи це проходило системно та цілеспрямовано. Тим часом наступні дослідження показали, що тривале (пасивно споглядальне) перебування дошкільнят у цифровому середовищі може нанести відчутну шкоду здатності формувати та оперувати знаннями, що є основою пізнавального розвитку дитини.

Однак цифровізація продовжує щодня впроваджуватися в наше життя, отже, необхідні подальші дослідження, мета яких повинна полягати у пошуку найбільш безпечного «фарватеру» між можливостями для дитячого розвитку, що містять у собі девайси, та тими ризиками, що вони несуть. Залишаючись у рамках аспектного підходу до осмислення цієї проблеми, ми зосереджуємося на окремих даних, які часто мають негативну конотацію. У результаті відповідальність за безпеку перебування дітей у цифровому середовищі перекладається на батьків, творців відповідних сервісів, педагогів, журналістів та ін.

При цьому не артикулюється цілісне бачення даної ситуації: розробити такий гаджет (або гаджети) для дошкільнят, який, володіючи пізнавально-розвиваючим потенціалом та інтерактивною різноманітністю, відповідав би (у тій чи іншій мірі) освітній програмі з підготовки до школи, був відносно безпечним для використання, мав відповідне методичне обладнання та т. д. У такому випадку ми отримали б підставу для виходу за рамки аспектного підходу в пошуку та вирішенні проблеми «цифрові девайси та діти». Очевидно, що і в осмислення, і в розв'язання цієї проблеми повинні бути включені різні суб'єкти.

Це і вчені, педагоги, психологи, які, усвідомлюючи масштаб проблеми, наполягають на необхідності «розробити адекватну психолого-педагогічну теорію цифровізації освіти, як особливий сучасний інструмент, що обґрунтовує отримання принципово нового знання, що органічно вписується в традиційний багаж освіти і не раз руйнує потенційного носія цього знання – дитину».

Це і батьки, які розцінюють «дошкільне дитинство як період входження дитини в цифрове середовище, а значить, існує об'єктивна необхідність прицільної роботи і з дітьми, і з освітнім контентом». У більшості дослідженнях і публікаціях зазначається, що корінним чином змінилося просторове та інтелектуальне середовище сучасної дитини. Ця трансформація багато в чому зумовлена саме впровадженням інформаційно-комунікативних технологій, що значно позначається на сучасних дітях, яких називають «цифровими дітьми», «поколінням великого пальця», «мережевим поколінням», «поколінням швидких кнопок».

Однак через різні обставини, як об'єктивного, так і суб'єктивного порядку, ми – вчені, теоретики, педагоги, практики – все ще відстаємо від реалій із життя. Іншими словами, ми змушені констатувати, що на даний момент в цій галузі домінує аспектний, навіть дискретний підхід. Залишаючись на позиціях такого підходу в пошуку вирішення даної проблеми, ми ризикуємо пропустити поїзд, який, образно кажучи, відвозить наших «цифрових дітей».

Результатом цілісного, а не аспектного підходу має стати не тільки розробка загальної стратегії в даному питанні (у цьому ми, як правило, досить сильні), але і тактика «безпечної цифровізації» у дошкільній педагогіці, орієнтована на суб'єктів, включених у цей процес: методично обґрунтована, технічно максимально безпечна та зручна, змістовно та емоційно приваблива для дітей, підкріплена інтерактивними програмами та додатками, орієнтованими на значущі галузі розвитку дитини: пізнавальну, мовну, соціально-комунікативну, художньо-естетичну, фізичну і т.д. Подолання аспектного підходу у вирішенні цієї проблеми пов'язане з усвідомленням відповідальності нас, дорослих, дослідників, практиків, педагогів та багатьох інших, тих, хто має підготувати підростаюче покоління до життя не тільки в ситуації «тут і зараз», а й у майбутньому, яке, очевидно, пов'язане з подальшим використанням цифрових технологій у житті.

Література

1. Впровадження та поширення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі дошкільного навчального закладу з дітьми, педагогами, батьками та громадськістю: тематичний збірник праць / упоряд.: А. А. Волосюк; за заг. редакцією Л. А. Шишолік. Рівне: РОШПО, 2015.
2. К. Суятинова Формування цифрової компетентності дітей дошкільного віку. Інноваційна педагогіка. 2022. № 44. Т. 2. С. 148-151.
3. О. Воропаєва, М. Давидова Застосування ІКТ в освітньому просторі ЗДО. Наука та освіта в дослідженнях молодих учених [Електронне видання]: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. для студ., аспірантів, докторантів, молод. учених, Харків, 19 трав. 2022 р. Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред) та ін.]. Харків, 2022. С. 60-62.
4. Т. Павлик Формування основ комп'ютерної грамотності дітей старшого дошкільного віку. Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Ушинського. 2011. С. 2-3.

Мігаль В.Ю.,

вихователь

ЗДО № 2 «Казка»

м. Нетішин, Хмельницька область, Україна

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ ПІД ЧАС ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті окреслено проблеми та перспективи цифровізації освітнього процесу, які передбачають трансформацію змісту, методів та форм взаємодії з метою забезпечення якості та доступності дошкільної освіти. Розкрито роль та місце цифрових технологій у забезпеченні взаємодії між учасниками освітнього процесу. Висвітлено педагогічний потенціал, основні переваги та виклики щодо використання цифрових технологій.

Ключові слова: цифровізація, освітній процес, цифрові технології, інформаційно-комунікаційні технології, цифрове освітнє середовище, заклад дошкільної освіти.

Зміни, що відбуваються в суспільстві визначають нові підходи до розвитку системи освіти. Цифрові технології швидко інтегруються в освітні простори закладів дошкільної освіти, відкривають нові можливості педагогам для ефективної організації взаємодії усіх учасників освітнього процесу. Цифровізація набуває глобальних масштабів. Якісні зміни змісту, структури освітнього процесу, упровадження дистанційних технологій характеризують сучасний етап розвитку дошкільної освіти. У зв'язку з цим проблема вивчення потенціалу цифрових технологій та можливостей їх використання в ЗДО стає все більш актуальною.

На необхідності цифровізації освітньої сфери акцентовано увагу в низці нормативно-правових документів. Зокрема, у Базовому компоненті дошкільної освіти (нова редакція), який ґрунтується на основних положеннях Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», введено освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі. Комп'ютерна грамота» (варіативна складова), що передбачає формування та розвиток цифрової компетентності дошкільника [2].

Сучасна дошкільна освіта також зазнає низки змін, зумовлених упровадженням інновацій. Цифровий простір став невід'ємною складовою життя кожної людини. Він є джерелом формування уявлень дитини про навколишній світ. Для сучасних дітей пізнавальна, дослідницька, ігрова діяльність за допомогою комп'ютерних засобів є повсякденним, привабливим заняттям, доступним способом отримання нових знань та емоцій.

Цифрові технології задають нові орієнтири та виклики. Уперше проблеми налагодження освітньої онлайн-взаємодії з дітьми дошкільного віку постала у 2020 році під час тривалого карантину, введеного через пандемію коронавірусу. Сьогодні ж, в умовах війни, вона загострилася ще більше. Ми

зіштовхнулися як зі старими, так і з новими викликами. І досить серйозними як для системи дошкільної освіти загалом.

Одні з них:

- Цифрова нерівність учасників освітнього процесу, обумовлена браком необхідної техніки та всеохоплюючого доступу до мережі Інтернет;
- Перебої з електропостачанням (від години до кількох діб);
- Загальна невідповідність до дистанційної освіти [3].

Особливе значення має цифровізація дошкільної освіти, оскільки якісні зміни неможливі без трансформації освітнього процесу, яка передбачає максимально повне використання потенціалу сучасних цифрових технологій. Цифровізація передбачає не лише технологічну модернізацію інфраструктури закладу дошкільної освіти, а й створення безпечного цифрового освітнього середовища, розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності педагогічних кадрів, які здатні ефективно використовувати цифрові технології в освітньому процесі. Саме тому, цифровізація діяльності ЗДО потребує уваги та дослідження.

Дошкільна освіта не залишається осторонь тенденцій сучасного цифрового суспільства, так як в українському законодавстві зазначено, що первинною ланкою системи освіти є дошкільна, яка має значний вплив на формування людини як особистості та є фундаментом, який забезпечує її всебічний гармонійний розвиток [2].

Модернізація дошкільної освіти вимагає від педагогів якісної зміни підходів до організації освітньої діяльності дітей. Зокрема, використання інформаційно-комунікаційних технологій для реалізації освітньої програми, дозволить стимулювати пізнавальну активність дошкільнят – необхідну складову освітнього процесу. Важливою умовою реалізації цифрового навчання є розвиток у дошкільнят інтелектуальних здібностей, образного мислення, уяви, соціального інтелекту в процесі пізнавальної діяльності за допомогою цифрових технологій. Дошкільний вік – це важливий етап для формування цифрової компетентності, яку можна визначити як нову форму грамотності, що стає у XXI столітті необхідним компонентом будь-якого процесу життєдіяльності. Сьогодні цифрові технології відіграють важливу роль у розвитку та підвищенні якості сучасної дошкільної освіти. Цифровізація освіти бере свій початок від явища комп'ютеризації, яке у середині XX століття здійснило переворот у системі взаємодії та передачі знань. Розпочався процес активного впровадження комп'ютерних та інформаційно-комунікаційних технологій у всі сфери життя суспільства. Завданнями дошкільної освіти, враховуючи прийняті нові нормативно-правові документи [2], є навчання дитини роботі з інформацією, сприяння розвитку її мислення, активізації пізнавальної діяльності [7].

У вітчизняній педагогічній практиці перші спроби застосування комп'ютера у дошкільних закладах належать до 80-х років XX століття. Наразі термін «цифровізація» (від англ. digital, цифровий) має багато значень. Науковці розглядають цифровізацію як: трансформацію, що представляє широкий спектр інтерактивних та мультимедійних ресурсів, які дозволяють

вибудувати онлайн-діалог між усіма учасниками освітнього процесу; як перехід на цифровий спосіб комунікації, збереження та передачі інформації за допомогою цифрових пристроїв; як зміна парадигми того, як ми мислимо, як ми діємо, як ми спілкуємося із зовнішнім середовищем та один з одним [4].

В цілому, цифровізація має на меті підвищення якості дошкільної освіти за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, виховання інтелектуальної, різнобічно розвиненої, креативної особистості та підготовку дошкільника до цифрових реалій нашої сьогодення. Цифрова трансформація осучаснює освітній процес, робить його більш мобільним, персоналізованим, пристосованим до навколишніх умов існування, що дозволяє забезпечувати неперервність освіти. У педагогів з'являється можливість використовувати цифрове моделювання та конструювання, індивідуалізацію освіти, елементи гейміфікації, а інформаційно-цифрові технології слугують засобами перетворення предметно-розвивального середовища.

Змінюється роль педагога, він є не тільки носієм знань, якими ділиться з вихованцями, а й провідником до цифрового світу. Вихователь повинен володіти цифровою грамотністю, здатністю створювати та застосовувати контент за допомогою цифрових технологій, включаючи навички пошуку, обміну інформацією, комунікацію. Цифровізація дошкільця впливає на форми роботи з батьками, відкритість системи взаємодії та правове унормування освітнього процесу.

Цифрові технології стали потужним ресурсом професійного розвитку педагогів, забезпечуючи їм швидку адаптацію до сучасних умов існування в інформаційному суспільстві, розширення комунікаційних можливостей, самореалізацію, збагачення професійного досвіду.

Дошкільник XXI століття – це дитина, яка є активним користувачем цифрових пристроїв. Усе частіше з'являються нові технології, орієнтовані на дошкільний вік:

- комп'ютерні ігри для розвитку математичних здібностей (розташувати фігури в порядку збільшення/зменшення розміру, зафарбувати однакові фігури одним кольором або розмістити картинки у хронологічному порядку);
- ігри, які навчають навичкам планування та управління, що розвивають алгоритмічну грамотність дошкільника;
- ігри з розвитку пам'яті, уваги, мислення, уяви;
- ігри, що сприяють мовному розвитку;
- ігри-подорожі;
- арт-студії, що стимулюють творчий розвиток дитини;
- віртуальні екскурсії, які несуть у собі якісно нову форму роботи, коли реально існуючі об'єкти відображаються віртуально, дозволяючи дитині, яка не має можливості бути присутньою на реальній екскурсії, знайомитися з історичними, науковими, художніми експонатами, технічними моделями, визначними місцями міст, із традиціями та звичаями різних народів, з творами культури та мистецтва.

Розвиваюча ефективність комп'ютерних ігор полягає в тому, що закономірності, властиві звичайній ігровій діяльності, спостерігаються і в комп'ютерній грі: мета, мотиви, засоби та способи розв'язання поставленого завдання. Дитина самостійно ставить завдання й знаходить оптимальні шляхи його вирішення, що сприяє розвитку логічного мислення. Граючись, дитина вчиться узагальнювати та аналізувати, проектувати та прогнозувати, мислити.

Логічні комп'ютерні ігри сприяють формуванню важливих складових розумової діяльності: синтезу, класифікації, здатності розрізняти знаки та символи, що лежить в основі розвитку абстрактно-логічного мислення.

Динамічні ігри тренують швидкість реакції, розвивають орієнтацію у просторі, рольові ігри – сприяють усвідомленню мотивів і потреб персонажів, отже, і своїх власних.

Творчі ігри формують просторову уяву, художній смак.

Навчальні комп'ютерні ігри, підібрані відповідно до віку та індивідуального розвитку дитини, стають чудовим засобом самонавчання, розвивають довільну пам'ять та концентрацію уваги дошкільника. Залучення до гри та перенесення ігрової мотивації на пізнавальну діяльність сприяють швидкому навчанню.

Пам'ять та увага дітей дошкільного віку мають мимовільний характер. Переважно яскраві події, що запам'ятовуються, стають об'єктами уваги, а, отже, і пам'яті дитини. У зв'язку з цим цифрові засоби стають незамінними для образного, барвистого представлення інформації. Цифрові технології дозволяють змодельовати процес, який складно візуалізувати в реальних умовах (наприклад, політ супутника). Комп'ютерні ігри сприяють психомоторному розвитку дитини, допомагають фіксувати, спостерігати, планувати свої дії, приймати гнучкі когнітивні рішення.

Сучасні дошкільні заклади активно працюють із засобами мультимедіа, інтернет ресурсами, цифровими проекторами, інтерактивними дошками. Для покращення розуміння та наочності матеріалу педагогі успішно використовують у своїй роботі відео, презентації, анімації, ілюстрації та інші засоби наочного подання інформації, які покращують якість подачі матеріалу, забезпечують зворотний зв'язок із дитиною, допомагають в організації як індивідуальної, так і групової роботи, стимулюють мотивацію вихованця, спонукають дитину до пошукової, дослідницької роботи разом із педагогом чи батьками.

Цифрове середовище робить дошкільний освітній процес наочним, формує інформаційну культуру дитини, активують розвиток розумово-аналітичних, дослідницьких здібностей. Цифрові технології допомагають педагогам структурувати матеріал, полегшують роботу з пошуку інформації, дозволяють реалізовувати особистісно орієнтований підхід.

Мультимедійне представлення матеріалу сприяє швидкому розвитку навичок читання, письма, рахунку, розуміння кольору, величини, форми, простору, часу, числа та множини. Існує кілька дидактичних напрямків використання цифрових технологій у ЗДО. Це гра, творчість, дозвілля та навчання. Крім того, виділяється декілька моделей використання цифрових

технологій: візуальна (презентації, мультимедіа), ігрова (навчальні ігри та інтерактивні іграшки), методична (дидактичні матеріали), підготовча (матеріали для проведення занять, наприклад шаблони, що роздруковуються), діагностична, інформаційна та комунікаційна моделі.

Застосування цифрових технологій у дошкільній освіті перетворює дитину з пасивного слухача та спостерігача на активного суб'єкта взаємодії. Навіть найпасивніші учасники освітнього процесу з цікавістю долучаються до роботи. Попри усі переваги використання цифрових інструментів, батьківська спільнота розділилася на дві групи: прихильники та противники ранньої дитячої цифрової соціалізації. Проте прогрес зупинити неможливо.

Цифровізація – це тренд XXI століття й середовище, в якому росте та розвивається сучасна дитина. Досвід упровадження цифрових технологій в дошкільну освіту показує, що мінімізувати ризики впливу цифрових технологій на розвиток дітей дошкільного віку можливо, якщо враховувати два важливі фактори:

- 1) інтеграція технологій у різні види діяльності дошкільника;
- 2) інтенсивне використання мультимедійного обладнання та цифрового контенту для проведення занять.

Правильно організоване використання цифрових технологій та ресурсів стимулює творчість дітей, надає широкі можливості для їх самовираження.

Важливою умовою використання цифрових технологій у дошкільній освіті вважаємо врахування факторів ризику, що впливають на безпеку та здоров'я дитини у цифровому просторі (за визначенням ЮНЕСКО):

- тривале перебування за комп'ютером дає тяжкі наслідки впливу на фізичне здоров'я дитини (на зір, на поставу, на суглоби);
- часта та безконтрольна взаємодія з цифровими пристроями впливає на соціальний розвиток дитини;
- негативний вплив на розвиток пізнавальних здібностей;
- витиснення ігровою діяльністю інших видів діяльності;
- небезпечний контент. Ці чинники важливо враховувати під час організації роботи дошкільнят з цифровими пристроями в освітньому процесі ЗДО.

Сучасний педагог має вміти поєднувати традиції та інновації, класичні методи та нові педагогічні тренди. Те, яким буде майбутнє дошкільного освітнього середовища наперед невідомо, але вже зараз видно, що дошкільні заклади освіти – активні учасники цифрових змін сучасного суспільства.

Отже, цифровізація є одним із ключових напрямків трансформації системи дошкільної освіти й передбачає використання цифрових технологій в освітньому процесі з метою забезпечення її якості та доступності, посилення індивідуалізації та диференціації, розвитку цифрової компетентності усіх учасників взаємодії. Це зміна парадигми спілкування із зовнішнім світом та якісний внутрішній інструмент для оптимізації освітнього середовища закладу дошкільної освіти. Цифровізація необхідна, щоб зробити процес освіти гнучким, пристосованим до реалій сьогодення.

Література

1. Андрущенко Т. К., Лохвицька Л. В., Руденко Ю. А., & Дудник Н. А. Використання ІКТ для формування здоров'язбережувальної компетентності старших дошкільників. Інформаційні технології і засоби навчання. 2021. № 81 (1). С. 15–35. URL: <http://bit.do/fPRKT>
2. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)/ Науковий керівник: Тамара Піроженко, проф., д-р псих. наук., член-кор. Нац. академії пед. наук України, зав. лабор. псих. дошк. Інституту псих. ім. Г. С. Костюка; Авт. кол-в: Наталія Гавриш, Олена Брежнева, Ольга Байєр, Ольга Рейпольська, Людмила Загородня, Марина Машовець, Олена Половіна, Наталія Левінець, Ірина Мордоус, Антоніна Шевчук, Ольга Косенчук, Ольга Безсонова, Оксана Корнєєва, Світлана Нерянова, Галина Лисенко- 2021.
3. Катерина Крутій. Дитячий садок онлайн // Дошкільне виховання. –№3. –2023
4. Колеснікова І. В. Цифровізація освітнього процесу в закладі післядипломної педагогічної освіти. Науковий часопис Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Мардарова І. К., Баранова В. М. Підготовка майбутніх вихователів до розвитку мовлення дошкільників засобами ІКТ. Науковий вісник МНУ ім. В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки. 2019. № 1 (64). С. 161–166.
6. Чекан О. І. Застосування комп'ютерних технологій у професійній діяльності вихователя дошкільного навчального закладу. Навчальний посібник. 2015. С. 184.
7. Фамілярська Л.Л. Інформаційно-освітнє середовище дошкільного закладу. Електронні інформаційні ресурси: створення, використання, доступ. 2014. URL: <http://conf.vntu.edu.ua/eiron/2014/cont/40>

Мацко Н.О.,

вихователь

ЗДО № 501

м. Київ, Київська область, Україна

НЕТРАДИЦІЙНЕ ЗАНЯТТЯ СТАРШОЇ ГРУПИ «ОСІННЯ ДИВОВИЖНА ПОДОРОЖ»

Освітні завдання:

- формувати уявлення про Африку;
- навчати дітей різним видам імітаційних рухів, елементів хатха-йоги та техніки суджок-терапії.

Розвиваючі завдання:

- сприяти формуванню правильної постави;
- сприяти розвитку опорно-рухового апарату;
- розвивати: почуття ритму, координації, рухів, сили, спритності, витривалості, гнучкості, уваги і уяви.

Виховні завдання:

- виховувати: позитивні якості характеру (сміливість, рішучість, витримку), почуття взаємодопомоги, дружні стосунки між дітьми.

Закріпити основні рухи (ходьба по гімнастичній лаві, переступаючи предмети, пролізання в тунель, стрибки на обох ногах, через перешкоди), в рухливій грі (пролізання під мотузками довільним способом).

Види діяльності: рухова, ігрова.

Методи: наочний, практичний, словесний.

Методичні прийоми: занурення в ігрову ситуацію (використання ІКТ, тематичної музики).

Здоров'язберігаючі технології: дихальна гімнастика, ігрові елементи хатха-йоги, суджок-терапія.

Матеріали та обладнання: тунель (1 шт.), гімнастична лава (1 шт.), кубики (2 шт.), крокодили (паперові), скриня, масажні м'ячики (9 шт.), килимки для хатха-йоги (10 шт.), масажери (4 шт.), «павутинка» з мотузок, павучки паперові (5 шт.), стійка висока (2 шт.), пальма, павучок (іграшка), покривало жовтогарячого кольору «пісок», ключик (паперовий).

Апаратне забезпечення: SD програвач, екран, мультимедійний проектор, комп'ютер.

Хід заняття

I. Вступна частина (організаційний момент).

Діти входять в спортивний зал і стають в одну шеренгу за зростом.

Фізінструктор: - Доброго ранку, діти! Сьогодні на електронну пошту нашого дитячого садочка надійшов відео-лист. Цей лист з далекої Африки. Давайте його разом переглянемо.

На екрані вмикається відео звернення вождя племені до дітей.

Вождь: «Му-рі-Буалді! Здрастуйте діти! Я вождь племені «Тумба-юмба». У нас трапилася біда! Павук Брюк виловив з моря всіх морських їжачків. І поверне їх в тому випадку, коли ми виконаємо всі його завдання. Самі ми не впораємося. Допоможіть нам будь-ласка. Чекаємо вас з нетерпінням».

Фізінструктор: - Діти ви готові допомогти вождю та його племені?

Діти: - Так.

Фізінструктор: - Тоді нам потрібно поспішати на допомогу.

Фізінструктор: - Тож давайте закриємо очі і перенесемося до Африки. Я знаю чарівні слова, повторюйте за мною.

Фізінструктор: - Навколо себе покрутись, у Африці вмить опинись! (звучить чарівна музика, діти навколо себе кружляють).

Фізінструктор: - Здається, ми прибули! Подивіться навкруги. (фізінструктор звертає увагу дітей на екран). Дуже хочеться тут уважно все роздивитися, познайомитися з жителями та тваринами Африки. Будьте уважні, тому що Африка дуже велика, тут живуть небезпечні тварини. Тому не звертайте зі шляху, щоб не загубитися.

Фізінструктор: - Направо! Один за одним в одній колоні кроком руш!

Ходьба в колоні один за одним (25 сек.).

Корегуюча ходьба під музичний супровід.

Фізінструктор: - Діти, подивіться, який високий та плямистий жираф та маленьке жирафенятко зривають листячко з дерев. (на екрані зображення жирафа з жирафенятком, які зривають листячко з дерева).

Ходьба звичайна (25 сек.).

Фізінструктор: - Витянемся вгору немов жираф, та підемо на носках, як маленькі жирафенята (25 сек.).

Ходьба звичайна (25 сек.).

Фізінструктор: - Ой! Пісок дуже гарячий. Підемо на п'ятах (25 сек.).

Ходьба звичайна (25 сек.).

Фізінструктор: - Подивіться, які фламінго поважні ходять, а як вони високо лапки піднімають. Перетворимось на граціозних фламінго та будемо на кожний крок високо піднімати коліна.

Ходьба високо піднімаючи коліна (25 сек.).

ОМВ: Стежити за правильним положенням тулуба під час ходьби, носочок тягнемо вниз.

Ходьба звичайна (25 сек.) (вмикається зображення слона і слоненятка).

Фізінструктор: - Діти подивіться на цього велетня. Ви впізнали його?

Діти: - Так! Це слон.

Фізінструктор: - Перетворимось на слоників і підемо на високих четвереньках (25 сек.).

Ходьба звичайна (25 сек.).

Фізінструктор: - А ось і зебри бігають рядком. Які вони спритні. Давайте як зебри побіжимо.

Біг в швидкому темпі (30 сек.).

ОМВ: Зберігати напрямок, час бігу та правильне положення тулуба. Контролювати дихання дітей.

На екрані вмикається зображення тигра за кущами.

Фізінструктор: - Діти зверніть увагу, за кущів за нами спостерігає тигр. Давайте тихенько пройдемо навшпиньках, щоб він нас не почув. (ходьба навшпиньках з відновлення дихання 30 сек.).

Діти зупиняються на краю килимка. На екрані вмикається зображення бегемотиків, які гріються на сонечку.

Фізінструктор: - Зверніть увагу на бегемотиків, які гріються на сонечку. Вони дуже люблять гратися з животиком. Давайте до них приєднаємось. Поклали лапки на живіт.

Дихальна гімнастика «Бегемотик»:

Ну-ка витягни животик, получився бегемотик!

Видихаємо плавно зі звуком «ф-ф-ф».

А тепер втягни животик,

Трохи схуд наш бегемотик (діти втягують живіт).

Повторити 3 рази. (до дітей виходить павук Брюк)

Павук Брюк: - А ви хто такі? І що тут забули? Невже прийшли старого Брюка подразнити?

Фізінструктор: - Доброго ранку, шановний павук. Ні ми не дражнити вас прийшли. Ми чули що ви забрали морських їжачків. Ви можете повернути їх назад у море?

Павук Брюк: - Е-е-е ні! Я віддам вам їх якщо ви мене навчите займатися хатха-йогою.

Фізінструктор: - Ну що діти будемо вчити павучка вправам з хатха-йоги?

Діти: - Так.

Фізінструктор: - Ну тоді приєднуйтеся на нас.

Вихователь розкладає килимки для занять хатха-йогою. Для цього діти перешиковуються на 2 колони біля килимків.

II. Підготовча частина.

Комплекс ЗРВ «Хатха-йога» під музичний супровід.

Фізінструктор: - Для вдалого початку дня з самого рання жителі племені просять сил у сонечка та заряджаються сонячною енергією.

1. «Йога»:

В.п. - стоячи, ноги разом, руки на поясі.

1 - повільно підняти руки над головою, щоб тіло утворило букву "У".

2 - нахили з піднятими руками вправу сторону.

3 - нахил з піднятими руками в ліву сторону.

4 - повернутися у в.п.

Повторити по 3 рази в кожену сторону.

На екрані вмикається зображення виконання пози «йога».

Фізінструктор: - Також племя поклоняються землі, щоб не утворювалися піщані бурі.

2. «Подяка землі»:

В.п. - стоячи прямо, ноги разом, прямі руки в «замку» за спиною.

1 - нахилитися вперед, намагатися притиснути лоб до колін, прямі руки піднімати вгору. Затриматись у такому положенні на 3-5 сек.

2 - повернутися у в. п.

Повторити 6 разів.

ОМВ: Вправа для хребта та плечових суглобів. Слід стежити за тим, щоб під час її виконання ноги в колінах були випрямлені.

Фізінструктор: - Жителі Африки вважають, що у світі все взаєпов'язане та повинен бути у всьому баланс.

3. «Баланс»:

В.п. – стоячи, ноги на ширині плечей, руки на поясі.

Присісти на носочки, руки на коліна, спина пряма. Тримати рівновагу.

Повторити 3 рази по 10 сек.

На екрані вмикається зображення виконання пози «баланс».

Фізінструктор: - Жителі племені дуже гнучкі, як змія.

4. «Змія»:

В.п. - лежачи на животі, руки вздовж тулуба.

1 - упираючись руками об підлогу, підняти верхню частину тулуба, прогнутися, триматися в такому положенні 10 сек.

2 - повернутися у в. п.

Повторити 6 разів.

Фізінструктор: - В Африці водиться дуже яскравий метелик, який має назву «Адмірал».

Він вміє узгоджено махати крильцями. Давайте і ми спробуємо.

5. «Метелик»:

В.п. -сидячи на підлозі; спина пряма; ноги зігнуті в колінах; стопи, зведені разом, носочки витягнути.

Коліна розвести в сторони, притискати руками коліна, розкриваючи крильця. Похитати розведеними колінами — «метелик махає крильцями».

Повторити 8 разів.

ОМВ: Слід стежити, щоб діти намагалися якомога нижче опускати коліна. Рухи мають бути динамічними.

Фізінструктор: - Племя ніколи не сваряться, живуть в мирі і злагоді. Тому в їхній країні царить спокій.

6. «Спокій»:

В.п. - поза лотоса - руки на коліна.

1 - з'єднати долоньки перед грудьми.

2 - підняти руки вгору.

3 - розвести через сторони вниз.

4 - відвести руки назад і нахилитися вперед.

Повторити 6 разів.

Діти перешиковуються в одну колонку та стають на краю килимка.

Фізінструктор: - Ну що павучок, вам сподобались наші вправи?

Павук Брюк: - Так. Мені дуже сподобалось займатися хатха-йогою. Але їжачків я вам все одно не віддам. У мене ще одне завдання для вас є. Морських їжачків я сховав на іншому березі. Щоб дійти до берега потрібно пройти болото з крокодилами та пролізти у підводну печеру. А ще потрібно буде перестрибнути кактуси на обох ногах.

Подивимось які ви спритні та вмієте долати перешкоди.

III. Основна частина.

Фізінструктор: - Спочатку потрібно пройти через болото по вузькому місточку, на якому розкидані камінці. Пройти потрібно не поспішаючи, тому що в болоті плавають величезні зубасті крокодили. Потім потрібно пролізти через підводну печеру. Коли пролізете через печеру, потрібно буде перестрибнути через кактуси на обох ногах.

1. «Болото з крокодилами» (ходьба по гімнастичній лаві, переступаючи кубики (2 шт)).

2. «Підводна печера» (пролізання в тунель).

Діти йдуть, по гімнастичній лаві, переступаючи кубики, тримаючи руки в сторонах. Потім діти зістрибують з гімнастичної лави, приземляючись на обидві ноги та пролазять в тунель. Після виконання основного руху діти встають у колону.

ОМВ: Стежити щоб діти правильно приземлялись під час стрибка з гімнастичної лави.

Спосіб організації: поточний.

Повторити 2 рази.

3. «Стрибки через кактуси».

Діти йдуть один за одним, перестрибуючи масажери (4 шт.) на обох ногах.

ОМВ: Під час стрибку руки тримати на поясі.

Спосіб організації: поточний.

Повторити 2 рази.

Фізінструктор: - Ось ми вже і дісталися іншого берега.

- Павучок ми виконали всі завдання, можете нам тепер віддати морських їжачків?

Павучок Брюк: - Ви молодці! Вправно долали перешкоди. Мені дуже сподобалось з вами займатися. Дуже хочу з вами пограти. Ви згодні?

Фізінструктор: - Ну що діти пограємо з павучком?

Діти: - Так.

Педагог звертає увагу дітей на павутинку.

Павук Брюк: - Діти, подивіться яку павутинку я для вас наплів.

На цій павутинці висить ключик від скрині з морськими їжачками. Вам потрібно його дістати, щоб визволити морських їжачків.

Фізінструктор: - Діти, подивіться. На павутинці сидять маленькі діточки-павучки, які охороняють ключик. Тому нам потрібно пролізти через павутинку обережно і тихенько, щоб не порвати павутинку і павучки нас не помітили.

ОМВ: Руками торкатися павутинки не можна.

Р/г «Не зачепи павутинку»

Мета гри: закріпити вміння дітей пролізати під довільним способом.

Розвивати: швидкість, спритність, гнучкість.

Виховувати: витримку, дружні стосунки між дітьми.

Хід гри

Діти стоять на краю килимка в одній колоні. Навпроти дітей на відстані 3-х метрів стоїть стійка з натягнутою павутинкою на якій висять ключики та павучки. Діти один за одним підходять до натягнутої «павутинки», беруть ключик та пролазять через неї довільним способом, тримаючи руки за спиною.

Повторити 3 рази.

Діти перешиковуються у одну колонку на краю килимка.

Павук Брюк: - Молодці, діти! Ви мене навчили займатися хатха-йогою, подолали смугу перешкод, пограли зі мною. Мені так не хочеться вас відпускати. Я вам віддаю скриньку з морськими їжачками, але за однієї умови, що ви знову до нас прийдете у гості і навчите всіх наших жителів так вправно займатися фізкультурою як ви.

Фізінструктор: - Дякую вам за запрошення. Ми обов'язково прийдемо тільки якщо ви станете добрим і нікого не будете ображати. Обіцяєте?

Павук Брюк: - Обіцяю. До побачення!

Діти: - До побачення.

Павук виходить з зали.

Фізінструктор: - Тож давайте тепер відкриємо скриньку.

Діти з фізінструктором відкривають скриньку.

Фізінструктор: - Давайте подивимося, що в ній!

Діти з фізінструктором відкривають скриню в якій лежать масажні м'ячики.

Фізінструктор: - Це ж маленькі морські їжачки. Вони дуже дружелюбні та хочуть з вами потоваришувати.

Пропоную вам сісти на килимочок та взяти собі по по одному їжачку.

IV. Заключна частина.

Суджок-терапія з масажними м'ячиками.

Запитання дітям:

- Які їжачки на дотик? (з гострими голочками).

Діти перекидають морського їжачка з руки в руку, прокочують між долонями рухами знизу-вверх. Покласти їжачка на долоньку, накрити іншою долонькою і виконувати колові рухи за годинниковою стрілкою та проти годинникової стрілки впродовж 1 хвилини по 4 рази в кожную сторону. Діти прокочують морського їжачка від плеча до кисті руки. Повторити з кожною рукою.

- Давайте прокотимо їжачка по ніжкам.

Діти прокочують м'ячик спочатку по одній нозі, потім по іншій.
Повторити 1 раз.

Діти стають у одну шеренгу.

Фізінструктор: - Здається тепер ми знайшли нових друзів. Ми з ними пограли, давайте їх відпустимо у море.

Діти випускають морських їжачків у море.

Фізінструктор: - Подивіться, як зраділи поверненню їжачків морські мешканці.

Фізінструктор: - Дякую вам діти за незабутню подорож. Нам вже час повертатися до садочка.

Давайте разом повторимо чарівні слова: «Навколо себе покрутись в садочку опинись».

Вмикається чарівна музика, діти кружляють навколо себе. На екрані з'являється зображення дитячого садочка.

Фізінструктор: - Ось ми вже і в садочку.

Рефлексія.

Запитання дітям:

- Куди ми з вами подорожували?
- Кого зустріли в дивовижній країні?
- Яким рухам навчилися?
- Які вправи вам було складно виконати? Які легко?
- Що вам найбільше запам'яталося?
- Діти, вам сподобалась наша подорож?

Фізінструктор: - Нам вже час повертатися до групи. До побачення!

Діти за фізінструктором виходять з зали.

Щавленко С.С.,
вихователь-методист
КЗДО КТ (ясла – садок) № 303
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

КОМП'ЮТЕРНА ІГРО-ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ОПЕРАЦІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ЗАСОБІВ У САМОСТІЙНІЙ МАТЕМАТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Педагогічна технологія - це сфера знання, яка включає методи, засоби і теорію їх використання для досягнення цілей освіти [5, с. 73].

Педагогічна технологія - це сукупність педагогічних прийомів, що забезпечують досягнення педагогічних цілей [6, с. 32].

Педагогічна технологія - це спільна галузь педагогічного знання, яка включає в себе дві групи питань, перша з яких пов'язана із застосуванням у навчальному процесі технічних засобів, друга - з його організацією [7, с. 30].

Будь-яка педагогічна технологія - це інформаційна технологія, оскільки основу технологічного процесу навчання складає отримання і перетворення інформації.

За Дж. Велінгтоном, "інформаційні технології – це системи, створені для виробництва, передачі, відбору, трансформації (обробки) і використання інформації у вигляді звуку, тексту, графічного зображення і цифрової інформації".

З появою персональних комп'ютерів з'явився термін "нові інформаційні технології", під яким розуміють впровадження нових підходів до навчального процесу, що орієнтований на розвиток інтелектуально-творчого потенціалу людини з метою підвищення його ефективності, завдяки застосуванню сучасних технічних засобів. На сучасному етапі методи, способи і засоби безпосередньо взаємопов'язані з комп'ютером, тому їх іще називають комп'ютерні технології.

Комп'ютерні технології (інформаційні технології, інформаційно-комунікаційні технології) – це сукупність засобів і методів, за допомогою яких здійснюється процес переробки інформації.

Останнім часом багато педагогів пов'язують питання оптимізації процесу навчання з використанням комп'ютерних технологій (К. Бойкачев, В. Венда, Р. Гергей, Б. Гершунський, Б. Лом, В. Ляудіс, Е. Маліночка, Е. Машбіц, А. Савельєв, Г. Сельовко та інші). Обґрунтування концепцій різних педагогічних технологій представлено у роботах Н. Тализіной, М. Кларіна, Ф. Янушкевіча та інших. Вітчизняний досвід застосування комп'ютерних технологій у сфері освіти відображено в роботах А. Барабанщикова, В. Беспалько, Я. Ваграменко, Т. Вороніна Ю. Деміна, В. Іванова, М. Карпенко, Д. Колосова, С. Крамарова, А. Кривошеєва С. Лобачева, Н. Макарової, В. Матюхіна, О. Молчанової, В. Овсянникова, А. Полякова, Ю. Попова,

А. Савельєва, В. Самойлова, В. Солдаткина, А. Тіхонова, С. Щенникова, А. Хорошилова та інших [11, с. 144].

На сучасному етапі дошкільна освіта в Україні характеризується пошуками ефективних педагогічних умов та нових форм і методів організації педагогічного процесу, які спрямовані на формування компетентної життєздатної особистості. Зокрема, БКДО (нова редакція) визначає один із важливих напрямів вдосконалення системи дошкільної освіти – творче використання різних педагогічних технологій, прояв творчості і гнучкості у підході до виховання дитини. З огляду на особливості дитини старшого дошкільного віку для формування логіко-математичної компетентності необхідно, щоб педагогічна технологія брала до уваги особливу роль гри в організації життєдіяльності дитини дошкільного віку. За визначенням фахівців (Л. Венгер, О. Кононко, З. Михайлова), гра є формою діяльності, що дає змогу в умовних ситуаціях пізнати, відтворити і засвоїти суспільний досвід. Так, Л. Венгер встановив, що значна частина дошкільників (60-70%) здатна засвоїти математичні поняття та встановити причинно-наслідкові зв'язки саме у процесі ігрової діяльності.

Для дітей молодшого й середнього дошкільного віку більш природним є набуття знань, умінь в ігровій, конструктивній, руховій, зображувальній діяльності. О. Бойчук, Л. Фесюкова рекомендують краще проводити інтегровані заняття: математика й малювання, конструювання й математика, комп'ютерна грамота й математика тощо. Найбільш раціональним, за даними наукових досліджень (А. Бондаренко, Н. Гавриш) [1, с. 161] є поєднання різноманітних ігрових методів і методів прямого навчання.

Саме тому навички роботи за комп'ютером мають великий потенціал щодо формування математичної компетентності дітей дошкільного віку взагалі та операційної готовності зокрема. Це можливе за умови застосування спеціальних (діагностичних, розвивальних та навчальних) комп'ютерних ігор.

Комп'ютерна гра – програмний засіб, що надає можливість спрямувати діяльність дитини на досягнення певної дидактичної мети у ігровій формі. В комп'ютерних іграх пропонуються ті елементи знань, які у звичайних умовах і за допомогою традиційних засобів дидактики зрозуміти або засвоїти важко чи неможливо [5, с. 35].

Комп'ютерні ігри, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного віку умовно можна поділити на підгрупи:

- розвиваючі комп'ютерні ігри (спрямовані на формування загальних розумових здібностей, а також пам'яті, мислення, уваги);
- навчальні комп'ютерні ігри (які знайомлять дитину з початками математичних понять, дидактичних уявлень, з основами систематизації, класифікації, синтезу, аналізу понять, навчають грамоті, читанню);
- ігри-квести (де правила гри приховані і дитина повинна дійти до усвідомлення цілі і способу дій, тобто знайти ключ для розв'язання завдання);
- ігри-забави (без завдань для розвитку, проте дають можливість дитині порозважатись, здійснити пошукові дії і побачити результат у вигляді мультику);

– комп'ютерні діагностуючі ігри (допомагають виявити рівень знань, розвитку, здібностей або відхилень).

Застосування в освітньому процесі дошкільників комп'ютерних ігор дає дитині зрозуміти, що на екрані присутнє зображення речей, а не реальні речі. У процесі гри дитина подорожує за певним сюжетом, що супроводжується яскравими зображеннями відомих дитині персонажів, завдання з кожним кроком ускладнюються. Дитину це захоплює, їй цікаво, що буде далі, вона хоче виграти. Саме завдяки цьому дитина стає зосередженою, такі програми розвивають увагу. Застосування в практиці дитячого садка навчальних і розвивальних програм допомагає дитині виконувати різноманітні завдання, контролювати, аналізувати свої дії, виправляти помилки. Зазвичай комп'ютерні ігри сприяють розвитку відразу декількох навичок. Однією з найважливіших функцій комп'ютерних ігор є навчальна. Комп'ютерні ігри створені так, що дитина може собі уявити не тільки окреме поняття або конкретну ситуацію, а й одержати узагальнене поняття про всі схожі предмети або ситуації. У такий спосіб у дитини розвиваються такі важливі операції мислення як узагальнення і класифікація предметів за певними ознаками.

Сьогоднішня практика засвідчує, що дошкільний навчальний заклад застосовує комп'ютерні ігри у спеціально обладнаному комп'ютерно-ігровому комплексі, завдяки чому їх можна поєднувати з іншими видами занять. Застосування комп'ютерної техніки робить заняття цікавим і по-справжньому сучасним. Комп'ютер уводячи дитину у певну ігрову ситуацію та надаючи дидактичну допомогу у вигляді навчального матеріалу з ілюстраціями та графіками дозволяє істотно покращити навчально-виховний процес та якісно змінити контроль за діяльністю дітей. Новизна роботи з комп'ютером сама по собі сприяє підвищенню інтересу до навчання, а можливість регулювати навчальні завдання за ступенем складності позитивно позначаються на мотивації.

При застосуванні ІКТ у навчальному процесі в ЗДО необхідно враховувати такі фактори: ступінь відповідності інформаційного і технологічного забезпечення навчальному плану; позитивність впливу мотиваційних орієнтацій на формування в дітей знань, умінь та навичок більш високого рівня ніж при традиційному навчанні; варіативність індивідуалізованих і диференційованих навчальних завдань; доповнення та вдосконалення навчального плану за рахунок використання інноваційних методик; інтенсивність використання творчих методів.

Особистісна парадигма сучасної педагогіки вимагає спиратися на потребово-мотиваційну сферу дитини при навчанні. А це означає більш щільний віковий та типолого-індивідуальний підхід до цього процесу. Навчання дошкільників має спиратися на ігрові засоби та методики, оскільки це відповідає їх віковій провідній діяльності.

Комп'ютерно-ігровий комплекс являє собою особливий метод, систему педагогічних умов і новий зміст дитячої діяльності. Основні принципи комп'ютерно-ігрового комплексу: використання комп'ютера дошкільниками

не як мети, а як засобу виховання і розвитку творчих здібностей дитини, формування її особистості, збагачення інтелектуальної сфери [2, с. 14].

Комп'ютерні навчальні програми розробляються за допомогою технології мультимедіа, що виникла на початку 90-х рр. ХХ ст. на стику багатьох галузей знань. Сьогодні все більшого поширення набувають мультимедійні навчальні комплекси (МНК). Мультимедіа є одним з видів креативних технологій і розглядається як інформаційна система, заснована на використанні різних форм інформації – текстів, графіки, звуку, відеоінформації.

Заслуговують на увагу роботи американських дослідників, що займаються вивченням ефективності використання мультимедіа технологій в навчальному процесі (Т. Баджет, Т. Воген, Д. Джонасен, У. Рош, К. Сандлер). Вчені зазначають, що засоби мультимедіа традиційно використовуються як інформаційні системи для створення конструкторських навчальних середовищ. Ті ж самі аспекти використання мультимедіа-технологій в навчанні акцентують і російські вчені Ю.М. Горвиць, Є.В. Зваригіна, О.І. Кореганова, С.Л. Новосьолова, Л.Д. Чайнова та інші [7, 8].

Л.Д. Чайнова підкреслює, що використання комп'ютерних технологій позитивно впливає на загальний рівень педагогічного процесу та рівень розвитку дітей дошкільного віку. Таким чином досягається ефективність застосування комп'ютерних технологій у дошкільній освіті [6, с. 35].

Вчені зробили висновки, що використання інформаційних технологій значно підвищує зацікавленість дитини у навчанні, робить процес засвоєння нових знань та уявлень про оточуюче більш швидким та різнобічним, сприяє вдосконаленню та закріпленню старого матеріалу, розвиває логічне мислення, покращує пізнавальну активність, сприяє розвитку багатьох психічних процесів.

Наприклад, дошкільнята п'ятирічного віку пробують рахувати за допомогою комп'ютера. У цьому їм допомагають розвиваючі комп'ютерні програми, а добре продумане оформлення програми, яскраві фарби, знайомі предмети, оціночна система викликає інтерес дітей і бажання працювати. Дітям в цьому віці важко мислити абстрактно, тому наочно-образне уявлення завдань дозволяє всім легко справлятися з ними.

На заняттях з формування елементарних математичних уявлень виконання арифметичних обчислень на перших етапах викликає в дітей багато труднощів. Вдома під час самостійних ігор за комп'ютером, ноутбуком чи планшетом діти можуть закріплювати знання, отримані під час занять з математики та інших форм, роботи в садочку, використовуючи ігровий комп'ютерний матеріал [3, 9].

Комп'ютерні ігри та вправи необхідно розглядати як особливий засіб, що стимулює творчу активність дітей. Вони цікаві та доступні, а закладені в них ігрові завдання містять не тільки навчальний матеріал, способи та засоби для його вирішення, а ще мотив та мету, які стимулюють дитину. Дитина, працюючи за комп'ютером, має реальну можливість бачити на екрані результат своєї роботи.

Дослідниця Г. Лаврентьева зазначає, що ефективне використання сучасних технологій неможливо забезпечити без урахування умов для психологічного комфорту дитини, тому що у цьому стані стимулюється висока мотивація до гри і дитина отримує задоволення від неї. На підставі цього можна сформулювати такі психолого-педагогічні вимоги до комп'ютерних ігор:

- високий ефект розвитку дитини;
- допустиме інтелектуальне навантаження;
- стимуляція інтересу до гри і взагалі до творчої діяльності;
- задоволення дитини від задуму, образів, ігрового сценарію ходу гри і досягнутих результатів;
- відсутність або незначний вплив негативних наслідків на психіку дитини [3, с. 18].

Для дітей дошкільного віку існує чимало навчальних комп'ютерних програм для навчання читання, рахування, формування математичного мислення та для загального розвитку дітей (розвиток уваги, мислення, логіки). Це такі програми як: «Десять мавпочок», «Вчимось рахувати», «Пласкі фігури», «Об'ємні фігури» та інші. Наприклад, гра «Математика з Алладіном» допоможе розвинути кмітливість та зорову пам'ять, «Алі-Баба та сорок розбійників» - спритність, кмітливість, просторове мислення. Вони виконані за допомогою флеш-анімації, із зручною системою управління та ігровим сюжетом. Такі ігри формують у дітей навички з математики, логічного читання та письма, розвивають мислення, увагу, уяву та ін. Для ознайомлення можна скористатися іграми з дитячих розвиваючих сайтів таких як: дитячий портал «Сонечко», «Дитячий світ», «Дитяча ігрова кімната» і т.п.

Багато проблем виникає у дошкільників при закріпленні знань про склад числа, під час вирішення прикладів на різні дії. Дітям важко уявити абстрактні зв'язки у числовому ряду. І тут на допомогу приходять комп'ютер. Кілька програм тренажерного характеру дозволяють дітям удосконалювати обчислювальні навички. Ці програми враховують вікові та психологічні особливості дітей, мають різні рівні складності, містять ігрові прийоми, що підвищують мотиваційну діяльність дітей [4, с. 37].

Комп'ютерні математичні ігри, допомагають закріпити, уточнити конкретний математичний зміст, сприяють вдосконаленню наочно-дійового мислення, переведенню його в наочно образний план, формують елементарні форми логічного мислення, вчать аналізувати, порівнювати, узагальнювати предмети, вимагають умінь зосередитися на навчальному завданні, запам'ятовувати умови, виконувати їх правильно. Комп'ютерні математичні ігри не нав'язують дітям темп гри, в них враховуються відповіді дітей при формуванні нових завдань, тим самим, забезпечуючи індивідуальний підхід до навчання [4, с. 42].

Комп'ютерні математичні програми та дидактичні завдання, розроблені, педагогами для дітей старшого дошкільного віку будуються за принципом

самоконтролю. Сам сюжет програми підказує дітям, вірне чи невірне рішення вони прийняли. В дошкільному віці широко застосовуються прийоми зовнішнього заохочення: при правильному рішенні ігрових завдань дитина чує веселу музику, або бачить сумне обличчя, якщо задача неправильно вирішена. Діти чекають оцінку, емоційно реагують на її характер. У них спостерігається позитивне емоційне ставлення до занять з комп'ютером. Використання інтерактивного устаткування при навчанні старших дошкільників математиці допомагає закріпити, уточнити конкретний математичний зміст, сприяє вдосконаленню наочно-дієвого мислення, переведенню його в наочно-образний план, формує елементарні форми логічного мислення [4, с. 111].

Література

1. Алеко О.А. Способи формування логіко-математичної компетентності дітей старшого дошкільного віку. Теорія і методика виховання. 2018. Вип. 5. С. 161–164.
2. Белікова Н. Комп'ютерно-ігровий комплекс: методичні рекомендації щодо організації роботи з дітьми. Палітра педагога. 2001. №4. С. 14–17.
3. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
4. Зайцева Л.І. Формування математичної компетентності дітей 6-го року життя: навч.-метод. посіб. Бердянськ: Видавець Ткачук О.В., 2016. 196 с.
5. Зязюн І. Технологізація освіти як історична неперервність. Неперервна педагогічна освіта. Теорія і практика. 2001. Вип.1. С. 73–85.
6. Інформаційні технології і засоби навчання: зб. наук. праць / за ред. В.Ю. Викова, Ю. О. Жука. Київ: Атака, 2005. 272 с.
7. Миндерова О.Н. Комп'ютер на уроках математики. Обдарована дитина. 2003. № 1. С.30.
8. Новик І.М. Проектування навчальних комп'ютерних ігор в освітньому процесі дошкільного навчального закладу. Вісник психології і соціальної педагогіки. Київ, 2010. Вип. 4. С. 34–36.
9. Панасюк Т. Інноваційні технології: обмінюємося досвідом Дошкільне виховання. 2010. № 7. С. 18–19.
10. Тарнавська Н.П., Каленюк Л.П. Застосування комп'ютерних технологій в навчально-виховному процесі ДНЗ як ефективного засобу формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку. Сучасні технології формування логіко-математичної компетентності в дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. 2015. №3. С. 21–25.
11. Чекан О. Формування інформаційної та комп'ютерної грамотності дітей дошкільного віку. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Педагогіка та психологія. Мукачево, 2017. Вип. 1. С. 144–146.

Акімова І.В.,

вихователь

КЗДО КТ (ясла-садок) № 56 «Усмішка»

м. Нікополь, Дніпропетровська область, Україна

КОНСПЕКТ ІНТЕГРОВАНОГО ЗАНЯТТЯ З ЕЛЕМЕНТАМИ НЕТРАДИЦІЙНОГО МАЛЮВАННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ 6-ГО РОКУ ЖИТТЯ НА ТЕМУ: «ЗИМОВА КАЗКОВА ПОДОРОЖ»

Програмовий зміст:

Ознайомити дітей з новою технікою нетрадиційного малювання – малювання сіллю; закріплювати знання дітей про геометричні фігури (квадрат, прямокутник, трикутник, кружечок), кількісну і порядкову лічбу, про колір;

закріплювати знання назв і видів транспорту;

продовжувати вчити малювати об'єкти за допомогою геометричних фігур, правильно тримати пензлика, зафарбовувати поверхню об'єкта, використовуючи весь ворс пензлика, а не тільки кінчик;

розвивати у дітей творчу уяву, фантазію, дрібну моторику, пам'ять, увагу, мислення;

збагачувати та розширювати художній досвід дітей;

виховувати охайність при роботі з фарбами та сіллю;

Обладнання: гуаш декількох кольорів на кожную дитину, серветки для рук, пензлики № 4, ємкості з водою, ємкості з сіллю, папір, зразок, д/г «Веселий потяг», д/г «Назви транспорт», декорації зимового лісу.

Хід заняття

Вихователь: Доброго ранку, діти! Подивіться, скільки у нас зібралося гостей. Давайте з ними привітаємося:

Доброго ранку! Чудова пора!

Доброго ранку! Красуня зима!

Доброго ранку! Друзі мої!

Доброго ранку! Вам і мені!

Вихователь: Скажіть мені, будь ласка, яка зараз пора року? Тож сьогодні ми з вами вирушимо у подорож до зимового лісу.

А на чому можна подорожувати? (Відповіді дітей).

Д/г «Назви транспорт»

Вихователь: Я буду показувати вам ілюстрації транспорту, а ви по черзі будете називати його.

Вихователь: А ми з вами будемо подорожувати на потязі. Один потяг нас вже чекає на платформі.

Д/г «Веселий потяг»

Вихователь: Подивіться, діти, нам треба розсадити пасажирів за їх квитками. На які геометричні фігури схожі квитки? Скільки вагончиків у нашому потязі?

Який за рахунком стоїть вагончик з трикутниками? Прямокутниками? Квадратами? Кружечками? Якого вони кольору?

Вихователь: Ой, подивіться, всіх пасажирів розсадили по місцях, а нам місця не вистачило! Що ж робити? А давайте ми з вами намалюємо ще вагончики, щоб ми могли також вирушити у подорож.

А малювати ми будемо з вами не звичайні вагончики, а чарівні – зимові, не тільки фарбами, а й сіллю. А як це ми будемо робити, я зараз вам покажу.

Показ зразка.

Вихователь: Подивіться, малята, який вагончик я намалювала. Як він виблискує!

- Що є у вагончика?

- Якого кольору вагончик? Колеса? Дах?

- На яку геометричну фігуру схожий вагончик? Колеса? Дах?

- Які за величиною колеса? А вагон?

Показ виконання роботи.

Вихователь: А зараз я покажу вам, як треба малювати. Малювати ми почнемо з колес. Скажіть, будь ласка, де ми будемо розташовувати колеса на аркуші паперу? Коли ми намалювали колеса, треба швидко їх посипати сіллю по всій поверхні, поки фарба не висохла. Потім треба намалювати прямокутник, який приєднується до колес. Це в нас буде корпус вагона. Зафарбували корпус і швидко посипали сіллю. Угорі, на корпусі ми малюємо дах і також рясно посипаємо сіллю, розподіляємо по всій поверхні. А тепер нам потрібно висипати залишки солі в ємкість. Ось так у нас вийшов гарний засніжений вагончик. Тепер настав час кожному з вас намалювати свій вагончик.

Закріплення прийомів малювання.

Повторення послідовності виконання роботи.

Самостійна робота дітей.

Звучить спокійна музика.

Під час роботи дітей перевіряю поставу дітей за столом, чи правильно тримають пензлик. Діти самостійно виконують роботу.

Я підказую, допомагаю зсипати сіль у ємкість.

Вихователь: Молодці, малята! Гарні намалювали вагончики!

Тепер ми можемо вирушати у подорож на потязі. Займайте місця у вагончиках, і вирушаємо!

Рухлива гра «Потяг із зупинками».

Вихователь: Як гарно і весело ми з вами мандрували! Але прийшов час нам повертатися до садочка. Давайте ми повісимо наші вагончики на виставку, щоб усі побачили, які вони гарні.

Вихователь: Діти, що ми з вами сьогодні малювали? Який вагончик вам сподобався найбільше? Чому? Які кольори вагончиків виглядають краще?

Дуже добре, дітки! На цьому наша мандрівка закінчилася. Давайте попрощаємося з нашими гостями. До побачення!

Побережна Л.Л.,
практичний психолог
ЗДО № 6 «Веселка»
м. Нетішин, Хмельницької область, Україна

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Сучасна дошкільна освіта в Україні розвивається у контексті викликів часу, адже сучасні діти – природжені користувачі комп'ютерів та мобільних телефонів.

Проте однією з важливих причин цифровізації дошкільників України стала військова агресія Росії. Для того, щоб освітній процес був безперервний заклади дошкільної та ЗЗСО змушені були перейти а дистанційний або змішаний формат навчання.

Відповідно до рекомендацій МОН: «Ефективними можуть бути розміщені на сайті ЗДО завдання і рекомендації для батьків щодо роботи з дітьми, відповідно до їхнього віку; створення груп із батьками, вихователями, психологами в соціальних мережах Viber, Telegram, WhatsApp тощо для отримання інформаційно-освітніх та психолого-педагогічних послуг; використання електронних платформ Zoom, GoogleMeet, Google Classroom, Microsoft Teams та ін.» [2, с. 6].

Онлайн-платформа для розвитку дошкільнят **НУМО**, а також матеріали на сайті МОН **«Сучасне дошкілля під крилами захисту»**.

Розумне застосування цифрових технологій у під час очного навчання в закладі дошкільної освіти дозволяє зробити заняття насиченим, цікавим для дитини, дає можливість різноманітного представлення інформації, формує психічні процеси та мотивацію. Цифрова трансформація дозволяє активізувати дитину на занятті, посилити засвоєння цікавого матеріалу, а також урізноманітнити сам зміст навчання дошкільника. Таким чином, цифрова трансформація дошкільної освітньої організації дає нові можливості та відкриває педагогам нові шляхи взаємодії в освітньому середовищі. Різноманітні цифрові пристрої можуть бути як засобом навчання дітей, так і помічником, який організує процес комунікації, об'єднує педагогів, батьків та дошкільнят для спільної діяльності.

Цифрові технології також дають змогу активно комунікувати з батьками ЗДО. Завдяки сайтам дошкільних закладів та viber групам батьки можуть отримувати інформацію про заходи та свята, що проводяться у закладі, отримувати консультації на різні теми від спеціалістів закладу (психолог, логопед, соціальний педагог), фото звіти з занять чи змагань, завдяки анонімним онлайн опитуванням батьки мають змогу робити пропозиції та зауваження щодо роботи закладу.

Вважаю, що цифрова трансформація дошкільної освіти відкриває вихователям нові шляхи та можливості для взаємодії та реалізації освітнього процесу. Цифрові технології можуть бути, як засобом для навчання дітей, так

і ефективним засобом, який організовує процес комунікації між педагогами батьками та дошкільниками.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

2. <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/624/b16/581/624b165811dd9015812979.pdf>

Скоп А.С.,
асистент вихователя
ЗДО № 56 «Усмішка»
м. Нікополь, Дніпропетровська область, Україна

КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ З НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ОПИСУ ІГРАШКИ (ІГРАШКА ЗА ВИБОРОМ) У МОЛОДШІЙ ГРУПІ

Програмовий зміст: навчати дітей уважно розглядати й обстежувати іграшки, виділяти характерні риси, складати невеликі описові розповіді за запитаннями вихователя; розвивати увагу, кмітливість, зв'язне мовлення, мислення; виховувати уміння слухати одне одного, любов і бережливе ставлення до тварин та іграшок.

Словник: активізувати вживання слів: круглий, гладенький, стрибає, котиться.

Матеріали та обладнання: коробка; 2–3 м'ячі різного кольору й розміру.

Хід заняття

Бесіда.

Вихователь: Доброго дня, малята!

Пропоную вам пограти!

Я впевнена, що кожен малюк має вдома багато іграшок! І купуємо ми їх де...?

- Правильно, в магазині!

- А як називається магазин в якому продаються іграшки?

- Так! Іграшковий! Молодці малята.

- Нам з вами з магазину передали коробку!

Діти оглядають коробку.

- Давайте подивимося, що там.

Знаходять 3 м'ячі.

Вихователь: Що це?

- Які вони за кольором?

- А за формою?

- З чого зроблений?

- Що м'ячик уміє робити?

Стрибати, котитися, підстрибувати – відповіді дітей.

- Давайте пограємося з м'ячиком.

Діти ловлять м'ячик.

- Чуєте, хтось шкребеться? Хто це? (Котик.)

Дидактична вправа «Що вміє робити?».

Діти передають іграшку одне одному і говорять, що вміє робити котик: ходити, бігати, вмиватися, їсти, спати, нямчати, гратися тощо.

- Діти, котик прийшов до нас, бо шукає свій м'ячик, яким любить гратися. Але у нас багато м'ячиків. Діти, ви опишете, які вони, а котик скаже, який із них його.

Фізхвилинка:

По галяві лісовій,

Скаче м'ячик мов живий,

А за ним веселі діти!

Нумо м'ячика ловити!

Дітям вихователь роздає м'ячки, діти підкидають, та намагаються зловити саме свій м'яч.

Опис предмета вихователем. 2–3 дитини описують м'ячі.

Запитання для опису:

- М'ячик який за формою?

- Який за кольором?

- Який за розміром?

- Що робить?

Вихователь: А подивіться ... (вихователь показує м'ячик для розвитку тактильної моторики). Цей м'ячик не такий, як усі! Він трохи засумував і через це став схожим на їжачка! Давайте пограємо з ним, щоб він сховав свої колючки!

Пальчикова гімнастика «М'ячик – їжачок»:

Їжачка нам треба взяти,

Злегка гладити, катати.

Кинь у гору і спіймай!

Міцно ручкою стискай!

Зміг їжак на стіл залізти!

Ручкою його притисни.

Зовсім трішки покатаємо,

Потім ручку поміняємо.

Котик «обирає» свій м'ячик.

- Хто сьогодні приходив до нас у гості?

- Що шукав котик? (відповіді дітей).

Бей І.Є.,

вихователь

ЗДО № 24 «Барвінок»

м. Хмельницький, Хмельницька область, Україна

ЗАНЯТТЯ-КВЕСТ НА ТЕМУ: «ЗНАВЦІ ПРИРОДИ»

Мета: систематизувати знання дітей про диких птахів України; свійських тварин, користь, яку вони приносять людям; удосконалювати уміння дітей розрізняти об'єкти живої та неживої природи, називати дитинчат тварин. Розвивати здатність втілюватись у різні образи, зокрема, образ рослини. Виховувати любов, шанобливе ставлення до природи.

Ранкове коло.

«Добрий день, добрий день», - друзів я вітаю.

В цей чудовий світлий день щиро побажаю.

Щоб були ми всі здорові, не сварилися ніколи.

Щоби наша вся сім'я була дружньою щодня.

Якщо бачу хтось сумний - підбадьорюю мерщій.

Можна ще, можна ще просто обійняти.

Щоб не сумував твій друг та усі малята.

Діти, а чи любите ви грати у ігри? Сьогодні я пропоную вам пограти у гру квест. А ви знаєте що таке квест-гра? (Відповіді дітей). Дякую вам за відповіді. Так, діти, квест-гра - це сучасна надзвичайно цікава командна гра. У ході якої гравці, тобто ви, щоб перемогти повинні пройти ряд випробувань. Та пройти ці випробування, тобто, виконати певні завдання ви зможете лише тоді, якщо будете дружньою та згуртованою командою. То що хочете пограти? А як ви вважаєте, ви зможете пройти випробування і виконати усі завдання, а отже, стати переможцями? Чому ви так вважаєте?

Ну що ж, ось погляньте, у мене є такий маршрутний лист, який нам переможе рухатися у правильному напрямку до перемоги. Причому, за кожне правильно виконане завдання ви отримуватимете частину від картинки, яку по закінченні гриви зможете скласти. Але при умові, що правильно виконаєте усі завдання і матимете усі частинки картинки. Ой, мені вже так цікаво, що ж то буде зображено на тій картинці. А вам?

Погляньте на наш маршрутний лист. Ось ми і перша вказівка - стрілка веде нас до зупинки, яка називається «Жива та нежива природа».

Гравцям потрібно дані зображення розділити на дві частини: живу та неживу природу. Дати вам підказку? Ось таблиця, кому буде потрібно, той може подивитись на неї та пригадати, які ознаки живої природи ми з вами зашифрували. (Діти виконують завдання).

Що ж, молодці, із першим завданням ви впоралися і отримаєте першу частину від картинки, якщо зможете її знайти біля живого представника тваринного світу, який живе у нас в групі.

Повернімося до нашого маршрутного листа, і прямуватимемо до наступної зупинки. Як ви вважаєте про кого буде завдання? Як би ви назвали цю зупинку? Для виконання цього завдання вам потрібно поділитись на дві команди. Команду хлопчиків та команду дівчаток. Хлопчикам потрібно буде називати перелітних птахів, а дівчата їх слухатимуть та за допомогою сигнальних карток оцінюватимуть відповіді. Якщо назвали правильно - то ви, дівчатка, показуватимете хлопчикам зелений колір, який нам що говорить? Так, він говорить нам, що так, правильно, ви погоджуєтесь з відповіддю хлопчика. Якщо ні - то червоний, який говорить нам ні, неправильно. А дівчата називатимуть хлопчикам зимуючих птахів, а хлопчики теж оцінюватимуть їх відповіді.

Молодці, ви знову справились із завданням і наступну частину зображення ви зможете знайти там, де знаходиться предмет який може літати.

Повертаємось до нашого маршрутного листа, який веде нас до зупинки «Малятко». Потрібно стати у коло і той, кому я кину м'яча, має назвати дитинча тварини, яку я назву. (Проводиться гра).

Діти, якщо ви так добре знаєте дитинчат тварин, то, можливо, ви допоможете тваринним матусям знайти своїх дитинчат? А допомагатимемо ми матусям знайти своїх дитинчат працюючи в парах. Для цього вам потрібно утворити пари хлопчик і дівчинка, та сісти за столи. Та пам'ятайте, що наша квест-гра - це командна гра. Виконуючи завдання вам потрібно виконувати завдання разом у парі.

Молодці, за ще одне правильно виконане завдання ви отримаєте ще одну частину картинки, яку віднайдете біля іграшкових тварин.

Наступна наша зупинка називається «Відпочивалочка». Давайте ми з вами сядемо зручненько, заплющимо оченята. Я вам про щось розповідатиму, а ви у своїй уяві уявлятимете все це, створюватимете картинку, немов художники. (Діти сідають на килимі).

Уявіть, що кожен з вас - це насінинка будь-якої рослини. Насіннячко покружляло в повітрі і легенько впало додолу. Земля насінинкам дуже зраділа і огорнула їх своїми обіймами. Насінинки поспали трішки у ґрунті і коли прокинулись, то озирнулись навколо себе, і нічого не побачили у темному ґрунті. І їм захотілось побачити, що ж там нагорі. Ви потягнули свої паростки вгору до сонця і побачили, яка довкола краса, і посміхнулись. Аж тут прилетів вітерець і привітався з вами. Він запропонував вам погратись. Вітерець нахилив рослини то вперед, то назад, то вліво, то вправо. Прилетіла хмарка і захотіла теж подружитись з вами. Вона вас полила водичкою. Рослини вмилися, потягнулися і стали ще краще рости. Ви подивились на сонечко, на хмаринки, на увесь світ і радісно затріпотіли своїми листочками, і сказали: «Дякую тобі, сонечко, дякуємо вам, хмаринки, дякуємо тобі, вітерець. Дякуємо усім вам за те, що подружилися з нами. Світ такий прекрасний».

Розплющуйте оченята. Чи сподобалось вам бути рослинами? Що ви відчували коли уявляли себе ними? Як ви росли? Швидко чи повільно? Що вам допомагало (заважало) рости?

Що ж, за вашу яскраву фантазію ви теж отримаєте частину картинки. А знайти її ви зможете там, де лежить предмет, який ви берете тоді, коли хочете трішки усамітнитись, можливо, теж про щось помріяти, щось уявити.

Далі наш маршрут пролягає до зупинки, яка називається «Домашні тварини». Вам потрібно назвати свійських тварин та хлопком передати право наступному учаснику. (Діти виконують завдання).

Молодці, із завданням впоралися. А тепер скажіть мені, які тварини дають нам корисні і смачні округлі... Які тварини дають нам смачне біле... А з молока які продукти ще виготовляють? Що людина може використати для наповнення подушки, щоб солодко спалось? Завдяки якій тварині люди в'яжуть теплі светри, щоб взимку не мерзнути? Що вони використовують для цього? Яка тварина може допомогти мені, наприклад, перевезти картоплю з городу на подвір'я?

Що ж, ви правильно відповіли і отримуєте за це останню частинку картинки. Знайти ви її зможете там, де у нас у групі знаходяться картки із зображенням домашніх тварин. (Діти знаходять частинку картинки).

Діти, ви молодці. Усі завдання виконали правильно і отримали усі частинки картинки. Тож давайте спробуємо її скласти і подивимось, що на ній зображено. (Діти складають).

Хто зображений на картинці? (Діти, що прогулюються парком). Розглянувши зображення, що ми можемо сказати про дітей? Вони люблять природу? По чому ми це бачимо? А ви любите природу? А як ви проявляєте свою любов до природи?

Що ж, я дуже задоволена тим, що ви любите та бережете природу.

Сподобалось вам сьогодні брати участь у квест-грі? Які зупинки у нас були? Чи сподобались вам ці зупинки? Чим саме? Чи сподобалось вам перемагати? А що вам допомогло перемогти? Так, діти, ви діяли як одна дружня команда. Грали всі злагоджено, спільно. А ще ви дуже розумні, стільки усього знаєте про природу і саме ваші знання допомогли вам вірно виконати усі завдання. Молодці. Давайте ми собі поаплодуємо та порадіємо успіхам один одного.

Бурік Л.О.,
вихователь
КЗДО (ясла-садок) КТ № 6
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Буть М.А.,
вихователь
КЗДО (ясла-садок) КТ № 6
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

УПРОВАДЖЕННЯ ІКТ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС: СУЧАСНІ РІШЕННЯ

Нові виклики, що постали перед освітою України з початком повномасштабного вторгнення, внесли чимало коректив у роботу системи освіти країни. Постійні ризики для життя та здоров'я поставили перед освітянами завдання, як зберегти якість та, водночас, зробити освітній процес безпечним для всіх його учасників.

З початком повномасштабного вторгнення та оголошення в Україні воєнного стану, з огляду на наявну загрозу життю і здоров'ю, багато сімей з дітьми вимушено переїхали в більш безпечні регіони нашої країни або ж знайшли прихисток за кордоном. І перед нами постало питання налагодження роботи колективу, зокрема, освітнього процесу, взаємодії з батьками і сім'ями вихованців в умовах війни якісно та за мінімальний час у зручному для всіх форматі.

Перехід на дистанційну освіту у воєнний час став справжнім випробуванням. Нам довелося вийти із зони звичного комфорту, почати працювати в стані психологічної невизначеності, тривоги, в режимі постійного пошуку опановувати та розробляти нові формати занять і бути на зв'язку майже цілодобово.

Від самого початку ми активно експериментували з різними каналами, пробували та обирали найоптимальніші з них, на практиці вивчали можливості Google. Це зручний, доступний сервер, що має цілий набір корисних функцій, та здійснює технічну підтримку користувачів, надає нові можливості для створення динамічних і актуальних додатків на основі інформаційно-цифрових технологій для застосування їх в дистанційному навчанні.

Цікавою та зручною для нас виявилась інтернет платформа Blogger, що забезпечує можливість організувати спільну освітню діяльність, відкритість, доступність, публічність та інтерактивність освітнього процесу.

Для себе ми обрали колективний вид ведення блогів для кожної з окремих вікових груп та спеціалістів, створивши таким чином блогосферу, яка органічно вписалась та доповнила освітній віртуальний хаб закладу.

<http://kkdnz6.dp.ua/my-poruch-sadok-v-umovakh-viiny/my-poruch-dytynstvo-tryvaie>

Через свій блог « Гуру блогосфери» методист закладу координує роботу педагогічного колективу, консультує та надає інформаційну, методичну допомогу вихователям та батькам вихованців нашого закладу. Здійснює

організацію освітньо-виховного процесу з урахуванням сучасних тенденцій та вимог воєнного часу.

В процесі засвоєння можливостей цифрових технологій, педагоги розвиваються та навчаються, паралельно опановуючи професію т'ютера, модератора, блогера та, навіть, хакера. А батьки вчать не тільки педагогічним примудростям викладання матеріалу дітям, а й самостійності та відповідальності.

Наявність відповідного освітнього контенту – необхідна умова переходу на онлайн-освіту. Існує безліч засобів, за допомогою яких можна передавати освітній контент. В своїй роботі ми вже багато років користувалися засобами дистанційного спілкування, які активно використали та доповнили під час дистанційної роботи:

- web-сайт закладу;
- офіційна сторінка в соцмережі Facebook; Instagram;
- власний канал на YouTube
- Viber-групи
- Messenger
- Skype
- E-mail
- Zoom
- Blogger

Використання саме освітнього блогу відкриває перед вихователями безліч можливостей та забезпечує відкритість навчального процесу;

- надає можливість доступу кожній родині вихованців до навчального матеріалу в будь який зручний для них час;

- є інформаційним майданчиком для надання психологічної підтримки дітям, сім'ям вихованців, педагогам, що опинились у складних життєвих обставинах, в тому числі спричинених війною;

- дозволяє ділитися важливою інформацією, проводити online опитування, тестування з подальшою швидкою обробкою результатів, допомагає організувати зворотній зв'язок;

- виступає засобом зв'язку та спілкування педагогів та родин групи з метою обговорення спільних справ;

- допомагає узагальнити і систематизувати досвід, брати участь в інтернет-проектах та ін..

Педагоги кожної вікової групи нашого закладу створили власні освітні блоги, де на окремих сторінках зручно розмістились методичні матеріали, результати діагностики, перспективно-тематичне планування, посилання на асинхронні заняття, корисна інформація та консультативні матеріали для батьків (презентації, корисні поради, тести), дитячі роботи, що надсилають батьки наших вихованців.

За потреби на головній дошці блогу можна дати оголошення, анонс, створити нагадування, котре обов'язково буде всіма прочитане.

Протягом навчального року блоги поповнюються цікавими фактами та матеріалами, відео, інтерактивними іграми створеними на LarningApps, Padlet, корисними посиланнями, які розміщені на блозі вихователя або на каналі YouTube. <https://www.youtube.com/channel/UC7BVxpbaxTLLLmMhqt3hdQg>

Під час війни, як діти, так і дорослі потребують психологічної допомоги та емоційної підтримки. Психологічна стійкість, колективна і індивідуальна – необхідна умова витримати випробування сьогодення. Саме про підтримку дорослих та дітей – блог практичного психолога закладу «Жити в гармонії», на сторінках якого розміщується практична інформація та посилання на ресурси для повсякденної допомоги та емоційної підтримки. Сторінка для дітей містить нейропсихологічні, релаксаційні вправи, дидактичні ігри, цікавий та корисний відео матеріал. Свої заняття психолог організує в синхронному та асинхронному форматі, підтримуючи зворотній зв'язок з сім'ями вихованців та даруючи їм позитивні емоції.

Практичний психолог завжди працює в тісному взаємозв'язку з командою педагогів, які на відповідній сторінці блогу, власній сторінці психолога на сайті закладу, Facebook, у Viber-групі закладу та Viber-групах окремих вікових груп та особисто в телефонному режимі в будь який момент можуть знайти для себе дієві поради, вправи, тренінги для психологічної та емоційної підтримки, або звернутись за допомогою особисто.

Різновекторність роботи нашого закладу, наявність спеціалізованих груп, передбачає корекцію вад мовленнєвого та психофізичного розвитку дітей. Але постійні повітряні тривоги, блекаути та віялові відключення світла суттєво ускладнили цей процес і поставили питання як організувати корекційну роботу для дітей дистанційно не лише перед вихователями, а й спеціалістами закладу: інструктором з фізичного виховання, вчителями-дефектологами та логопедом, музичними керівниками. Адже позитивний результат можливо отримати тільки при систематичній та послідовній роботі з малюками.

Корекційні педагоги закладу прийняли цей виклик і в онлайн режимі запрацювала дистанційна школа «Здоровий малюк» метою якої є:

- створення здоров'язбережувального середовища в сім'ї та його практичне використання;
- створення мотивації психолого-педагогічної просвіти сімей;
- організація партнерської взаємодії педагогів і батьків в організації корекційно-відновлюваної роботи з дітьми в онлайн форматі;
- вдосконалення фізкультурно-оздоровчої та лікувально-профілактичної роботи з використанням здоров'язбережувальних технологій, методик, позитивного педагогічного досвіду;
- підвищення обізнаності батьків щодо збереження та зміцнення здоров'я дитини;
- формування відповідального ставлення родин до здоров'я своїх дітей.

Вчителі-логопеди та дефектологи в режимі самоізоляції теж опинились в незвичних умовах, тому що їх робота, насамперед, передбачає постійну

контактну присутність, контроль, ведення дитини продовж освітнього циклу. Їм, як і усім, довелось освоїти нові форми роботи з дітьми та батьками. На своїй сторінці офіційного сайту закладу, освітніх блогах груп вони регулярно викладають консультативні та інформаційні матеріали, відеозаняття, через соціальні мережі та месенджери особисто працюють з кожною дитиною, за можливості та згоди батьків надають консультації.

«Рух – це життя» - це не тільки назва блогу, а й девіз інструктора з фізичного виховання. На сторінках її блогу висвітлюються різні форми роботи з фізичного виховання: гурткова, розваги, руханки, зберігається та поповнюється картотека рухливих ігор.

Кожен ранок маленькі веселчата починають з ранкової відео зарядки, бажаючи можуть долучитись до занять фітбол-гімнастикою, зайнятих ігровим стрейчингом чи спортивною аеробікою, отримати навички самомасажу. Блог постійно оновлюється та доповнюється цікавим інтерактивним матеріалом.

На сторінках свого блогу «Музичний керівник» та через месенджери музичні керівники щедро діляться з відвідувачами добірками класичної та сучасної, народної музики, прищеплюючи гарний музичний смак, розвивають музичні, ритмічні, вокальні та танцювальні навички дітей. Регулярно створюють та розміщують цікаві музичні дидактичні ігри на розвиток дихання, ритму, ігри-наслідування, співаночки-забавляночки, танцювальні вправи, музичні руханки.

Музичний блог – це скринька, де зберігаються цікаві матеріали та посилання, які можна використовувати на щотижневих заняттях.

Ведення блогу – це чудовий спосіб зміцнити зв'язки між сім'єю, садочком та світом. Блог – більше, ніж інструмент, це чисте полотно та віртуальний дім, який можна налаштувати як завгодно. Об'єднана блогами онлайн спільнота - педагоги-батьки-діти, допомагає нам зберігати та підтримувати на належному рівні якість освітнього процесу.

Освітній хаб нашого закладу, що поєднує сайт, сторінки на **Facebook**, **Instagram**, YouTube канал, Blogger є основою нашого особистого унікального бренду «Веселка» та, водночас, допомагає нам бути впізнаваними та привабливими для батьків, колег.

Життя та дистанційна робота в умовах воєнного стану – це абсолютно новий для нас досвід. Ми заново вчимося комунікувати та працювати, підтримувати один одного пліч о пліч та на відстані. Цей досвід не є добрим чи поганим, він – унікальний. І ми готові до цього виклику.

Література

1. Закон України «Про освіту»
2. Листи МОН:
 - від 27.07.2022 №1/8504-22 Рекомендації МОН щодо діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році;
 - [від 02.04.2022 №1/3845-22 «Про рекомендації для працівників ЗДО на період дії воєнного стану в Україні»;](#)

- [від 15.06.2022 № 1/6435-22 «Щодо забезпечення освіти осіб з особливими освітніми потребами»;](#)

- від.02.08.2022 1/8794-22 Щодо діяльності психологічної служби у системі освіти 2022/2023 навчальному році.

3. Воронковська М.О. Використання інформаційних технологій у дошкільній освіті / М.О. Воронковська, Т.А. Сиротенко, С.В. Панченко// Дошкільний навчальний заклад. 2012. - №3. – с.2-12.

4. Єресько О. Освіта в Україні: курс – на ефективне використання інформаційно-комунікаційних технологій / О. Єресько // Вихователь-методист дошкільного закладу. -2012.-№1. – с.4-5.

5. Ільченко Т.В. Розширюємо можливості спілкування з батьками: електронні засоби інформування / Т.В. Ільченко// Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2012. №3 – с.20-23.

6. Мотурнак Є. Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному закладі/ Є. Мотурнак // Практика управління закладом освіти. – 2012. -№5. – с.21.

7. Петрова О. Удосконалення інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів дошкільного навчального закладу/ О. Петрова, Л. Погорелова // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2012. №5. – с.71-77.

8. Садова Н. Ведемо персональний блог / Н.Садова // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2012. -№2. – с.53-55.

9. Свириденко О. Навчання XXI століття: ІКТ – компетентність педагогів / О. Свириденко // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2012. -№1. – с. 7-10.

10. <https://vseosvita.ua>

11. <https://mcfr.ua>

12. <https://suto-tc.com/>

13. <https://e-learning.theewc.org/?lang=uk>.

СЕКЦІЯ 3.

ДОСВІД ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ФОРМАТІ ОСВІТНІХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Перехожук О.В.,

вихователь

ЗДО № 14

м. Коростень, Житомирська область, Україна

ЗАНЯТТЯ З ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НАВКОЛИШНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ ТА АПЛІКАЦІЇ «КАЛИНА»

Програмовий зміст: продовжувати знайомити дітей з державними та народними символами України; розширювати знання дітей про калину, як символ України та традиції, які пов'язані з нею; закріпити будову куща, зелений та червоний колір; вчити дітей відповідати на запитання за змістом казки, вправляти у вмінні голосно та виразно декламувати вірші, розповідати прислів'я; збагатити словник дітей словами «гноно» та «подорожні»; продовжувати ознайомлювати дітей із творчою спадщиною Т.Г. Шевченка; формувати вміння виготовляти аплікацію використовуючи нетрадиційну техніку скочування паперових кульок із шматочків паперу; розвивати дрібну моторику рук, увагу, творчу уяву, творчі здібності; спостережливість, уміння відтворювати дії у зазначеній послідовності; вчити допомагати одне одному; виховувати любов до Батьківщини та рідної природи.

Попередня робота: бесіда на тему «символи України», вивчення віршів та п прислів'їв про калину.

Обладнання: дидактична гра «Україна яка?», державні символи України, дидактична гра «Народні символи України», М. – д/г «Калина яка?»; ілюстрації за темою заняття, відеопрезентація, серветки червоного та зеленого кольору, картон, клей, пензлик, серветки, зразок вихователя.

Хід

Діти заходять до групи і вітаються:
Доброго ранку ліси та поля,

Доброго ранку рідна земля,
Доброго ранку гості мої,
Щастя бажаю Вам і собі.

Вихователь: - Дітки, скажіть, будь ласка:

- Як називається країна в якій ми живемо? В.д.: Україна.
- Як називаються люди, які живуть в Україні? В.д.: українці.
- Якою мовою розмовляють українці? В.д.: українською.

Д/г «Україна яка?».

Мета: вчити добирати слова прикметники, які характеризують рідну країну за допомогою асоціацій; розвивати зв'язне мовлення, пам'ять, образне мислення; виховувати у дітей патріотичні почуття, національну гідність, любов до рідної країни.

Вихователь: - Малята, кожна країна має свої символи. Наша країна має державні та народні символи.

Вихователь: - Які державні символи ви знаєте? В.д.: герб, прапор, гімн.

- Якого кольору державний прапор? В.д.: жовто-блакитний.
- Яке значення має жовтий колір? В.д.: пшеничне поле.
- Яке значення має синій колір? В.д.: небо.

Вихователь: - Молодці, вірно. А також, як я вже сказала ще є народні символи.

Д/г «Народні символи».

Мета: закріпити знання дітей про народні символи та обереги українців, вчити впізнавати їх та називати; розвивати увагу, мовлення; виховувати повагу до українських народних символів.

Вихователь: - Добре, дітки. Ви назвали багато народних символів України, сьогодні я пропоную познайомитися з одним із символів ближче. А як називається цей символ, ви дізнаєтеся, коли складете пазли.

Вихователь: - Дітки скажіть, будь ласка, як називається ця рослина?
(калина)

Вихователь: - Вірно дітки, це калина – споконвічна супутниця нашого життя. Калина і Україна нероздільні. З давніх давен український народ надавав

каліні велике значення; дівчата плели із калини вінки, малюнками з калини оздоблювали будинки, калину садили біля криниці та будинку, про неї склали пісні, легенди, прислів'я, приказки та вірші. А ще калину цінують за її пишну вроду і цілющі властивості.

Вихователь: - Малята, скажіть, будь ласка:

- Калина це кущ чи дерево? В.д.: кущ.

- Яка будова куща? В.д.: корінь, крона, гілки, листя, квіти або ягоди.

- Для чого потрібне коріння? В.д.: щоб триматися за землю, отримувати вологу та поживні речовини.

- Якого кольору листочки? В.д.: зелені.

- Якого кольору ягідки? В.д.: червоні.

- Ягоди великі чи маленькі? В.д.: маленькі.

Мовна-д/г «Калина яка?».

Мета: продовжувати вчити дітей відповідати на запитання дорослого; розвивати мовлення та мислення; виховувати любов до природи.

Вихователь: - Діти, яка калина? В.д.: гарна, пишна, червона, гірка.

- Подивіться: ягідки калини ростуть разом, дружно, такий пучечок називається гроно або кетяг?

- Повторіть як називається пучечок ягідок.

Мовна гра «Закінчи прислів'я».

Любиш Україну... – посади калину.

Дівчина у вінку... – мов калина у цвіту.

Пишна та красиво... – як червона калина.

Калина біля тину... – щастя родини.

З калиною будеш знатися... - в здоров'ї будеш купатися.

Без верби та калини... нема України.

Вихователь: - Молодці, дітки. А зараз, я вам пропоную подивитися коротеньку казочку про калину. То ж сідайте гарненько і слухайте тихенько.

Перегляд відеопрезентації.

Вихователь: - Малята, вам сподобалась казочка? В.д.: так.

- Хто її головний герой? В.д.: дівчинка.

- Як її звали? В.д.: калінка.

- Що зробила дівчина? В.д.: посадила стебло.

- Як вона за їм доглядала? В.д.: носила воду.

- Хто сів під кущем? В.д.: подорожній.

- Що він сказав? В.д.: спасибі.

- Яким цвітом укритися кущ? В.д.: білим.

- Що з'явилося на кущі після квіток? В.д.: ягоди.

- Що кущ попросив у Калінки? В.д.: дати йому своє ім'я.

Вихователь: - Дітки, ви напевно вже трохи стомилися, то ж давайте перепочинемо.

Танок «Ой є в лісі калина».

Вихователь: - Наш великий письменник Т.Г. Шевченко теж написав багато віршів про калину, давайте пригадаємо їх.

Діти розповідають вірші:

Тече вода з-під явора
Яром на долину
Пишається над водою
Червона калина
Пишається калинонька
Явір молодіє
А за ними верболози
Й лози зеленіють
Зацвіла в долині
Червона калина
Ніби засміялась
Дівчинка – дитина
Любо – любо стало
Пташечка зраділа
І защебетала
Сонце гріє, вітер віє
З поля на долину
Над водою гне з вербою
Червону калину

Вихователь: - Дякую, молодці. Так, як я вже вам сказала, що калина є народним оберігом, я пропоную вам зробити оберіг і для нашої групи ви згодні?
В.д.: так.

Пояснення.

Для того щоб зробити ягідки калини візьміть квадратик червоного кольору та скачайте його у кульку взявши між вказівним, середнім та великим пальцями руки (щоб вийшов маленька кулька) так зробіть всі кульки, потім будете наклеювати. На ваших листочках є намальоване коло зі стеблом калини, намастіть його клеєм не виходячи за контури; беріть по одній кульці та наклеюйте до стебельця добре притискуючи пальцем. Спочатку перший ряд, потім другий. Повторюйте до тих пір, доки не викладете усі ягідки.

Для того, щоб зробити листочки візьміть прямокутник зеленого кольору, зімніть його не сильно в руках, так зробіть усі листочки, а потім беріть по одному листочку намащуйте клеєм і приклеюйте на гілочку.

Питання до дітей:

Що робимо спочатку? Як зробити ягідки? Що ми намазуємо, щоб приклеїти ягідки? Як робити листочки? Як приклеїти листочки? Де їх приклеїти?

Вихователь: - Але перед тим, як починати працювати, давайте розігнємо наші пальчики.

Пальчикова гімнастика «Калина».

У лісочку на горбочку, калинонька росте
Ягідки гарненькі, соковиті, червоненькі
У долоньки їх візьму

Швидко в кошик покладу,
Побіжу у дитсадок
Пригощу там діточок
Калинонька рясна
Дружба з дітками міцна.
Даю вказівку приступати до роботи.

В процесі самостійної роботи допомагаю дітям. При необхідності нагадую порядок та техніку виконання роботи. За 5 хв. до кінця, попереджаю про закінчення заняття.

Підсумок.

Вихователь: - Молодці, ви виконали чудові роботи.

- Чи сподобалось вам наше заняття? (відповіді дітей)

- Що найбільше Вам запам'яталося? (відповіді дітей)

-Як називається країна у якій ми живемо? (відповіді дітей)

Вихователь: - Малята, ви всі великі молодці, дуже гарно працювали на заняття. Я вам дуже дякую.

Кінець заняття!

Суховецька О.М.,

вихователь

ЗДО № 62 «Мрія»

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ СПАДЩИНИ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО

У статті розглядається важливість виховання дітей дошкільного віку з духовно-морального напрямку. Автором пропонується орієнтовно-перспективний план роботи з дітьми за казками та оповіданнями В.О. Сухомлинського за освітнім напрямом «Дитина в соціумі» та поліфункціональні авторські посібники «Будиночок доброти», «Казковий світлофор».

Ключові слова: духовне виховання, духовність, мораль, доброта, людяність, позитивний герой, соціум, поліфункціональний посібник.

На сучасному етапі спостерігаються проблеми у сфері духовного життя дитини, прищеплюванні моральних цінностей: виростити дитину чуйною, безкорисливою, творити добро та любити, не залишатися байдужим до чужого горя. Втрачаються такі цінності, як добро, любов, краса, гідність, вірність. Падіння рівня моралі та втрати духовних орієнтацій, відсутність потреби у самовдосконаленні і саморозвитку – є основною проблемою українського суспільства.

У програмі розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» зазначено, що діти повинні мати уявлення про те, що народ засуджує негативні вчинки людей, називають це словом «гріх», грішити значить порушувати норми співжиття [1, с. 182].

За останні роки одним з головних джерел щодо формування поняття про духовно-моральне виховання дітей є твори великого вітчизняного педагога Василя Сухомлинського. Його твори вчать як треба поводитись відповідно до моральних норм життя та негативно становиться до поганих вчинків. Нажаль сьогодні батьківське піклування здебільшого зводиться до споживацького рівня: батьки тільки піклуються про матеріальні блага своєї дитини, щоб був гарно одягнутий, мав телефон, була комп'ютерна грамотність, нагодований, тим самим втрачаючи духовність і мораль, на яких виховувались наші батьки, наші предки. Внаслідок чого дитина зростає цинічною, егоїстичною, грубою та жорстокою. Тому зростити і виховати дитину духовнобагатою – одне з провідних завдань дошкільної ланки освіти.

Аналіз остатніх досліджень і публікацій.

Ідея духовно-морального виховання йде з глибини віків і пов'язана з такими іменами як Я.А. Коменський, Я. Корчак, У.Г. Песталоцці, Ж.Ж. Руссо, Г.С. Сковорода, Сократ, К.Д. Ушинський. Видатні класики педагогіки широко досліджували і розробляли проблему формування людяності, духовних цінностей. Також великий інтерес представляють роботи Л.Б. Фесюкової, Н.Л. Крутій, А. Богуш, С.Ф. Русової.

А. Богуш розглядає духовність як інтегровану якість особистості, що поєднує всі її риси: інтелектуальні, моральні, вольові, фізичні. К. Ушинський вважає, що дякуючи духовно-моральному вихованню дитина стає людиною.

Саме дитячий заклад забезпечує формування у особистості доброзичливого характеру, позитивне відношення до людей.

Метою статті є виховання у дитини морально та духовних цінностей: здатність до співчуття та милосердя, вміння співпереживати, не залишатися байдужим, бути справедливим, виростити дитину сповненою добра, ніжності, чуйності.

Як зазначив В. Сухомлинський, основним завданням виховання є зробити безцінні моральні багатства людства особистим здобутком кожної дитини.

В моїй педагогічній діяльності допомагає педагогічна спадщина В. Сухомлинського, яка пронизана вірою, любов'ю в могутню силу виховання. Прислухаючись до порад педагога-гуманіста я з перших днів перебування малечі у дитячому закладі прагну навчити їх бачити красу оточуючого світу, осмислювати моральний сенс міжлюдських відносин.

Для впровадження спадщини В. Сухомлинського я використовую різні форми і види роботи з дітьми, створюю у групі предметно-розвивальне середовище, а саме: підбираю демонстраційний та роздатковий матеріал для проведення занять, промірковую та виготовляю ігри з духовно-морального розвитку, осучаснюю театралізований осередок. Багато радощів приносять дітям ігри-драматизації, свята та розваги, театральні вистави, дійства за казками та оповіданнями В. Сухомлинського. Діти залюбки перевтілюються у героїв прочитаних творів. Цей вид роботи позитивно сприяє духовному, моральному та естетичному розвитку дитини.

На групі узагальнена методична та художня література не тільки для вихованців, але й для вихователів та батьків. Після прочитання казок В.О. Сухомлинського з дітьми проводжу бесіди-роздуми, бесіди-обговорення, даю можливість дітям висловити свої думки та обміркувати певну ситуацію. Такі форми роботи можуть проводитися у комплексі з продуктивними видами діяльності, а саме з малювання, аплікації та ліплення. Використовую ігрові ситуації, в яких моделюю реальні життєві умови. А виготовлені мною поліфункціональні посібники «Будиночок доброти» (Рис.1) та «Казковий світлофор» (Рис.2) для дітей від 2 до 6 років, дає змогу дошкільнятам

Пропоную авторські поліфункціональні посібники з варіантами використання.

Гра-посібник «Будиночок доброти».

Актуальність: даний посібник є необхідним інструментом для досягнення освітніх завдань освітнього напрямку «Дитина в соціумі» базового компоненту дошкільної освіти в Україні. Педагоги, які будуть користуватися даним посібником матимуть змогу вибрати той варіант гри, який відповідає розвитку, досягненням, зацікавленості дітей.

Опис посібника: Основа виготовлена з пластику розміром 49х33 см у вигляді будиночка, підібрані різні предметні та сюжетні картинки за темами: «Пори року», «Частини доби», «Казкові герої», «Що таке добро, що таке погано», тощо.

Мета: формувати уявлення про загальнолюдські духовно-моральні цінності розвивати асоціативне мислення, давати можливість дітям висловлювати своє відношення до своїх вчинків та інших людей, виховувати чуйне та доброзичливе ставлення до навколишнього світу, створювати атмосферу доброзичливості та взаєморозуміння.

Використання посібника: дидактичні ігри-завдання: «Добрі - погані вчинки», «Вистав послідовно казку» (казки В. Сухомлинського: «Хлопчик і сніжинка», «Чорні руки», «Ледача подушка», «Щоб не наколовся» та інші), «Герої казок Сухомлинського», «Маленькі казкарі».

Варіант ігрового завдання «Добрі - погані вчинки». Вихователь пропонує дітям уважно розглянути ілюстрації розкладені перед ними. Діти повинні вибрати тільки ті картинки, на яких зображені «добрі вчинки» та заселити їх у будиночок.

Поліфункціональний посібник «Казковий світлофор».

Опис посібника: основа виготовлена з пластику розміром 25х60 см у вигляді світлофора з намальованими на ньому квітами, з приклеєними магнітами на кожному кольору світлофора, сюжетні картинки до творів В. Сухомлинського.

Мета: вміти розпізнавати знайомі твори Сухомлинського серед інших: народних чи інших авторів, розподіляти їх по видам, вправляти в умінні описувати коротко сюжет, прикріплювати на зелений колір твори Сухомлинського, а на червоний колір-інші твори, виховувати зацікавленість до художніх творів.

Використання посібника:

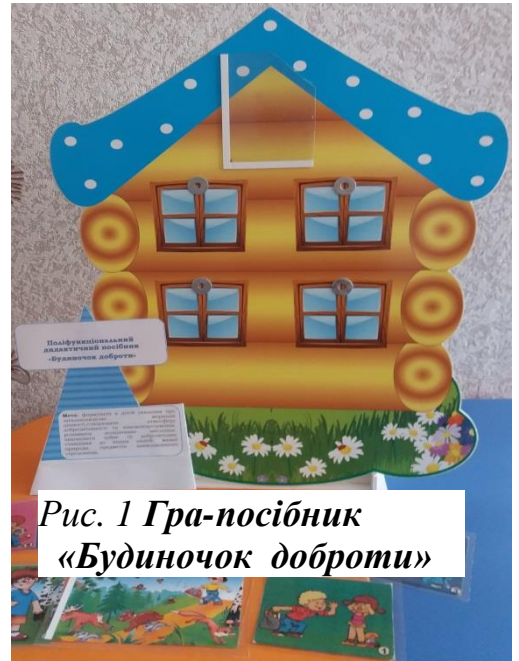

Рис. 1 Гра-посібник «Будиночок доброти»

Рис. 2. Гра-посібник «Казковий світлофор»

Дидактична гра «Чарівний кошик казок», дидактична гра «Знайди помилку», гра-завдання «Оціни вчинок», гра «Казковий календар погоди».

Варіант ігрового завдання «Чарівний кошик казок».

Вихователь повідомляє, що в гості прийшла бабуся-казкарка та принесла їм два чарівних кошика казок (кошик з назвою «Твори В. Сухомлинського» та кошик з назвою «Народні казки»). Бабуся просить допомогти їй розкласти у кошики ілюстрації до казок. Діти розглядають картки, називають назву казки, її автора (В. Сухомлинський/народна) та кладуть казку у потрібний кошик.

Для послідовного ознайомлення з творами В. Сухомлинського пропоную орієнтовний, перспективний план роботи з дітьми за освітнім напрямом «Дитина в соціумі».

Міс	Форми роботи з дітьми	Твори та казки В. Сухомлинського	Мета
Вересень	Бесіда про доброту	"Намисто з чотирьма променями"	Вчити дітей гуманно ставитись до людей, творити добро, спонукати критично оцінювати свою поведінку, вчинки, викликати бажання турбуватися про інших, робити їм приємне, виховувати увагу до ближнього
	Проект "Добре роби, добре й буде"	"Краплинка роси"	
	Гра - роздум "Турботливий світ"	"Хто кого веде додому"	
Жовтень	Вправа-роздум "Чи вмієш ти дружити?"	"Котик і їжачок"; "Як Джміль нагодував Бджолу" "Дівчинка і Ромашка" "Яблуко в осінньому саду"	Вчити дітей бути ввічливими, легко вступати в контакт з іншими дітьми, бути дружелюбними, привітними, уникати конфліктних ситуацій, виховувати культуру мовлення, товариські стосунки між дітьми, виховувати почуття взаємодопомоги
	Творча гра "Привітай людей"	"Скажи людині "Здрастуйте" "Навіщо кажуть спасибі"	
Листопад	Акція милосердя	"Як діти раділи, а ялинка плакала" "Як здивувався Мурко"	Виховувати такі моральні риси, як чуйність, добродушність, доброзичливість, великодушність, безкорисливість, бути готовим надати допомогу кожному, хто потребує, не очікуючи за це винагороди, бути щедрим
	Поліфункціональний посібник "Будиночок доброти"	"Щоб метелик не наколовся" "Як Сергійко навчився жаліти"	
Груд	Ігрова ситуація "Я дитина роботяца"	"Ледача подушка" "Що Ніна має зробити" "Бабуся і Петрик"	Формувати постійну потребу у трудовій діяльності, інтерес до праці та результату

	Пед. ситуація "До нас завітала лінь"	"Перед справедливим суддею" "Юркова квітка"	власних трудових дій, бути зацікавленим трудовими процесами, шанобливо ставитися до будь-якої праці
	Творче завдання "Моя допомога"	"Ліва і прав рука" "Велике відро" "Прогаяний день" "Як Микита став працьовитим"	
Січень	Роздум "Чи важко бути правдивим"	"Чому здивувався Петрик" "Хто з'їв пиріжок" "Як хлопці мед поїли"	Виховувати у дітей чесність, правдивість та порядність, бажання говорити завжди тільки правду
	Бесіда про хоробрість	"Боязький Льоня" "Як Ніна не злякалася гусей"	Виховувати у дітей таку рису характеру, як хоробрість, вміння постояти як за себе, так і за інших.
	Психологічна вправа "Я хоробрий"	"Як Микола став хоробрим"; "Завірюха" "Не боюся ні блискавки, ні грому"	
Лютий	Проблемна ситуація "Зламана іграшка"	"Лялька з відірваною рукою" "Лялька під дощем"	Виховувати культуру користування іграшками, вміння дбати про речі
	Гра - міркування "Чи дбаєш про інших?"	"Щоб кіт мишки не впіймав" "Протоптали стежку" "Суниці для Наталі" "По одному ковтку - найслабшим"	Виховувати почуття відповідальності та турботи до слабшого
Березень	Морально-етична бесіда про любов до матері	"Материнське щастя" "Найласкавіші руки" "Сьома дочка" "Найгарніша мама" "Гавеня і соловей" "Сива волосинка" "Хто кого веде додому" "Як їжачиха приголубила своїх дітей" "Хлопчик і хвора мама"	Виховувати почуття поваги та любові до матері, усвідомлення цінності материнської любові.
	Театралізоване дійство "Моя родина"	"Бабусин борщ" "Доброго вам, здоров'я, дідуся"; "Хай я буду ваша, бабусю" "Тетянка всміхається"	Виховувати повагу і турботливе ставлення до людей похилого віку, турботу про молодших дітей у сім'ї.

Квітень	Екскурсія до мінімузею "Обереги нашого дому"	"Дуб під вікном" "Пшеничний жайворонок" "Пролісок і жайворонок" "Їстівне - неїстівне" "Кущ вовчих ягід"	Залучати до традицій українського народу, виховувати повагу до них, бажання їх продовжувати.
	Конкурс родинних малюнків "Моя Батьківщина"	"Дідова колискова" "Деркач і кріт" "Що найтяжче журавлям"	Виховувати патріотичні почуття, любов до рідного краю, до Батьківщини.
Травень	Віртуальна екскурсія до Криворіжжхлібзаводу "Бережи хліб"	"Сухар і хліб" "Чому сьогодні черствий хліб" "Чекає своєї години"	Формувати розуміння святості хліба, виховувати бережливе ставлення до нього, повагу до праці хліборобів.
	Майстер-клас з книжколікарем Рятівничок	"Як дівчинка Буквар образила" "Чванькувата буква"	Виховувати дбайливе ставлення до книги, бажання користуватися нею, як джерелом знань.

Висновок.

Тільки щоденна систематична, послідовна і планомірна робота з проблеми формування духовно-моральних цінностей у дітей дає свій результат. Дитина свідомо та відповідально ставиться до себе, до інших людей, до природного та оточуючого світу. А головне, засвоює нові соціальні правила поведінки, що дає високі результати у роботі з формування у дошкільників соціально-моральної культури як складової життєвої компетентності.

Література

1. Білан О.І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.І. Білан, за заг. ред. О.В. Низковської. – Тернопіль «Мандрівець», 2017, - 256 с.
2. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: у 5-ти т. / В.О. Сухомлинський Т-3.-К: Рад. Школа, 1977, -670 с.
3. Богуш А.М. Українське народознавство в дошкільному закладі. / А.М. Богуш, Н.В. Лисенко, - К., 2002.
4. Богуш А.М. Культурологічна парадигма в спадщині В.О. Сухомлинського // Педагогіка і психологія.-2006.-№3.-с.5-12
5. Бех І. Вчинок у морально-духовному розвитку особистості / І. Бех // Початкова школа., - 2004.-№6,-с.1-5.
6. Копієвська Людмила. В.О. Сухомлинський про виховання моральної краси / Л. Копієвська // Дошкільне виховання.-2003.-№9,-с.7-9.
7. Сухомлинська О.В. Концептуальні засади формування духовності особистості на основі християнських моральних цінностей / О.В. Сухомлинська // Позакласний час – 2004.-№19-20.-с.7-12.

8. Примушко Наталія. Читаючи Василя Сухомлинського / Н. Примушко // Дитячий садок.-2009, випуск 8-9.
9. Хіміч Н. Пошук морального абсолюту починається в довкіллі / Н. Хіміч // Дитячий садок.-2010.
10. Ляшенко О.І., Шинкаренко Л.М. Свічечка надії / О.І. Ляшенко, Л.М. Шинкаренко // Бібліотечка вихователя дошкільного садка.-2009.-№3.-с.18-37.
11. Антонєць Михайло. Ідеї В. Сухомлинського – актуальні й сьогодні / М. Антонєць // Дошкільне виховання.-2008.-№9.-с.10-17

Ткачова Т.В.,
музичний керівник
ЗДО (ясла-садок) № 9 "Світлячок"
м. Суми, Сумська область, Україна

СЦЕНАРІЙ СВЯТА ДЛЯ ДІТЕЙ СПЕЦІАЛЬНОЇ ГРУПИ З ПОРУШЕННЯМ МОВИ «ОСІННЄ КАФЕ»

Дійові особи:

1. Ведуча – дорослий;
2. Осінь – дорослий;
3. Мухомор – дорослий;
4. Вересень, Жовтень, Листопад – хлопчики;
5. Малинки – дівчатка;
6. Картопля, Капуста, Морква – дівчатка;
7. Горох, Буряк, Часник – хлопчики;
8. Господиня – дівчинка.

Музичний репертуар:

1. Пісня «Де ти, осінь», муз. І. Дроздова;
2. Шумова казка «Наступила осінь», гра на Д.М.І.;
3. «Танок малинок», аудіозапис;
4. Пісня «Урожай», сл. та муз. В. Сіняєвої;
5. Сценка «Борщик»;
6. Загальний танок «Борщі», аудіозапис;
7. «Гра з вареником», аудіозапис;
8. Пісня «Сумний дощик», муз. О. Вдовиченко;
9. «Танок грибочків», аудіозапис;
10. Гра «Перетягни канат»;
11. Пісня – гра «Кольоровий хоровод», аудіозапис.

Хід заняття

Діти під музику заходять до залу.

Ведуча: Красуня Осінь - справжня чарівниця!

Милуємось з її краси.

Які чудові фарби придивіться,

Поклала Осінь на гаї, сади.

Стоять, немов в казкових шатах,
Берези в золоті із низу до гори.
Природа готувалась теж до свята
Чарівної осінньої пори.
Пісня «Де ти, Осінь!», муз. І. Дроздова.
Ведуча: Дітки мої, запитати я хочу,
Листочки з дерев куди це пропали?
Діти: Опали...опали... (Рухи руками).
Ведуча: Хочу травичку побачити ближче!
Діти: Дивись нижче... дивись нижче.... (Качають руками вниз).
Ведуча: Рибок хотілось побачити мені!
Діти: На глибині...на глибині... (З'єднують долоньки і «пливуть».)
Ведуча: А жабки – скрекотушки куди це поділись?
Діти: В мулі зарились... в мулі зарились...(Перебирають руками).
Ведуча: А чому пташки заспівати не спішать?
Діти: На Південь летять... на Південь летять...(Махають руками, ніби летять).
Ведуча: Що відбувається, що за дива?
Діти: Осінь прийшла... осінь прийшла...
Казка «Наступила Осінь», гра на Д.М.І.
Діти сідають на стільчики. Чути стук у двері, ведуча виходить, приносить телеграму.
Ведуча: Діти, а нам поштар приніс телеграму. Цікаво, що тут написано? «Любі мої малята! Чула я, що ви дуже чемні дітки, слухаєтесь батьків та вихователів. А ще дуже чекали мого свята й вивчили багато віршів, пісень, таночків. Я особисто хочу в цьому переконатись, тому чекайте мене на святі зі смачними подарунками. А щоб очікування не було марним, відвідайте моє кафе «Осіннє диво». У нашому кафе ви зможете скуштувати смачні страви, випити поживні напої, порозважатись, потанцювати і поспівати. Коли ненароком виникнуть якісь проблеми – дзвоніть у чарівний дзвіночок, і я вмить прибуду. Господиня Осінь. P.S. Всі замовлення будуть допомагати виконувати мої помічники - офіціанти – Вересень, Жовтень, Листопад».
Ведуча: А ось і меню. А де ж офіціанти?
Виходять 3 дитини:
1. Я – перший місяць Вересень – я смачний,
Вам дарую яблука запашні,
Груші, сливи, дині і виноград,
То солодка радість для малят.
2. Я – Жовтень місяць – красень і чарівник,
До багатства й розкошів дуже звик,
Повні жмені золота розсипаю,
Землю, мов царівну, я одягаю.
3. А Листопад зветься так недарма,
Бо останнє листячко обрива.
Вітер понад лісом співа, гуде,

«Засинай скоріше, зима іде...».

Ведуча: Любі місяці, ми трішки замерзли, а чи можна замовити гарячий напій, бажано вітамінний, щоб був з ягідками малини.

Вересень: Звичайно, а поки напій готуватиметься, для вас «Малиновий танок».

«Танок Малинок», аудіозапис.

Ведуча: Я думаю, що потрібно замовити першу страву – борщик. А які ж овочі нам пані Осінь виростила, про це заспіваємо пісню.

Пісня «Урожай», сл. та муз. В. Сіняєвої.

Ведуча: Гарний вдався врожай. Можна готувати борщ.

Сценка «Борщик»

Ведуча: Господарочка вранці з базару прийшла

І овочів різних на борщ узяла (діти по черзі вибігають):

Картоплю!

Капусту!

Моркву!

Горох!

Буряк!

І Часник! Ох! (втирає лоба).

Картопля: У картоплі влітку народились дітки

І не може мати їх порухувати.

Капуста: На городі пусто, як нема капусти.

Тож росте під тинном зелена капустана.

Морква: Помилуйтеся: у мене пишна зачіска зелена

І вдягаю я щодня помаранчеве вбрання.

Горох: Я – маленька горошина, ледве виліз з-за тину.

Буряк: Знає тут мене усяк – здавна звуся я Буряк.

Розкошую на городі, славний хлопець я, та й годі!

Часник: Хто гострого хоче! Часник хай придбає.

Він всякі мікроби вогнем випікає.

Ведуча: Розмову всі овочі тут завели,

Хто кращий, смачніший із них на столі?

Діти: Картопля!

Капуста!

Морква!

Горох!

Буряк!

І Часник!

Разом: Ох!

Ведуча: Тим часом Господарка ніж узяла і різати овочі ним почала.

Господарочка:

Картоплю!

Капусту!

Моркву!

Горох!

Буряк!

І Часник!

Ох! (втирає лоба).

Діти-овочі ховаються за горщиком.

Ведуча: В каструлі великій, в гарячій воді

Під кришкою довго варились вони.

Діти (по черзі визирають з-за горщика):

Картопля!

Капуста!

Морква!

Горох!

Буряк!

І Часник!

Ох! Ох! Ох!

Діти-овочі швидко присідають та піднімаються, імітуючи кипіння.

Господарка (куштує борщ на смак): Смачний борщик вийшов в мене.

Ох!

Загальний танок «Борщі», аудіозапис.

Ведуча: Борщику скуштували. А яка ж українська кухня та без вареничків. А ви, діти, з чим любляете вареники? (відповіді дітей). Шановні офіціанти, а чи є у вас такі варенички?

Листопад: Звичайно є, але їх потрібно розігріти – у гру веселу з ними пограти.

Ведуча: А ми знаємо таку гру «Гра з вареником».

Діти стають у коло, співають, передають один одному вареник:

Ти біжи, біжи, вареник,

Швидко, швидко по руках.

Поспішай, не зивай

І до танцю вже ставай!

На кінець музики дитина з вареником танцює в середині кола.

Чути звуки дощу.

Ведуча: Задоцило? Що ж робити? Невже свято зупинити?

Дитина: Та ви що! Та це дрібниця!

Мерщій, малята, посміхніться!

Хай буде радість, буде сміх,

Хай буде музика для всіх!

Пісня «Сумний дощик», переклад В. Литовченко.

Ведуча: А цікаво, чи вирости після дощу грибочки в лісі, бо так піріжечків з грибами захотілося.

Жовтень: Після дощику в лісочку

Гарні вирости грибочки.

Подивіться, ось які

Вони гарні та стрункі.

Ще й танцюють залюбки!

«Танок грибочків», аудіозапис.

Звучить музика, до залу заходить дорослий Мухомор.

Мухомор: Наче у люстерко в воду,

Мухомор дививсь на вроду:

Аполлон, нарцис, красунчик,

В царстві всіх грибів везунчик.

Кашкет цяцькований, розлогий,

А сам стрункий і довгоногий.

Тільки чом мене минають

І у кошик не збирають.

А я теж хочу на святі

у таночку покружляти

І заскочить в пиріжечки,

Що готують для малечі.

Ведуча: Діти, хто це?

Діти: Мухомор!

Ведуча: А це їстівний гриб?

Діти: Ні!

Ведуча: Шановний Мухоморе, ми знаємо, що ви отруйний гриб, ви нам до наших страв не підходите.

Мухомор: Як не підхожу? Я ж такий красивий, стрункий, а сильний я який! Я ваших всіх хлопчиків – грибочків однією лівою! А ну, хто зі мною хоче силою помірятись?

Гра «Перетягни канат»

Виграють діти. Мухомор сідає на підлогу, починає капризувати.

Мухомор: Не піду, не піду, не піду, хочу бути на святі!!!!

Ведуча: Малята, мені здається, що настав отой момент, про який говорила пані Осінь, що коли виникнуть проблеми – потрібно кликати її. А де це наш чарівний дзвінок?

Ведуча дзвонить, під музику заходить Осінь.

Осінь: Привіт осінній шлю вам, діти! Приємно вас мені зустріти.

Не бачились ми цілий рік, хоч кожен з вас до літа звик.

Я обіцяла – я прийшла, гостинців дітям принесла.

Але чому ви всі сумні, а чи не раді ви мені?

Ведуча: Люба Осінь, ми тобі дуже раді, так довго тебе чекали, дякуємо тобі за смачні страви у твоєму кафе. Але у нас невеличка неприємність: ось цей пан Мухомор хоче зіпсувати нам свято. А ми ж знаємо, що він отруйний, у страви не підходить. Допоможи нам.

Осінь: Я, як хазяйка цього кафе, прошу тебе, Мухоморе, йди назад до лісу й там мух лякай, не місце тобі у наших стравах!

Мухомор: Але мені так сподобалось у вас на святі. Ну, хоч разочок можна стати з вами у таночок?

Осінь: Ну, що діти, дозволимо Мухомору потанцювати з нами?

Діти: Так!

Осінь: Ну, що ж, танцюй, лиш більше не капризуй.

Пісня – гра «Кольоровий хоровод», аудіозапис.

Мухомор: От тепер я піду. Дякую, що мене повеселили. (йде)

Осінь: Ну як ви відпочили у моєму кафе? Яка страва найбільше сподобалась? Дійсно, до свята ви гарно підготувались. Я так до вас поспішала, бо мої помічники брати – місяці мені подзвонили і дуже вас хвалили: розумні, чемні, працьовиті, гарно співають, танцюють.

За вашу кмітливість, за танці, пісні

Приймайте дарунки від мене смачні.

Раз, два, три, чотири, п'ять,

Починаю чаклувати.

Хустинку піднімаємо,

Що під нею - зараз дізнаємось. (знімає хустку з кошика)

Осінь щедрі дари

Принесла для дітвори.

Пригощайтесь, малята,

Веселішим буде свято!

Ведуча: Швидко спливають хвилинки.

Ось і прощатись пора.

І на прощання всім зичимо

Щастя, здоров'я, добра!

Матвєєва О.О.,

директор

ЗДО № 24 «Барвінок»

м. Хмельницький, Хмельницька область, Україна

ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ

Сучасне життя ставить перед освітянами актуальний напрямок роботи – створення позитивного іміджу закладу дошкільної освіти. Це результат модернізації системи освіти України, інтеграції в європейський простір, здійснення розпочатих інноваційних перетворень професійного навчання освітян нашої країни. Для вирішення цієї проблеми потрібно колективу закладу прийняти конструктивне рішення, бо від нього залежить кінцевий результат – бути закладу одному із перших в рейтинговому списку закладів освіти чи прозябати на нижчих щаблінках.

Заклад дошкільної освіти - це відкрита соціально-педагогічна система, яка активно взаємодіє з батьками вихованців та соціумом. Проблема її, мета, зміст, результати інноваційних процесів, окремих педагогічних нововведень не завжди зрозумілі батькам. Їх очікування, сформовані на основі загального уявлення про заклад. Ось тут і виникає необхідність формування іміджу освітньої установи, розкриття і популяризація інноваційних педагогічних, професійних здобутків діяльності колективу. Зробити можливо це через аналіз педагогічної діяльності закладу, розробки та пошук оптимальних шляхів реалізації іміджевої політики закладу дошкільної освіти [4].

Поняттєве поле проблеми охоплює такі терміни, як «імідж» та «імідж закладу освіти». У великому тлумачному словнику сучасної української мови поняття імідж буквально трактується як рекламний представницький образ кого-небудь (чи чого-небудь), що створюється для населення [2]. За визначенням Л. Присяжнюк, імідж у широкому розумінні – «це комплекс своєрідних рис і характеристик різного походження, які є засобом формування в аудиторії певного уявлення про будь-який предмет, інститут або особу» [5]. Метою формування іміджу є підвищення конкурентоспроможності освітнього закладу на ринку освітніх послуг, залучення інвестицій, встановлення і розширення партнерських зв'язків.

Зважаючи на те, що у XXI столітті взаємодія між людьми у переважній більшості починається у віртуальному просторі – через професійні та непрофесійні контакти у соціальних мережах, блоги, сайти установ і закладів, там же в аудиторії і формується перше враження про заклад, про керівника та працівників як професіоналів, а також оцінка образу загалом. Слід зазначити, що образ закладу сьогодні – це результати пошуку в Google, тому представлення закладу освіти у мережі Інтернет сьогодні є невід'ємним складником позитивного іміджу.

Визначаючи ресурси, які допомагають створити позитивний імідж закладу освіти у мережі Інтернет, перш за все слід виділити сайт закладу, сторінки у соціальних мережах, групи у соціальних мережах та месенджерах тощо.

Сьогодні сайт, або блог закладу є одним із найефективніших інструментів для покращення комунікації та залучення батьків та громадськості. Він популяризує сильні сторони закладу, створює міцну репутацію, яка ґрунтується на довірі серед громади, а також - це краща промоція закладу освіти.

Сайт закладу освіти дає змогу: спростити комунікацію, презентувати заклад, додати прозорості роботі закладу, упорядкувати робочі процеси та спростити контроль.

За відсутності фінансового ресурсу у вересні 2017 року скориставшись популярним сервісом ведення освітніх блогів Google Blogger було створено блог Хмельницького закладу дошкільної освіти № 24 «Барвінок» Хмельницької міської ради Хмельницької області, який сприяє формування позитивного іміджу нашого закладу [7].

Одним з найважливіших етапів створення блогу є його цікаве та змістовне наповнення. Робота над змістом блогу – завжди командна робота, це колективний проєкт. Тут мають бути поєднані зусилля педагогічного колективу та адміністрації закладу.

Порядок функціонування блогу закладу чітко не регламентовано. Однак слід звернути увагу на те, що на блозі закладу відповідно до ст.30 ЗУ України «Про освіту» має бути обов'язкова інформація про: установчі документи, ліцензію на провадження освітньої діяльності, матеріально-технічне забезпечення, кадрове забезпечення, результати моніторингу якості освіти, річні звіти про діяльність, додаткові освітні послуги, фінансова звітність,

наявність вільних місць, правила прийому, матеріали щодо протидії булінгу [6].

Розглянемо структуру та змістовне наповнення нашого блогу. Сторінки основного меню: «Інформація про заклад», «Нормативні документи», «Прозорість та інформаційна відкритість закладу», «Сторінка директора», «Сторінка вихователя-методиста», «Сторінка вчителя-логопеда», «Сторінка інструктора з фізкультури», «Сторінка музичного керівника», «Сторінка практичного психолога», «Сторінка сестри медичної», «Школа батьків майбутніх першокласників», «Безпека життєдіяльності», «Впевнений старт в дії», «Підвищення кваліфікації та атестація педагогічних працівників», «З досвіду роботи педагогів закладу», «Для дітей та дорослих в період воєнного стану». Зазначені документи на сторінках доступні для завантаження.

Зараз батьки мають можливість переглянути блог у будь-який час з будь-якого пристрою. Тому на головній сторінці публікуються актуальні новини з життя закладу, оголошення про зустрічі та конкурси, поради, можуть анонсуватись події, що відбудуться, щоб залучати до участі у заходах батьків, партнерів.

Проте розробка художньо і технічно досконалого блогу закладу і наповнення його контентом не є запорукою успіху без постійного оновлення інформації.

Якщо на головній сторінці блогу останні новини датуються минулим місяцем, то бажання відвідувати його зникає, а довіра і повага до освітнього закладу знижується. Саме тому інформація на блозі оновлюється щотижня та публікується в хронологічному порядку.

Ні для кого не є секретом, що соціальні мережі на сучасному етапі в усьому світі набувають усе більшої популярності і стають одним із основних джерел інформації для мільйонів людей. Фахівці стверджують, що переважна більшість значущих для суспільства процесів, явищ, подій відбито у соціальних мережах. На переконання А. Бондар, саме цей канал комунікації формує перше враження про відповідний об'єкт, поширюючи певні асоціації та образи серед споживачів інформації [1].

Сьогодні термін соціальна мережа трактують як «платформа, онлайн-сервіс або веб-сайт, призначений для побудови, відображення та організації соціальних відносин» [1], «інтерактивний багатокористувацький веб-сайт, контент якого наповнюють користувачі мережі» [3].

Відзначають, що соціальні мережі за своєю популярністю перевершують усі традиційні ресурси, не перевищуючи хіба що актуальності пошукових систем. З огляду на означене, можемо припустити, що значна кількість батьків дошкільнят (у т.ч. потенційних) користується соціальними мережами, а тому для формування позитивного образу закладу освіти необхідно використовувати цей важіль впливу, адже в більшості споживачів інформації він викликає позитивне ставлення й довіру.

До соціальних мереж для спілкування належить, зокрема, «Facebook». «Instagram» та «YouTube» призначені для поширення світлин та відео-

контенту, але при цьому дозволяють обмінюватися повідомленнями, коментувати розміщені матеріали.

Для висвітлення діяльності закладу вирішили звернутися до відкритих соціальних мереж, які будуть доступні для батьків й громадськості. Для розміщення відео-контенту з освітніх заходів створено канал «YouTube», де розміщено 84 відео-фрагменти освітнього процесу. Також для залучення читачів використали соціальну мережу «Facebook», де створена загальнодоступна група освітнього закладу, яка налічує 105 учасників. Корисним і цікавим є те, що при певних налаштуваннях, публікувати в групі може будь-який учасник, тобто не лише адміністратор може робити дописи, а й інші члени групи.

Тому, після подання інформації в блозі розміщуємо «рекламу» в соціальній мережі (короткий текст та посилання на блог). Це дає змогу привернути увагу до блогу.

Таким чином, блог – це багатофункціональний канал комунікації, що включає інформаційну, навчальну, виховну, іміджево-рекламну функції. Одним із важливих завдань блогу – є створення позитивного іміджу закладу і просування його на ринку освітніх послуг. Серед закладів освіти існує велика конкуренція, тому блог закладу, група в соцмережах є потужними інструментами маркетингової політики, адже вони є одними з маркерів, за якими потенційні батьки обирають заклад дошкільної освіти для своєї дитини.

Отже, вміння використовувати в роботі різноманітні інтернет-ресурси як один зі складників медіаграмотності керівника, сприяє не лише покращенню якості комунікації між учасниками освітнього процесу, а й сприяє формуванню позитивного іміджу закладу.

Література

1. Бондар А. Соціальні мережі як інструмент формування внутрішнього і зовнішнього бренду території. Політичний менеджмент. 2012. № 1 – 2. С. 82 – 87.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови: [250 000 сл. та словосполучень з дод. та доп.] / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. К., Ірпінь: Перун, 2009. 736 с.
3. Данько Ю. Соціальні мережі як засіб політичної комунікації. European Political and Law Discourse. 2015. Vol.2, Iss. 2. P. 204 – 209.
4. Журнал «Вихователь-методист» №1 2011 року ст.28-39
5. Присяжнюк Л. А., Томаш Кук Формування позитивного іміджу закладу загальної середньої освіти в контексті його інноваційного розвитку. Молодий вчений. 2019. № 5.2 (69.2), С. 19-25
6. Про освіту: Закон України від 5.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
7. <http://dnz24barvinok.blogspot.com/>

Легарєва О.Л.,
вихователь-методист
Сумська початкова школа № 11
м. Суми, Сумська область, Україна

ВИКОРИСТАННЯ КОРЕКТУРНИХ ТАБЛИЦЬ В РАМКАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ФІНАНСОВОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ AFLATOT

Сьогодні, у час ринкових відносин й інформаційного суспільства, з самого дитинства людині необхідно мати хоча б елементарні економічні уявлення й навички відповідної поведінки. Економіка пронизує все наше життя, тому так важливо змалку вводити дітей в її світ, формувати економічну компетентність, що є невід'ємною складовою життєвої компетентності.

Згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти та викликами Нової української школи актуалізуються питання інтегрованої освіти дошкільників як такої, що формує цілісну картину світу та відповідає особливостям сприйняття дитиною себе у суспільстві. У варіативному складнику освітнього напрямку «Дитина в соціумі. Соціально-фінансова грамотність» зазначено, що прояв соціальної компетентності й навичок фінансової грамотності означає здатність дитини усвідомити, хто вона є і як потрібно взаємодіяти з іншими людьми. Це надихає дитину вивчати свої права і обов'язки, планувати бюджет, раціонально використовувати ресурси, заощаджувати, оцінювати наявні можливості, формує розвиток лідерських якостей [1, с. 225-226].

Вітчизняна наука (А. Богуш, Н. Гавриш, К. Крутій) наголошує на розумінні первинної економічної соціалізації дошкільників як процесу засвоєння ними елементарних економічних понять та набуття «ринкових» навичок поведінки вже з перших років життя, оскільки знання, уміння, навички, стереотипи поведінки саме в дошкільному віці є фундаментом для становлення людини. А. Сазонова зазначає, що педагогічною умовою формування первинного економічного досвіду є забезпечення комплексного підходу до процесу економічного виховання [3, с. 50].

Аналіз дитячих ігор та запитань свідчить про інтерес дітей до проблем, які пов'язані з економікою. У сім'ях діти все частіше стають свідками того, як батьки обговорюють і розв'язують економічні проблеми. Діти активні у розв'язанні багатьох життєвих питань, пов'язаних з економікою: які придбати продукти у магазині, як правильно розподілити сімейний бюджет, як заощадити воду, електричну енергію, тощо.

Одне з основних завдань освітнього процесу закладу дошкільної освіти в сучасних умовах – первинна економічна соціалізація, яку розглядають у межах єдиного процесу соціалізації особистості як її складник та яку ми визначаємо як процес раннього входження дитини 5-6-річного віку в економічну сферу суспільства на підставі вироблення адекватних уявлень про економічні категорії, економічні цінності відповідно до потреб і вимог сучасного суспільства.

Формування економічної компетентності у закладах дошкільної освіти має здійснюватися систематично та послідовно, поступово розширюючи та поглиблюючи завдання, давати уявлення про первинні економічні категорії, тільки тоді будуть позитивні результати.

На виконання меморандуму про співпрацю у сфері дошкільної освіти між Міністерством освіти і науки України та міжнародною фундацією «Aflatoun International» (Нідерланди) деякі заклади дошкільної освіти України впроваджують програму соціальної та фінансової освіти дітей дошкільного віку Aflatot (Афлатот). Дана програма допомагає дітям дошкільного віку усвідомити, хто вони є і як слід взаємодіяти з іншими людьми, надихає дітей вивчати свої права і обов'язки, вчить планувати бюджет, раціонально використовувати ресурси, оцінювати наявні можливості, формує підприємницький дух, а також акцентує увагу на ролі сім'ї та сімейних цінностей у вихованні [4, с. 2-30]. Діти вчаться заощаджувати кошти, організовувати невеликі соціальні та фінансові проекти, метою яких поліпшення їх власного життя, а також життя своєї родини, будинку, вулиці, міста.

У реалізації мети програми допомагає одна із найефективніших технологій у роботі з дітьми дошкільного віку - використання коректурних таблиць Наталії Гавриш або створення авторських коректурних таблиць разом з дітьми. Ігрова форма взаємодії педагога і дітей під час розгляду таблиць сприяє формуванню вмінь розв'язувати завдання на основі компетентного вибору альтернативних варіантів.

За Н. Гавриш, коректурна таблиця - це інформаційно-ігрове поле, поділене на клітинки, заповнені предметними картинками, символами, буквами, геометричними фігурами тощо [2, с. 13]. Завдання, що виконуються за допомогою коректурної таблиці, мають пошуково-економічний характер, передбачають різні варіанти відповідей. Діти повинні сприйняти на слух вказівку дорослого, зосереджено роздивитися таблицю, знайти правильну відповідь чи виконати завдання (накрити, розфарбувати, полічити, співвіднести зі схемою, символом тощо), а потім прокоментувати результат.

У зміст коректурних таблиць вносяться поняття про первинні економічні потреби (в житлі, їжі, безпеці та здоров'ї тощо), види ресурсів, необхідність праці в житті людини, професії, товари і послуги, гроші, проблему вибору, сім'ю, бюджет, раціональне харчування.

Мета роботи з коректурними таблицями: закріпити знання про те, що гроші використовуються для того, щоб купувати товари, які задовольняють як наші потреби, так і наші бажання; удосконалювати вміння визначати предмети першої необхідності та предмети розкоші; розвивати негативне ставлення до накопичування та надмірного придбання речей; спонукати диференціювати предмети за ступенем їхньої значущості, складати та економити родинний бюджет; виховувати повагу та любов до рідних, бажання їм допомагати; навчити дитину орієнтуватися в інформації, успішно її використовувати, творчо, нешаблонно мислити.

Наприклад, під час роботи з коректурними таблицями «Давайте познайомимось. Я серед інших» дітям пропонується такі види запитань економічного змісту:

- ✓ назвіть членів родини (немовля, дідусь, дівчинка, матуся). Хто з цієї родини може поповнювати сімейний бюджет, може працювати?
- ✓ назвіть картинки, які дають змогу зрозуміти на що можуть витратитися сімейні кошти для дівчинки (сукня, зачіска, стрижка, віночок, гурток співів, бантик...);
- ✓ назвіть предмети першої необхідності для дівчинки (продукти, сукня);
- ✓ на що може витратити кошти матуся (сукня, зачіска, пасажирські перевезення, продукти в магазині);
- ✓ на які потреби можуть витратитися сімейні кошти для немовляти (машина, продукти);
- ✓ на чому можна зекономити сімейний бюджет (на стрижці для мами, дитини, на пасажирських перевезеннях, на улюблених заняттях в гуртках танцю, співів, грі в бадмінтон).

Дітей необхідно спонукати не тільки розповідати за змістом представлених таблиць, а й пов'язувати зміст картинок зі своїм досвідом. Для цього педагог ставить додаткові запитання (чому? як? для чого? чим?), які приводять до глибшого дослідження певного об'єкта чи явища, порівняння та аналізу фактів. Важливим є створення проблемного характеру кожної ситуації. Вихователь має спрямовувати дітей на «відкриття» нової інформації, розгляд проблеми під різними кутами зору та пошук оригінальних шляхів її розв'язання при цьому спиратись на життєвий досвід вихованців.

Коректурні таблиці опрацьовуються на заняттях та під час ігрової діяльності. Таблиці використовуються не лише для пізнавальних та соціально-економічних завдань, а й для вдосконалення математичних умінь дітей (полічити, установити послідовність, порівняти, визначити форму, дібрати предмет-замінник), закріплення навичок орієнтування у просторі («перед», «між», «вище», «нижче», «за»).

Тема: «Давайте познайомимось» 3-1. Я серед інших

1 Зачіска	2 Сукня	3 Штани	4 Сорочка	5 Вінок
6 Стрижка	7 Читає	8 Шахи	9 Співає	10 Танцює
11 Малює	12 Бадмінтон	13 Немовля	14 Пасажири	15 Дідусь
16 Покупець	17 Бантик	18 Машина	19 Дівчинка	20 Матуся

Таким чином, використання коректурних таблиць у ході впровадження програми соціальної та фінансової освіти дітей дошкільного віку «Афлатот» надає вихователям унікальну можливість спостерігати за процесом збагачення соціального та економічного досвіду дітей, їх ціннісними пріоритетами, особистісними проявами, можливість оцінити здатність кожної дитини до конструктивних рішень, самостійного вибору тощо.

Як показує життєва практика, робота за коректурними таблицями економічного змісту сприяє унаочненню процесу встановлення причинно-наслідкових зв'язків між об'єктами та явищами дійсності та є ефективним способом формування системності знань з соціально-економічних питань на основі інтеграції змісту дошкільної освіти.

Отже, під час роботи за коректурною таблицею діти аналізують життєві ситуації, вчать зрозуміти специфіку товарно-грошових відносин і реклами, розумної витрати грошей і ощадливого ставлення до світу речей, роль праці в житті людини.

Висновок. Використання коректурних таблиць має високу ефективність у процесі економічної соціалізації дітей дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

Література

1. Державний стандарт дошкільної освіти: особливості впровадження / упоряд.: О.Г. Косенчук, І.М. Новик, О.А. Венгловська, Л.В. Куземко. – Харків: Вид-во «Ранок», 2021. С.225-226.
2. Калейдоскоп інформаційно-ігрової творчості дітей: методичні рекомендації щодо використання коректурних таблиць / Н. Гавриш, О. Безсонова. К.: Видавничий Дім «Слово», 2017. 256 с.
3. Сазонова Т. Економічне виховання дітей старшого дошкільного віку // Вихователь-методист дошкільного закладу. 2009. №4. С.49-54.
4. Соціально-фінансова освіта дітей дошкільного віку. Навчальний посібник «Афлатот»: <http://www.mon.gov.ua> (дата звернення 2023).

Гусєва Н.О.,
вчитель-логопед
Сумський ЗДО № 8 «Космічний»
м. Суми, Сумська область, Україна

ЛОГОРИТМІЧНЕ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ СПЕЦІАЛЬНОЇ ГРУПИ ІЗ ЗНМ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ «КИЦЬКИН ДІМ»

Тип заняття: корекційне, розвиткове.

Програмовий зміст: вчити дітей вільно рухатися відповідно до характеру музики, працювати над мовним диханням, голосом, мелодико – інтонаційним ладом мовлення; досягати зливої вимови під час вправ; автоматизувати звук «Ш» у чистомовках та зв'язному мовленні. Розвивати артикуляцію, фонематичний і ритмічний слух, координацію рухів, орієнтацію у просторі. Активізувати мовлення дітей з лексичної теми «Дитинчата домашніх тварин», збагачувати лексичний запас. Виховувати інтерес до ігор, прищеплювати почуття згуртованості, взаємної приязні.

Корекційна робота: розвивати мовленнєву компетентність, дихання, фонематичний слух, слухову увагу, загальну та дрібну моторику пальців рук.

Обладнання: шапочки, рукавички, хвостики кошенят, лимон, пакетик перцю, велика цукерка, клубок ниток, макет будинка, піріжки.

Перебіг заняття

Діти входять до зали під музичний супровід.

Вихователь: Мордочки привітні,

Лапки оксамитні,

Гострі зубенята,

Хто це?

Діти: Кошенята.

Вихователь: Ви сьогодні не малята, а веселі кошенята.

Діти: Будем грати і стрибать, і нявчати і дрімать (діти співають):

Кошенята ми маленькі няв, няв, няв,

Наші лапочки м'якенькі няв, няв, няв,

Біжимо ми тишком, нишком няв, няв, няв,

Не почує, навіть, мишка няв, няв, няв.

Логопедія: Кошенята, а давайте познайомимося (пальчикова гра «Знайомство»).

Діти називають своє ім'я і торкаються пальцями лівої руки до пальців правої.

Вихователь: Кошенята, а ви сьогодні робили ранкову зарядку? Давайте зробимо! (загально-розвиваючи вправи):

1. Звичайна ходьба, ходьба на носках.

2. «Кошенята потягаються»: піднятися на носочки, руки через сторони вгору (вдих), руки вниз вперед – видих.

3. «Кошенята чистять лапки»: нахилитися до лівої ноги, випрямитися.
Нахилитися до правої ноги, випрямитися.

4. «Кошенята ловлять мишок»: присісти, плеснути у долоні, встати.

5. Біг у швидкому і повільному темпі.

Вихователь: Кошенята, а ви сьогодні чепурилися?

Діти: Забули.

Вихователь: Давайте умиємося (самомасаж обличчя);

Лобик, лобик, де ти лобик? Ось тут (постукування);

Щічки, щічки, де ви щічки? Ось тут (колові рухи);

Ротик, ротик, де ти ротик? Ось тут (прогладжування вказівним і середнім пальцями);

Вушка, вушка, де ви вушка? Ось тут (прогладжування).

Логопедія: Лобик мили?

Діти: Мили.

Логопедія: Носик мили?

Діти: Мили.

Логопедія: Вушка мили?

Діти: Мили.

Логопедія: Ось тепер чистенькі котики маленькі. А чи мої кошенята сьогодні снідали?

Артикуляційні вправи «Млинчик», «Кішка хлебче молоко», «Смачне варення», «Почистимо зубки».

Логопедія: А у мене для вас теж є подарунки лимон, перець, цукерка.

Виконання мімічних вправ.

Вихователь: Ось ми і причепурилися і поснідали. Тепер давайте пограємося.

Гра «Уважні кошенята»: діти сидять по колу і плескають у долоні один за одним під музичний супровід. Коли музика припиняється діти починають плескати у зворотному напрямку.

Вихователь: Маленькі кошенята завжди полюбляють гратися клубком ниток і зараз ми з вами будемо з ним гратися. Гра називається «Клубок ниток»: діти називають дитинчат домашніх тварин і їх їжу і змотують клубок:

- козеня - їсть траву;

- цуценя - їсть кісточки;

- теля - їсть сіно;

- лоша - їсть овес;

- порося - їсть супчик;

- кошеня - їсть ковбасу;

- ягня їсть - бурячки;

- кроленя - їсть хліб.

Логопедія: Кошенята, а у вас є друзі? Я буду називати їх, а ви як почуєте правильну назву тупайте ніжками (гра на розвиток фонематичного слуху):

- селята, мелята, телята;

- коросята, поросята, соросята;

- цуценята, пуценята, руценята;
- лозенята, козенята, позенята;
- кошата, мошата, лошата.

Музичний керівник: Ми з вами гралися, а тепер давайте поспіваємо, але співати будемо незвичайно, голосами ваших друзів (співання мелодії голосами домашніх тварин).

Музичний керівник: Як добре ви заспівали, поспіваємо ще!

Співання чистомовки:

Ше-ше-ше – кошенятко наше,
Шок-шок-шок - звать його пушок Пушок,
Шу-шу-шу – кошенятко колишу,
Ша-ша-ша – у кімнаті тиша.

Вихователь: Кошенята, ми з вами і погралися і поспівали, а чи давно ви ходили в гості до своєї тітоньки Кішки?

Діти: Давно. Давайте сходимо у гості.

Музично – ритмічна вправа «До Кішки на гостину»:

Ми до тітоньки ідем,	ходьба
Лапки потираєм.	потирання долонь
По дорозі побіжим,	біг по колу
Мишку упіймаєм.	хвотальні рухи руками
Лапки піднімаєм,	руки вгору
Вуса розправляєм,	руки в сторони
Лапками маленькими,	
В гості поспішаєм.	ходьба по колу

Ведуча: Ось ви і прийшли, сідайте і послухайте, що я вам розповім.

Слухайте уважно,
Розповім вам казку я.
Ось жила на світі кішка,
Що ангорською була.
І красою відрізнялась
І манерами вона.
Бо заморськими вважались
Її пращури й рідня.
Дім у кішки був новий,
Навкруги - найкращий він!
Золотом розшитий килим,
А на сходах виступа
Наша кішка славнозвісна,
Ну не кішка, а краса.
Кішка: В домі цім я проживала.
На пуху відпочивала.
В мене ковдра є м'яка.
І вкривалась нею я.
Ведуча: Так жила і поживала
Поки горечка зазнала.

Кішка: Так, я хочу розказати
Про біду свою малята.
Гості в дім мій завітали,
Разом ми співали й грали,
Чаювали, веселились.
І уважності лишилися.
Враз пожежа почалася,
Ковдра швидко зайнялася,
Килими і занавіски,
А вогонь тріщить, аж тріска.
Поливали, посипали,
Та цього було замало.
Все згоріло швидко вмить
Де тепер я буду жити?
Буду кошенят прохати.
Знов, щоб дім відбудувати.
Перше кошеня: Допоможемо звичайно,
Бо ми знаємо самі,
Як без даху жити важко,
І не грітися в теплі.
Друге кошеня: Разом все ми відбудуєм,
Дружно будемо працювати.
Стіни й двері, дах і вікна,
Буде дім новий стояти!
Вихователь: Кошенята, допоможемо тітоньці Кішці?
Самомасаж рук, розвиток загальної моторики:
Цілий день тук да тук,
Чується веселий стук (плескання долонею правої руки по лівій руці від кисті до плеча).
Молоточки бринять.
І гвіздочки дзвенять (постукування кулачком по лівій руці від кисті до плеча і навпаки).
Пилками пиляємо,
Дошки підганяємо (розтирання ребром лівої руки праву руку від кисті до плеча і навпаки).
Ось який прекрасний дім,
Будемо славно жити в нім (швидко перебирати пальчиками лівої руки по правій руці від кисті до плеча).
Будемо ми пісень співати,
Веселитись, танцювати (колові прогладжування лівої руки правою і навпаки).
Будемо всіх ми шанувати,
Разом вхідчини справляти (потирання долонь).
Кішка: Ось новий прекрасний дім (відкривається будинок)
Будемо жити дружно в нім!

Ставні з дерева різьблені,
Вікна розписні і двері.
Дякувати маю змогу
Вам усім за допомогу.
Діти співають пісню:
Всім у дружбі треба жить
І дорослі й діти.
Нам без дружби не прожить
Нізащо на світі.
Ні за що, ні за що,
Ні за що на світі.
Вірних друзів поважай,
Завжди будь привітний.
Друзів ти не ображай
Ні за що на світі.
Ні за що, ні за що,
Ні за що на світі.
Рухлива гра «Кицька»:
Де ти, Кицько, ходила?
У млині я сиділа.
Що там, Кицько, робила?
Житечко молола.
Що ти, Кицько, заробила?
Грошеньят мішечок.
Що ти, Кицько, купила?
Бубликів багато.
З ким ти бублики поїла?
З гостями у свято.
А нам. А ось і вам (діти тікають, кішка їх ловить).

Кішка: Кошенята лягли, відпочивають. У них відпочивають лапки, відпочивають вушка, відпочиває хвостик. Кошенята трішки задрімали і почали муркотати у вісні. Але тепле сонечко торкнулося їх своїм промінцем і кошенята прокинулися (релаксація).

Кішка: Я за допомогу вдячна,
Буду я тепер обачна.
Всіх запрошую до чаю,
Й пирогами пригощаю.
Кішка виносить тацю з пирогами і пригощає кошенят.

Пономаренко О.В.,
вихователь
ЗДО № 7 "Соняшник"
м. Бердичів, Житомирська область, Україна

ВИКОРИСТАННЯ КРУГІВ ЕЙЛЕРА У РОБОТІ З ДОШКІЛЬНИКАМИ (МОЛОДШИЙ ДОШКІЛЬНИЙ ВІК) НА ЗАНЯТТЯХ З ЛОГІКО- МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ: «ЦІКАВІ КРУГИ ВІД СНІГОВИЧКА»

Кола Ейлера – це фігури на площині, які ілюструють перетин і об'єднання множин. У дошкільній освіті Кола Ейлера допомагають розвивати увагу, логічне мислення. А логічне мислення – це мистецтво міркування. А при міркуванні ми розвиваємо мовлення: чому саме так треба розмістити предмети, а не інакше.

Мета: закріпити вміння розрізняти і називати геометричні фігури (круг, трикутник), назви кольорів; вміння класифікувати предмети за їх сукупністю і кількістю «один», «багато», «порівно». Вправляти дітей у вмінні виділяти множини методами накладання і прикладання. Розвивати мислення, увагу, пам'ять. Формувати інтерес до математики за допомогою ігрового матеріалу.

Матеріал та обладнання: набірні полотна для прикладання та накладання, демонстраційний та роздатковий матеріал – ялинки, сніговики та сніжинки; дидактичні ігри «Сніговички», «Цікаві круги», «Широкий – вузький», аудіо запис зимових мелодій.

Хід заняття

1. Ігровий момент.

Він – не лялька й не людина,
На снігу стояти звик
В нього ніс – смачна морквина,
Хто це? Звісно... сніговик.

- Дітки, подивіться кого я сьогодні зустріла і привела до вас. Хто ж це? Сніговик. Він засмучений, як ви думаєте чому? Скоро Новий Рік і сніговичок зі своїми друзями поспішав до лісу по ялиночку, але залишився один і загубив своїх друзів. Допоможемо йому віднайти багато друзів і вкажемо, де ростуть ялинки на широкій чи вузькій дорозі.

2. Дидактична гра «Сніговички».

Мета: вправляти у добиранні гудзики для сніговика за кольором, закріпити поняття «один», «багато».

- Діти, перед вами лежать сніговики, але чого вони не мають? Правильно – гудзиків. Доберіть гудзики різного кольору на животику у сніговика та назвіть їхній колір. А ще раз подивіться чого ще немає? – одного гудзика на капелюхі. Покладіть його. Скільки гудзиків на капелюхі – один, а

на животику – багато. Якого кольору гудзики на животику, а якого на капелюху?

3. Дидактична гра «Цікаві круги».

Мета: продовжувати розвивати мислення дітей, шляхом виокремлення геометричних фігур (круг, трикутник) у кола різного кольору – круги Ейлера.

- Дітки, підійдіть до ялинки і подивіться що сніговик з собою приніс – геометричні фігури круг, трикутник. З якої фігури зроблений сніговик? – круг, а ялинка – трикутник. Ось у нас є багато трикутників та кругів, вам потрібно розділити їх у кола зеленого – трикутники, жовтого – круги.

4. Фізкультхвилинка:

Раз – піднятись, потягнутись,

Два – зігнутись, розігнутись.

Три – у долоні три хлопка,

Головою три кивка,

На чотири – ноги ширше,

П'ять – руками помахати.

Шість – на стільчик знову сісти.

5. Дидактична гра «Широкий – вузький» (метод прикладання).

- Малята, наш сніговичок все ще засмучений, як ви думаєте чому? Тому що він все ще не знає яку дорогу обрати, щоб знайти ялиночку. Ось я маю дві смужечки, вони однакові? Чому? Що потрібно зробити щоб дізнатися, де широка, а де вузька смужка? Правильно: потрібно прикласти одну смужку на іншу, подивіться як я роблю і зробить ви також. Молодці. Ось і пішли наші сніговички по ялинки широкою дорогою. Покладіть один сніговик на широку дорогу, і посадіть ялинки на вузьку дорогу. Скільки в нас ялинок? – багато, а сніговиків – один.

6. Робота з набірним полотном.

Мета: продовжувати вчити дітей виділяти множини «один»-«багато»-«порівню» використовуючи метод накладання та прикладання.

- Наш сніговичок не знає скільки він з друзями зможе донести ялинок. Допоможемо йому? Зараз викладемо в ряд сніговичків, і кожному з них дамо по ялинці, які викладемо під сніговиками. Ось подивіться, одному сніговичку не вистачає ялинки. А кого більше сніговиків чи ялинок? Що потрібно зробити щоб їх стало порівню? – докласти ще одну ялинку.

А зараз малята, погляньте на інші набірні полотна, на яких зображені сніговики. Скільки їх?- багато. Ваше завдання на кожного з них покласти по круглій сніжці. Подивіться як роблю це я. Кожен мій сніговик тримає по сніжці. Тепер ви дітки зробили так же на своїх набірних полотнах.

7. Аналіз роботи. Підсумок.

- Ви всі сьогодні молодці, допомогли сніговикам відшукати ялинки, визначити яку дорогу? – широку, вузьку. Що вам найбільше сподобалося виконувати?

Пастушенко А.Д.,

вихователь

Уманська початкова школа № 3

м. Умань, Черкаська область, Україна

КОНСПЕКТ ІНТЕГРОВАНОГО ЗАНЯТТЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ВЕБ-РЕСУРСІВ «ЗАХОПЛЮЮЧА ПОДОРОЖ ЗЕРНЯТКА»

Інтегроване заняття: розвиток мовлення та культура мовленнєвого спілкування, ознайомлення з соціумом, народознавство, художньо-продуктивна діяльність (образотворча).

Програмовий зміст: познайомити з літерою «і», що позначає голосний звук «і», вчити називати слова на літеру «і», удосконалювати вміння робити звуко - буквеній аналіз слова, розпізнавати голосні та приголосні звуки. Збагатити знання дітей про хліб, про народні звичаї та обряди, пов'язані з ним. Розширити знання дітей про шлях хліба з лану до столу, довести до відома дітей, що хліб на нашому столі – це результат діяльності та важкої праці людей багатьох професій, поповнити словник дітей словами: «буханка», «буханець», пояснити, що означає вислів «дійти до ручки». Закріплювати відомі навички виконання різних прийомів ліплення-скочування, розкочування, розтягування, притискання; удосконалювати вміння ліпити, передаючи характерні особливості зовнішнього вигляду. Розвивати пам'ять, мову, уяву, увагу, творче мислення. Виховувати повагу до праці хлібороба, прищеплювати дбайливе ставлення до хліба, бажання доводити почату справу до кінця. Викликати позитивні емоції, задоволення від отриманого результату.

Обладнання та матеріали: вишитий рушник, хлібина, колосок, ілюстрація «Від лану до столу», сюжетні та предметні картинки, картинки із зображенням літер, таблиці для занять в рамках проекту «Інтелект України», набори з матеріалом для звуко-буквеного аналізу, солоне тісто, клейонки, серветки, кошик.

Хід заняття

I. Вступна частина.

1. Сюрпризний момент.

Вихователь показує дітям коробочку, пропонує здогадатися, що там може бути заховано.

Діти висловлюють свої здогадки.

Вихователь дістає з коробки «зернятко». Читає вірш «Зерно» Вадима Крищенка:

У землі сховалось, щоб зимою спати.

Піднялось весною з теплої ріллі.

Влітку з нього виріс колосок вусатий,

Щоб пишалась осінь хлібом на столі.

2. Привітання: «Дружнє коло».

Діти стають в коло. Вихователь пропонує дітям передати «зернятко» з рук у руки по колу, при цьому побажати один одному щось хороше.

II. Основна частина.

1. Перегляд відео «Від поля до столу»

https://www.youtube.com/watch?v=1p3Ax71yLA&ab_channel=MultiZnaikaTV

Бесіда за змістом ілюстрації.

В ході бесіди вихователь з дітьми з'ясовують, який шлях проходить «зернятко», перш, ніж воно перетвориться на хлібину.

Запитання до дітей:

- Що спочатку роблять із зерном? (кладуть в землю - сіють)
- Коли зерно проростає? (навесні)
- Коли паросток вже виріс, що на ньому формується? (колосок)
- Якого кольору має бути колосся, щоб можна було його вважати стиглим? (жовтого)
- Що далі роблять із стиглим колосом? (косять)
- Що означає: обмолотити? (відділити зерно від стебла)
- Зерно везуть на елеватор. (місце в якому зберігають зерно)
- На що далі перетворюють зерна? Як називають цей процес? (перемелюють на борошно)
- Куди далі везуть борошно? (у пекарню)
- Що відбувається у пекарні? (замішують тісто, формують хліб, випікають)
- Куди далі відправляється хліб? (у магазин)
- Яка наступна подорож хлібини? (покупці купують хліб)
- Чи довгий шлях пройшло наше зернятко, перш, ніж перетворилося на запашну хлібину?
- Які вироби з борошна ви ще можете назвати? (Калач, бублик, рогалик, батон, пиріжок...)

А ще: хлібина, буханка хліба або буханець, так називають хліб, але зараз так рідко кажуть.

2. Обряди пов'язані з використанням хліба.

Розповідь вихователя:

Хліб українці називають «святим», «Божим даром», «батьком», «годувальником», «розпорядником».

Без хліба в Україні не обходиться жодна важлива подія.

В обрядах та звичаях хліб символізує життя.

Шана до хліба закріпилася у народних звичаях.

На покуті під образами, що здавна в хаті вважалися священним місцем, завжди лежала на столі покрита рушником паляниця. Кожен шматочок хліба з'їдали повністю, не залишаючи куснів, щоб силу не залишати. Хліб не можна викидати у сміття, навіть крихти слід зібрати у долоньку і з'їсти, або ж віддати птиці чи худобі.

Коли випадково кусень хліба впаде на підлогу, його підіймають і цілують-перепрошують, у хліба ж ніжки короткі, впаде зі столу і може туди не повернутися.

Про хліб не можна казати, що він поганий, він може бути лише невипечений, сирий, глевкий, підгорілий, зачерствілий.

Хліб в Україні залишається учасником багатьох народних свят:

- Зустріч гостей «з хлібом-сіллю».
- На весілля випікали коровай, «шишки» (булочки), хлібом молодих благословляли на щасливе життя.
- Вітали матір з новонародженим.
- На хрестини немовлят хрещений ніс хлібину.
- З хлібом вперше входили в нову хату.
- На поховання також несуть хлібину, яку потім віддають нужденним людям.
- В День народження випікають святковий пиріг.
- З хлібом на вишитому рушнику наші предки йшли оглядати поле, сіяти і збирати урожай.
- Дуже шанували перший сніп пшениці як символ врожаю.

Вислів: «Дійти до ручки», його значення.

Колись випікали хліб «з ручкою» (розгляд картинки). Це робили з метою гігієни. Хліб з'їдали, а так звану «ручку» згодовували тваринам або віддавали бідній людині. Тому тепер про людину, яка бідує, нічого не має, кажуть: «Дійшов до ручки».

3. Руханка «А ми зерно сіяли...»

[https://www.youtube.com/watch?v=oWKe71Ivmmg&ab_channel=Світлана Селезньова](https://www.youtube.com/watch?v=oWKe71Ivmmg&ab_channel=СвітланаСелезньова).

Під спокійну мелодію, діти виконують рухи, уявляючи себе «зернятком».

4. Літера «і», що позначає голосний звук «і».

Розучування пісеньки «Алфавіт».

https://www.youtube.com/watch?v=PFPLar9UqEM&ab_channel=OlgaMalyar

Вихователь пропонує дітям промовити слово «хліб». Подивіться, будь ласка, як воно пишеться. Ми з вами познайомимося ближче з ось цією літерою.

Велика і маленька літера «Іі» читаються «і». Звук «і» голосний чи приголосний? Як він звучить?

[https://www.google.com/search?sca_esv=583632294&tbm=vid&sxsrf=AM9HkKkWim-0-](https://www.google.com/search?sca_esv=583632294&tbm=vid&sxsrf=AM9HkKkWim-0-2LQPeawcJNesGveqycNHw:1700320408803&q=%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82+%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8+%D0%B1%D1%83%D0%BA%D0%B2%D0%B0+%D1%96)

[2LQPeawcJNesGveqycNHw:1700320408803&q=%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82+%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8+%D0%B1%D1%83%D0%BA%D0%B2%D0%B0+%D1%96](https://www.google.com/search?sca_esv=583632294&tbm=vid&sxsrf=AM9HkKkWim-0-2LQPeawcJNesGveqycNHw:1700320408803&q=%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82+%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8+%D0%B1%D1%83%D0%BA%D0%B2%D0%B0+%D1%96)

Назвіть слова, що починаються на «Іі» (індик, іграшка, Ілля, Іван).

Спробуємо разом прочитати склади, що утворилися. Спочатку повільно, як повзе черепашка. А тепер швидко, як скрекоче сорока.

Дітки, розкажу вам дещо про голосний «і». Він не лише сам звучить ніжно, а і допомагає приголосним звукам бути «лагіднішими», тобто м'якими.

Наприклад: звук «л» коли подружиться з «і», утворюють склад «лі». Давайте пограємо: я називаю приголосний, ви його промовляєте з голосним «і».

4. Звуко-буквений аналіз слова «хліб».

Діти викладають фішки, що позначають голосні та приголосні даного слова.

Вихователь за потреби уточнює, що в слові є м'який приголосний звук.

Пропонує дітям порахувати приголосні та голосні звуки в слові, вказати, яких звуків більше, а яких менше.

5. Дидактична гра «Ланцюжок».

Мета: закріпити знання дітей правильно розпізнавати та називати дії процесу виготовлення хліба.

6. Ліплення виробів з солоного тіста.

Розгляд картинок із зображенням виробів з тіста.

Повтор різних прийомів ліплення.

Розминка для пальчиків:

https://www.youtube.com/watch?v=TaNNK6TGES0&ab_channel=КатеринаШевченко

Самостійна творча діяльність дітей.

По закінченню розгляд позитивно-схвалюючий аналіз дитячих робіт.

Занесемо наші вироби в їдальню, попрохаємо кухарів випекти їх.

III. Заключна частина.

1. Перевірка засвоєного матеріалу.

Запитання до дітей:

- Хто був сьогодні нашим гостем? (зернятко).

- На що перетворюється «зернятко під кінець своєї подорожі? (на хлібний виріб).

- Чи багато помічників у «зернятка». Хто допомагає йому здолати свій шлях? (хлібороби, агроном, сівач, комбайнер, мельник, пекар, продавець, тракторист, водій, лаборант).

- На яку літеру починається слово «хліб» («х»).

- Назвіть вироби з борошна?

- Які обряди пов'язані з хлібом?

- Чи варто нехтувати хлібом?

2. Смачний сюрприз для усіх присутніх.

Маляренко Л.С.,
вчитель-логопед
ДНЗ (ясла-садок) КТ № 19 "Світлячок"
м. Сміла, Черкаська область, Україна

ЗАНЯТТЯ-ПОДОРОЖ «ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ЗАЙЧИКА» З ВИКОРИСТАННЯМ КОЛЬОРО-, АКВА- І ПІСКОТЕРАПІЇ

Мета: закріпити знання дітей про жителів лісу і водойм, формувати мовленнєву компетентність, граматичний лад мовлення у структурі речень, вміння будувати відповідь до постановленого запитання поширеним реченням, узгоджувати іменники з прикметниками, вправляти в правильному називанні диких тварин та їх дитинчат. Сприяти розвитку тактильно-кінетичної чутливості, знятті емоційної напруги. Розвивати словесно-логічне мислення, творчу уяву, комунікативні здібності. Вчити поєднувати рухи та мовлення. Виховувати естетичні почуття від сприймання краси природи, товариськість, почуття дружби і взаємодопомоги.

Обладнання і матеріали: казкові герої (лісові мешканці), сліди, лоток з водою, лист-запрошення, коректурні таблиці, стіл з піском, склянки з водою (соком), жовта скатертина.

Хід заняття

Діти стоять колом, для створення дружньої атмосфери.

Логопед: Добрий день, я вам скажу

І цікаве розкажу.

А щоб все було гаразд

Ми промовимо не раз.

Українці ми завзяті

Будемо вправні на занятті.

Логопед: Сьогодні на занятті ми з вами будемо продовжувати вчитися гарно спілкуватися, будувати правильні відповіді на запитання, для того щоб ми могли вільно висловлювати свої думки.

Чути стук у двері.

Логопед: Хтось стукає. Це до нас завітала сорока-білобока, вона принесла нам листа від зайчика, давайте його прочитаємо.

Логопед зачитує листа:

«Доброго дня, дітки! Мені потрібна ваша допомога, у мене завтра день народження. І я б хотів запросити багато гостей, але рознести запрошення у мене немає часу, тому що треба готуватись до гостини. Допоможіть мені, будь ласка. Я надсилаю вам запрошення і прохаю вас їх рознести. Заздалегідь дякую вам друзі. Ваш зайчик Побігайчик».

Логопед: Допоможемо зайчику? (відповіді дітей). Що ж вирушаймо, а щоб набратися сил і зарядитись енергією, гарним настроєм для подорожі, я пропоную вам випити чарівної водички. (Діти підходять до столу, де стоять склянки з «чарівною водичкою» (апельсиновий сік) на жовтій скатертині). Погляньте на склянки, яким кольором зарядилась чарівна водичка на жовтій

скатертині? (Відповіді дітей). Давайте разом промовимо слова про жовту водичку і вип'ємо її.

«Я люблю водичку жовту, що як сонце зігріває.

А коли надворі мряка – ця вода нас звеселяє».

Кольоротерапія «Жовта водичка»

Звучить муз. супровід для зняття емоційної напруги.

Психолог: Сонячні промінчики пронизують наші голівки, ручки, ніжки, і ми одразу відчуваємо тепло та радість. Промінчик торкнувся ваших губ, і вони посміхнулися. Настрій в нас покращився, ми набралися сил і енергії.

Біля столу з «чарівною водичкою» стоїть сухий басейн з маленькими повітряними кульками різних кольорів.

Психолог: Погляньте, а ось ще є кульки, давайте наберемо в дорогу жовтих кульок для зайчика і вирушаймо.

Логопед: Дивіться, дітки, нас у подорож поведуть сліди. Чиї вони? Якого вони кольору? (Відповіді дітей). Давайте підемо цими слідами. А по дорозі щоб було нам веселіше розгадаємо загадку:

По діброві він блукає

Мед, малинку там шукає.

А прийде зима – в барліг

Він заляже на нічліг.

В сні сопитиме малятко,

Волохате... (ведмежатко)

Логопед: Ось ми і прийшли до ведмедика, давайте його покличемо? (Відповіді дітей).

Дидактична вправа «Дай відповідь на запитання»

Виходить ведмідь (вихователь в костюмі ведмедя). Створення діалогу з ведмедем.

Ведмідь: Добрий день, що вам потрібно?

Ми принесли тобі запрошення від зайчика.

Ведмідь: Дякую. А ви могли б мені трохи допомогти, я геть заплутався, яка зараз пора року, бо я вже планую лягти в барліг на зимовий сон, чи не рано ще?

Що змінилось у природі?

Що роблять звірі восени?

Чому листя опадає?

А де поділись птахи?

Куди вони полетіли?

Діти відповідають на запитання поширеними реченнями.

Ведмідь: Дякую вам за змістовні відповіді, тепер я знаю, що вже мені пора готуватись до сну, привітаю тільки зайчика і в барліг. До побачення!

Логопед: Перше запрошення у адресата. Давайте знову поглянемо на доріжку, знову сліди. Чиї вони? Якого вони кольору? (Перед дітьми на підлозі лежать сліди зеленого кольору). Давайте підемо по них і дізнаємось, куди вони нас приведуть. Дорога у нас довга тож давайте по дорозі зберемо букет з осінніх листочків.

Дидактична гра « Осінній букет для зайчика»

Осінні листочки за вітром летять,
Вони під ногами у нас шурхотять.
Похмуρο і холодно нам у ці дні,
А вітер співає про листя пісні.
Давайте листочки ми з вами зберемо
І дружно всі разом їх ми назвемо.

На підлозі розкидані листочки з різних дерев, діти піднімають їх і вказують дерево, з якого він упав, а потім називають, який він (береза – березовий, дуб – дубовий...). Зібравши всі листочки, діти роблять букет, щоб подарувати зайчику на день народження.

Логопед: Чудово! Наші сліди привели нас до ставка. Як ви думаєте для кого ставок є рідною домівкою?

Дидактична гра «Хто живе у ставку»

Діти підходять до «ставка» і по черзі дістають жителів водойми і називають їх в Родовому відмінку - Для жаби, риби, рака, равлика...

Психолог: Діти, що перед вами? (Відповіді дітей). У ньому водичка. Яка вона? (холодна, тепла, приємна, мокра...). Давайте спочатку опустимо ліву ручку, а потім праву, зробимо хвилячки, дістанемо ручки і зробимо дощик. А тепер зробимо водопад (діти виконують вказівки психолога). Що ви відчуваєте? Вам подобається водичка? Як ви гадаєте, жителям водойми холодно в ставочку чи жарко? Вони можуть жити без водички? Чому ви так думаєте? Погляньте, он сидить господиня нашого ставочку, хто це? (жаба).

Жаба: Доброго дня, дітки, я жабка Квакушка, чому ви мене потурбували? (Діти відповідають)

Жаба: Дякую за запрошення. Я обов'язково завітаю на гостини. Діти, я вам пропоную разом зі мною трішки розім'ятись, бо я щось засиділась у своєму ставку.

Фізхвилинка:

Мій будинок ставком зветься, (витагуємо руки перед собою)

Всім тут весело живеться... (руки в боки, присідання вправо, вліво)

Справа качка й каченята (показуємо вправо, правою рукою)

Їх в родині так багато!

Зліва, онде, пливе вужик

Друзів знайти хоче дуже! (показуємо вліво, лівою рукою)

Десь на дні, аж у муляці

Заховався сусід рачок (нахиляємось вперед, дотягуємось до пальчиків ніг)

Клешнями він всіх щипає

Неслухняних діточок! (імітуємо рухи щипання)

А он жабки засмагають

Сонце дуже любляють.

Логопед: Трішки розім'ялись і знову в дорогу. А он знову сліди. А це чий сліди? Якого вони кольору? (Відповіді дітей). Давайте підемо по них і побачимо, куди вони нас приведуть. Малята, а ви знаєте, що в лісі живе багато

різних тварин, назвіть їх. Багато звірів ви знаєте, а чи знаєте ви, як звуть їх дитинчат? Щоб це перевірити пропонуємо пограти в гру «Добери пару», в цьому допоможе нам м'ячик

Дітям пропонується зловити м'яч, назвати дику тварину і її дитинча: лисиця – лисеня, вовчиця – вовченя...

Логопед: Молодці, ось ми і прийшли. Давайте підійдемо ближче і спробуємо знайти наступного гостя.

Піскова терапія «Чарівний пісочок»

Діти підходять до столу з піском.

Психолог: Що ви бачите перед собою? Опустіть рученята в пісочок і розкажіть про свої відчуття (сухий, теплий, приємний...). Давайте пропустимо його крізь пальчики, відчуємо тепло власних рук.

Давайте виконаємо декілька вправ у пісочку (психолог показує приклад вправ):

- поковзайте долоньками по пісочку, виконуючи кругові і зигзагоподібні рухи як машинки, як змійки;

- виконайте ті ж рухи ребром долоньки;

- пройдіться по пісочку пальчиками лівої і правої руки, пограйте на піску, як на піаніно;

- звільніть руки від піску без різких рухів, легесенько подмухайте на пальчики;

- Що ви відчували, коли працювали в пісочку? Вам сподобалось, було приємно чи ні?

Логопед: Діти послушайте, хтось шарудить. Хто це?

Показ живої черепахи у тераріумі.

Черепаха: Доброго дня, діти. Чому ви до мене завітали? (діти відповідають поширеними реченнями).

Черепаха отримує своє запрошення, діти прощаються з черепахою.

Логопед: Ось і скінчились наші запрошення, давайте ще завітаємо до зайчика, подаруємо наш осінній букетик, привітаємо його з днем народження, розповімо йому про те, кому ми віднесли запрошення і повернемося у садочок.

Логопед: Привіт зайчику, твоє прохання ми виконали, запрошення в руках їх адресатів. А це ми з дітками зібрали тобі такий чудовий осінній букет. Вітаємо тебе з днем народження і бажаємо тобі, щоб ти був...

Дидактична гра «Привітання»

Діти по черзі вітають і озвучують свої бажання для зайчика.

- Щоб ти був здоровий, розумний, щасливий.

Зайчик: Дякую діти, ви мої справжні друзі.

Діти прощаються з зайчиком і повертаються в садочок.

Психолог: Чим вам сподобалась наша подорож? Що найбільше вам запам'яталось? А куди б ви ще хотіли поподорожувати?

Логопед: Ми обов'язково ще сходимо до лісу і провідаємо всіх звірят, а сьогодні заняття закінчене. До побачення.

Сімчук Н.В.,

вихователь

ЗДО № 7 «Оленка»

м. Нетішин, Хмельницька область, Україна

ІНТЕГРОВАНЕ ЗАНЯТТЯ «ПОДОРОЖ ДО КОРОЛЕВИ МАТЕМАТИКИ»

Мета: розвивати логічне мислення, увагу, мовлення, уміння користуватись коректурними таблицями, дрібно моторику пальців рук.

Виховувати пізнавальний інтерес, організованість, самостійність, бажання виконувати поставлені завдання та завершувати розпочату справу до кінця.

Продовжувати вчити розв'язувати задачі на додавання і віднімання за малюнками в межах 8, виконуючи прості обчислення усно та читати розв'язок задачі.

Удосконалювати вміння розкласти предмети в порядку зростання за довжиною, уміння орієнтуватися в понятті «який за рахунком», визначаючи розміщення одного предмета відносно іншого за допомогою паличок Кюїзенера та групувати предмети за певною ознакою: товщиною, кольором, формою за допомогою блоків Дьенеша.

Закріпити навички прямої та оберненої лічби в межах 8.

Вправляти в умінні добирати слова з протилежним значенням. Продовжувати вправляти руку дитини в проведенні прямих ліній безвідривно.

Узагальнити знання про наземний, повітряний, залізничний, водний транспорт та транспорт спеціального призначення та знання про те, що транспортом керують водії, машиністи, пілоти тощо.

Матеріал: демонстраційний: мультимедійна дошка, друковані цифри, 3 обручі; роздатковий: коректурні таблиці, плоскі геометричні фігури різні за кольором, палички Кюїзенера, смужки із зображенням кабіни машиніста, блоки Дьенеша, прості олівці, робочий аркуш із завданням.

Хід заняття

Вихователь: Треба разом привітатись:

Дружно й весело сказати:

Добрий день!

Вправо, вліво повернутись,

Один одному всміхнутись

Як Вас, друзі, всіх багато

Синьооких і чорнявих,

Карооких і білявих,

Всіх Вас рада я вітати

І найкраще побажати –

Добрий день!

- Діти, погляньте, нам на електронну адресу надійшов лист. Скажіть, а ви хочете дізнатись, хто його написав? Я теж дуже хочу! Зараз ми його відкриємо і прочитаємо (вихователь читає лист ІКТ):

«Доброго дня! Я – Королева незвичайної країни, де є багато геометричних фігур, цифр, задач. Знаю, що ви дуже розумні, кмітливі діти, тому я вас запрошую у пізнавальну подорож, під час якої ви будете виконувати цікаві завдання!

Чекаю зустрічі з вами! З повагою, Королева Математики!»

- Ну що ви хочете зустрітись з Королевою? Тоді вирушаємо у подорож. Але перед тим, як ми вирушимо у подорож із цікавими завданнями я вам пропоную трішки пограти – провести розминку.

Мовленнєва розминка – дидактична гра «Навпаки».

- А допоможе нам у цьому м'яч. Я буду кидати м'яч і називати слово, а називаєте слово протилежне за значенням і повертаєте м'яч мені.

Високий - низький, мілкий – глибокий, великий – малий, легкий – важкий, вузький – широкий, кислий – солодкий і т.д.

- Молодці, на роботу налаштувались. А зараз ми з вами пригадаємо на чому ж ми можемо подорожувати. А допоможуть нам у цьому вже знайомі для вас таблиці. Сідайте будь ласка за столи.

Робота з коректурною таблицею «Подорожі. Транспорт».

- Розгляньте, що зображено у таблиці? (Транспорт). Знайдіть та назвіть, що зображено у 1 рядку у 5 віконечку? (Яхта). До якого виду транспорту належить яхта? (Водного). У вас на столах є миски у яких лежать кольорові геометричні фігури, візьміть жовті круги та накрійте той транспорт, який ми називаємо водним. А зараз розгляньте, що зображено у 2 рядку 1 віконечку? (Літак). До якого виду транспорту належить літак? (Повітряного). Візьміть у мисочках сині трикутники та накрійте той транспорт, який належить до повітряного. А хто керує повітряним транспортом? (Пілот). А зараз розгляньте, що зображено у 3 рядку, 3 віконечку? (Трамвай). До якого виду транспорту належить трамвай? (До залізничного). Візьміть червоні трикутники і накрійте той транспорт, який належить до залізничного. Хто керує залізничним транспортом? (Машиніст). Тепер розгляньте і назвіть що зображено у 4 рядку, 3 віконечку? (Автомобіль швидкої допомоги). До якого виду транспорту належить цей автомобіль? (Транспорт спеціального призначення). Візьміть червоні круги і накрійте транспорт спеціального призначення. Що зображено у 1 рядку, 1 віконечку? (Вантажівка). До якого виду транспорту належить вантажівка? (Наземного, вантажного). Накрійте зеленим трикутником наземний вантажний транспорт. Що зображено у 2 рядку, 3 віконечку? (Легковий автомобіль). Який це вид транспорту? (Наземний легковий). Накрійте його зеленим квадратом. Що зображено у 1 рядку, 4 віконечку? (Автобус). До якого виду транспорту належить автобус? (Наземного пасажирського). Накрійте пасажирський транспорт синім квадратом. Ми пригадали всі види наземного транспорту, а хто ним керує? (Водій).

- Ось ми з вами пригадали на чому можна подорожувати, а я вам пропоную подорожувати потягом. А потяг буде незвичайний. Тому ви маєте мене уважно послухати і виконати завдання. У вас на столах лежать палички – вони різні за кольором і довжиною, та смужка із зображенням кабіни машиніста. Кожна паличка – це окремий вагон. Вагони потрібно приєднати до кабіни машиніста від короткої до довгої. (Діти виконують завдання).

- Ну що збудували потяг? Скільки вагонів у вашому потязі? (8)

- Яким за порядком стоїть жовтий вагон? (п'ятий)

- Якого кольору шостий вагон? (фіолетовий)

- Який номер вагона, що стоїть між фіолетовим та вишневим? (сьомий)

- Який за порядком найдовший вагон? (восьмий)

- Який найкоротший? (перший)

- Знайдіть вагон, який стоїть поряд із жовтим, але він не червоний та назвіть його номер за порядком? (фіолетовий – шостий)

- Який номер за порядком у вагона зліва від блакитного(другий).

- Так, а зараз складіть палички у мисочки. І створимо наш потяг. Давайте станемо один за одним і вирушимо у подорож. (Діти стають один за одним і рухаються по килимі під звуки потягу).

Зупинка 1. «Відпочинь». На зупинці «Відпочинь» будемо відпочивати. Я буду показувати вам цифру, а ви виконувати дії відповідно до цифр.

Скільки раз руками хлопнем? (4)

Руки вгору підіймем (2)

Вліво стільки раз поглянемо (1)

Вправо теж ми повернемо (1)

Ми присядемо стільки раз (3)

І нахилимось в цей час (4)

Скільки раз ногою тупнемо (5)

Іншу виставимо в бік (2)

Ми підстрибнемо рівно стільки (6)

От рахунок! Гра і тільки!

Ми подуємо на плече (4)

І на друге будемо дути (4)

О нам всім вже гаряче

Й вітерця зовсім не чути.

А тепер всі потягнулись

Й один одному всміхнулись.

- Ну що трішки відпочили – вирушаємо далі.

Зупинка 2. «Розумників» (показує табличку з відповідною цифрою). На зупинці «Розумників ми будемо розв'язувати задачі. Сідайте на килим, погляньте на екран.

Задача 1. «На змаганнях до фінішу прибув один мотоцикл, потім ще 2. Скільки мотоциклів прибуло до фінішу?»

- Скільки було мотоциклів? (1)

- Скільки приїхало потім? (2)

- Скільки стала мотоциклів? (1+2=3)

Задача 2. «На автостанції стояло 6 автобусів. 2 автобуси відправилось рейс. Скільки автобусів залишилось?»

- Скільки було автобусів? (6)
- Скільки поїхало? (2)
- Скільки залишилось? ($6-2=4$)

Задача 3. «Зранку на заводі пофарбували 5 тролейбусів у блакитний колір.

Після обіду ще 3 у синій. Скільки всього тролейбусів пофарбували за день?»

- Скільки тролейбусів пофарбували зранку? (5)
- Скільки після обіду? (3)
- Скільки всього пофарбували тролейбусів за день? ($5+3=8$)
- Молодці, а зараз я пропоную вам пограти із вашими оченятами, щоб вони трішки відпочили.

Розминка для очей.

- Ну ось час вирушати далі. (Діти знову рухаються один за одним по килимі).

Зупинка 3 «Садова». Але сади на ні ростуть незвичайні, а з геометричних фігур. Ось погляньте, у мене є геометричні фігури. Я вам пропоную кожному взяти по дві геометричні фігури і послухати уважно мене.

- У круг жовтого кольору покладіть тонкі геометричні фігури не червоні за кольором.

- У круг червоного кольору покладіть фігури, що мають 4 кут, не жовті за кольором.

- У круг синього кольору покладіть всі трикутники жовтого і червоного кольору.

- Всі фігури знайшли своє місце, а ми з вами можемо вирушати далі. (Діти під музику йдуть по килимі).

Зупинка 4 «Письмова». Ну ось наша подорож добігає до кінця і до зустрічі із Королевою залишилось виконати лише одне завдання. Сідайте за столи. Перед вами лежить аркуш паперу на якому потрібно домалювати залізничну колію, що приведе нас до королеви. А для того щоб нам краще працювати давайте пограємо з нашими пальчиками.

Пальчикова вправа:

1, 2, 3, 4, 5 – будем зараз працювати.

А щоб краще працювати,

Треба пальці розім'яти.

Дружно пальчики згинаєм,

Міцно кулачки стискаєм.

1, 2, 3, 4, 5 – починаєм розтискати.

Пальці вліво, пальці вправо,

Потім добре потруси,

А тепер з'єднай їх разом –

Пару кожному знайди.

1, 2, 3, 4, 5 - починаєм працювати.

Під час виконання завдання вихователь слідує за поставою, за правильністю та акуратністю виконання завдання.

- Молодці, а зараз виходьте на килим – час зустрітись з Королевою. На екрані з'являється Королева та звучить запис:

«Я чекала зустрічі з вами! Ви показали, що дійсно дуже розумні діти. За вашу кмітливість та знання, хочу подарувати вам, як найкращим знавцям математики, ось такі веселі смайлики та ось ці кольорові круги».

- Ну ось завдання виконано, з Королевою зустрілись. А зараз я пропоную вам обрати круг жовтого кольору тим, кому було легко виконувати завдання, тим кому було важко виконати якийсь одне завдання, візьміть круг синього кольору, а якщо всі завдання було важко виконувати, то візьміть круг червоного кольору.

Якщо діти взяли круг червоного або синього кольору, запитати що було важко, що найважче. В кінці вихователь роздає смайлики дітям.

Нікітенко О.В.,

вихователь

Сумський ЗДО № 8

м. Суми, Сумська область, Україна

ГРА-СТРАТЕГІЯ ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ «ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ САДОЧКА»

Тип заняття: пізнавально-розважальне, розвиткове, інтегроване.

Програмовий зміст: розширювати уявлення дітей про святкування дня народження; розвивати вміння логічно мислити, здатність планувати свої дії та передбачати їх результати, знаходити різні способи розв'язання проблем. Продовжувати вчити дітей отримувати задоволення в суспільних відносинах. Учити висловлювати та обґрунтовувати власну думку. Формувати культуру поведінки та уявлення про те, що гарний настрій оточуючих залежить від зусиль і бажань кожного. Збагачувати словник дітей новими лексемами відповідно до змісту теми. Сприяти накопиченню мовленнєвого досвіду. Розвивати мислення, зв'язне мовлення, уяву. Виховувати гостинність, ввічливість.

Матеріали та обладнання:

демонстраційний – фотоальбоми «Космічний», символічний ключ «Космічного»; дидактичний посібник «Торт»; оцет, сода харчова, повітряні кульки

роздавальний – картки та написи до асоціативної карти «День народження»; запрошення з надрукованими окремо адресами; коректурні таблиці «Печемо торт», набір літер для складання напису «Вітаємо!»; набір посуду, ковпачки для гостей, гірлянди-прикраси з космічною тематикою, декор для фото зони, телевізор, стаканчики пластикові, камінці (для гри-забави з гостями), прикраси для фотографування.

Перебіг заняття

Вступна частина.

Діти стоять на килимі.

Організаційний момент.

Ранок розпочавсь цікаво –

Світить сонечко ласкаво...

В календарик заглядає,

І від посмішки аж сяє!

Знає сонце гомінливе –

День сьогодні особливий!

Вихователь: Діти, а знаєте чому сьогодні особливий день? Сьогодні – День народження нашого садочка.

Бесіда «День народження».

Вихователь: Діти, яке ваше улюблене свято? Чому? Які подарунки ви отримували на день народження?

Вихователь: Чи може бути день народження у тварин? Як можна святкувати їхній день народження? Що можна подарувати на день народження котику, собачці, папужці?

Вихователь: Чи може бути день народження у школи, садочка, спортивного клубу? Коли вважати день народження садочка, наприклад?

Розповідь вихователя про історію садочка «Космічний» (розглядання альбомів з фотографіями, статті газети про відкриття садочка, символічного ключа тощо).

Вихователь: Як можна святкувати день народження садочка?

Кого можна запросити на святкування?

Хто повинен потурбуватися про розваги для гостей?

Хто повинен дарувати подарунки?

Які можуть бути подарунки для дитячого садка?

Вправа «Поміркуй та скажи».

Вихователь: День народження, на вашу думку, це яка подія? (Весела, радісна, приємна). Без чого він не може обійтися? (Без подарунків, привітань, поздоровлень, побажань, сюрпризів, усмішок). Подумайте, як кожен з вас може допомогти у підготовці свята.

Вихователь: Яку участь ви берете у підготовці та проведенні свят у своїй родині? (Відповіді дітей). Поміркуймо, що необхідно для влаштування веселого й цікавого дня народження. (Відповіді дітей). Пропоную створити асоціативну карту «День народження», яка допоможе врахувати ваші побажання та спланувати подальші дії.

Створення асоціативної карти «День народження «Космічного».

Діти добирають картинки та викладають карту, обґрунтовуючи свої думки.

Запитання до дітей:

- Що з обраного ми вже маємо? (Фотоапарат, пісню, вірші, музику)
- Що слід виготовити? (Запрошення, прикраси)
- Що потрібно придбати? (Кульки, ковпачки, спеціальний посуд)

Виготовлення запрошень.

- Який сьогодні день? Яке число? Місяць? Рік? (Відповіді дітей)
- На котру годину ми запросимо гостей? (Відповіді дітей)
- За якою адресою знаходиться садочок? (Відповіді дітей)

Діти знаходять адресу дитсадка, імена дітей, рік та дату святкування та наклеюють на бланки запрошень.

Дослід з повітряною кулькою.

За допомогою газу, який утворюється під час реакції соди харчової та оцту, надуваємо повітряні кульки для прикрашання кімнати.

Фізкультхвилинка. Ігри-естафети з надутими повітряними кульками.

Робота з коректурними таблицями «Печемо торт».

- Які продукти зображені на таблиці?
- Які продукти потрібні для виготовлення торта?
- Де він знаходиться зайвий продукт?
- Яка побутова техніка може допомогти спекти торт?
- Закрийте непотрібну техніку кружечком. Що це?

Прикрашання групи.

- Викласти слово «Вітаємо», нанизати напис на стрічки.
- Гірляндами прикрасити фотозону.
- Накрити стіл для гостей.

Вихователь: Ми з вами приготували все згідно нашої карти до святкування дня народження дитячого садочка, то ж зустрічаймо гостей – випускників нашого садочка і нашої групи!

Святкування дня народження дитячого садка.

- Вітання гостей віршами.
- Подарунки від гостей – пісня.
- Клоун в гостях у малят – ігри-забави зі стаканчиками і камінцями, повітряними кульками, фотографування у фото зоні.

Радовська Н.І.,
вихователь
ЗДО (ясла-садок) № 21 «Волошка»
м. Суми, Сумська область, Україна

КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОЇ ГРУПИ ПО ОЗНАЙОМЛЕННЮ ІЗ СОЦІУМОМ НА ТЕМУ: «ДІТВОРИ ПРО ЛІКАРІВ»

Мета: Ознайомлювати дітей із працею медичних працівників; формувати первинні уявлення про медичний заклад (поліклініку, лікарню) і роботу лікарів різної спеціалізації; розвивати пізнавальний інтерес; виховувати позитивне ставлення до роботи медичних працівників, навички культурної поведінки в громадських місцях.

Матеріал: демонстраційний - добірка сюжетних малюнків «Лікарі в поліклініці», презентація «Найкраща професія - лікар», дрібні іграшки, лялька, елементи костюма лікаря.

Ключові слова: поліклініка, лікарня, пацієнт, «швидка допомога», педіатр, стоматолог, окуліст, медична аптечка.

Хід заняття

1. Організаційний момент.

Вихователь привертає увагу дітей словами загадки:

Він людей з біди рятує і хвороби всі лікує,
Призначає процедури і таблетки і мікстури.

- Про кого цей вірш? Пропоную більше дізнатися про професію лікаря. (демонструю на екрані телевізора слайд - ілюстрацію лікаря.)

- Пропоную дітям вирішити у віртуальну екскурсію до лікарні (слайд №1). Читання вірша.

Бесіда за змістом вірша:

- Хто ходить на роботу з понеділка по суботу?
- Хто призначає ліки?
- Хто дивиться горло, ніс, очі?
- Що говорить лікар дітям, щоб вони одужували і підросли?

Розповідь з елементами бесіди про працю лікаря. Справа лікарів - піклуватися про здоров'я дорослих і дітей. Це велике покликання приходити

на допомогу людям. Так хто приходить на допомогу дорослим і дітям, коли вони хворіють?

Є такий лікар, який лікує лише маленьких пацієнтів, цей лікар називається дитячий, або педіатр. Педіатр все знає про дитячі хвороби, хворим діткам одужати допомагає. Кожну дитинку він послухає уважно і розповість як вилікуватись (слайд №2).

Педіатр

Як називають лікаря, який лікує тільки дітей?

Ще допомагає діткам лікувати зуби - зубний лікар або стоматолог. Якщо часом у вас заболів зуб, вас мама веде до цього лікаря, ви сідаєте в крісло, широко ротик відкриваєте, лікар оглядає ваші зуби і лікує. Хто лікує зуби? Треба змалечку слідкувати за вашими зубами, що слід робити? (слайд №3).

Стоматолог

А ще є лікар, який дбає про ваш зір, щоб ваші очі добре бачили. Цього лікаря називають - окуліст. Як називають лікаря, який перевіряє наш зір? Цей лікар спершу завжди перевіряє, як бачить той, хто до нього прийшов. Тому він показує хворим таблицю з буквами, а маляткам - із різними малюнками. У кого зір гарний, той бачить навіть найдрібніші малюнки, а у кого ні, того обстежує окуліст призначає процедури і окуляри, якщо необхідно (слайд №4).

ОКУЛІСТ

Незамінним помічником для лікаря є медична сестра та санітарка. Хто є помічником для лікаря?

Отже, в поліклініці на лікування будь якої хвороби свій спеціаліст знайдеться.

2. Дидактична гра «Валізка лікаря».

Хід гри: Пропоную дітям назвати речі, які містяться у валізі лікаря. Матеріал для гри: стетоскоп, шприц, медична маска, рукавички медичні, пластир, пігулки, термометр, бинт, ножиці, тонометр, шпатель.

3. Словесна гра «Лікар який?»

- Яким має бути лікар? (привітним, вправним, дбайливим, добрим, уважним чуйним, розумним).

- Що робить лікар? (лікує, оглядає, призначає ліки, стежить за пацієнтом, допомагає одужати, обстежує).

- Як називається медичний заклад, де працюють лікарі? (поліклініка, лікарня, медичні центри).

Швидка допомога завжди вчасно приїздить на виклик, щоб допомогти хворим.

4. Фізкультхвилинка <https://www.youtube.com/watch?v=xI8xzJHFH90>

5. Гра-роздум «Правильно чи ні?»

Хід гри: Роздаю дітям кульки червону і зелену, якщо відповідь стверджувальна - показують - зелену, якщо ні – червону.

Матеріал: Варіанти ситуацій:

Вітасик дуже боїться зубного лікаря і не хоче відкривати рот.

Оленка дозволила лікареві оглянути поранену руку і замотати її.

Оля захворіла і вередувала, не хотіла, щоб лікар її оглянув.

Сергійко не хотів носити окуляри, які приписав лікар і весь час їх кудись ховав.

Андрійко їв багато цукерок і в нього заболіли зуби, але до лікаря йти відмовлявся.

Марійці лікар прописав сироп від кашлю і вона його пила, хоча він був не смачний.

Світланка, зайшовши в кабінет до лікаря, привіталася, виходячи - подякувала за допомогу.

6. Сюжетно-рольова гра «На прийомі у лікаря»

Хід: Вихователь обирає лікаря, медичну сестру, бере валізу з медичними інструментами, діти беруть іграшки до вподоби і «лікують» їх, вихователь спостерігає грою дітей та спрямовує їхні дії.

7. Підсумок заняття.

Ігровий прийом «Мікрофон».

Пропоную дітям взяти іграшковий мікрофон і по черзі відповісти на запитання:

- Чи важлива для нас професія лікаря?
- Чим важлива для нас професія лікаря?
- Хто з вас мріє стати лікарем?

Жукова Ю.П.,

вихователь

КЗ ДНЗ (ясла-садок) № 13 «Сонечко»

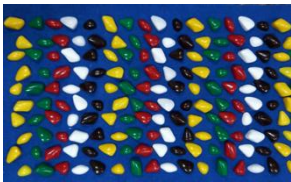
м. Полтава, Полтавська область, Україна

ІНТЕГРОВАНЕ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ «ДИВОВИЖНИЙ СВІТ КАМІННЯ»

Мета: Пізнавальний розвиток: зацікавити дітей об'єктами неживої природи, формувати уявлення про каміння, як частину неживої природи та його роль в житті людини.

Продовжувати формувати вміння обстежувати неживу природу, виокремлювати особливості різних камінців та порівнювати їх, робити елементарні висновки. Закріплювати вміння класифікувати об'єкти довкілля за певною ознакою.

Логіко-математичний розвиток: закріплювати навички лічби в межах 10, уміння співвідносити кількість предметів з цифрою; вправляти в упорядкуванні об'єктів у напрямку зростання певної ознаки (розмір).

Мовленнєвий розвиток: удосконалювати вміння складати описові розповіді; поповнити лексичний запас словами, які позначають ознаки: твердий, міцний, різнокольоровий, гладенький, шорсткий, важкий, мокрий.

Художньо-естетичний розвиток: розвивати творчі здібності дошкільнят під час створення різних об'єктів, композицій на основі каміння засобами образотворчого мистецтва.

Сприяти формуванню навичок пошукової, дослідницької діяльності, розвитку інтелектуальної ініціативи. Розвивати емоційний відгук, допитливість, інтерес до різних видів ресурсів, екологічну культуру дошкільників.

Виховувати дбайливе ставлення до об'єктів неживої природи, естетичні почуття.

Матеріал: картинки «Каміння в житті людини», різні види камінців, ватні кульки, дерев'яні та пластмасові цеглинки, одноразові стаканчики, контейнер з водою, фарба.

Хід заняття

- Діти, сьогодні ми з вами вирушимо у незвичайну подорож. А щоб дізнатися, куди ми потрапимо, слід відгадати загадку.

Загадка: Тверде, міцне та кремезне? (каміння)

- Так, це каміння. Сьогодні ми вирушимо у дивовижний світ каміння, дізнаємося, де живуть камінці, яку назву мають, які види каміння існують.

Бесіда про каміння

- Кожен із нас має свій дім – місце, де мешкаємо ми і наша родина. Так і в природі – кожен об'єкт має своє місце знаходження. (Діти розглядають

картинки із зображенням різних видів каміння (вугілля, гравій, галька, вапняк, граніт, мрамур) та з'ясовують де його добувають).

- Вугілля народжується у землі, гравій у горах, вапняк знаходять у кар'єрах, гальку на дні та на берегах водойм. Мрамур та граніт добувають у спеціальних кар'єрах.

- Діти, а де можна використати каміння?

- З каміння можна будувати будинки, паркани, доріжки, фонтани, створювати пам'ятники. Камінням прикрашають побут. За допомогою камінців навчилися лікувати. Навіть ігри є з камінчиками. (Розгляд ілюстрацій та виробів з каміння).

- Пропоную вам ближче познайомитися зі світом каміння. Для цього нам треба вирушити до лабораторії. Ставайте один за одним і по чарівній доріжці йдемо до дитячої лабораторії.

Дидактична вправа «Камінь який?»

Вихователь пропонує дітям вибрати камінчик, який їм найбільше сподобався.

- Розгляньте, якого кольору ваш камінь?

- Якої форми? Великий чи маленький?

- Погладьте свій камінчик, який він на дотик?

- Порівняйте свої камінчики. Вони однакові?

Діти обстежують камінчики, описують їх форму, розмір, поверхню на дотик.

- Справді, камінчики всі різні. Не можна знайти два однакові камінці. Є великі, є маленькі, є шорсткі, а є гладенькі, мають різний колір.

- А зараз давайте проведемо декілька дослідів.

Пошуково-дослідницька діяльність:

1. Чи вміє каміння змінювати форму?

- Візьміть камінець у руку і міцно стисніть його. Що відбулося з камінцем? (він не змінив форму).

Висновок: каміння тверде, при стисканні не змінює форму.

2. Важкий камінець чи легкий?

- Як ви думаєте, камінець легкий чи важкий? Давайте перевіримо. Візьміть шматочок вати, покладіть на долоньку та подмухайте на нього. А тепер покладіть камінець і теж подмухайте на нього.

Висновок: вата легка, а камінець важкий.

3. Чи вміє каміння плавати?

- А чи вміє каміння плавати? Давайте перевіримо.

- Опустіть у воду дерев'яну цеглинку. Що робить цеглинка? (плаває).

- А тепер спробуємо опустити у воду камінчик. Що відбулося? (камінь потонув)

- Чому? (камінчик важкий).

Висновок: каміння важке, тому тоне у воді.

- А зараз дістаньте камінь з води. Яким він став, після того, як побував у воді? (став мокрим, темним, а коли був сухий – був світлий).

4. Визначення температури каміння.

- Прикладіть камінчик до щічки, який він: теплий чи холодний? (холодний).

Дихальна гімнастика:

- Візьміть камінець в долоньки, наберіть повітря через носик і зігрійте камінчик теплим подихом.

Діти беруть камінець, кладуть його на долоньку, вдихають носом, видихають через рот. Потім знову прикладають до щічки. І так декілька разів.

- Давайте перевіримо, чи зігрівся камінчик.

- Прикладіть його до щічки. Яким став камінець? (теплим).

Висновок: камінці можуть бути теплими і холодними.

- 5. Чи вмє каміння «говорити»? (за допомогою різної кількості камінців видавати звуки різної частоти).

Кожна дитина отримує пластмасовий стаканчик і камінці на тарілочки. Спочатку дітям пропонують покласти в стаканчик один камінець, накрити долонькою і потрусити. Послухати звук. Потім, поступово збільшуючи кількість камінців, слухати звуки та порівнювати їх.

Висновок: камінці видають звуки. Чим більше камінців, тим голосніший звук.

- Діти, ми сьогодні багато дізналися про камінчики, а тепер давайте з ними пограємось.

Дидактична гра «Знайди камінці»

У контейнері знаходяться камінчики, шишки, каштани, дерев'яні брусочки, елементи різних конструкторів та інше. Дітям пропонується знайти камінці серед інших матеріалів.

Математична гра «Скільки камінців»

Перед дітьми знаходяться картки з надрукованими на них цифрами.

Під кожною цифрою потрібно покласти відповідну кількість камінчиків.

Дидактична гра «Доріжка для камінців»

Дітям необхідно викласти камінці на смужці від найбільшого до найменшого.

- Діти, сьогодні ми з вами каміння розглядали, проводили з ним досліди, гралися, ходили по доріжці з каміння. А ще на камінцях можна малювати.

- Погляньте, які чудові малюнки можна створювати на камінні (розгляд розмальованих камінчиків).

- Пропоную вам зробити кам'яну квіточку.

Художньо-продуктивна діяльність: створення кактуса із камінців.

Дітям потрібно розфарбувати камінчик у зелений колір і поставити його у горщик.

Підсумок заняття.

Підкаура А.І.,

вихователь

ЗДО КТ № 16 «Веселка»

м. Звягель, Житомирська область, Україна

Лонська Л.А.,

вихователь

ЗДО КТ № 16 «Веселка»

м. Звягель, Житомирська область, Україна

КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ В МОЛОДШІЙ ГРУПІ «ЯГІДКИ КАЛИНКИ - ЧЕРВОНІ НАМИСТИНКИ»

Патріотичне виховання завжди було невід'ємною складовою виховного процесу в системі освіти. У сьогоденних умовах воно набуває особливої актуальності, нового звучання та підходів. Слід зазначити, що патріотизм, як і інші якості особистості, починає формуватися в дошкільному дитинстві, у період надзвичайного активного розвитку дитини. Патріотизм – це любов до Батьківщини, відданість їй і своєму народу. Без любові до Батьківщини, готовності примножувати її багатства, оберігати честь і славу, а за потреби – віддати життя за її свободу і незалежність, людина не може бути громадянином. Любов до Батьківщини природно формується на основі таких важливих особистісних якостей як відповідальність, справедливість, людяність, активність, ініціативність, оптимістичне світосприйняття та їх проявів на рівні почуттів, практичних дій, поведінки.

Війна загострює питання визначення змісту й форм реалізації патріотичного виховання, змушує долати шаблони попередніх років. І тут важливо виходити з того, що під час війни українці дізналися про самих себе, своє ставлення до Батьківщини, української держави, національних символів, до свого майбутнього і майбутнього своїх дітей.

За цей час ми усвідомили, як щемливо любимо своє, українське: свою землю, мову, культуру і звичаї, державу, своїх людей. Війна перекреслила наше уявлення про себе як про персонажів прислів'я «Моя хата скраю, нічого не знаю». Уся країна, весь народ долучився до великої битви за Перемогу: плетіння маскувальних сіток і шарпеток, виготовлення окопних свічок, заготівлі консервації, збирання коштів і багато чого ще. Особливою нашою гордістю стали Збройні Сили України.

Сьогодні надзвичайно важливою є емоційно-чуттєва сфера дошкільнят. Важливо сприяти прийняттю і засвоєнню малятами загально-людських цінностей, як-от: доброта, вдячність, дружба, краса, справедливість, людяність, повага до людини, шанобливе ставлення до національних цінностей, зокрема до мови, державних і народних символів.

Якщо говорити про народні символи, то одразу на думку приходять прислів'я: «Без верби і калини – нема України». Тому що калина - один із символів України, улюблена рослина нашого народу. У малюків вона викликає неабиякий інтерес. До цієї статті додаємо конспект заняття в молодшій групі

«Ягідки калинки – червоні намистинки» на якому діти закріплюють і систематизують знання про народні рослини-обереги, їх зовнішній вигляд, корисні властивості; досліджують смакові якості калини та калинового варення; збагачують словник словами – прикметниками; розвивають зв'язне мовлення, мислення, пам'ять, дрібну та загальну моторику; виховують любов до України, українського народу, традицій, до об'єктів природи.

Мета: закріпити і систематизувати знання дітей про народні рослини-обереги, їх зовнішній вигляд, корисні властивості; дослідити смакові якості калини та калинового варення; збагачувати словник дітей словами-прикметниками; розвивати зв'язне мовлення, мислення, пам'ять, фонематичний слух, дрібну та загальну моторику; виховувати любов до України, українського народу, традицій, до об'єктів природи.

Матеріал: зображення куща та ягід калини, кущ калини в різні пори року, пучок калини, калинове варення та чай з калини

Хід заняття

Ранкова вітанка:

Доброго ранку, сонце привітне!
Доброго ранку, небо блакитне!
Доброго ранку, в небі пташки!
Доброго ранку, маленькі дубки!
Я вас вітаю, люблю, пізнаю!
Бо живемо ми в одному краю!

Вранці діти смакували чай з калини, а вихователь розповідала про його користь (це чудові ліки від застуди, болю в животі та багатьох хвороб).

Вихователь: Діти, які ви сьогодні бадьорі та жваві! Це все завдяки цілющому чаю, який пили вранці! З яких ягідок він був?

Діти: Чай був з калини.

Вихователь: А ростуть ягоди калини на кущі. Ось погляньте (демонструє зображення калинового куща):

Ось калина над рікою
Віти стелить по воді.
Хто це щедрою рукою
Їй намистечко надів.

Вихователь (розповідає про калину): Кущі калини ростуть біля річок, сільських хат, дачних будинків, навіть у місті. Діти, а ви бачили калиновий кущ? Де саме?

Діти: В мене вдома росте, я бачив по дорозі в дитячий садок, у бабусі росте.

Вихователь: Навесні на кущах калини розцвітають білі квіточки, ось такі (показує зображення), потім вони перетворюються на ягідки, а восени ягоди набувають темно-червоного кольору (показує зображення кетяга калини та справжню калину).

Є така прикмета: якщо на калині багато ягід - зима буде холодною. Та ягідки калини не бояться морозу. Навпаки, від морозу вони стають солодкими. Взимку ними ласують пташки.

Діти розглядають кетяги калини, які вихователь їм дістає з кошика.

Вихователь (запитання до дітей):

- Якого кольору ягідки? (червоні)

- Якої вони форми? (круглої)

- Скільки їх? (багато)

- Як ягідки ростуть - одна біля одної чи окремо? (одна біля одної)

- Як гадаєте, які вони на смак?

Припущення дітей (може солодка, може кисла, може гірка...).

Вихователь: Хто хоче з вас покуштувати ягідки калини? (діти кушують).

Діти: Калина соковита, калина гірка, калина кисла.

Вихователь: Не всі ягоди, що містять вітаміни є солодкими на смак. Кушуючи калину ви зрозуміли, що вона може бути гіркою, солодкою, кислою, але водночас і корисною. В ягідках калини дуже багато вітаміну С, який потрібен нам, щоб не хворіти.

Вихователь: Кушуючи ягідки калини, ви в кожній ягідці знайшли камінчик (давайте ми їх покладемо на тарілочку, а потім поговоримо про них).

Вихователь: А ще з калини можна приготувати варення, яке також дуже корисне). Давайте ми з вами скуштуємо і його? Як ви гадаєте, яке воно на смак?

Припущення дітей (солодке, кисле...). Кушуючи калинове варення вихователь підводить дітей до розуміння до того, що воно солодке, тому що додали цукру.

Вихователь: Ми калину скуштували, сил набрались, час пограти в гру (фізкультхвилинка).

Народна гра «Калина». Діти стають в коло і співають слова:

Ой, на горі калина, (плещуть у долоні)

Під горою малина, (тупають ногами)

Ой, так, на горі калина, (плещуть у долоні)

Ой, так, під горою малина, (тупають ногами)

Там зійшлася дітвора (руки на поясі, повороти тулуба)

Танцювати почала (підстрибують).

Вихователь: Діти, а ви хочете почути легенду про калиновий кущ?

Діти: Так.

Вихователь: То ж сідайте зручненько і слухайте уважно.

Вихователь розповідає легенду.

То було давним давно. В одному селі жила чарівна дівчина і звали її Калинка. Любили її люди за її добре серце. Навесні Калинка, пішла до лісу. «Дай, - думає, посаджу вздовж шляху якісь рослини». Викопала в гущавині лісу тонюсіньке стебло. Щоб воно прийнялося, Калинка кожного дня носила воду від своєї криниці і поливала кущ. Йшов якимсь шляхом хлопець, стомився й сів під цим кущем відпочивати. Усміхнувся і сказав «Спасибі тим роботящим рукам, що його посадили». Тут увесь кущ стрепенувся, немов від сну. І укритися білим цвітом. Дивиться на нього подорожній: що воно далі буде? Осипався цвіт, замість нього ягоди червоні, як намисто виблискують. І

диво - у кожній ягідці заховане зернятко, схоже на маленьке сердечко. Прийшла дівчинка Калинка до свого улюбленого місця і здивувалась зерняткам, а кущ нахилився до неї і шепоче: «Це на згадку про Твоє добре серце. А щоб люди тебе не забули, подаруй своє ім'я, Калинка...»

Вихователь: Ми з вами кісточки з калинки «маленькі сердечка» посушимо і збережемо, а коли настане весна обов'язково висадимо їх у ґрунт. Будемо доглядати і обов'язково виростимо кущ калини.

Вихователь: А на згадку про наше чудове заняття давайте викладемо «Кетяги калинок за допомогою намистинок» (використовуємо конструктор LEGO).

Дидактична гра «Намистинки для калинки»

Вихователь: Наш народ здавна дуже любить та шанує калину. Навіть прислів'я таке є: «Без верби і калини нема України».

Вихователь: Дякую вам, діти, що ви мене порадували своїми відповідями! Ви були і дослідниками, і розумничками.

Рефлексія:

- ✓ Ким ви сьогодні були?
- ✓ Що вам сподобалося?
- ✓ Про що ми говорили?

Голуб Д.Ю.,
вихователь

*Криворізька гімназія № 18 дошкільний структурний підрозділ
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна*

КОНСПЕКТ ОНЛАЙН-ЗАНЯТТЯ НА ТЕМУ: «ІДЕЯ ГАРМОНІЇ ЛЮДИНИ Й ПРИРОДИ УКРАЇНИ ЧЕРЕЗ ЖИТТЄВИЙ І ТВОРЧИЙ ШЛЯХ ЛЕСІ УКРАЇНКИ»

Вид заняття: Дитина в природному доквіллі.

Тема тижня: Україна – рідний край. Видатні люди України.

Програмовий зміст: Поглибити знання дітей про життя і творчість великої української поетеси Лесі Українки. Вчити дітей розуміти виразність поетичного слова, розвивати здібності, бажання милуватися красою природи рідного краю, берегти її. Виховувати любов до поезії, до природи, рідної землі, Батьківщини; повагу до великих і славних людей нашої країни.

Тип: підгрупове заняття.

Методи та прийоми: художнє слово, бесіда, пояснення, доповнення відповідей дітей, запитання, показ, аналіз, оцінка.

Вікова категорія: 6-7 рік життя.

Форма проведення: онлайн-заняття.

Матеріали з інтернет-джерел:

1. Презентація до заняття

<https://docs.google.com/presentation/d/1BBs7q5ShCS9cXOBt-cBWk6kShCfCtQuL/edit?usp=sharing&oid=112285790067575013478&rtpof=true&sd=true>

2. Зображення колиски

https://drive.google.com/file/d/1dwn2mdA8Uvy7jMOBjV1BLRyxPFTvbL_d/view?usp=sharing

3. Спів пісні

<https://drive.google.com/file/d/10bXWe5s5PjX6AY0AC59pTyOUpkRfPXm/view?usp=sharing>

4. Портрет поетеси

https://drive.google.com/file/d/1_OIG4YP_ztfNr6VOFQ_gvSArBSDI2Ay/view?usp=sharing

5. Презентація про життя Лесі Українки

<https://www.youtube.com/watch?v=0QexBCgv6RQ>

6. Руханка

<https://www.youtube.com/watch?v=3sg5oJQmlBY>

7. Дидактична гра «Знайди пару»

<https://www.youtube.com/watch?v=x1IHzzO4T-8>

Попередня підготовка батьків дошкільнят: онлайн-бесіда про правила поведінки під час роботи із комп'ютером та іншими гаджетами.

Попередня підготовка вихователя: написання віршів, складання конспекту, підбір відеоматеріалів до заняття, презентація.

Тривалість заняття: 15 хвилин.

Приміщення: віртуальна кімната.

Хід

I. Вступна частина (2 хв.).

Вихователь: - Доброго дня, діти! Сідайте зручненько і налаштуємося на роботу, але перед тим, як розпочнемо свою роботу хочу нагадати, що у разі сирени заняття автоматично припиняється і всі ми йдемо у свої укриття. Бережемо своє життя! Тож, починаємо і часу не гаємо! Погляньте на екран.

На екрані зображення колиски із немовлям

https://drive.google.com/file/d/1dwn2mdA8Uvy7jMOBjV1BLRyxPFTvbL_d/view?usp=sharing

Чується спів вихователя або запис уривку пісні

<https://drive.google.com/file/d/10bXWe5s5PjX6AY0AC59pTyOUpkRfPXm/view?usp=sharing>)

Місяць ясененький

Промінь тихесенький

Кинув на нас.

Спи ж ти, малесенький,

Пізній бо час.

Вихователь: Як, на вашу думку, чому діти засинають під цю пісню? (Через ніжну мелодію, гарні слова). Чи знаєте ви, яка це пісня? (Колискова). А хто написав слова до цієї колискової? Так, цю чудову колискову написала Леся Українка.

II. Основна частина (10 хв.).

Вихователь звертаю увагу дітей на портрет із екрані. Читає вірш:

https://drive.google.com/file/d/1_OIG4YP_ztfNr6VOFQ_gvSArBSDI2Ay/view?usp=sharing

Ось, портрет перед вами
Його знають усі татусі і мами
Ларисою Косач – дівчину назвали
Лесею Українкою прозвали.

Дуже люблять всі її
Вона гордість нашої землі.

Вихователь:

Тож, сідайте всі зручненько
І тримайте осанку рівненько.
Біографію поетеси прослухайте,
Дуже уважно усе слухайте.

Потім усе мені розкажіть
Та інших хто не чув научіть!

Включає відео із презентації про життя Лесі Українки. Усі слухають

<https://www.youtube.com/watch?v=0QexBCgv6RQ>

Після перегляду вихователь продовжує звертатися до дітей у віршованій формі:

Молодці, малята, браво!

Подивіться всі на право

Потім вліво й навпаки

Рухаємося залюбки.

Виконують руханку (1 хв.)

<https://www.youtube.com/watch?v=3sg5oJQmlBY>

III. Заключна частина (3 хв.).

Вихователь:

Добре всі ми працювали

І на вірних шлях, молодці, стали!

Рідну Україну любимо

І відомих людей не забудемо.

Будемо надалі їх вивчати

Із дошкільних років прославляти.

То ж на кінець із Лесею пограємо

Пару із портретів позбираємо.

Дидактична гра: «Знайди пару»

<https://www.youtube.com/watch?v=x1IHzzO4T-8>

Вихователь:

А нам прощатися вже час

Нехай добро не покидає нас.

Зустрічай нас, небо синьооке,

Зустрічай нас, майбуття щасливо.

І не будь, життя, до нас жорстоке,
Подаруй нам радість, мир і диво!

Сищик С.В.,

вихователь

ЗДО «Берізка»

смт Слобожанське, Дніпропетровська область, Україна

КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ З ЕКОНОМІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ «ЗАСІДАННЯ КЛУБУ "МАЛЕНЬКІ ЕКОНОМІСТИ". ТВІЙ ВКЛАД В ЕКОНОМІКУ ДИТЯЧОГО САДКА»

Мета:

- уточнити і закріпити знання дошкільнят про економічні поняття "економіка", "комунальні послуги";
- продовжувати формувати економне відношення до витрачання води, електроенергії й дбайливе відношення до майна дитячого садка.
- вчити самостійно складати правила економного й бережливого господаря;
- сприяти розвитку усного зв'язного мовлення, уваги, мислення, сприйняття на основі виконання завдань;
- розвивати уміння правильно узагальнювати дані і робити висновки;
- виховувати дбайливе відношення до природних ресурсів і майна дитячого садка, допитливість та інтерес до заняття.

Обладнання: мультимедійні слайди з теми, картки для гри "Вибери необхідне", фішки зеленого та червоного кольору, схеми правил економного і бережливого господаря (мнемотаблиці), коректурні таблиці.

Очікуваний результат: вихованці знають і дають визначення словам "економіка", "комунальні послуги", складають правила економного й бережливого господаря.

Хід заняття

1. Привітання.

Чий такий веселий дім?

Не змовкає сміх у нім.

А малечі - мов квіток!

Це наш рідний дитсадок.

Вихователь: - Діти, дитячий садок ми часто називаємо домом. А оскільки у будь-якому домі є господарство і хазяїн, то дитячий садок є господарством, а ви - одні з його хазяїв. А щоб правильно вести це господарство, яка наука може нам допомогти? (економіка)

2. Основна частина.

Вихователь: Як ви розумієте слово "економіка"? (Відповіді: уміння правильно вести господарство; економно витратити гроші). Зробимо висновок: Економіка - це господарювання за правилами.

Вихователь: Я вам пропоную виступити в ролі економістів (одягають бейджи).

- Сьогодні ми проведемо засідання клубу маленьких економістів і спробуємо визначити який вклад ми можемо внести в економіку дитячого садка.

- Нашому садочку виділяється певна кількість грошей на харчування дітей, на придбання нових іграшок, книжок, на оплату комунальних послуг, на медичне обслуговування і багато іншого, що необхідне для життя вихованців дитячого садка (розповідь супроводжуємо показом слайдів).

- За усім витрачанням грошей ведеться строгий облік. Наш директор планує, що необхідно купити в першу чергу, а що можна буде придбати наступного року.

- Діти, чому слід обачливо використовувати гроші? (Гроші потрібно економити, тому що може не вистачити на щось необхідне. Усі гроші витратиш, а де потім їх узяти).

- Давайте пограємо в гру "Вибери найпотрібніше". Нам виділили гроші і попросили придбати найнеобхідніше для дитячого садка, якщо ви вважаєте, що це саме необхідне, то ви піднімаєте фішку зеленого кольору, а якщо це можна купити пізніше - червоного. (слайди на екрані: книги, іграшки, м'ячі, скакалки, обручі, самокат, велосипед, продукти, комп'ютер, навушники, глобус, олівці, фарби, пластилін).

Вихователь: - Молодці, впоралися із завданням.

- Шановні економісти, як ви вважаєте, за що дитячий садок платить гроші? (За воду, електроенергію, телефон, вивезення сміття). (Слайди).

- Як можна назвати плату за світло, газ, воду, телефон двома словами? (Комунальні послуги).

- Наш садок платить дуже великі гроші за комунальні послуги. - А чи можна платити менше, як ви думаєте? Як заощадити гроші? (Треба економно витратити воду, світло).

Вихователь: - Я пропоную на нашому засіданні скласти правила економних господарів дитячого садка. Згодні? - А починаємо ми, Артем, з чого?

Вірш розповідає Артем:

Воду, водицю ми любимо,

Кран повернемо і літрами губимо.

Знай, економлячи водицю-сестрицю,

Даси можливість нащадкам напиться.

Вихователь: - Діти, як ми можемо економити воду? (Миємо руки не відкриваючи сильно кран. Коли чистимо зуби, закриваємо кран, щоб вода даремно не текла).

- Чому треба економити воду? (За воду дорого платити. Потрібно економно витратити воду, тому що прісної води в природі залишається все менше і менше).

Вихователь: - Вода з крану тече швидко. За 1 хвилину з відкритого крану витікає 1-2 відра води. Адже економія - це справа звички. Є народна приказка про воду: "Воду даремно не лий, дорожити водою умій".

- Діти, за підсумком усього сказаного давайте спробуємо сформулювати правила економного господаря.

1. Не забувай вимикати воду.
2. Коли миєш руки - не сильно включай струмінь.

- Два простих правила і за рік ми з вами зможемо заощадити ціле озеро прісної води довжиною 200 метрів і глибиною 2 метри.

Фізкультхвилинка.

Вихователь: Продовжуємо наше засідання.

По проводці я біжу,
Без проводки я стою.

Де мене немає,
Там світло не палає. (Електрика)

Вихователь: - Електрика приносить нам велику користь. Вона виробляє енергію. Енергія - це сила, що приводить предмети в рух, вона освітлює і нагріває. Електрику виробляють електростанції. (слайд «електростанція»)

Завдання: - Перед вами картки із завданням. Від лампочки намалюйте стрілки до предметів яким для роботи потрібна електроенергія і перевірте правильність виконання один у одного. (робота в парах).

- Перевірили один у одного? Зробимо висновок: Електроенергія потрібна холодильникам, пральним машинам, комп'ютерам, телевізорам, електропічам, а іграшкам, книгам, олівцям - не потрібна.

Вихователь («мозковий штурм»): - Давайте уявимо ситуацію, коли в дитячому садку не буде світла. Що станеться? (Не зможуть приготувати їжу. Не зможуть прати білизну. Погано без світла грати і займатися.)

Висновок: дитячому садку потрібна електроенергія. Але за неї необхідно платити. Тому, ми, як хазяї повинні економно витратити електроенергію. Як це зробити?

Давайте сформулюємо правила економного господаря.

1. Вимикати світло, коли воно не потрібно.
2. Вимикати електроприлади, щоб зберегти електроенергію і знизити небезпеку пожежі.
3. Використовувати енергозбережні лампи. (Правила вивішуються на дошці у схемах).

Вихователь: - Наше засідання триває. (Під музику вносять чорний ящик). В чорному ящику знаходиться те, без чого не обходиться жодна дитяча гра. Що це? (іграшка)

- Діти, як ви думаєте, як можна одним словом назвати іграшки, меблі, книги, посуд? (Майно)

Вихователь: - Як ми можемо берегти майно дитячого садка?

Відповіді дітей. (берегти іграшки, не рвати книги, не псувати меблі)

- Зараз сформулюємо наступні правила бережливого господаря.

1. Не бруднити, не псувати меблі.

2. Дбайливо відноситися до іграшок і книжок.

3. Зламані предмети відремонтувати.

Підсумок.

- Наше засідання добігає кінця.

- Що нового ви дізналися для себе?

- Що відноситься до комунальних послуг?

- А яку важливу справу ми сьогодні зробили? (ми склали правила бережливого господаря).

- Давайте згадаємо їх. (діти називають правила за схемами, які виставляє вихователь).

- Для чого ми склали правила? (для того, щоб навчитися економити гроші дитячого садка і на них можна було купити ще більше іграшок і книг для дітей).

- Я пропоную вам познайомити всіх дітей з цими правилами, щоб усі вихованці нашого дитячого садка навчилися бути економними і бережливими.

Адже недаремно говорять "Ощадливість не мука, а ціла наука".

- Молодці діти. Сьогодні ви добре попрацювали.

Денисенко О.А.,

вихователь

ЗДО № 272 «Тополінка»

м. Дніпро, Дніпропетровська область, Україна

СХОДИНКИ ТЕАТРАЛЬНО-ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ

Дитинство – це світ яскравих вражень і відчуттів. Батьки дають дитині позитивні емоції через потішки, забавлянки, казки, пісні, іграшки. У два роки у кожної дитини є улюблена іграшка. Як правило, це котик, ведмедик, песик, зайчик – м'якенький і теплий.

Дитячий садок – це невідомий світ, який лякає дитину, і переступити той поріг допомагають іграшки. А коли на порозі дитя зустрічає не чужа людина, а добрий, веселий, пухнастий котик чи ведмедик, вся увага дитини зосереджується на іграшці. Вона промовляє до неї, веде у новий світ, який вже не лякає, а стає привітним, звичайним, бо виявляється, тут на дитину чекає багато цікавих іграшок, нові знайомства і враження.

Іграшка в руках досвідченого вихователя перетворюється у доброго, розумного друга, а іноді – і досвідченого наставника. Настільний театр з улюбленою іграшкою, лялькова вистава з яскравими декораціями залучають дитину до мистецтва, дитячої творчості. Сьогодні дитина грає роль мами, доньки чи синочка, а завтра – мишки, зайчика, лисички. Незвичайна, пухнаста, яскрава іграшка, яка оживає в руках вихователя, запрошує знайомитись дитину з усім новим, що буде оточувати її. Діти спочатку вчаться сприймати словесну інформацію, а потім реалізують навички активного мовлення. Таким чином малеча, водночас і грається, і навчається. Вони вчаться бути уважними

слухачами і добрими співрозмовниками, відповідати на запитання, називати дії.

Різноманітність видів театралізованої діяльності впливає на маленьких глядачів комплексом мистецьких засобів: художнім словом, живописним декоративним оформленням, наочними образами-ляльками, музичними творами. Малята під час вистав бачать приклади дружби, добра, взаємодопомоги, працьовитості, вчать розуміти і переказувати зміст літературного твору.

Важливо пам'ятати, що різноманітні вистави потрібно організовувати систематично. Вихователі мають за допомогою віршів, потішок, ігор, казок, музики, формувати морально-етичні якості дитини. Саме участь у різних театралізованих виставах дає відчуття гармонії, і збагачує практичне розуміння мови.

Одна й та сама казочка, показана різними театральними засобами, викликає у дітей різне сприйняття, різні емоції.

Неодноразовий перегляд казок розширює активний словник дитини, допомагає розуміти і використовувати словосполучення: лисичка - сестричка, вовчик-братик, зайчик-побігайчик. Діти вчать використовувати у своєму мовленні слова-ознаки, характерні для персонажів: лисичка-руденька, пухнаста, хитра; зайчик-маленький, сіренький, біленький; вовчик-сірий, злий, хитрий; півник-голосистий, працьовитий, добрий, хоробрий.

Адже не дарма народ створив чудові твори – потішки, промовки, які вчать дітей тонкощів рідної мови, містять незамінний матеріал для вправлення дітей у вимові звуків.

У потішці «Сорока – ворона», яку так полюбляють діти, сорока в образі мами дає оцінку своїм дітям за їх внесок в колективну справу.

Вона вчить, що в сім'ї кожен має свої обов'язки, які старанно повинен виконувати, засуджує лінивих і байдужих. Також її використовують як пальчикову гру «Сорока – ворона».

Сорока – ворона (діти пальцем правої руки водять по долоні лівої)

На припічку сиділа,

Діткам кашку варила:

Цьому дам, цьому дам,

Цьому дам і цьому дам, (діти почергово згинають кожен палець, окрім мізинця)

А цьому не дам,

Бо цей буцман (діти згинають і розгинають всі пальці у ритмі потішки)

Дров не носив,

Діжі не місив,

Хати не топив,

Діток гулять не водив –

Справжній лежень.

Дивлячись виставу, дитина вчиться співчувати, співпереживати героям, розуміти і засуджувати погані вчинки, допомагати беззахисним. Діти вступають в діалог з героями вистави і стають співучасниками

театралізованого дійства. Це сприяє збагаченню активного словника, розвитку слухової уваги, діалогічного мовлення та пробуджує пізнавальний інтерес до художнього слова, української народної казки.

Малі форми українського фольклору знайомлять дітей з навколишнім світом, тваринами, рослинами, емоціями людей. Пісеньки, потішки, звернення, заклички вчать дітей народної мудрості, яку містять маленькі і зрозумілі твори. Потішка «Кую, кую чобіток» знайомить з працею, знаряддями праці та вчить допомагати одне одному. Емоційне, піднесене її промовляння, поєднане з рухами, сприяє запам'ятовуванню її маленькою дитиною.

В казці «Курочка ряба» народ вчить дитину цінувати не золото, а звичайні, прості речі, які так необхідні нам у житті, як просте яєчко, яке курочка буде нести щодня.

Гра-інсценівка дає можливість послухати її ще раз, повторити окремі слова і фрази за вихователем. Прикладом є інсценівка казки «Попросимо курочку, щоб знесла нам яєчко»:

Курочко, ти моя,
Ряба, ти моя!
За водичку, за пшонце
Дай яєчко нам одне!»
Курочка відповідає:
Я піду в гніздечко
І знесу яєчко.
Ко-ко-ко, ко-ко-ко! [1, с. 243].

Для ігор-інсценівок використовуємо іграшки, за допомогою яких створюються моделі позитивної і негативної поведінки героїв, характерні для цього віку дітей.

Дітям дуже подобається казка «Ріпка», в якій народ показав дружбу, повагу не тільки між членами родини, але й домашніми тваринами. Цікавим є образ Мишки, яка прийшла на допомогу своїм господарям і завдяки їй Дід витягнув ріпку.

Поряд з відомими методами і прийомами навчання дітей рідної мови доцільно використовувати пальчикові та рухливі ігри. Пальчикові ігри – це захопливі й емоційні заняття з дітьми дошкільного віку, вони дуже корисні для розвитку мовлення дітей, творчої діяльності та дрібної моторики рук. Проведення пальчикових ігор супроводжується віршами, які легко запам'ятовуються та привертають увагу малят [2, с. 80]. Розвиток дрібних м'язів пальців рук безпосередньо впливає на мовлення дитини. При цьому використовуються міні-заняття як інноваційний підхід, що сприяє формуванню розуміння рідної мови і розвитку активного мовлення. У грі «Туп - туп» діти виконують рухи за змістом:

Туп-туп – там і тут.
На город діти йдуть.
Лиш туди вони прийшли,
Зразу ріпку знайшли [1, с. 237].

Ці ігри та вправи надзвичайно корисні для малюків, які малоактивні в діалозі, відповідають переважно одним словом. Діти залюбки виконують імітаційні дії:

Ріпку ми саджали,
Ріпку поливали.
Ріпка виростала,
Міцною ставала.

Також під час перегляду казки корисно проводити психогімнастику «Дитина і Ріпка». Діти виконують рухи відповідно до віршованого тексту:

Пішли дітки на город – грядочку копали,
Ріпку саджали, потім поливали.
Ріпка росла, росла – виросла велика.

Час вже нашу Ріпку рвати:
Всі до неї підійдіть і за чуб її візьміть.

Тепер всі дружно потягли – от і вирвали! [1, с. 214]

Діткам дуже подобається перетворюватися на героїв казки і кликати їх на допомогу. Казка вчить: дружба важлива у будь-якій справі.

Вистава за казкою «Рукавичка» показує дітям, що навіть різні за характерами і звичками звірі можуть дружити і піклуватися один про одного, не відмовляючи нікому у пристанищі.

Образ рум'яного Колобка викликає у дітей особливі емоції. Вони з радістю підхоплюють його веселу пісеньку, захоплюються його хоробрістю. Він умудряється знайти вихід із складних ситуацій, але стає жертвою хитрої і підступної лисички. Вистава за казкою вчить дітей бути обережними, не довіряти незнайомим людям і не гуляти без дорослих в незнайомих місцях.

У висловах–потішках закладено глибокий морально–етичний зміст. Змалку дитину привчають шанувати природу, розуміти її неоцінене значення для людини, називати природні явища. В закличках, пісеньках природа оживає і дитина розмовляє із сонечком, дощиком, вітром, водичкою.

Українські народні пісеньки-заклички захоплюють своєю оригінальністю і простотою:

«Вийди, вийди, сонечко!»

Вийди, вийди, сонечко,
На дідове полечко,
На бабине зіллячко,
На наше подвір'ячко,
На весняні квітоньки,
На маленькі дітоньки,
Там вони граються,
Тебе дожидаються.

«Іди, іди, дощику!»

Іди, іди, дощику,
Зварю тобі борщику

У зеленім горщику.

Цебром, цебром, дійницею

Над нашою пашницею.

Дощику, припечи, припечи,

А нам хліба напечи, напечи.

Діти беруться за руки, водять хоровод і виконують українську народну пісеньку – закличку разом з дорослим.

Вихована дитина змалку буде шанувати і любити природу.

Слухання казок, віршів, потішок, оповідань має бути доступним для розуміння дітей, ілюструватися картинками за змістом або показом настільного чи тіньового театру.

Театралізована гра сприяє активізації мовленнєвої діяльності дітей, формуванню відчуття рідного слова, опануванню рідної мови, яке починається в сім'ї, серед близьких людей, а вдосконалюється і триває в дошкільному закладі, впродовж всього життя. Батькам, педагогам слід змалечку виховувати в дітей інтерес до книги, читання, дбати про залучення дитини до цінностей української культури.

Дитяча театралізована діяльність займає особливе місце в житті дітей. Ляльковий театр найбільш близький та доступний для малечі. Малят приваблюють «живі» ляльки, які рухаються та переносять їх у цікавий казковий світ іграшок [2, с. 87]. Дитині властиве перетворення в образи, які вона спостерігає щодня. Тут вона метелик, а через якусь мить горобчик чи котик, а потім взагалі захотілося стати хмаринкою. Дитяча уява хоче виплеснутись в жестах, рухах, мові.

Сьогоднішні діти кмітливі, допитливі, життєрадісні, і для кожного з них потрібно знайти свій ключик, що допоможе відкрити їхні серця. Вони активно пізнають найближче оточення, дізнаються про його можливості, намагаються його зрозуміти і змінити. Діти змалку засвоюють цифровий простір, добре володіють гаджетами, але казка і гра ніколи не замінять комп'ютер. Діти мислять фарбами, образами, звуками, запахами. Здається, потішка, пісенька, казка і є тими місточками, які з'єднують минуле з сучасним.

Література

1. Л.І. Кузьмук, О.А. Бурковська «Розвиваємо, навчаємо, виховуємо дитину третього року життя», видавничий дім «Слово», 2013
2. Л.А. Шик «Художньо – естетичний розвиток дошкільників театралізована діяльність», Х.: Вид. група «Основа», 2011

Гарбуз Т.М.,
вихователь
ЗДО № 272 «Тополінка»
м. Дніпро, Дніпропетровська область, Україна

Буравченко Е.Ю.
вихователь
ЗДО № 272 «Тополінка»
м. Дніпро, Дніпропетровська область, Україна

ЛІТЕРАТУРНА ВІТАЛЬНЯ «БЕЗ МОВИ В СВІТІ НАС НЕМА!»

Мета:

- поглибити розуміння, що мова є ознакою приналежності людини до певної нації, ознакою її культури і духовності;
- розширити уявлення про рідну мову, її історію, розкрити її красу і значення митців, зокрема письменників, у її розвитку;
- виховувати почуття гордості, захоплення і любові до рідної мови, спонукати до її вивчення і розвитку.

Звучить пісня «Україна – це ти» (Тіна Кароль і діти).

I ведучий: Діти – це наше майбутнє, це наші надії і мрії.

Ви – батьки. Ми – вихователі. І в нас спільна мета: виховати наших дітей духовно багатими, талановитими і щасливими.

Це можна здійснити лише в країні щасливих однодумців: де держава дбає про кожного з нас, а кожний готовий зробити все для процвітання своєї Батьківщини.

II ведучий: Сьогодні доля України вирішується не лише на фронті, але й серці кожного з нас.

Чи відчуваєте ви себе українцями?

Чи любите ви Україну?

Сьогоднішня війна – це жорстоке випробування для нації на звання українця. Не лише за паспортом, місцем проживання і навіть не за тим, якою мовою ви сьогодні думаєте і розмовляєте.

Історія випробує нас на духовну стійкість і моральну мужність. Що для нас сьогодні головне? Матеріальні блага чи свобода? Зрада чи перемога?

III ведучий: Бути українцем сьогодні дуже відповідально. Бо українці – працьовита нація, цінителі пісні і краси. Щоб бути щасливими, їм потрібна свобода. Вони ніколи не зазіхали на чужі статки і землі, воювали лише за власну незалежність. Доля українців нелегка, бо живуть на багатій землі, гостинні і хлібосольні.

I ведучий: Головною ознакою народу є його мова. За словами поетеси Наталії Білоцерківець, наша мова

Купана, цілована хвилями Дніпровими.

Люблена – голублена сивими дібровами.

З колоска пахучого, з кореня цілющого.

Із усмішки і сльози, сонця, вітру і грози

Наша мова.

«Енеїда» Івана Котляревського, видана в 1798 році, засвідчила всьому світові багату, красиву і милозвучну мову українського народу.

Вона написана живою народною мовою всупереч тогочасній традиції користування книжкою:

Еней був парубок моторний
І хлопець хоть куди козак,
Удавсь на всеє зле проворний,
Завзятіший од всіх бурлак.

Другою знаменною датою в історії української мови став 1840 рік, коли вперше було видано «Кобзар» Тараса Шевченка. З того часу почалося творення української літературної мови, плідний шлях її розвитку і нормативної стабілізації.

II ведучий: Але нелегкою і часто трагічною була історія нашого волелюбного народу і нашої мови. Віками він не мав волі, про яку завжди мріяв, будучи під гнітом татаро-монгольського іга, польської шляхти, російського царату. Нічого не змінилося і в радянські часи.

Жорстоко винищувалась культура українського народу. Особливої наруги зазнавала наша мова, що була, є і буде коренем роду українського. Її забороняли, ігнорували, принижували, охрестивши «холопською».

В циркулярі міністра внутрішніх справ царської Росії пана Валусєва від 1863 року про заборону видання підручників, літератури для читання та книжок релігійного змісту українською мовою було вказано, що такої «не було, нема і бути не може».

Всього за весь час існування України було зафіксовано 100 фактів утиску української мови.

III ведучий: Згадуючи ті часи, український поет Максим Рильський писав про нашу мову:

Цареві блазні і кати,
Раби на розум і на вдачу,
В ярмо хотіли запрягти її, як дух степів гарячу,
і осліпити, й повести на чорні торжища незрячу...
Ти вся порубана була,
Як Федір у степу безрідний.

І волочила два крила під царських маршів тупіт мідний,-
але свій дух велично-гідний як житнє зерно берегла.

І навіть коли Україна стала вільною і незалежною державою, наші вороги не заспокоїлися, виношуючи плани повернення наших територій до складу Радянського Союзу.

I ведучий: За роки незалежності нам відкрилися жахливі факти насильства над нашою мовою, репресій проти українських письменників і митців.

Бо мета нашого ворога була одна - створити на території СРСР єдину націю – радянський народ. На всій території Радянського Союзу державною стає російська мова. Вона панує в усіх державних установах та урядових

зкладах. Випускників вузів цілеспрямовано направляють на роботу подалі від рідних міст. Освіченого українця можна було зустріти у будь-якому куточку Радянського Союзу.

II ведучий: В літературі і мистецтві панує метод соціалістичного реалізму, мета якого – славити Комуністичну партію, її політику і лідерів.

Як колись Тарас Шевченко, що заплатив за свою любов до України десятьма роками солдатчини і заборонаю жити на Україні, кращі з кращих українських синів і доньок не корилися режиму і продовжували творити за велінням серця. Почалися репресії.

У 1934 році були кинуті за ґрати, а потім розстріляні Микола Куліш, Євген Плужник, Григорій Косинка та інші письменники. Передбачаючи свій арешт, покінчив життя самогубством Микола Хвильовий.

III ведучий: Талановиті поети Павло Тичина, Володимир Сосюра, Максим Рильський замість високохудожніх віршів і поем змушені були писати хвалебні агітки Леніну, Сталіну, партії. Хоча молодий Сосюра вже на початку творчого шляху заявив про себе як ніжний, тонкий лірик, трепетний і дзвінкоголосий «соловей України». Про це свідчать ранні поезії:

Так ніхто не кохав. Через тисячі літ
Лиш приходить подібне кохання
В день такий розцвітає весна на землі
і земля убирається зрання...
Дише тихо і легко в синяву вона,
протягає до зір свої руки...
В день такий на землі розцвітає весна
і тремтить од солодкої муки...
Гей ви, зорі ясні! Тихий місяцю мій!...
Де ви бачили більше кохання?...
Я для неї зірву Оріон золотий,
я – поет робітничої рані.

А Павло Тичина вже у своїх ранніх творах відкрив естетику музичного ритму в мистецтві слова, експериментує зі словом.

Блакить мою душу обвіяла,
Душа моя сонця намріяла,
Душа причастилася кротості трав -
Добрідень я світу сказав!
Струмок серед гаю як стрічечка,
На квітці метелик мов свічечка,
Хвилюють, маюють, квітують поля -
Добрідень тобі, Україно моя!

А поезія «Ви знаєте, як липа шелестить?», покладена на музику, стала піснею.

Звучить пісня «Ви знаєте, як липа шелестить?».

I ведучий: Новий сплеск репресій проти українських письменників розпочався в 60-х роках. На 17 років змушена була замовчати талановита поетеса Ліна Костенко. Але іноді мовчання може бути красномовнішим за

слова. Лірика Ліни Костенко не тільки високохудожня, а й високоінтелектуальна та глибокопатріотична:

Не треба думати мізерно.
Безсмертя є ще де-не-де
Хтось, перевіяний, як зерно,
У ґрунт поезії впаде
Митцю не треба нагород,
Його судьба нагородила.
Коли в людини є народ,
тоді вона уже людина.

II ведучий: За любов до України поплавилися життям Василь Симоненко і Василь Стус. І лише після здобуття Україною незалежності їх твори і чесні імена стали відомі українцям.

Закоханий в Україну, простих людей, Василь Симоненко захоплено писав:

Люди – прекрасні
Земля – мов казка
Кращого сонця ніде нема
Загруз я по серце
У землю в'язко
Вона мене цупко трима
І хочеться бути дужим,
І хочеться так любити,
Щоб навіть каміння байдуже
Захотіло ожити і жити!
Воскресайте, камінні душі,
Розчиняйте серця і чоло,
Щоб не сказали про вас грядущі:
- Їх на землі не було...

III ведучий: Радянський уряд здійснював тиск і на простих українців. З 1958 року вивчення рідної мови в національних республіках стає добровільним - за бажанням батьків і дітей. Це спонукало несвідомих українців відмовитися від рідної мови.

В результаті перепису населення в 1989 році 7 мільйонів українців назвали рідною російську мову. З цього приводу нагадаємо слова Панаса Мирного: «Мова – така ж жива істота, як і народ, що її витворив, і коли він кине свою мову, то вже буде смерть його душі, смерть усього того, чим він відрізняється від інших людей».

Чи можемо ми знехтувати мовою, яку так любив Тарас Шевченко, що в холодному Петербурзі в російськомовному оточенні не соромився розмовляти рідною мовою, співати українські пісні? Це він, колишній кріпак, створив українську літературну мову, видав український Буквар для недільних українських шкіл власним коштом, бо любив безталанну свою Україну:

Я так її, я так люблю
Мою Україну убогу,

Що прокляну святою Бога,
За нею душу погублю!
І ведучий: Це нам Тарас заповідав:
Свою Україну любіть,
Любіть її
Во врем'я люте,
За неї душу положіть.

І ті, хто його чули, ішли до нього по науку.
Звучить пісня «Шлях до Тараса» у виконанні Василя Зінкевича.

І навіть голодомор 32-33 років, що сьогодні визнаний світом як геноцид проти нашого народу, не зміг зламати вольнолюбивий дух українців. Сьогодні кожний свідомий українець, як і О. Лупій, переконаний:

Любіть рідну мову замало,
Потрібно іти на весь зріст
Супроти лихої навали,
Що нищить, отруює, палить
Наш корінь прадавній, наш зміст.

І тому кращі з кращих синів України 24 лютого 2022 року добровольцями пішли на фронт, щоб воювати за свободу і незалежність рідної України.

ІІ ведучий: Найкращі з нас сьогодні на передовій, а ми з вами повинні бути надійним тилом для них, виховувати дітей гідними наших захисників.

Бо саме сім'я, батьки створюють для дітей безпечне середовище, дають перші уроки любові і доброти, вчать бути людьми, щиросердними і вдячними.

Саме ви, батьки, сієте в душі дитини світле і вічне: любов до рідних, рідного дому, Батьківщини, української мови.

Згадаймо слова Василя Симоненка:
Можеш вибирати друзів і дружину,
Вибрати не можна тільки Батьківщину
Можна вибрати друга і по духу брата,
Та не можна рідну матір вибирати.

Звучить пісня «Родина» у виконанні сім'ї Яремчуків.

ІІІ ведучий: Про нашу мову написано багато красивих творів. Але, окрім захоплення її красою, звучить в них і тривога. Бо рідну мову ми забуваємо, не звучить вона у нашому домі. Наші діти за нашим побажанням вивчають англійську, французьку, німецьку і нехтують рідною, українською.

Не дарма Катерина Мотрич написала «Молитву до мови»: «Мово! Пресвята Богородице мого народу! З чорнозему, з любистку, м'яти, рясту, евшан-зілля, з роси, з Дніпрової води, від зорі і місяця народжена!

Мово! Мудра Берегине, що не давала погаснути земному вогнищу роду нашого і тримала народ на небесному олімпі волелюбності, слави і гордого духу.

Мово наша! Звонкова криниця на середохресній дорозі нашої долі.

Стою перед тобою і за всіх благаю: прости нас, грішних, і не ховайся за Чорнобильську межу, а повернися до нашої хати, звідки тебе вигнано, вернись до нашого краю»

I ведучий: Любі наші батьки! Від нас з вами залежить, чи повернеться наша рідна мова в наш дім. Вона нам потрібна. Творена народом нашим віками, не має зникнути сьогодні з лиця землі.

Пам'ятаймо слова К. Ушинського: «Коли зникає народна мова – народу нема більше».

Ми не маємо права цього допустити, бо мова наша, за переконанням Кобзаря, - незбагненне чудо:

Ну що б, здавалося, слова ...

Слова та голос – більш нічого.

А серце б'ється – ожива,

Як їх почує!..

II ведучий: Мова приходить в життя дитини з маминою колисковою, нехитрою забавлянкою чи потішкою, веселою закличкою.

Мамина колискова – то спів душі, вияв ніжності і любові, чарівний світ знайомих з дитинства образів котика сіренького, туркотливих голуба і голубки, гордовитих лебедів і довгоногих журавлів, пухнастої хмаринки і теплого сонечка, блілого місяця і ясних зірочок на небі. Якщо дитина чує від мами рідну мову щодня, то полюбить її обов'язково.

Звучить колискова «Ой люлі, люлі, налетіли гулі».

III ведучий: Значення мови у нашому житті не можна переоцінити. Через мову ми пізнаємо світ, самих себе, реалізуємо свої мрії.

Але ми не лише користувачі, але й творці рідної мови. Кращі з нас стають поетами, піснярами, співаками.

Покладені на музику вірші стають піснями. Берегинею української пісні називають Ніну Матвієнко. Її голос зачаровує глибиною і ніжністю. Свою любов до української пісні співачка передала доньці Антоніні і передає юному поколінню.

Послухайте пісню «Ой, роде наш красний» у виконанні Ніни Матвієнко і Вероніки Морської – солістки молодшої групи ансамблю «Співограй».

Мова і пісня – то два крила, що піднімають нас у височінь, розширюють горизонти пізнання.

Мова і пісня – дві найважливіші фортеці, які народ повинен оберігати так само пильно і відчайдушно, як державні.

Пісня і сьогодні допомагає нам воювати на фронті.

Звучить пісня «Україна переможе» у виконанні О. Пономарьова, М. Хоми та ін.

I ведучий: Наша мова налічує сьогодні 256 тисяч слів. Лише 10% з них – запозичені з інших мов. За своєю милозвучністю і красою наша мова займає друге місце після італійської. Про її надзвичайну популярність говорить той факт, що «Заповіт» Шевченка перекладено на 147 мов світу. Тому сьогодні ми гордо можемо сказати: «У нас є мова!».

Звучить пісня «У нас є все» у виконанні П. Зіброва.

ІІ ведучий: Навчити дитину говорити по-українськи - нехитра справа. Наше ж завдання – через мову відкрити перед дитиною чарівний світ українського мистецтва, художньої літератури, зробити їх творцями мови, нового світу добра і справедливості, краси і любові.

Ми віримо в особливу місію України, в наш народ, що є носієм світла і добра. Станьмо ж разом з нашими дітьми творцями нової України.

Наші діти ростуть, вбираючи, наче губка, народну науку і мудрість, щоб сказати світові: «Україна буде жити, бо такі в нас люди».

Звучить пісня «Дитячими долонями» творчий центр Наталії Май.

Наше спілкування хочеться закінчити словами Василя Симоненка про українську мову:

І тобі рости й не в'януть зроду,
Квітують в поемах і віршах,
Бо в тобі – великого народу
Ніжна і замріяна душа.

Використані пісні:

1. Пісня «Україна – це ти». Тіна Кароль і діти;
2. «Ви знаєте, як липа шелестить?». На слова Павла Тичини;
3. «Шлях до Тараса» у виконанні Василя Зінкевича;
4. Пісня «Родина» у виконанні сім'ї Яремчуків;
5. Колискова «Ой люлі, люлі, налетіли гулі»;
6. Пісня «Ой, роде наш красний» у виконанні Ніни Матвієнко і Вероніки Морської;
7. Пісня «Україна переможе» у виконанні О. Пономарьова, М. Хоми;
8. Пісня «У нас є все» у виконанні П. Зіброва;
9. Пісня «Дитячими долонями» творчий центр Наталії Май.

Брижань Н.Г.,
вихователь

*КЗ ДНЗ (ясла-садок) №13 «Сонечко»
м. Полтава, Полтавська область, Україна*

Озерна Н.В.,
вихователь

*КЗ ДНЗ (ясла-садок) №13 «Сонечко»
м. Полтава, Полтавська область, Україна*

КОНСПЕКТ СПОРТИВНОЇ РОЗВАГИ ДЛЯ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ «ОСІННЯ ПОДОРОЖ З ЇЖАЧКОМ»

Мета: удосконалювати навички різних видів ходьби та бігу.

Продовжувати вчити дотримуватись правил гри у іграх - естафетах.

Сприяти розвитку рухливості дітей, прищеплювати цікавість до різних вправ та ігор.

Розвивати швидкість, спритність, увагу, вміння швидко реагувати на відповідний сигнал вихователя.

Викликати в дітей позитивні емоції, радість та піднесений настрій.
Виховувати любов та інтерес до тварин. Підтримувати радість і задоволення від колективних ігор.

Обладнання: осінні листочки по 2 для кожної дитини, кермо, світлофор, кошик з горішками та каштанами, «калюжі», парасольки, м'ячі - «яблучка».

Хід розваги

Під спокійну музику, тримаючи в руках осінні листочки, діти заходять до залу, шикуються в 3 колонки.

Ведуча: Добрий день, дівчатка,

Добрий день, хлоп'ятка!

Погляньте, вже настала

Осінь щедра, золота.

І для нас приготувала

Осіньню казочку вона.

Щоб двері в казку відчинити

Вправи з листочками нам слід зробити.

Комплекс загальнорозвиваючих вправ з листочками.

Ведуча: А зараз прошу вас, малята,

Листочки в кошик поскладати.

Діти складають листочки в кошик. Шикуються півколом. Під музику заходить Їжачок.

Їжачок: Я маленький їжачок,

Спинка вся із колючок,

Оксамитовий живіт,

Малюкам я шлю привіт.

Ведуча: Швидко біг він через ліс:

Де бігцем, а де котився,

Щоб бува не запізнився.

Їжачок: Та ось трапилась біда,

Загубив доріжку я.

Допоможіть, дітлахи,

До мамі-їжачихи доріжку знайти.

Ведуча: У лісовий автобус всі сідаємо

І мандрівку починаємо.

Але пам'ятайте, що треба слухать без опору

Всі вказівки світлофора!

Рухлива гра «Їдемо до лісу»

Хід гри: діти за Їжачком шикуються в колону, руки на плечі. Під музику діти та Їжачок їдуть до лісу. На зелений сигнал світлофора – діти ідуть, на жовтий – крокують на місці, на червоний – зупиняються.

Ведуча: Дощик скаче по доріжках

На своїх тоненьких ніжках.

Веселяться на стежинках

Спритні дощинки.

Їжачок: Ми дощу не боїмося.

Ось тепліше вберемося.

І нас дощик не злякає,

Парасольки гарні маєм.

Рухлива гра «Сонечко і дощик»

Ведуча: Коли дощ все поливає

Чобітки ми узуваєм.

Любим з дощиком пограти

По калюжках пострибати.

Їжачок: Треба, діти, так ходити,

Щоби ніг не замочити.

Ширші кроки ви робіть

І в калюжі не вступіть.

Рухлива гра «Перестрибни через калюжу»

Ведуча: Веселіше стало нашому Їжачку.

Далі стежинку будем шукати,

Разом будем мандрувати.

Ведуча: Їжачок, а що це за кошик на стежинці стоїть?

Їжачок: Це – веселі горішки.

Давайте з ними пограємо.

Пальчикова гімнастика «Горішок»:

Цей горішок - фантазер.

Він – чудовий масажер. (довільними рухами покотити горіх по долоні).

Візерунчатий бочок

Розвиває кулачок.

Міцно ти його здави.

Свою силу прояви. (почергово стискати горіх у лівій та правій долонях).

Їжачок: Ходімо за мною, малята,

Покажу, де горішків багато.

Ой, що це? Горішки змішались з каштанчиками.

Допоможете розкласти їх у кошики?

Рухлива гра «Збери каштани і горішки»

Хід гри: в обручах лежать каштани та горішки. Діти розсортовують їх по кошиках.

Їжачок: Дякую вам, малята,

З вами так весело стежинку шукати.

Ведуча: А що це висить на калинці?

Їжачок: Та це ж мамина хустинка.

Але під нею щось заховано.

Ведуча: Ми хустинку підіймаємо,

Що під нею зараз впізнаємо. (ведуча піднімає хустинку і знаходить м'ячі-«яблучка»)

Яблучка, доріжку покажіть,

До мами Їжачихи нас приведіть.

Гра-естафета «Передай яблучко»

Мама Їжачиха збирає яблука.

Мама Їжачиха: Дякую вам, малята, що допомогли Їжачку знайти доріжку до нашої хатинки. Тримайте за це смачний подарунок. (мама Їжачиха дарує дітям кошик з яблуками).

Ведуча: Наш Їжачок стомився і ліг відпочити. А ми з вами тихесенько повернемося додому.

Діти під спокійну музику, навшпиньки виходять із залу.

Пшеничняк О.В.,

вихователь

Тернопільська початкова школа № 2

м. Тернопіль, Тернопільська область, Україна

КОНСПЕКТ КОМПЛЕКСНОГО ЗАНЯТТЯ ДЛЯ СТАРШОЇ ГРУПИ «ТАЄМНИЦІ НАСІНИНИ»

Мета: Вчити дітей співвідносити форму предметів із знайомими геометричними фігурами (круг, квадрат, трикутник). Закріпити поняття “пара”, навички кількісної та порядкової лічби; склад чисел в межах 10. Продовжувати вчити дітей вимірювати умовною міркою відстані. Розширити, закріпити та систематизувати знання дітей про зимуючих птахів. Продовжувати ознайомлювати дітей із циклом розвитку рослин, формувати розуміння того, що кожна рослинка починається з насінини. Закріпити знання про будову рослини та про умови, які необхідні для росту рослин. Уточнити знання дітей про цибулю як фітонцидну рослину (для чого вона потрібна, як вона впливає на здоров'я людини). Залучати до дієвого ставлення до природи: практично навчити висаджувати насіння. Формувати самостійні трудові навички. Розвивати окомір, увагу, дрібну моторику руки. виховувати дбайливе та чуйне ставлення до птахів, бажання підготовувати їх узимку.

Матеріал: На кожну дитину: умовна мірка-смужка картону, пластикові кришечки, помпони, пінцети, квітка з наклеєними різнокольоровими кришечками. Годівничка, іграшки-пташки для демонстрації, насіння соняшника, кавуна, гарбуза, каштана, цибулі; вирізані з картону геометричні фігури невеликого розміру: круг, трикутник, овал. Силуетне зображення цифр на картці; картки, на яких намальовані квіти з кількома пелюстками, в середині записані цифри 4, 5, 6. Лотки з ґрунтом, насіння кропу, петрушки, поливальниці з водою, палички-лопатки, фартушки, серветки. Аудіозапис: спів птахів, відео <https://youtu.be/w77zPAAtVTuI>.

Хід заняття

Дорослий закликає малюків до уваги, просить їх прислухатися і вмикати аудіозапис голосів зимуючих пташок.

Вихователь: Малята! Чиї це голоси лунають у нас в кімнаті? (Це голоси пташок). Це ті пташки, що холодної зими не покинули свого рідного краю і, незважаючи на холод і голод, залишилися з нами. (Педагог показує дітям іграшкових птахів). Як ми називаємо таких пташок? (Зимуючі птахи).

- Поясніть, хто такі зимуючі птахи, чому ми їх так називаємо.
- Наведіть приклади відомих вам зимуючих пташок. Поясніть, які труднощі мають зараз пташки, що залишилися зимувати в рідному краї. Чому зимуючі птахи в холодну пору року перебираються з лісів ближче до людей, на що сподіваються пташки? (Педагог показує дітям ілюстрацію «Пташина годівниця»).

- Як ми маємо допомагати зимуючим птахам?
- Розкажіть, що треба зробити для того, щоб урятувати птахів від голоду.
- Чим можна підгодувати птахів узимку? Наведіть приклади.

Дидактична гра “Частування для пташок”

Вихователь пропонує дітям підгодувати пташок. Для цього дати кожній пташці по 2 насінини (як це можна сказати? - “пару насінин”).

- Скільки пташок нагодували?
- По скільки зерняток дали кожній?
- Скільки всього зерняток дали кожній пташці?

Педагог демонструє геометричну фігуру і пропонує дітям знайти насінину схожої форми. Соняшникове насіння схоже на трикутник, гарбузове - на овал, кавунове - на овал або круг. Кожну дитину вихователь заохочує до пояснення своїх дій.

Дидактична вправа “Виклади цифру”

Дітям пропонується викласти силуетне зображення цифри із насіння каштана.

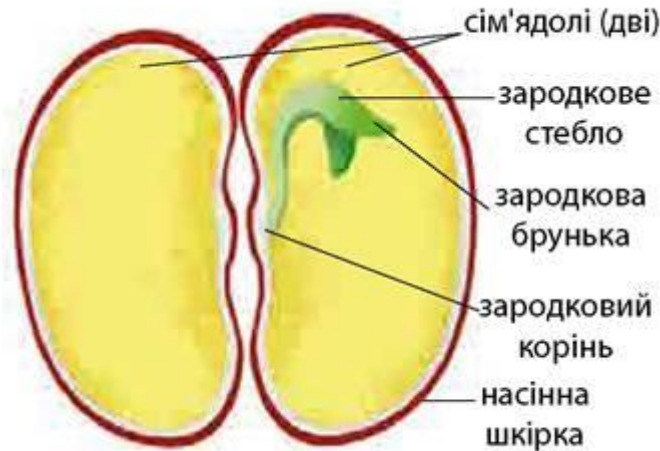
- Як ви вже переконались, - насіння різне за формою: одні мають форму кульки, інші продовгуваті; різні за кольором: білі, чорні, жовті, зелені, в крапинку і т.д. Відрізняють насінини і за розміром.

- Подивіться на цю маленьку насінинку, візьміть її до рук. Бачите, яка вона маленька, заховалась у вашому кулачку. А яка ж велика сила захована в ній. Звідки ж бере вона цю силу, щоб дати життя новій рослині. Давайте заглянемо всередину насінини.

Розгляд будови насінини.

Спочатку діти розглядають малюнок, а потім закріплюють все, розглядаючи kwasолину.

Кожна насінинка покрита зверху шкірочкою, яка захищає її від пошкоджень і висихання. Називається вона – оболонка. Якщо ми розкриємо насінину, то побачимо паросток - це майбутня рослина і її корінець. Паросток бере всі свої сили з самої насінини, до складу якої входять речовини, які потрібні для того, щоб виросла нова рослина.

А що ж відбувається з рослиною, коли вона попадає в ґрунт?

Ріст рослини починається так: вода проходить крізь оболонку насіння і воно набрякає. Першим крізь оболонку пробивається корінець і починає рости донизу. Потім догори пробивається паросток. Корінець обростає іншими корінцями - тоненькими, які тягнуть з ґрунту воду і мінеральні речовини.

Після того, як паросток пробивається на поверхню ґрунту, на ньому з'являються зелені листочки.

Розгляд плакату «Етапи розвитку рослини».

Фізкультхвилинка «Я – насінинка»:

Я – маленька насінинка. Восени мене заніс сюди вітерець. Я тихенько собі лежу. Мені ще холодно. Аж ось пригріло сонечко, стало тепло, пішов

дощик, у мене виріс маленький корінець. Я п'ю водичку і тягнусь до сонечка своїм паростком. Я расту все вище й вище. Здрастуй, сонечко! Здрастуй, вітерець! У мене з'явилися листочки! Я радію сонечку, дощику, вітру!

- Із маленької насінини виростає красива квітка.

Дидактична вправа "Склади квітку"

Вихователь пропонує дітям скласти квітку з різнокольоровими пелюстками-кришечками, рахуючи їх за порядком: перша — червона, друга — помаранчева, третя — жовта і т. д. Слідкувати, щоб діти відтворювали дії за ходом годинникової стрілки. Вихователь уточнює індивідуально: котра за рахунком червона (синя, жовта і т. д.) пелюстка?

Гра «Виклади квітку»

Вихователь пропонує дітям картки, на яких намальовані квіти з кількома пелюстками, в середині записані цифри в межах 10. Дітям необхідно додати необхідну кількість пелюсток-кришечок до кількості, яку позначає цифра.

- Є така наука – селекція, яка займається тим, що підбирає нове, гарне насіння, виводить нові сорти рослин. Ми сьогодні з вами будемо теж займатися науковими справами, будемо селекціонерами. Що ж ми будемо робити?

- Ми будемо висаджувати по 20 насінин, а потім перевіримо, скільки їх зійшло, як вони ростуть і все заноситимемо до календаря спостережень.

Давайте займемо свої місця: одягнемо фартушки, щоб не забруднитися.

- Для того, щоб насіння гарно зійшло, треба ще крім світла, тепла і води, гарний, поживний ґрунт. Я його вам приготувала.

- У кожного з вас є своя коробочка з ґрунтом. Візьміть у руки умовні мірки, палички, ними ми рівномірно зробимо борозенки, у які будемо висаджувати насіння цибулі.

Дітям пропонується посадити цибулини у лоточок на однаковій відстані одне від одного, використовуючи умовну мірку-смужку картону. Діти вимірюють відстань і розкладають насіння.

- Тепер візьмемо грабельки і обережно закриємо ґрунтом насіння.

- Поллемо з лієчок наші городи. Ось і закінчилась наша робота.

В землю ми посадимо

Зернятко ласкаве

Хай нагріє землю

Сонечко яскраве.

Звідусіль пускають

З лійочок дощі:

«Як живеш там, зернятко?

Ти виходь мерщій!».

Скакун Т.Ю.,
вихователь
КЗ «Височанський ЗДО»
смт Високий, Харківська область, Україна

ЗАНЯТТЯ-КВЕСТ ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОЇ ГРУПИ «ДОПОМАГАЄМО ФІКСИКАМ»

Програмовий зміст:

Розвивати пізнавальну активність, допитливість, уяву та мислення у дітей старшого дошкільного віку через квест-ігри з експериментування.

Формувати пізнавальні процеси через експериментальну діяльність.

Вчити проводити нескладні досліди з використанням підручних засобів та предметів, з продуктами харчування, робити висновок про шкідливу та корисну їжу.

Розширювати уявлення дітей про властивості води, піску та інших речовин.

Виховувати емоційну чуйність, доброзичливість, уміння працювати в колективі, узгоджувати свої дії з діями товаришів.

Викликати радість і задоволення від виконання завдань.

Попередня робота: перегляд серії мультфільму «Фіксики. Лабораторія»; ознайомлення із властивостями води, піску.

Матеріали та обладнання: силуетні фігурки фіксиків, аудіозапис, корзина із смаколиками для дітей, прозорі ємності з водою, сіль, подрібнена крейда, пісок, сирі яйця, ложки, тазик, ліхтарики, дзеркало, каміння, аркуші білого паперу, лупа, стаканчики з піском, мармеладні черв'ячки, сода, оцет та прозорий посуд, пластикові стаканчики, ватні диски, кольоровий газований напій, паперові серветки, чіпси.

Хід заняття

Вступна частина.

Вихователь: Доброго дня, діти! Сьогодні вранці мені на Viber прийшов лист-звернення про допомогу від фіксиків. Вони не можуть знайти Нолика в лабораторії професора Чудакова і бояться, що він потрапив у біду. Адже всім відомо, що лабораторія професора Чудакова дуже велика і має багато різних зон, тож в ній дуже легко заблукати.

Основна частина.

Вихователь: Ну що, діти, допоможемо фіксикам розшукати Нолика? (Так!). Тоді вирушаймо на допомогу.

- Але майте на увазі. Що під час пошуків нам необхідно буде брати участь у дослідах, адже ми будемо знаходитись у лабораторії, та дотримуватись правил поведінки у лабораторії.

Давайте пригадаємо ці правила:

1. Не штовхати один одного.
2. Працювати акуратно і чисто.
3. Нічого не брати до рота.

4. Не торкатися під час роботи тора та очей.
5. Тримати руки чистими.
6. Чітко виконувати інструкції.
7. Прибирати за собою робоче місце.

Вихователь: Молодці! Правила пригадали, тож вирушаймо на пошуки неугамовного Нолика.

Ось ми підійшли до першої зони, але щоб до неї потрапити треба відгадати загадку:

Я відома рідина. Кожен мене знає.

Злітаю хмаркою до вас, Пушинкою злітаю.

Буваю – склом, Крихка, тверда

Здогадались? Я - ...(Вода).

- Правильно, це вода. У цій зоні лабораторії професора Чудакова вивчають та розкривають властивості води. Проходьте, пошукаємо Нолика та проведемо декілька дослідів.

Досліди з водою.

Дослід «Очищуємо воду»

Мета: формувати уявлення про способи очищення води; розвивати пізнавальну активність, увагу, спостережливість.

Матеріали: прозорі ємності з водою, сіль, подрібнена крейда, пісок.

Хід експерименту: в одній ємності вихователь залишає чисту воду, у другу – додає сіль, у третю – подрібнену крейду, у четверту - пісок. Також готує фільтри для очищення води: клаптик тканини, паперовий фільтр, фільтр-глек для питної води, широкий бинт та ватний диск.

Діти кожен воду очищують за допомогою різного фільтра - кладуть його в лійку та проціджують воду.

Після кожної фільтрації діти спостерігають, як змінилася вода та що залишилося на фільтрі.

Дослід «Тоне - не тоне»

Мета: ознайомлювати з властивостями солоної води; розвивати спостережливість, вміння аналізувати й робити висновки.

Матеріали: сирі яйця, ємності з водою, ложки, сіль.

Хід експерименту: за допомогою ложки діти опускають яйце в склянку з прісною водою і спостерігають, як воно тоне. У другій склянці діти розчиняють чотири столові ложки солі. Опускають у цю склянку друге яйце.

Діти спостерігають, що в цій склянці яйце плаває на поверхні.

Вихователь пояснює, що щільність солоної води вища, тому більша і сила, що виштовхує яйце. Поступово у склянку з прісною водою і яйцем вихователь підливає насичений розчин кухонної солі і злегка перемішує. Діти спостерігають, як яйце спочатку підніметься до середини склянки, а потім спливе.

Вихователь доливає прісну воду і злегка перемішує. Яйце починає опускатися.

Діти, виявляється, веселку можна зробити самому! Як? Зараз розповім. Підійдіть до столу, на якому знаходяться ємності з водою

Дослід «Особиста веселка»

Матеріали: тазик, ліхтарики, дзеркало, білі аркуші.

Хід експерименту На дно посудини кладемо дзеркало, наливаємо воду. Світло ліхтарика направляємо на дзеркало. Віддзеркалення світла ловить на папері. Там (тільки уявіть собі) з'явиться справжня веселка.

Педагог пояснює: Світловий промінь складається з декількох кольорів. Коли промінчик проходить крізь воду, то розколюється на складові частини. Таким чином виходить веселка.

Вихователь: Молодці, діти! Із дослідями впорались, знання про властивості води поповнили, але ж Нолика тут не знайшли. Тому пропоную не гаяти часу і вирушати на пошуки до іншої зони (діти разом із вихователем переміщуються до іншого облаштованого майданчика).

Щоб потрапити до цієї зони нам, також, необхідно відгадати загадку:

Дуже люблять діти
З нього пасочку ліпити,
Дощ пішов і він намок –
Так, звичайно, це -(пісок).

Вихователь: Правильно, у цій зоні лабораторії вивчають особливості та властивості піску та ґрунту.

Давайте перевіримо: можливо Нолик вирішив погратися з піском, а всі його шукають. Ходімо!

Нолика я не бачу, але ми з вами маємо змогу провести декілька дослідів у цій лабораторії. Не гаємо часу, до роботи!

Досліди з піском.

Дослід «Звідки береться пісок»

Матеріал: каміння, аркуші білого паперу, лупа.

Хід експерименту: візьміть 2 камінця і постукайте ними один по одному, потріть їх над аркушем паперу. Як ви думаєте, що це сиплеться?

Візьміть лупи, розгляньте це.

Запитання до дітей: Як ми отримали пісок? Як у природі з'являється пісок?

Висновок: Вітер, вода руйнують каміння, в результаті чого і з'являється пісок.

Дослід «З чого складається пісок»

Матеріал: стаканчики з піском, аркуші білого паперу, лупа.

Хід експерименту: насипемо пісок на листок паперу, з допомогою лупи розглянемо його.

Запитання до дітей: З чого складається пісок? Як виглядають піщинки? Схожі піщинки одна на іншу?

Щоб вийшло велика гірка піску потрібно дуже багато піску.

Висновок: Пісок складається з дрібних піщинок, які не прилипають один до одного.

Дослід «Куди зникла вода»

Матеріал: стаканчики з піском і водою.

Хід експерименту: в стаканчик з піском наллємо води, торкнемося пісок.

Запитання до дітей: Яким він став? Куди зникла вода?

Висновок: вода швидко вбирається в пісок.

Вихователь: Молодці, діти! Із піском розібрались, пропоную переміститись до хімічної зони і спробувати там пошукати Нолика (Діти разом із вихователем переходять до іншого облаштованого майданчика).

Перш ніж заходити до цієї зони, давайте пригадаємо деякі правила поведінки у лабораторії, бо тут перевіряють якість продуктів харчування:

1. Не штовхати один одного.
2. Нічого не брати до рота.
3. Не торкатися під час роботи тора та очей.
4. Чітко виконувати інструкції.

Вихователь: Наголошую, що до рота брати нічого не можна, бо ці продукти призначені для перевірки. Запам'ятали? Тоді ходімо!

На столі перед дітьми лежать мармеладні черв'ячки, пачка чіпсів, пляшка газованого напою та необхідний інвентар (пластикові стаканчики, ватні диски, паперові серветки, вода, харчова сода, оцет, ложки, пінцети).

Вихователь: Бачите скільки продуктів лаборанти приготували для вивчення сьогодні. Давайте їм допоможемо. І розпочнемо ми із мармеладних черв'ячків.

Досліди із продуктами харчування.

Дослід «Пожвавлюємо мармеладних черв'ячків»

Матеріали: мармеладні черв'ячки, сода, оцет та прозорий посуд.

Хід експерименту: у велику прозору ємність наливаємо воду та засипаємо соду, ретельно перемішуємо. Занурюємо у водно-содову суміш заздалегідь розрізаних вздовж мармеладних черв'ячків та залишаємо на 5 хвилин.

Вихователь: Поки що залишимо черв'ячків у розчині, а самі проведемо наступний дослід.

Дослід « Газовані напої»

Матеріали: пластикові стаканчики, ватні диски, кольоровий газований напій.

Хід експерименту: в один пластиковий стаканчик налити солодкий газований напій, а в інший покласти ватний диск. Налити напій крізь ватний диск.

Запитання до дітей «Що ви бачите, чому відбулись такі зміни?» (Відповідь: диск став жовтим, червоним, зеленим, залежно від кольору напою. Його пофарбував хімічний барвник, що є причиною різних хвороб людини: нудота, біль у животі, алергія тощо. До того ж, у такі напої додають кислоту, ароматизатор, вуглекислий газ, що теж шкодять нашому організму, їх ми не можемо побачити, але відчуваємо на смак).

Висновок: газовані напої шкідливі для нашого організму.

Вихователь: Настав час повернутись до досліду «Пожвавлюємо мармеладних черв'ячків» (продовження).

- Беремо маленькі прозорі ємності, обережно заповнюємо їх оцтом і закидаємо туди черв'ячків прямо із ємності з содою: черв'ячки вирують, ворухаються і самі вилазять із ємності.

Під час реакції оцту з другої склянки і соди, яку вбрали в себе черв'ячки, утворюються бульбашки вуглекислого газу. Ці бульбашки тягнуть черв'ячка до поверхні, оскільки бульбашки набагато легші за оцет. Біля поверхні бульбашки лопаються, знову опускаючи черв'ячка на дно. Процес спливу – утопання повторюється до того часу, поки у черв'ячці не закінчиться сода. Весь цей час він здається ожилім і танцювальним.

Дослід «Чіпси»

Матеріали: паперові серветки, чіпси, ємності із водою.

Хід експерименту: на серветку викласти чіпси, закрити серветку і притиснути. На серветці залишаються масні кольорові плями.

Потім у склянку з прозорою водою покласти чіпси, подивитись яка вода.

Запитання для дітей: Що ви бачите, чому відбулись такі зміни? (Відповідь: вода і серветка стали брудними. Це говорить про наявність барвників, які спричиняють розлади в шлунку, печінці, а це в свою чергу впливає на всі інші органи. При смаженні часточки їжі горять і утворюють дуже шкідливі речовини. В них багато жиру, який дає підвищене навантаження на систему травлення. В результаті вживання чіпсів зникає відчуття голоду і можна пропустити обід, який є корисним. Поки організм зайнятий перетравлюванням чіпсів, він витрачає багато енергії. Цю енергію він забирає у мозку, що призводить до пасивності, знижує активність розумової праці).

Висновок: чіпси шкідливі для нашого організму.

Вихователь: Ось скільки ми з вами нового дізнались сьогодні, відвідали лабораторію професора Чудакова, а Нолика так і не знайшли, не врятували.

Вмикається аудіозапис голосу Нолика: - «Ви чого? Навіщо мене рятувати?»

Заклучна частина.

Вихователь: Що ж це виходить? Нолик не загубився, не потрапив у біду, а лише допомагав Дідусу. Отже ми дарма турбувались. Проте ми багато дізналися нового і робили досліди у відомій лабораторії професора Чудакова.

Мабуть нам час повертатись назад у садочок. А на згадку про нашу подорож фіксика дарують нам кошик із корисними смаколиками.

Баклакова М.О.,
інструктор з фізкультури
Височанський ЗДО КТ (ясла-садок)
смт Високий, Харківська область, Україна

СПОРТИВНА РОЗВАГА ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ «ПОДОРОЖ ОСІННІМ ЛІСОМ»

Мета: зміцнити здоров'я дітей та формувати позитивну мотивацію до здорового способу життя шляхом залучення вихованців до систематичних занять фізичною культурою і спортом.

Завдання:

Навчальні: удосконалювати рухові вміння та навички; передавати обруч першому гравцеві з рук в руки збоку; тримати рівновагу йдучи по канату приставним кроком боком; передавати горішки з рук в руки; стрибати з обруча в обруч; бігати не наштовхуючись один на одного; пролізати по тунелю навколішки; перестрибувати через перешкоди; формувати навички витримки, організованості, відповідальності, бажання правильно й чітко виконувати правила змагань.

Розвивальні: розвивати швидкість, вправність, спритність, витривалість, бажання брати участь у спортивних змаганнях, естафетах, рухливих іграх.

Виховні: виховувати дружні стосунки між дітьми; почуття колективізму, взаємодопомоги, взаємопідтримки; почуття товарищескості.

Атрибути: обручі, три іграшки (білочка, зайчик, лисичка), каштани, горішки, кошики, пластикові грибочки, різнокольорові листочки з картону, тунелі, перекладини, ребриста дошка.

Хід

Діти заходять до музичної зали.

Фізінструктор: Діти, вітаю вас! Скажіть будь ласка, яка зараз пора року?

Діти: Осінь!

Непомітно з'явилася осінь –

День коротшим стає щодоби.

Глянь, берізки – уже златокосі,

І в дубів багряніють чуби.

Вже у теплі краї відлетіли

Сонцелюби – дзвінкі журавлі,

Не страшні їм тепер заметілі

На далекій південній землі.

Фізінструктор: Вірно діти. Сьогодні ми з вами відправимось у подорож до осіннього лісу. Діти, скажіть будь ласка, які звірі живуть в лісі.

Діти: Ведмідь, вовк, лисичка, білочка, зайчик.

Фізінструктор: Молодці діти! Подивіться, до нас сьогодні завітала білочка. Вона підготувала для нас веселі розваги. Ну що ви готові відправитись у подорож?

Діти: Так!

Фізінструктор: Але перш ніж відправитись у подорож нам слід виконати розминку.

Діти стають довільно на килимі на відстані витягнутих рук. Вправи виконуються на місці.

Звичайна ходьба; на носочках, як лисички; на зовнішній стороні стопи, як ведмежата; високо піднімаючи коліна, як чапля.

Комплекс ЗРВ «Веселі зайченята»:

1. «У зайчика довгі вуха»:

В.п. — о.с., руки опущені вниз.

1-2 — підняти руки через сторони вгору до голови та опустити через сторони вниз; 3-4 — те саме.

2. «Зайчик лапки піднімає»:

В.п. — о.с., руки опущені вздовж тулуба.

1-2 — підняти руки вперед на рівні грудей, зігнути руки в ліктях та розігнути руки. 3-4 — те саме.

3. «Зайчик озирається»:

В.п. — о.с., руки на поясі.

1-2 — поворот тулуба ліворуч, праворуч.

4. «Зайчик крадеться у лісі»:

В.п. — руки зігнуті перед грудьми («як у зайчика»).

1-2 — підняти ліву ногу, зігнути в коліні, поставити на землю; 3-4 — підняти праву ногу, зігнути в коліні та поставити на землю.

5. «Зайчик зриває моркву»:

В.п. — о.с. руки опущені вниз.

1 — присісти — «зірвати морквину», підвестися; 2 — набути в.п.

6. «Зайчик стрибає»:

В.п. — о.с.

Стрибки на місці, чергуючи з ходьбою.

Вправи на відновлення дихання.

Комплекс виконуємо як веселу руханку, повторюючи вправи по декілька разів.

Фізінструктор: Діти, розминку ми виконали тож рушаймо! Діти, білочка каже, що її друзі потрапили у халепу і просить нашої допомоги. Вони потрапили у болото і не можуть вибратись звідти. Допоможемо звірятам?

Діти: Так!

Естафета «Врятуй звірятко»

Діти діляться на дві команди.

На одному боці зали розташовані 2 обручі з іграшками. На відстані 2-2,5м один за одним розташовані обручі. Діти стають по одному у кожен обруч, починаючи з першого. Останній обруч залишається порожнім. Діти передають останній обруч вперед, кладуть його на підлогу і переміщуються вперед.

Виграє команда, яка першою дістанеться до іграшки і врятує звірятко.

Фізінструктор: Молодці діти! Обидві команди швидко дістались до звірят і врятували їх. Білочка вам дуже вдячна і пропонує пограти у веселу гру:

Ось червоний

Впав листок,
А за ним
Каштанчик – скок!
Жовтий лист
На землю ліг,
Слідом знов
Каштанчик – плиг!
День за днем
Таке підряд –
Падолист,
Каштанопад.

Гра «Збери каштани»

Діти шикуються у колону.

Перед ними лежить перший місток – ребриста дошка, далі кошик з каштанами. Діти проходять по дошці і беруть один каштан. Далі розташовано ще один місток – канат, а за ним знаходиться порожній кошик. Діти проходять по канату приставним кроком правим боком і кладуть каштан у кошик.

Гра закінчується, коли всі каштани будуть перекладені у інший кошик.

Фізінструктор: Молодці діти! І з цим завданням ви чудово впорались. Тож рушаймо далі. І на вас чекає ще одне цікаве завдання від білочки. Вона просить вас перенести горішки. Впораєтесь із цим завданням?

Діти: Так!

Естафета «Переклади горішки»

Діти шикуються у дві шеренги обличчям одна до одної і лягають на килим.

З одного боку від них розташовано кошик з горішками, а з іншого – порожній кошик.

Діти передають горішок з руки в руку, намагаючись не втратити його і кладуть у інший кошик.

Виграє команда, яка першою перекладе всі горішки з кошика в кошик.

Фізінструктор: Молодці діти! Обидві команди були спритними і швидкими. А ви знаєте, діти, що білочка запасає на зиму грибочки?

Діти: Так!

Білочка восени:

На гіллячках, на тоненьких,
Поки день ще не погас,
Сироїжки та опеньки
Білка сушить про запас.

Естафета «Веселі грибочки»

Діти шикуються у дві колони.

Перед кожною колоною на підлозі покладено по чотири обручі. У першому і третьому обручі грибочки знаходяться за межами обруча, а у другому і четвертому обручі грибочки знаходяться у середині. Діти стрибаючи з обруча в обруч, змінюють положення грибочків. Якщо грибочки знаходяться

за межами обруча, їх кладуть у середину. А якщо грибочки знаходяться у обручі, їх кладуть назовні за межі обруча.

Виграє команда, всі учасники якої швидше виконають завдання.

Фізінструктор: Молодці діти! Ви чудово виконали і це завдання. Скажіть будь ласка чи вам сподобалось грати з грибочками?

Діти: Так! Дуже сподобалось.

Фізінструктор: Діти, а з чим ще можна побавитись у лісі?

Діти: Можна збирати опавші листочки.

Фізінструктор: Так вірно. Можна збирати різнокольорові листочки. Діти скажіть, а яких кольорів бувають осінні листочки?

Діти: Жовті, червоні, коричневі, помаранчеві, зелені.

Фізінструктор: Вірно. Ось і білочка пропонує вам пограти з різнокольоровими листочками. Пограємо?

Діти: Так!

Осінь фарби готувала,

У відерця наливала.

Змішувала, чаклувала,

Потім все розфарбувала.

Придивіться, все довкола

Стало різнокольоровим

Гра «Кольорові листочки»

Діти шикуються у шеренгу на одному боці килима.

На протилежному боці килима розкладені чотири великих кольорових листочка (червоний, жовтий, зелений, помаранчевий) на відстані один від одного. По всьому килиму розкидані маленькі різнокольорові листочки. Під веселу музику діти збирають листочки, розкладаючи їх по кольорам на великі листочки.

Гра закінчується, коли всі листочки будуть зібрані.

Фізінструктор: Молодці діти, ви зібрали всі листочки. Але білочка хоче вас перевірити чи всі листочки зібрані вірно. Давайте подивимось. Діти, ви дуже добре впорались із завданням, адже всі листочки зібрані вірно. Ну що ж, діти, білочка каже, що для вас є ще одне завдання. Це смуга перешкод.

Гра «Лісова подорож»

Діти шикуються в одну колону.

Перед ними розташована смуга перешкод.

Спочатку дітям необхідно пролізти крізь тунель навколішках, потім почерзі перестрибнути через дві перешкоди, пройти по місточку (ребриста дошка), перестрибуючи з ноги на ногу з обруча в обруч подолати купини і пролізти крізь ще один тунель.

Гра закінчується, коли всі діти впораються із завданням.

Фізінструктор: Молодці діти! Ви чудово впорались з останнім завданням і нам вже час повертатись до садочка. Скажіть будь ласка чи вам сподобалась наша подорож?

Діти: Так!

Фізінструктор: А що саме вам сподобалось?

Діти: Відповіді дітей.

Фізінструктор: Діти, білочка повернулася додому, але вона залишила для вас гостинці.

Діти отримують гостинці і виходять із зали.

Толстик А.С.,

вихователь

*ЗДО (ясла-садок) комбінованого типу «Дивосвіт»
смт Слобожанське, Дніпропетровська область. Україна*

ДОСВІД ВИХОВАТЕЛЯ ЗДО У ФОРМАТІ ОСВІТНІХ ТРАНСФОРМАЦІЙ «ЕЛЕКТРОННИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК GOOGLE CLASSROOM «ПЕРЛИНКИ ОНЛАЙН 2023» З ВПРОВАДЖЕННЯМ STREAM-ОСВІТИ ТА НЕТРАДИЦІЙНИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»

В даний час перед педагогами дошкільної освіти стоїть найважливіше завдання це розвиток комунікативних навичок дітей. Працюючи з дітьми в офлайн режимі, у звичайному форматі педагоги використовують традиційні методи освітніх напрямів. А у роботі з ними дистанційно через інноваційні технології Google Classroom, Google диск, Google фото вважаю доречно використовувати нетрадиційні методи, впроваджувати методику STREAM-освіти.

Інтегровано-нетрадиційні методи у період дистанційного навчання для дошкільників є інноваційними, що спрямовані на всебічний розвиток дитини, пізнавальних і творчих здібностей. STREAM-освіта та нетрадиційні техніки це спосіб створення нового, оригінального витвору мистецтва, у якому гармонуює все. Основною формою пізнавальної активності дитини є вірно підібрані матеріали та організоване заняття згідно віковим групам. Під час дистанційного освітнього процесу діти працюючи з завданням отримують знання, розширюють свій кругозір, поповнюють пасивний та активний словники, розвивають пам'ять, креативне мислення, творчу уяву. Застосовуючи нетрадиційні методи навчання педагог допомагає дітям розвивати власну фантазію та уяву. Методами STREAM-освіти розвиваємо дітям інженерне, креативно-логічне мислення. У вигляді гри, забави та творчої роботи. Адже діти намагаються відобразити свої враження та емоції про навколишній світ через свої творчі роботи.

Нетрадиційні методи та оригінальні техніки виконання завдань захоплюють дітей тим, що при виконанні роботи немає меж та немає слова «не можна». Такі види занять надовго запам'ятовуються дітям, згадуючи про них вони відчують позитивні емоції, піднімається гарний настрій. Під час роботи з дітьми дистанційно важлива роль відводиться батькам. Тісна взаємодія з ними, з питань розвитку творчих здібностей, розкриття творчого потенціалу дитини є важливою умовою. Також вірно підібраний, підготовлений матеріал та допомога дитині у виконанні роботи дистанційно.

Нетрадиційні техніки малювання:

1. Крапковий малюнок та монотипія (відбитки пухирчастої клейонки, вушними паличками).

Інструменти: вушні палички, пухирчаста клейонка, пензлик.

Матеріали: аркуш паперу, фарба зеленого та бузкового кольорів.

Спосіб виконання: за допомогою ватних паличок робимо крапковий контур бузка а потім заповнюємо його. Кожну фарбу беремо новою паличкою. Нанести пензлем фарбу на клейонку у вигляді листочка від середини до країв. Покласти на аркуш паперу до края бузка та притиснути.

2. Малювання фарбою за допомогою втулки з під паперових рушників.

Інструмент: втулка з під паперових рушників; пензлик.

Матеріали: аркуш білого кольору, фарба білого, жовтого, зеленого кольорів, пензлик, втулка скручена трубочкою та розрізана у вигляді квітки, втулка здавлена навпіл у вигляді листочка.

Спосіб виконання: нанести пензликом жовту фарбу на втулку потім відбитками малювати квітку, таким же методом але білою фарбою малюємо відцвівшу кульбабу-одуванчик. Втулку зігнуту у вигляді листка один край вмокнути у зелену фарбу та малювати контур листочка кульбаби.

3. Малювання фломастерами на фользі з допомогою води.

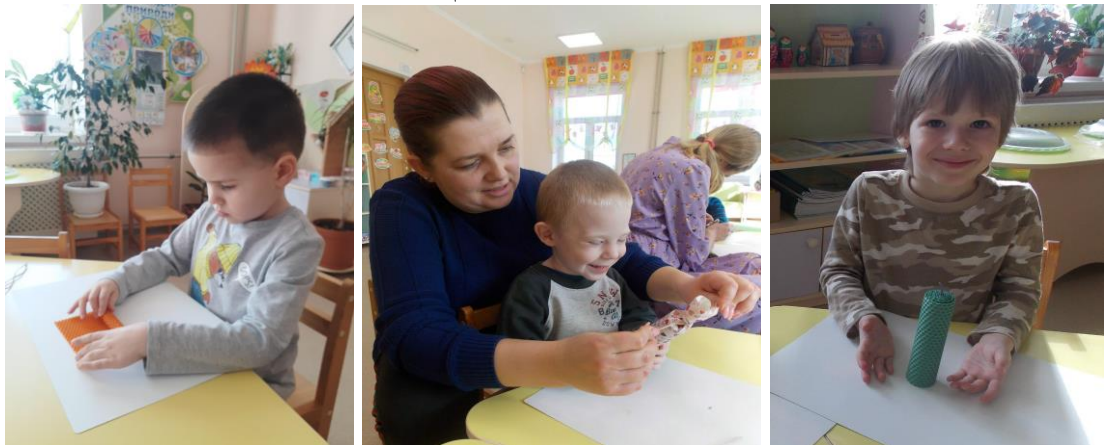

Інструменти: фольга, бризкалка з водою для квітів,
Матеріали: аркуш білого кольору, різнокольорові фломастери,
розмальовки або шаблони.

Спосіб використання: розфарбувати фломастерами фольгу, побризкати на неї водою а потім викласти зверху розмальовку або листок з шаблоном малюнка. Добре притиснути і обережно зняти папір з фольги.

Нетрадиційні техніки ліплення:

1. Виготовлення свічок з вощини.

Виготовлення (ліплення) воскових свічок методом скручування.

Вощина – це пластина бджолиного воску з тисненням різної форми (зазвичай ромбоподібної), кольорова вощина - натуральний матеріал, який виготовлений з додаванням барвників використовується для виготовлення свічок та елементів декору. Вощина має ніжно-медовий аромат.

Матеріал: лист вощини, гніт (фітіль).

Спосіб виготовлення: виложити лист вощини на дощечку для ліплення, з одного кінця по краю листа класти гніт та трішки вдавнити його в віск. Методом скручування потихесеньку змотувати лист вощини в тугу трубочку, робити це обережно щоб не порвати вощину.

Прививати любов до народних традицій українського народу.

Викликати інтерес до праці людей.

Сприяти розвитку естетичного смаку.

2. Ліплення з солоного тіста.

Інгредієнти для солоного тіста:

- 1 склянка солі;
- 1 склянка борошна;
- 1 столова ложка олії;
- приблизно 150 г води;
- велика ємність для змішування;
- фарба (як варіант - лак для нігтів);
- формочки для печива.

Спосіб виконання: виготовити тісто змішуючи всі інгредієнти за бажання додати харчові фарби. Вчитися розкачувати тісто, видавлювати формочками для печива фігури, проявляти фантазію та ліпити фігурки самим.

3. Метелики з трафарету.

Нетрадиційний метод спостереження та відтворення метелика за незвичним окрасом.

Матеріали: картон для виготовлення шаблону метелика.

Спосіб роботи: З картону вирізати силует комахи (метелика, жучка-сонечко, коник стрибунець, мураха та інші). На прогулянці підставляй шаблони до квітів, кущів, трави, піску, каменів, можеш глянути на небо і так далі.

4. Виготовлення іграшки антистрес в домашніх умовах.

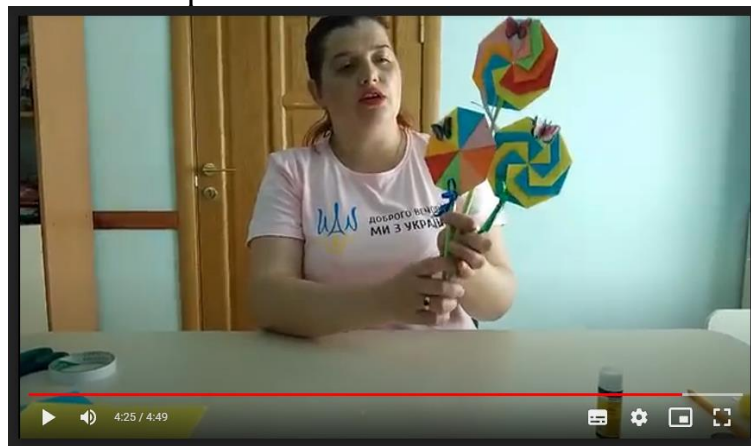

Інструменти: борошно, різні крупи, крохмаль.

Використані матеріали: повітряна кулька, кулькові кольорові ручки ручки.

Нетрадиційні методи аплікації:

1. Паперова квітка Орігамі.

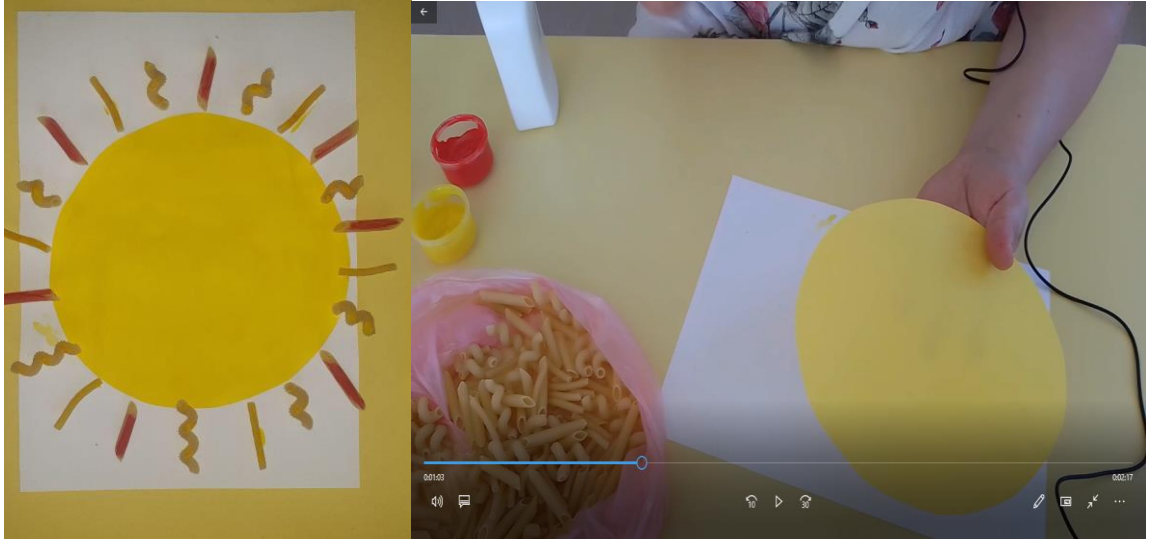

Нетрадиційна техніка: орігамі.

Матеріали: різнокольоровий папір для орігамі.

Спосіб роботи: складання фігурок з паперу використовуючи не один а відразу декілька паперових аркушів. Зазвичай фігури оригамі складають без розрізів з квадратного аркуша, сторони якого можуть бути різних кольорів. Використовуючи не багато різних згинів, але вони можуть бути комбіновані багатьма способами й утворювати дуже складні фігури.

2. Аплікація сонечко з макаронних виробів.

Матеріали: картон білого або блакитного кольору, папір жовтого кольору, макарони різної форми, клей ПВА.

Спосіб роботи: на основу (картон) наклеюємо папір жовтого кольору, по колу клеєм ПВА малюємо промінці сонечка. На клей прикладаємо макаронні вироби. Фарбою розмальовуємо промінці сонечка (макаронні вироби). Деякий час даємо висохнути щоб макарони добре приклеїлися до картону.

3. Аплікація з допомогою вати.

Нетрадиційна техніка аплікації за допомогою вати.

Матеріали: вата, клей ПВА, клей олівець, картон, різнокольоровий папір.

Спосіб роботи: з різнокольорових паперових смужок робимо кільця та з'єднуємо їх як ланцюжок (кожен різного кольору окремо). На картонну хмарку наклеюємо вату, та приклеюємо поверх очі, посмішку. Ззаду хмарки внизу приклеюємо кольорові ланцюжки.

Висновок.

Виконуючи завдання за технікою STREAM-освіти, нетрадиційним методом дитина самореалізується та дає вихід власним емоціям. Дуже

важливо і необхідно давати дитині реалізовувати свої творчі здібності, і в цьому допоможуть не лише традиційні а й інноваційні та нетрадиційні техніки виконання робіт. Розкрито питання в необхідності сучасного підходу до виховання та всебічного розвитку дитини.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. - К., Освіта, 1999.
2. Закон України «Про дошкільну освіту» - К.: Ред. журн. «Дошкільне виховання», 2001.
3. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні. – К.: Ред. журн. «Дошкільне виховання», 2003.
4. Ликова І.О. Програма художнього виховання, навчання й розвитку дітей 2-6 років «Кольорові долоньки». – Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2007. – 128с.
5. Казакова Р.Г., Сайганова Т.І., Седова Є.М. та ін. Малювання з дітьми дошкільного віку: нетрадиційні техніки, планування, конспекти занять. - М.: Сфера, 2005.
6. Використання нетрадиційних технік як засіб творчого розвитку дітей дошкільного віку. Дайджест 2/Упор. Н.В. Погрібняк, А.Ф. Михайліченко. – Запоріжжя ТОВ «ЛПКС» ЛТД. 2006. –100 с.: іл. – Бібліорг.: с.99. – (Бібліотека вихователя дошкільного навчального закладу). ISBN 966-8758-38-2
7. STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт Альтернативна програма формування культури інженерного мислення в дошкільників / автор. колектив; наук. керівник К.Л. Крутій - Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2018 рік.

Циба Г.В.,

вихователь

ЗДО № 8 «Космічний»

м. Суми, Сумська область, Україна

КОМПЛЕКСНЕ ЗАНЯТТЯ «КВІТКА СОНЦЯ»

Програмовий зміст: розвивати творчий, інтелектуальний та емоційний потенціал дітей, активізувати пізнавальну діяльність дітей, самосвідомість; мотивувати інтерес до вивчення творів В.О. Сухомлинського; сприяти мовленнєвому, пізнавальному та художньо-естетичному розвитку вихованців; вчити відповідати на запитання повним реченням; поглиблювати та розширювати знання дітей про соняшник, його будову, значення, використання; виховувати любов до природи, ціннісне ставлення до неї та бережливе ставлення до всього живого.

Матеріал: макет сонечка, квітки соняшника, картинки-символи, оповідання В.О. Сухомлинського «Квітка сонця», аркуш паперу овальної форми, бруски чорного, зеленого пластиліну, з паперу жовті пелюсточки, насіння соняшника, дощечки для ліплення, стеки, вологі серветки.

Перебіг заняття

I. Організаційний момент.

Ранкове коло. Моя посмішка весела, Моя посмішка чарівна. Ось, тримай і ти її. Посміхайся і рости.

Діти у колі «передають» посмішку одне одному.

II. Основна частина.

Мотивація освітньої діяльності.

Загадка:

Воно потрібно для рослин,

Воно потрібне для тварин,

Воно потрібно для людини,

Без нього не прожити й днини. (Сонце).

1. Д/гра «Розкажи про сонечко».

- Малята, а хто знає, де ховається сонечко? А що робить уночі сонечко?

Хто зустрінатиме завтра сонечко?

- Я зустрічатииму, рано-рано вставатииму, скажу сонечку: «Привіт», — і зрадіє цілий світ. І справді, сонечку радіє все: люди, тварини, рослини.

2. Мовленнєва гра «Для чого потрібне сонечко». Передавайте одне одному сонечко і розповідайте чому воно для нас настільки важливе. (Орієнтовні відповіді дітей: Від сонячного тепла все росте. Сонечко допомагає видужати хворому. Будить природу від зимового сну. Допомагає овочам і фруктам досягнути. Освітлює темні куточки. Визначає час, коли лягати спати і прокидатися. Допомагає засмагнути. Поліпшує настрій. Висушує речі після прання).

Як багато справ у сонечка, йому сумно на небі одному. Ось і шукає воно собі друзів.

3. Практична робота дітей:

Д/гра «Виклади сонечко»;

Д/гра «Склади з частини ціле».

4. Мімічна гімнастика «Промінчик».

Промінці сонечка дуже ласкаві (підставте свої личка до сонечка)

Промінець залоскотав носик (зморщити носик)

Засліпив очі (кліпання віями)

Сів на брівки (рухи віями)

На ротик (витягувати губи у посмішку)

Я знаю одного товариша сонечка, який дуже схожий на нього.

5. Загадка:

На сонечко я схожий і сонце я люблю,

До сонця повертаю голівоньку свою.

Стою стрункий, високий, в зелених шатах я

І золотом убрана голівонька моя. (Соняшник).

6. Д/гра «Опиши соняшник». У соняшника товсте і високе стебло, листя, пелюстки, велика жовта голівонька – кошик. Що знаходиться в кошику? Люблять люди соняшник, але чи тільки за красу? Яка користь від соняшника?

7. Д/гра «Знайди і розкажи». Смачне насіння, олія, халва, маргарин, майонез.

8. Цікавинки: ліки від склерозу, від виразок, висипів, а розпарені пелюстки прикладають до синців, і ті зникають.

З переробленого соняшника роблять макуху — корм для свійських тварин.

Стебла та кошики використовують для виготовлення пластмас, паперу.

Бесіда про правильне користування соняшниковим насінням (Насіння лущити, вживати тільки зернятка, лущиння викидати в ящик для сміття).

9. Психогімнастика. Заплющте очі. Уявіть себе соняшниковим суцвіттям, схожим на яскраве сонце (індивідуально звертаюся до кожної дитини).

- Що снилося тобі вночі, Соняшнику? Як Соняшник радіє сонечку? А як вітає сонечко? Що ти відчуваєш, коли дивишся на сонце?

- Отже, малята, сьогодні Соняшник допоможе нам із вами дізнатися про велику таємницю природи — таємницю квітки соняха.

10. Робота за оповіданням В.О. Сухомлинського «Квітка сонця»:

Як назва оповідання? Хто автор оповідання? Як соняшник вітається з сонечком? Чому сонях називають квіткою сонця? Чи розгадали ви таємницю соняшника? А яка ж вона? Правильно, соняшник любить сонце.

Р/гра «Ми йдемо до сонечка».

Пальчикова вправа.

III. Художньо-продуктивна діяльність.

Діти наносять шар чорного пластиліну на намальоване на картоні коло, по краях всього кола прикладають і надавлюють листки (вирізані з паперу). Пластилін зеленого кольору ділять на дві частини: з однієї ліплять тонкий джгутик — стебло; інший шматок ділять ще раз навпіл і ліплять із отриманих частин листочки. Насіння соняшника прикладають й притискають по всьому колу, покритому чорним пластиліном.

IV. Підбиття підсумків.

Подаруйте, діти, свої усмішки всім соняшникам і всім людям, збережіть у своєму серці квітку сонця. Дякуємо тобі, Соняшнику. Ми дуже раді, що ти до нас завітав. І тому на згадку про нашу зустріч прийми від наших діток ці подаруночки-бажання. (Діти дарують гостю картинки-зображення).

Дитина: Я дарую тобі сонечко, воно тебе зігріватиме.

Дитина: Я дарую тобі краплинку води, вона напоїть і уміє твої листочки.

Дитина: Я дарую тобі дощового черв'ячка, нехай він зробить ґрунт, у якому сховане твоє коріння, родючим і пухким.

Дитина: Я дарую тобі зелений листочок, нехай у тебе їх виросте багато-багато.

Дитина: Я дарую тобі бджілку, нехай вона з твого суцвіття збирає нектар.

Дитина: Я дарую тобі метелика, нехай він відпочиває на твоїх квітках і листочках.

Дитина: Я дарую тобі насіння, нехай із нього виросте багато твоїх діток.

Чигрин Г.І.,
вихователь
ЗДО КТ № 10 "Росинка"
м. Чорноморськ, Одеська область, Україна

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИХОВАТЕЛІВ НА ТЕМУ: «ТЕАТРАЛІЗОВАНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ЯК СКЛАДОВА ВСЕБІЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»

Театр не тільки розважає глядача. Він допомагає нам знайти відповіді на багато життєвих питань. Ще по класичних творах минулих сторіч ми знаємо про існування традиції дитячих домашніх театрів. Саме в домашньому театрі батьки долучали дітей до мистецтва: виховували художній смак, учили дитину краще взаємодіяти з навколишнім, а також формували комунікативні здібності та розвивали мову.

Творчість — це потужний двигун розвитку дитини. Самовираження дітей за допомогою творчої діяльності набуває великого значення ще в дошкільному віці.

У театралізованому дійстві ми маємо можливість удосконалювати емоційну сферу дитини. Ще Костянтин Ушинський вказував на те, що дитина щиро вірить у те, що відбувається в казці, а значить, виховне значення театралізації неможливо переоцінити.

А Василь Сухомлинський стверджував, що духовне життя дитини повноцінне лише тоді, коли він живе у світі гри, музики, фантазії, творчості. «Без цього він засушена квітка», — говорив великий педагог.

Театр розкриває духовний і творчий потенціал дитини і надає їй реальну можливість адаптуватися в соціальній сфері.

Усі діти здатні до творчості. Тому до участі у виставі можна (і потрібно) залучати кожного малюка. Тим більше що в багатьох казках-театралізації, досить багато ролей з невеликим обсягом тексту. Тому навіть малюки можуть

бути залученими до участі в невеликих п'єсах. Наприклад, грати роль Мишки (без слів) в казці «Золоте яєчко». Дитина при цьому може лише імітувати писк мишки і показувати, як вона хвостиком махнула.

Театральне дійство — це, перш за все, свято з усмішками та оплесками. Воно створює і підтримує гарний настрій, налаштовує дитину на позитив.

Навіть сама незначна роль, доручена соромливій дитині, додає їй впевненості. У неї підвищується самооцінка і з'являється бажання дивувати близьких і друзів своїм талантом.

Можна з упевненістю сказати, що участь у театралізованому спектаклі справляє розвиваючу дію на дитину в різних напрямках: емоційному, мовному, соціальному та інтелектуальному.

Отримавши роль, дитина під час репетицій опиняється перед необхідністю вдосконалювати дикцію, активно використовувати свій словниковий запас і розширювати спектр переданих інтонацій. Це, у свою чергу, сприяє активному розвитку мови маляти, як монологічної, так і діалогічної.

Участь у театралізованій постановці - це найкоротший шлях до емоційного розкріпачення дитини, невичерпне джерело розвитку відчуттів і залучення її до духовності.

Однією з цікавих форм роботи над театралізованими постановками дитячих творів є залучення до участі в них батьків дошкільнят. Це зближує, згуртовує колектив групи, спонукає до взаєморозуміння і злагоди. Саме батьки в домашніх умовах можуть учити ролі зі своїми маленькими акторами. А також вони отримують можливість творчо підійти до участі дитини у п'єсі: придумати і зробити для малюка незвичайний театральний костюм або взяти безпосередню участь у постановці як актор.

Циба Ю.В.,

вихователь

ЗДО № 150

м. Запоріжжя, Запорізька область, Україна

КОНСПЕКТ ІНТЕГРОВАНОГО ЗАНЯТТЯ З КОНСТРУЮВАННЯ ТА ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ «ПЕРЕТВОРЕННЯ ПАПЕРУ» (ОРИГАМІ «ЗАЙЧИК») З ВИКОРИСТАННЯМ STEM-ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ВІКУ

Тема: Оригамі «Зайчик».

Мета: продовжувати знайомити дітей з властивостями паперу; познайомити з використання паперу в житті людей; стимулювати інтерес до експериментально-дослідницької діяльності; формувати уявлення про те, що площинні об'єкти можна перетворити на просторіві, про способи такого перетворення (вироби оригамі). Збагатити активний словник дітей словами: паперовий, газетний; розвивати дрібну моторику пальців; виховувати допитливість, спостережливість.

Матеріал: іграшка зайчик, виконаний у техніці оригамі, аркуші паперу різних видів квадратної форми, серветка, картон, фантики від цукерок, кольоровий папір, ємність з водою, рушник, книга, розмальовка, альбом, газета, журнал, маска, іграшка, кольоровий папір сірого, коричневого та білого кольорів, чорні олівці або фломастери.

Хід заняття

- Діти, сьогодні ми з вами вирушимо у подорож. Закриємо очі і уявімо, що легенький теплий вітерець нас переніс до лісу.

Помічник вихователя приносить штучні дерева: ялинку і клен.

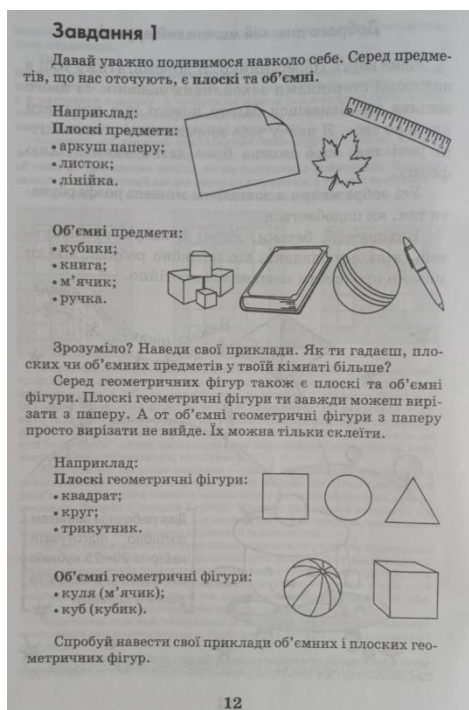
Діалог-дослідження «Навіщо саджати дерева?»:

- А навіщо вони нам потрібні?

- Правильно, молодці! Із дерев також виготовляють папір. Ой, а хто це причаївся біля ялинки? Та це ж паперовий Зайчик. Він живе у паперовій країні В його країні все із паперу: і будинки, і машини, і одяг, і дерева. Та й Зайчик виготовлений із чого? Із паперу. А хто із вас знає які ще речі виготовляють із паперу? (Діти називають предмети, виготовлені із паперу).

Завдання в зошиті «Логіка світу» (стор.12).

«Плоскі та об'ємні предмети».

Вихователь: Діти, а в нашому житті теж все паперове, як в паперові країні? А чому будинки не можуть бути із паперу? А одяг? Меблі? Машинки? Відповіді дітей.

- Правильно! Будинки будують із каменю і піску, одяг шують із тканини, меблі з дерева, машини із металу. Чому? Бо ці матеріали надійні, міцні. А папір міцний? Давайте перевіряємо. Запрошую вас за столики.

Дослідження «Як плоский предмет можна перетворити на об'ємний»:

- Спробуйте зім'ятий папір, який лежить у вас на столику. Легко це зробити чи важко? А тепер спробуйте зім'яти стіл, стілець. Важко? Це тому, що ці предмети виготовлені із міцного матеріалу, а папір - ні.

Дослід «Розірвемо папір»:

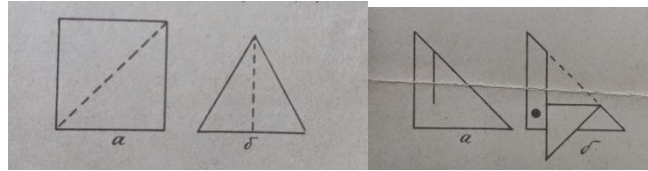
- Спробуйте розірвати той папір, який ви зім'яли. Легко? А рушник розірвати можете? Діти, підійдіть до столика. Покладемо у посуд з водою серветки і картон. Бачимо, що серветки розмокли одразу. Візьміть їх руками. Вони порвалися? А інший папір? Він грубший, тому й розмокає довше. Подивимося, що з ним відбудеться через деякий час. Який висновок ми можемо зробити?

- Так, папір боїться води, тому і розмокає у ній. Якщо на будь-який паперовий предмет потрапить вода, то він зіпсується. Ви вже, напевно, помітили, що один папір зім'яти і порвати легко, а інший - важко. Чому? Тому що він буває товстий і тонкий. Тонкий зім'яти та порвати легше, ніж товстий. Навіщо такий неміцний папір людям?

Дослідження «Дивовижні перетворення звичайного аркушу паперу: створюємо геометричні фігури» (згинаючи квадратний аркуш діти створюють менший квадрат, прямокутник, трикутник).

- Пропоную вам, діти, із паперу виготовити зайчиків-друзів для нашого гостя.

Виготовлення зайчиків в техніці оригамі.

- Діти, ви молодці! Дуже гарні тваринки у вас вийшли! А ось наш Зайчик мені нагадує, що ми забули подивитися на папір у воді. Давайте глянемо. Що з ним сталося?

- Пропоную вам ще трішки погратися.

Дидактична гра «Буває - не буває».

Вихователь називає слово з прикметником «паперовий», діти відповідають буває чи не буває. Наприклад, паперова книга, паперовий стіл.

- Дітки, Зайчику вже час повертатися додому, але перед тим, як піти, він вас хоче попросити берегти папір. Адже його виготовляють із дерева. Для того, щоб виготовити десять ось таких книжок, треба зрубати одне деревце. Якщо ви будете берегти папір, то зможете берегти багато дерев. Зайчик з вами прощається. А ми з вами йому пообіцяємо дбайливо ставитися до речей, виготовлених із паперу.

Панкова М.С.,

вчитель-логопед

КЗДО КТ (ясла-садок) № 122

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

КОНСПЕКТ ЛОГОПЕДИЧНОГО ЗАНЯТТЯ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВИКОРИСТАННЯМ БІОЕНЕРГОПЛАСТИКИ ТА МНЕМОТЕХНІКИ «ЗИМОВІ ПРИГОДИ КОТИКА ВЕСЕЛУНЧИКА»

Тема заняття: «Зимові пригоди котика Веселунчика».

Мета заняття: розширювати уявлення дітей про зиму, її характерні ознаки; вчити відповідати на запитання, підтримувати діалог; накопичувати запас складних слів (снігопад); активізувати й збагачувати лексичний запас; вчити дітей підбирати прийменники до іменника зима; продовжувати тренувати артикуляційний апарат у різних точних рухах; розвивати подовжений плавний видих; зорову та слухову увагу й пам'ять, асоціативне мислення; виховувати у дітей спостережливість, уважність, позитивне

емоційне ставлення до явищ природи взимку, інтерес до художніх творів через використання мнемо таблиці.

Матеріал: м'яка іграшка котик, чарівна скринька, аудіо запис зі звуками зимової природи, ілюстрації із зображенням вправ до артикуляційної гімнастики, сніжинки з тонкого паперу на кожну дитину, мнемосмужки до дидактичної гри «Зима яка?», мнемотаблиця до вірша «Білий кіт» В. Бондаренко із мнемоквадратами на липучках.

Хід заняття

1. Комунікативна діяльність.

Діти сидять півколом.

Логопед: Діти, послухайте уважно віршик і скажіть про кого віршик В. Бондаренко «Білий кіт»:

Котик вибіг за ворота,
А на вулиці – зима!
Білий сніг і білий котик –
І кота немов нема!
Лиш на кінчику хвоста
Видно плямку у кота.

Логопед: Так, про кого цей віршик?

Діти: Про котика.

Логопед вносить в групу м'яку іграшку – котика.

Логопед: До нас в гості прийшов котик Веселунчик і приніс нам чарівну скриньку. Давайте подивимось, що в ній! Мені здається, що тут заховалась зимонька – зима. Тільки ми її не можемо побачити але ми її можемо почути.

Дидактична гра «Звуки зими».

Логопед: Давайте всі разом заплющимо очі та послухаємо звуки зими. Які з них вам знайомі? Де їх можна почути?

Вмикається аудіо запис зі звуками зимової природи: скрип снігу під ногами, завивання хуртовини, тріск гілок від морозу та інші звуки.

Логопед: Заглянемо ще раз у чарівну скриньку. Веселунчик приготував нам цікаву історію та багато різноманітних ігор. Дітки, ви згодні послухати котика Веселунчика та пограти з ним?

Діти: Так, згодні.

2. Пізнавальна діяльність.

Вправи на розвиток артикуляційного апарату з елементами біоенергопластики.

Логопед розповідає історію і показує артикуляційні вправи.

Логопед: Прокинувся Веселунчик рано – вранці, відкрив очі, потягнувся, вигнув спинку (вправа «Місток»). В кімнаті було затишно і тепло.

✓ Як завжди вирішив котик поснідати: насмажив собі млинців (вправа «Млинець»);

✓ Насипав смачного варення (вправа «Смачне варення»);

✓ Налив у чашку молока (вправа «Чашечка»).

Потім Веселунчик погрався з м'ячиком та вирішив піти погуляти на вулицю. Відчинив двері, тільки вистрибнув на двір, як його лапки провалились під щось м'яке, холодне і біле. Веселунчик злякався, бо такого він ще ніколи не бачив. Швидко забіг назад додому та й сховався під ліжку.

(Кожну вправу повторювати 5 – 6 разів).

Логопед: Діти, чого злякався Веселунчик? Що Веселунчик перший раз побачив на вулиці?

Діти: Веселунчик побачив сніг.

Логопед: А щоб наш котик Веселунчик не боявся снігу, давайте всі разом розповімо про сніг. Який буває сніг?

Діти: Сніг буває білий, холодний, мокрий, блискучий, пухкий.

Логопед: А з чого складається сніг?

Діти: Сніг складається зі сніжинок.

Логопед: Подивися, Веселунчику на сніжинку.

(Логопед показує вирізану з тонкого паперу сніжинку).

Логопед: Давайте розкажемо Веселунчику, яка сніжинка?

Діти: Сніжинка легка, біла, гарна, мереживна, блискуча.

Логопед: А що сніжинки ще вміють робити?

Діти: Сніжинки вміють літати, кружляти, падати, танути.

Логопед: Давайте, покажемо нашому котику, як вміють літати та кружляти сніжинки, подмухаємо на них.

Вправа на розвиток дихання «Сніжинки».

Діти кладуть на долоньку сніжинку, вдихають повітря через ніс і видихають через рот. Струмінь повітря спрямовується на сніжинку з тонкого паперу. Щоби при цьому діти не надувають, а струмінь повітря утворюють спрямований, а не розсіяний.

Логопед: А коли багато падає снігу з неба, як ми можемо це назвати?

Діти: Це називається снігопад.

Логопед: Скільки снігу намело – не пройти! Давайте разом з вами уявимо, що йдемо в валянках по глибокому снігу. А давайте разом з собою візьмемо Веселунчика та покажемо йому, що нічого страшного в сугробах немає.

Фізхвилинка «Йдемо по снігу».

Діти йдуть важко, ліплять сніжки, кидають сніжки один в одного, їдуть на лижах.

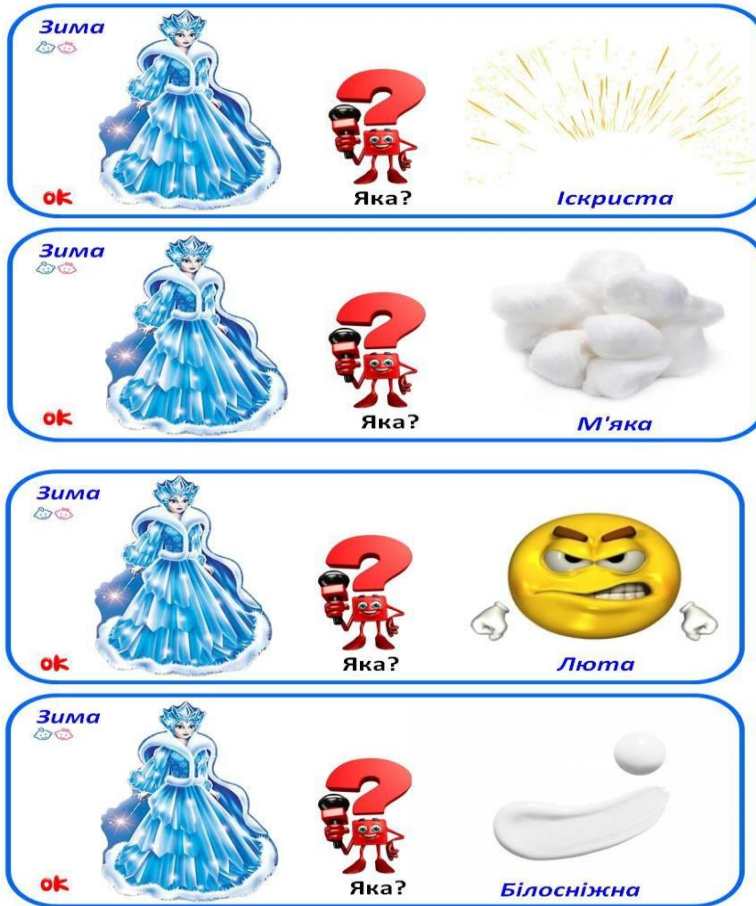
Логопед: Всі дійшли. А тепер давайте обтрусимо сніг з пальто, валянок, шапки. З Веселунчика теж стряхнемо сніг. Якщо сніжинки прилипнуть до одягу, то в кімнаті вони швидко розтануть.

Логопед: Діти, а давайте нашому котику Веселунчику розкажемо, яка ще буває зима.

Дидактична гра «Зима яка?» За допомогою мнемосмужок діти підбирають прикметники до іменника «зима».

- ✓ Зима яка? – кришталева
- ✓ Зима яка? – люта
- ✓ Зима яка? – білосніжна
- ✓ Зима яка? – іскриста
- ✓ Зима яка? – м'яка
- ✓ Зима яка? – сніжна
- ✓ Зима яка? – морозна
- ✓ Зима яка? – вітряна
- ✓ Зима яка? – льодяна
- ✓ Зима яка? – срібна
- ✓ Зима яка? – пухнаста
- ✓ Зима яка? – чарівна
- ✓ Зима яка? – весела
- ✓ Зима яка? – колюча
- ✓ Зима яка? – святкова

Логопед: Ось, така зима буває котику Веселунчику, запам'ятав.

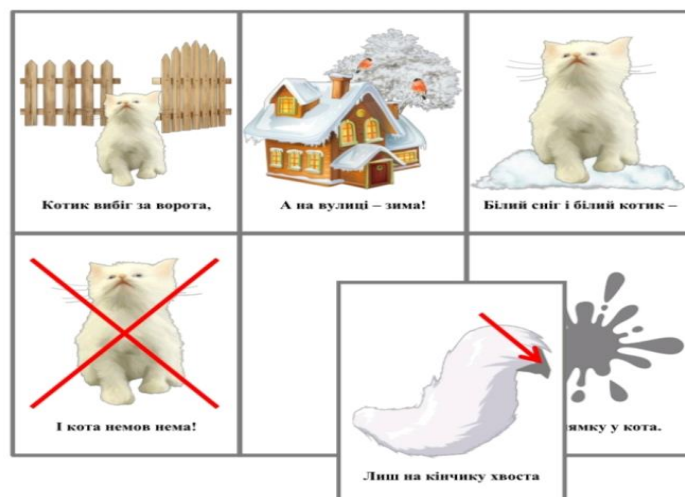
3. Перетворювальна діяльність.

Логопед: Заглянемо ще раз в чарівну скриньку. Веселунчик приготував нам ще одну цікаву гру.

Дидактична гра «Чого не вистачає?»

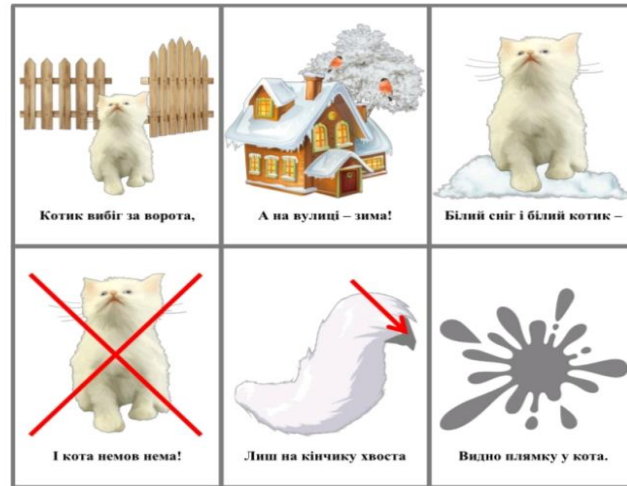
На дошці знаходиться мнемотаблиця до вірша «Білий кіт» В. Бондаренко. Діти за допомогою логопеда та мнемотаблиці, що знаходиться на дошці, слухають та повторюють вірш. Потім закривають очі, а логопед у цей час ховає один мнемоквадрат.

Діти відкривають очі та пригадують, чого саме не вистачає.

Логопед: Молодці, діти! Ви були дуже уважні і впоралися зі всіма завданнями. Давайте Веселунчику ще раз розкажемо вірш «Білий кіт» В. Бондаренко. Бо він дуже хоче запам'ятати та розповісти його своїм друзям.

Самостійна розповідь вірша «Білий кіт» В. Бондаренко за допомогою мнемотаблиці.

4. Оцінно-контрольна діяльність.

Логопед: Веселунчику дуже сподобалося з вами гратися і він не хоче йти від вас. А давайте візьмемо Веселунчика сьогодні з собою на прогулянку та й допоможемо звикнути до снігу. А вам сподобалося гратися з котиком? В яку гру ви хотіли б ще пограти?

Клипо О.С.,

вчитель логопед

КЗДО КТ № 194

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Чистосердова А.А.,

музичний керівник

КЗДО КТ № 194

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

АВТОРСЬКЕ ТЕМАТИЧНЕ КОРЕКЦІЙНЕ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ 6-ГО Р.Ж. З ВИКОРИСТАННЯМ ЛОГОРИТМІКИ «БУДУЄМО КРИЖАНИЙ БУДИНОЧОК»

Мета: Вчити узгоджувати мову з рухами та емоційно відгукуватись на музику; формувати й закріплювати правильну поставу, ходу, граційність рухів. просторові уявлення та здатність довільно пересуватися у просторі відносно інших людей і предметів, координувати свої рухи. Удосконалювати виразність мовлення і силу голосу, тренувати артикуляційну моторику. Розвивати мовленнєве дихання, моторні функції, слухову увагу, пам'ять, чуття темпу та ритму, фонематичне сприймання. Розвивати сенсорні музичні здібності – музичний слух та почуття ритму. Сприяти прояву у дітей

активності, самостійності, ініціативності та творчості в різних видах рухової діяльності. Закріпити вміння напружувати та розслаблювати м'язи, Диференціювати звуки «С»-«З». Виховувати дружні взаємини з однолітками, вміння виявляти співчуття та взаємодопомогу.

Обладнання: фленелеграф у вигляді крижаного будиночку, рукавички, малюнки: завірюха, буран, метелиця, мороз, ялинки. Дерево з малюнками птахів: снігур, синиця, горобець, ворона. Сніжинки. Артикуляційні картки. Для оркестра – бубон, трикутник, гармошка, маракас.

Хід заняття

Діти заходять до музичного залу і виконують танцювальну вправу «Маленький танок у колі».

Діти зупиняються у колі.

Привітання музичне «Добрий день, вам діти».

Привітання логопедичне «Подаруй усмішку».

Артикуляційні мімічні вправи:

1. «Малята вітаються»: «Посмішка». Розтягнути губи в посмішку.

2. «П'ятачок вітається»: «Трубочка». Витягнуті трубочкою губи рухати вправо-вліво, обертати по колу.

3. «Рибки вітаються»:

- плескати губами одна об одну (вимовляється глухий звук);

- щоки сильно втягнути всередину, а потім різко відкрити рот.

Необхідно домогтися, щоб при виконанні цієї вправи лунав характерний звук «поцілунку».

4. «Хом'ячок вітається»:

- «Ситий хом'ячок». Надуті обидві щоки, потім надувати щоки по черзі.

- «Голодний хом'ячок». Втягнути щоки.

5. «Конячка вітається»: «Задоволена конячка». Потік повітря, що видихається легко і активно посилює до губ, поки вони не стануть вібрувати. Виходить звук, що схожий на пирхання коня.

Логопед: Діти, послухайте уважно пісеньку і пригадайте із якого вона мультфільму і хто її співав? (Відповіді дітей). Звісно, це пісенька ведмедика Вінні. А чим він любляв лакомитись? (Відповіді дітей). Ну звісно медком.

Психогімнастичні етюди «У ведмедика Вінні в гостях».

- Покажіть мені, будь ласка, як він залізав лапкою в вулик, а потім злизував мед. З яким задоволенням він це робить. Ах, який смачний мед. (Емоція задоволення).

- А зараз покажіть мені як Вінні відбивався від бджіл, цілий рій на нього напав. Який жах, як йому страшно?! (Емоція страху).

Корекція агресивної поведінки

Логопед: Напевно ви знаєте, що у Вінні є друг П'ятачок. Він дуже любить квіти і посадив у своєму квітнику дуже багато різних квітів. Але раптом з'явилося маленьке Тигреня і почав стрибати по квітнику і топтати його. П'ятачок спочатку дуже здивувався, потім засмутився і заплакав. (Емоція здивування та смутку).

- Діти, вам шкода П'ятчка? А у вас буває так, що ви когось ображаєте, гніваєтесь? (відповіді дітей). Я вас навчу як можна випускати гнів. Коли до вас підступає гнів, обхватіть долонями лікті і сильно притисніть руки до грудей.

Етюд «Виходь, гнів!».

- А ще гнів можна прогнати за допомогою чарівних подушок.

Роздає дітям подушки.

- Лягайте на килимок закрийте очі і зі всієї сили бийте руками по подушці і промовляйте: «Виходь, гнів!» (2-3 хв.). Гнів вийшов, а тепер можна відпочити.

Етюд на зняття психоемоційної напруги.

Звучить спокійна музика для релаксації.

Логопед: Розкиньте широко руки і ніжки, начебто ви зірка. Спокійно полежіть, послухайте музику (2-3хв.) Весь гнів вийшов. Ви стали добрими, уважними, ви піклуєтесь один за одним. Вам добре разом зі своїми друзями, весело грати, ділитися іграшками, вигадувати цікаві історії. Ви відпочили, розслабились, а зараз вже час вставати, на вас чекає багато добрих справ. Потягніться і встряхніться.

- Сьогодні вранці мені зателефонувала ЗИМА і запросила вас у гості. Сідайте в автобус і відправимось до чарівного лісу.

А автобус наш незвичний,

Це тому, що він музичний!

Логоритмічна вправа «Сіли на автобус ми».

Діти співають пісню і виконують ритмічні рухи під музику.

1. Сіли на автобус ми покатались раді (йдуть дрібним кроком по колу, перший водій вдає ніби то круте руль)

Наш автобус дуже швидко мчить по автостраді (прискорюють темп руху дрібного кроку)

Бі бі бі, Бі бі бі (Притупують ногами по черзі лівою потім правою одночасно натискаючи кулачками на сигнал)

Мчить по автостраді (плескають в долоні).

2. Понад річку у ліс пролягла доріжка (звужують коло дрібним ритмічним кроком)

Стій автобус зупинись відпочинь хоч трішки (зупиняються, присідають)

Бі бі бі, Бі бі бі (встають, притупують ногами по черзі лівою потім правою одночасно натискаючи кулачками на сигнал)

Відпочинь хоч трішки (плескають в долоні).

Логопед: Подивіться навкруги

Всюди, всюди біло-біло

Ні стежиночки нема

Бо пухнастим снігом вкрила

Вже морозяна – ЗИМА

Подивіться, як багато гарних сніжинок вона нам принесла.

Вправа на розвиток дихання.

Діти спочатку дують на підвісні сніжинки, а потім здувають з долоньки.

Звучить казкова музика.

Логопед: Прислухайтесь до сніжинок, вони вміють співати. Давайте всі разом заспіваємо.

Поспівка «Дзвінко ллється пісня».

Вправа на розвиток голосу.

З'являється засніжене дерево. Діти підходять до засніженого дерева.

Логопед: Дуже старалася Зима!

Прийшла в чарівний ліс,

Вкрила всі дерева в сніг

Сидять на дереві птахи,

Ану спробуй їх назви! (Відповіді дітей)

Гра на розвиток слухової уваги «Птахи»:

«Птахи летять» - діти біжать по колу, як пташки машуть руками.

«Птахи клюють зернятка» - логопед ударяє в бубон, діти присідають і стукають пальцями по підлозі.

«Птахи відпочивають» - логопед дзвенить в дзвіночок, діти присідають, відводять руки назад (відпочивають).

Логопед: Одягли усі ялинки

Білі снігові хустинки

І сміються ха-ха-ха

Не лякає нас Зима!

Вірш з рухами «Ялинка» (логоритміка).

Були б у ялинки ніжки - діти качають головою, руки з'єднані над головою «верхівка ялинки».

Побігла б вона по доріжці - руки на поясі, переступають з ноги на ногу.

Танцювала б разом з нами - по черзі виставляють ніжку на п'ятку.

Постукала б каблучками - піднімаються на носки і опускаються.

Логопед: Радіють пташки і звірі

Зимі пухнастій, срібній, білій.

Вибігли звірята на галявинку

Стали навкруги ялинки.

Логопедична артикуляційна гімнастика з використанням біоенергопластики:

- Іде лісом Зайчик, побачив ялинку, відкрив ротик, положив свій язичок спочатку на нижню губу, потім на верхню (повт.Зр.).

- Підбіг Вовк, вишкерів зуби і почав рухати язиком вправо-вліво, як маятником.

- А лисичка сестричка ласо облизнула верхні-нижні губи, почистила язичком зуби.

- Ведмідь подивився на звірят, і сам зробив язик «човником» і подув на нього.

Чистомовка на «З /С»:

ЗИ-ЗИ-ЗИ ----- наступили морози,

СА-СА-СА ----- довга в зимоньки коса,

СУ-СУ-СУ ----- заплетемо їй косу,

ОЗ-ОЗ-ОЗ ----- щоки щипає мороз.

Логопед: Як радісно і весело

Зимою дітворі.

Ялинку привітаємо

Їй пісню заспіваємо.

Хоровод з рухами «У лісі темному».

Логопед: Зимонька-трудівниця,

Всю землю снігом засипає.

Мости та будиночки крижані будує

Допоможемо і ми їй дім збудувати.

Логоритмічна вправа «Будуємо дім» (під муз. супровід):

Тук-ток, тук-ток

Бий міцніше молоток

Ми будуємо новий дім

Дуже гарний білий він.

Все зуміли змайструвати

Вікна, двері і кімнати

Тук-ток, тук-ток

Замовчав молоток

Хто скажіть, хто скажіть

В тім будинку буде жить?

Логопед: Збудувала Зима крижаний будиночок, і повісила на нього замок (логопед вішає замок на фланелеграф). Йде по лісу ЗАВІРЮХА, пісні холодні співає.

Фонопедична вправа:

Завірюха співає пісню ----- (О) проспівується з різною динамікою на одному диханні;

Завиває вітром ----- (У) тягнуть, проспівуючи його в різних регістрах;

Кружляє снігом----- (А) то високо, то низько glissando;

Летить по землі----- (Ш)

Стукає у вікно----- тук-тук коротко в різних регістрах

Логопед: Підійшла ЗАВІРЮХА до будиночка, але не може відкрити замочок. Давайте допоможемо відкрити.

Пальчикова гра «Замок»:

Замок висить на дверях,

Не відкрити його ніяк!

Потягнули,

Покрутили,

Ще постукали-й відкрили!

Логопед: Зайшла ЗАВІРЮХА в дім і стала там жити.

Логопед: Крокує по лісу БУРАН. Стільки кучугурів намів, що і сам не може пробратися.

Логоритмічна рухлива вправа: діти, промовляючи вірш, виконують ритмічні рухи під музику згідно слів:

По доріжці крок за кроком
Ми вчимось ходити боком,
В кучугури не ставай,
Вище ноги підіймай!
Добре ніжкам крокувати,
Тупотіти і стрибати.
Швидко бігли наші ніжки,
Притомились, сіли трішки
Відпочили, повставали
І вперед покрокували.

Логопед: Побачив БУРАН теремок, попросився в ньому пожити. ЗАВІРЮХА його із задоволенням пустила. І стали вони разом жити.

Логопед: Гуляє по лісу МЕТЕЛИЦЯ, шукає сніжиночки. Як махне своїми рукавами - на всі сторони полетять сніжинки.

Вправа на розвиток творчої уяви-танок «Сніжинки».

А ми, сніжиночки малі,
Покружляємо в вишині!

Логопед: Долетіли сніжинки до МОРОЗЕНЬКА і почали його будити.

Музичний оркестр (гра на музичних інструментах).

Логопед: МЕТЕЛИЦЯ теж стала жити в крижаному будиночку. Живуть вони разом і пісні весело співають.

Пісня «Перший сніг».

Логопед: Почув пісню МОРОЗЕНЬКО теж поспішає до крижаного будиночку.

Ритмічна вправа «Морозець»:

Морозець, морозець пощипав нам щічки.

Теплі валянки у нас, шубки й рукавички.

Морозець, морозець плещимо в долоні.

У дівчаток і хлоп'яток носики червоні.

Логопед: І МОРОЗЕНЬКА пустили в крижаний будиночок, і стали вони жити всі разом, пісні співають і танцюють.

Пісня-гра з рухами «Наше коло мов сім'я»:

Наше коло, мов сім'я, (плескаєм 3 рази)

Друзі ми: і ти, і я! (плескаєм 3 рази)

Обійми того, хто справа!

Обійми того, хто зліва!

Ми - одна сім'я! (плескаєм 5 разів).

Кучеренко О.І.,
соціальний педагог
КЗ Вишневий ЗДО (ЦРД) «Росинка»
м. Вишневе, Київська область, Україна

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Анотація: У статті висвітлюється проблема національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку. Формування громадянської свідомості у дошкільнят є одним із найголовніших державних завдань. Національно-патріотичне виховання в закладах дошкільної освіти спрямоване на дітей, батьків та педагогів - це формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави.

Ключові слова: національно-патріотичне виховання, заклад дошкільної освіти, цінності, українець, обов'язок, громадянське суспільство.

Національна стратегія розвитку освіти в Україні одним з основних завдань передбачає: побудову ефективної системи національного виховання на засадах загальнолюдських, полікультурних, громадянських цінностей, забезпечення фізичного, морально-духовного, культурного розвитку дитини, формування соціально зрілої творчої особистості, громадянина України і світу, підготовка молоді до свідомого вибору сфери життєдіяльності; підвищення відповідальності сім'ї за освіту і виховання дітей [8].

Система освіти має забезпечувати формування особистості, яка усвідомлює свою належність до українського народу, європейської цивілізації, орієнтується в реаліях і перспективах соціокультурної динаміки, підготовлена до життя у постійно змінюваному, конкурентному, взаємозалежному світі. Ядром державної гуманітарної політики щодо національного виховання має бути забезпечення громадянського, патріотичного, морального, трудового виховання, формування здорового способу життя, соціальної активності, відповідальності та толерантності. Модернізація системи управління освітою одним з напрямів передбачає розроблення ефективних механізмів взаємодії органів управління освітою, сім'ї, освітніх установ, дитячих і молодіжних громадських організацій у напрямі розвитку, виховання і соціалізації дітей та молоді [7].

Метою Стратегії національно-патріотичного виховання до 2025 р. є визначення пріоритетів та основних напрямів національно-патріотичного виховання, зокрема дітей та молоді, розвитку відповідних інститутів держави і суспільства, забезпечення змістового наповнення національно-патріотичного виховання. Серед основних напрямів досягнення мети даної Стратегії найбільшу увагу привертають наступні: підтримка та розвиток сімейних

традицій, активне залучення сім'ї до процесу національно-патріотичного виховання; підвищення професійної компетентності фахівців у сфері національно-патріотичного виховання, налагодження конструктивної взаємодії, соціального партнерства між суб'єктами національно-патріотичного виховання; розроблення та впровадження сучасних виховних систем, технологій і методик у сфері національно-патріотичного виховання, узагальнення та поширення кращого досвіду у цій сфері [8].

Закон України «Про дошкільну освіту» визначає правові, організаційні та фінансові засади функціонування і розвитку системи дошкільної освіти, яка забезпечує розвиток, виховання і навчання дитини, ґрунтується на поєднанні сімейного та суспільного виховання, досягненнях вітчизняної науки, надбаннях світового педагогічного досвіду, сприяє формуванню цінностей демократичного правового суспільства в Україні [2].

Одним з принципів дошкільної освіти цей документ визначає: єдність виховних впливів сім'ї і закладу дошкільної освіти, а одним з завдань – виховання у дітей любові до України, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, регіональних мов або мов меншин та рідної мови, національних цінностей українського народу, а також цінностей інших націй і народів, свідомого ставлення до себе, оточення та довкілля [2].

Слушно написав В. Киричок про те, що «патріотизм сьогодні стає нагальною потребою і держави, і кожної особистості, яка своєю активною любов'ю до Вітчизни прагне досягти взаємної любові від неї з метою створення умов для вільного саморозвитку і збереження індивідуальності; і суспільства, яке сприятиме саморозвиткові кожної особистості, становленню її патріотичної самосвідомості на моральній основі» [3, с. 135].

Наголошую, що термін «патріотизм» розглядається у Філософському енциклопедичному словнику як «любов до батьківщини, відповідальність за її долю і готовність служити її інтересам, а в разі потреби самовіддано боронити здобутки свого народу; соціально-політичний і моральний принцип, що в загальній формі виражає вищезазначені почуття та емоційні стани. Патріотизм, як соціально-психологічне почуття, має широку гаму проявів: від гордості за досягнення Вітчизни (в науці, економічній діяльності, спорті), поваги до історичного минулого, дбайливого ставлення до народної пам'яті, збереження та опанування національними і культурними традиціями до гіркоти переживань за невдачі і втрати рідної країни, страждань через її біди» [9, с. 471].

В сучасних умовах патріотизм стає невід'ємною рисою суспільної свідомості, яскравим проявом зв'язку індивіда та суспільства, одним із критеріїв оцінки громадянина. Морального сенсу патріотизму надає те, що він є однією з форм супідрядності особистих і суспільних інтересів, ефективним засобом переведення загальнолюдських цінностей на рівень індивідуальної свідомості. До цих цінностей належить і повага до історії та сьогодення народів інших країн, представників інших націй та національних меншин у межах однієї держави [9].

Я згодна з думкою С. Долецької, яка у своєму дослідженні стверджує, що «на різних етапах розвитку суспільства поняття патріотизму набувало нового змісту. Проте залишалися незмінними такі його головні риси: любов до Батьківщини, дотримання її інтересів; боротьба за свободу, честь і славу України; любов до народу, сім'ї; відстоювання й відродження рідної мови, науки, освіти, культури, мистецтва, духовних традицій народу; зміцнення дружби між народами» [1].

Варто звернути увагу на дослідження Н. Майбороди, яка розкриває питання виховання патріотизму у підростаючого покоління. Вона наголошує на тому, що «виховання громадянина своєї держави передбачає вивчення ним історії, героїчного минулого, духовних надбань інших народів. Такі знання допоможуть виростити цілісно сформованих особистостей, духовно багатих, цивілізованих людей, які повинні мати на меті вибудувати високоморальне, досконале, гуманістично-спрямоване суспільство. У цьому суспільстві немає місця злу, попиранню людських чеснот, прав, зазіханню на свободу громадян інших національностей» [5].

Завдання закладів дошкільної освіти - так побудувати виховну діяльність, щоб сама її організація, приклади авторитетних наставників-педагогів, освітнє середовище виховували дітей у дусі патріотизму, глибокого розуміння історії свого народу, національної ідентичності, самобутності.

Патріот — це людина, яка любить свою Батьківщину, прагне бути відданою її народу, готова відстоювати чесноти, характерні українській ментальності: товариськість, повагу до традицій, високодуховність тощо. Прищеплення цих цінностей починається в сім'ї і продовжується у закладі дошкільної освіти, де закладається фундамент знань та громадських поглядів.

Патріотизм – це одна із якостей людського характеру. Він, подібно до любові, керує людською свідомістю, заставляючи робити великі і малі вчинки в ім'я своєї Батьківщини. Патріотизм – величний вияв нескінченної любові до рідного краю. Патріотизм, як і честь виховує великих, сильних людей, які не рахуються з ціною свого життя й здатні пожертвувати ним заради рідної землі. Патріотизм породжує впевненість у собі, волю в перемогу, віру в свою націю, свій народ, він перетворює звичайну людину в безстрашну машину, яка не відчуває страху і болю, йдучи впевнено та безстрашно до своєї мети. Тоді мета патріота стає метою усього народу. Патріот живе в єдності зі своїм народом, він живе своїм народом, адже життя народу стає його життям.

Почуття патріотизму та національної гідності формуються на основі інтересу дітей до власного оточення. Дорослі впливають на дитину вчинками, поглядами та моделлю поведінки, адже в ранньому віці малюк спершу фіксує емоційне ставлення, а вже потім засвоює певні знання.

Дитинна має знати своє походження та історію роду. Засвоїти ці знання допоможе дерево родоводу, в якому чітко прослідковуються родинні зв'язки. Дізнавшись, ким були пращури і чого вони досягли, діти намагатимуться наслідувати їх. Це створить атмосферу причетності до спільної справи, в даному випадку – розвитку України.

Патріотичне виховання – це планомірна виховна діяльність, спрямована на формування у вихованців почуття патріотизму, тобто доброго ставлення до Батьківщини.

Основними напрямками патріотичного виховання є:

- формування уявлень про сім'ю, родину, рід і родовід;
- краєзнавство;
- ознайомлення з явищами суспільного життя;
- формування знань про історію держави, державні символи;
- ознайомлення з традиціями і культурою свого народу;
- формування знань про людство.

Базовий компонент дошкільної освіти в Україні орієнтує на опанування знань про нашу державу, виховання поваги до державних символів. Старші дошкільники мають знати прапор, гімн, герб України, назву її столиці, інших великих міст, значущі географічні назви (Крим, Карпатські гори, Дніпро), пам'ятні місця (Тарасова гора у Каневі, Хортиця, заповідник Асканія-Нова тощо). Цій меті підпорядковані заняття “Ми живемо в Україні, ми дуже любимо її”, “Пам'ятні місця України”, “Рідне місто (село)”, “Вулиці нашого міста (села)”, “Наш герб” та ін.

До ефективних методів і форм організації патріотичного виховання належать: екскурсії вулицями рідного міста, до історичних пам'яток, визначних місць; розповіді вихователя; бесіди з цікавими людьми; узагальнюючі бесіди; розгляд ілюстративних матеріалів; читання та інсценування творів художньої літератури; запрошення членів родин у дитячий садок; спільні з родинами виховні заходи (День сім'ї, свято бабусь тощо); зустрічі з батьками за межами дошкільного закладу, за місцем роботи та ін.

Формування патріотичних почуттів дітей дошкільного віку має поєднуватися з вихованням їх у дусі миру. Адже глобалізація, зростання відкритості суспільств актуалізує ідею планетарності, вселяє багатьом людям відчуття того, що вони є жителями Землі. За даними Всесвітньої організації з дошкільного виховання (ОМЕР), представники різних країн змістом мирних відносин між людьми вважають:

- а) любов і повагу до ближнього, щирість, співпереживання, привітність, розуміння, вміння допомагати тим, хто потребує допомоги;
- б) дотримання прийнятих у суспільстві моральних норм, протидію злу без виявлення агресивності;
- в) почуття солідарності та відповідальності стосовно інших.

Базовий компонент дошкільної освіти в Україні тлумачить поняття “людство” як сукупність усіх людей, які населяють планету, як усвідомлення того, що народи світу прагнуть миру і щастя, процвітання рідної країни і всієї планети, турбуються про майбутнє дітей.

Успіх національного виховання значною мірою залежить від національної та міжнаціональної культури батьків і педагогів-вихователів.

Старший дошкільний вік – це вже той період життя дитини, в якому можна закласти основи національно свідомого громадянина, патріота, тобто

людини, якій притаманні особистісні якості й риси характеру, світогляд та спосіб мислення, почуття, вчинки та поведінка, спрямовані на саморозвиток демократичного громадянського суспільства в Україні.

Висновки: Без любові до Батьківщини, готовності примножувати її багатства, оберігати честь і славу, а за необхідності — віддати життя за її свободу і незалежність, людина не може бути громадянином. Саме в дошкільному віці, коли дитина дуже чутлива до емоційних впливів і схильна до наслідування, мають створюватися сприятливі умови для того, щоб поступово розкрити їй глибокий зміст національно-патріотичного виховання, розкрити зміст народної і світової спадщини, етику людських взаємин. Дуже важливо сформулювати перший практичний досвід прояву душі стосовно рідних та близьких людей, рідної домівки, – усього того, з чого для кожного з нас починається Батьківщина. Бути патріотом своєї Батьківщини – означає любити материнську мову, свій дім, батьків, природу рідного краю, звичаї, шанувати традиції, людську працю, прагнути не лише зберігати духовні скарби народу, а й примножувати їх. Саме ці завдання і є визначальними у національно - патріотичному вихованні дітей дошкільного віку.

Література

1. Долецька С.В. Завдання патріотичного виховання молодших школярів процесі красзнавчої роботи / С.В. Долецька // Духовність особистості. – 2012. – Вип. 1. – С. 49-55.
2. Закон України «Про дошкільну освіту» від 11 липня 2001 року. [Електронний ресурс] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-4#Text>
3. Киричок В.А. (2010). Сучасні форми і методи патріотичного виховання молодших школярів у позаурочній діяльності. Збірник наукових праць. 14, 1.
4. Кубіцький С.О., Рептух Н.О. Науково-дослідна підготовка магістрів соціальної педагогіки: особистісно орієнтований та компетентісний підходи до проблеми / Нові технології навчання: Наук.-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. К., 2010. Вип. 63. С. 20-24.
5. Майборода, Н.О. (2012). Патріотичне виховання засобами мистецтва вихованців сільських навчально-виховних комплексів у контексті ідей Василя Олександровича Сухомлинського. [Електронний ресурс] / Н. Майборода // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. – 2012. – № 41. – С. 176-181. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppps_2012_41_29.
6. Макаренко, А.С. (1950). Вибрані педагогічні твори. Державне учбово-педагогічне видавництво «Радянська школа». Київ. 1950. – Т. 1. – 534 с.
7. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. [Електронний ресурс] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text>
8. Стратегія національно-патріотичного виховання до 2025 р. [Електронний ресурс] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/673-2021-п#Text>
9. Шинкарук, В.І. (2002). Філософський енциклопедичний словник. НАН України, Ін-т філософії імені Г.С. Сковороди. Київ: Абрис. 751 с.

Щербак А.М.,
вихователь-методист
КЗ ДНЗ (ясла-садок) № 294
м. Харків, Харківська область, Україна

ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРУВАННЯ ЗАНЯТТЯ З МЕТОЮ ОПАНУВАННЯ ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ОСНОВАМИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДЛЯ КУЛЬТУРИ ДЕМОКРАТІЇ

За останні два роки в нашій країні відбулися політичні, економічні та соціальні зміни, що пов'язані з повномасштабними військовими діями. Вони не лише різною мірою вплинули на усі галузі суспільного життя, але й докорінно змінили підходи до здійснення навчання підростаючого покоління. Незважаючи на складні соціально-економічні умови, дошкільна галузь постійно розвивається у напрямках підвищення рівня варіативності, інформатизації, глобалізації та пов'язаних з нею гуманізації, демократизації та особистісної орієнтації освіти дітей від народження до 6-7 років.

Ряд українських вчених (В. Луговий, В. Паламарчук, А. Сбруєва, Є. Хриков) у своїй науковій праці наголошують, що саме процес гуманізації освіти є пріоритетним напрямком її модернізації у сучасних умовах. Реалізація цієї освітньої тенденції неможлива без залучення усіх учасників педагогічного процесу до реалізації провідних компетентностей культури демократії: ставлень, вмінь, знань та їхнього критичного розуміння, цінностей. К. Крутій вважає, що гуманізація дошкільної освіти являє собою центральну складову нового педагогічного мислення, що передбачає перегляд, переоцінку всіх компонентів педагогічного процесу у світлі їхньої людинотворчої функції [1, с. 60].

Так, вихователі вносять якісні зміни в організацію освітнього процесу, приділяючи особливу увагу розвитку вільної, креативної, творчої особистості, яка здатна не лише критично мислити, але й самостійно здобувати й ефективно використовувати знання в різних життєвих ситуаціях, виробляти алгоритми власних дій, приймати виважені рішення. Разом з тим, їх взаємодія з дітьми у процесі різних форм навчальної, розвиваючої та виховної діяльності має сприяти формуванню у вихованців навичок ефективної комунікації, набуття ними емоційно-ціннісного досвіду розуміння дорослих та однолітків близького і дальнього оточення, виховання морально-емоційної культури (толерантності, емпатії, терпимості, людяності та інших соціально-схвалювальних рис). Основи усіх перелічених вище якостей особистості поступово формуються та розвиваються у дошкільників під впливом спеціально організованого освітнього процесу, що ґрунтується на партнерській взаємодії між вихователем та дитиною.

На сьогоднішній день не набули широкого розповсюдження такі сучасні форми організації освітнього процесу, що дозволили б інтегрувати завдання щодо опанування дітьми основами компетентностей для культури демократії в роботу закладів дошкільної освіти.

Мета нашої статті – розкрити алгоритм побудови заняття з метою опанування дітьми основами компетентностей для культури демократії.

В. Козак наголошує, що в освітньому процесі провідним має стати спілкування дорослого з вихованцем. Його основною характеристикою має стати оцінка рівня мислення дошкільника, його життєвого досвіду. Від цього залежить і ступінь переконливості педагога, його рефлексивність.

Створити сприятливу, доброзичливу атмосферу педагогічного спілкування вихователя з дитиною дозволяє освітнє коло. Саме такий спосіб організації взаємодії з дошкільниками є найбільш доцільним для налагодження ефективної соціальної взаємодії між педагогом та вихованцями. На думку В. Козак, спілкування в колі «дає змогу...зберегти та посилити енергію спільної творчості, сформуванню повагу до іншої точки зору, думок та висловлювань» [2, с. 37]. Зважаючи на те, що кожне коло спілкування може мати окрему мету, яка залежить від обраної вихователем теми, можна класифікувати їх за даною ознакою на три основні групи:

1. Коло створення емоційного настрою, концентрації уваги, психологічного комфорту. Проводиться, як правило, на початку заняття. Мета такого кола – зацікавити дошкільників майбутньою діяльністю, налаштувати на виконання навчальних, розвиваючих та виховних завдань;

2. Коло розширення інформаційного поля дитини. Використовується в основні частині заняття. Вихователь пропонує дітям розв'язати декілька освітніх ситуацій, пропонуючи дидактичні завдання, розповідає, проводить обговорення, уважно вислуховує відповіді дітей.

За В. Козак, освітня ситуація – форма спільної діяльності вихователя та дітей, що планується і цілеспрямовано організується педагогом з метою вирішення певних освітніх завдань. Призначення освітніх ситуацій полягає в систематизації, поглибленні, узагальненні особистого досвіду дошкільників [2, с. 37-38].

Кожна освітня ситуація передбачає досягнення дошкільниками певного результату, що може бути матеріальним (малюнок, або будь-який інший виріб) і нематеріальним (емоційний досвід; нові знання, вміння та навички; креативні (творчі) ідеї щодо способів розв'язання складних завдань тощо).

Освітні ситуації дозволяють вихователю створити умови для активного самостійного пошуку дітьми шляхів розв'язання освітніх завдань різного ступеню складності, приймаючи невизначеність та неоднозначність ситуації; опанування навичками самостійного пошуку інформації та застосування раніше набутих знань, умінь та навичок у різних ситуаціях; формування основ комунікативної компетентності в умовах партнерського спілкування, що ґрунтується на повазі до думок, ідей, висловлювань інших, виховувати впевненість у собі та власних силах як першу сходинку до усвідомлення, прийняття та вирішення дидактичних задач. У процесі залучення дошкільників до участі в освітніх ситуаціях дорослому необхідно застосовувати наступні прийоми, що сприяють активізації їх розумової діяльності: пояснення, прямі та непрямі вказівки, порівняння, натяк, повторення, нагадування тощо.

Педагог може використовувати у процесі заняття декілька освітніх ситуацій, пропонуючи вихованцям цей вид діяльності як захоплюючу гру, що може включати в себе різні види взаємодії (комунікативну, емоційно-ціннісну, рухову, інтелектуальну, креативну (творчу) тощо).

Вихователю необхідно повсякчас здійснювати психолого-педагогічну підтримку дошкільників, застосовуючи слова підтримки, а також прийом «емоційного прогладжування».

3. Рефлексивне коло. Застосовується наприкінці заняття з метою підбиття підсумків, узагальнення набутих знань, вмій та навичок, проведення аналізу та оцінки отриманих результатів, емоцій, що їх переживав дошкільник.

Пропонуємо розглянути використання різних видів кіл та освітніх ситуацій на прикладі алгоритму-схеми проведення сюжетного заняття за мотивами української народної казки «Вовк та семеро козенят».

Вікова група	Рекомендовано для дітей старшого дошкільного віку
Програма; вид активності (діяльності) тема	Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років/наук. кер. проєкту В.О. Огнев'юк. Київ. ун-т імені Б. Грінченка, 2020. 440 с. Організація життєдіяльності дитини. Екопростір розвитку дитини. Соціальний світ: хто поряд зі мною. Сюжетне заняття за мотивами української народної казки "Вовк та семеро козенят".
Програмовий зміст	- вправляти в умінні спостерігати за емоційним станом однолітків та дорослих близького оточення, помічати прояви негативних емоцій (розгубленість, смуток, переляк), надавати емоційну підтримку; - продовжувати вчити дітей розуміти зв'язок між дотриманням правил та особистою безпекою під час перебування вдома за відсутності дорослого; - формувати уявлення про важливість критичного аналізу інтонації, тембру, висоти голосу, змісту повідомлення, а також регулювання власної поведінки в залежності від інформації, яку сприймає дитина; - розвивати навички ведення діалогу, добираючи відповідний стиль спілкування для різних ігрових ситуацій та можливості критично осмислювати різні комунікативні домовленості, що застосовуються у принаймні одній з інших соціальних груп чи культур; - оптимізувати роботу щодо опанування дітьми уміннями описувати свою мотивацію, а також усвідомлювати та осмислювати свої емоції та почуття, розуміти їх вплив на власну поведінку.
Тривалість	25-30 хв.
Громадянська компетентність	Знання та їхнє критичне розуміння: - знання самого себе та критична самооцінка; - знання та критичне розуміння мови й особливостей спілкування; - знання та критичне розуміння світу: прав людини.
Дескриптор(характеристики) компе-	- знання самого себе та критична самооцінка (може описати свою мотивацію, може описати, як його / особисті характеристики впливають на поведінку в різноманітних ситуаціях; може критично осмислювати, як його / її думки та емоції впливають на поведінку;

<p>тентності для культури демократії</p>	<p>може критично осмислювати свої емоції та почуття у найрізноманітніших ситуаціях;</p> <ul style="list-style-type: none"> - знання та критичне розуміння мови й особливостей спілкування (може пояснити, як тон голосу, візуальний контакт та мова тіла допомагає під час спілкування; може описати соціальний вплив та наслідки різних стилів комунікації та інших; здатен / на критично осмислити, як різні стилі комунікації можуть призвести до припинення спілкування; може критично осмислювати, як власні уявлення, упередження, сприйняття, переконання та судження залежить від конкретного мовлення, яким спілкується людина; може критично осмислювати різні комунікативні домовленості, що застосовуються у принаймні одній з інших соціальних груп чи культур); - знання та критичне розуміння світу: прав людини, (може пояснити, чому кожна людина несе відповідальність за дотриманням прав; може критично осмислити взаємозв'язки між правами людини, миром, демократією, безпекою у глобалізованому світі; може пояснити значення базових правових понять, зокрема справедливості, рівності, необхідності дотримання законів і нормативних актів та верховенства права).
<p>Покро- ковий алгоритм проведення активності/ діяльності</p>	<p>Програмовий зміст:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вправляти в умінні спостерігати за емоційним станом однолітків та дорослих близького оточення, помічати прояви негативних емоцій (розгубленість, смуток, переляк), надавати емоційну підтримку; - продовжувати вчити дітей розуміти зв'язок між дотриманням правил та особистою безпекою під час перебування вдома за відсутності дорослого; - формувати уявлення про важливість критичного аналізу інтонації, тембру, висоти голосу, змісту повідомлення, а також регулювання власної поведінки в залежності від інформації, яку сприймає дитина; - розвивати навички ведення діалогу, добираючи відповідний стиль спілкування для різних ігрових ситуацій та можливості критично осмислювати різні комунікативні домовленості, що застосовуються у принаймні одній з інших соціальних груп чи культур; - оптимізувати роботу щодо опанування дітьми уміннями описувати свою мотивацію, а також усвідомлювати та осмислювати свої емоції та почуття, розуміти їх вплив на власну поведінку. <p>Крок перший. Казкове коло (коло створення емоційного настрою). Діти зручно розташовуються на килимку. Чути звук казкової мелодії. Вихователь: Діти, сідайте зручніше. Покажіть за допомогою жестів, який у вас сьогодні настрій. Чому? Настав час казкових пригод з Чарівною Книгою.</p> <p>Крок другий. (Коло створення концентрації уваги, психологічного комфорту).</p>

Вихователь розкриває велику, гарно оздоблену книгу казок. З неї випадає відбиток вовчої лапи на аркуші паперу. На цьому ж аркуші паперу сліди козиних копит.

Вихователь: Як ви гадаєте, кому належить цей великий відбиток на аркуші паперу, а маленькі відбитки? У якій казці живуть вовк та козенята? Чи хочете ви завітати до них та дізнатись про те, що відбувалось у казці?

- Як ви гадаєте, що нам знадобиться, коли ми будемо подорожувати цією казкою?

- Що ви знаєте про головних героїв казки? Який зазвичай у казках Вовк? Як він себе поводить? Чи можна йому довіряти? Якщо ми зустрінемося у казці з Вовком, чи безпечно грати з ним? розмовляти? Які мама-коза та козенята? Чи можуть вони стати для вас справжніми друзями?

- Чи всі готові до пригод? Подивіться уважно один на одного. Чого ви очікуєте від нашої казкової подорожі? А тепер візьміть один одного за руки та скажіть разом чарівні слова:

Ми - команда,

Ми все зможемо.

Ми всі труднощі разом переможемо.

Усі готові? Тоді рушаймо.

Крок третій.

Коло розширення інформаційного поля дитини

Вихователь: Ось ми й опинились у казці. Розгляд ілюстрації, що проектується на загальному екрані.

- Чим зайняті Козенята? Який у них настрій? Як ви гадаєте, чи цікава у них гра? Чи хотіли б ви пограти разом з козенятами? Які ігри ми знаємо, щоб пограти з ними? Чи бажаєте ви стати такими, як ці козенята з казки, перетворитись на них?

Вихователь одягає чарівний ковпак, перетворює дітей на козенят.

Вихователь пояснює дітям правила проведення першої ігрової ситуації:

Освітня ситуація 1:

- Мама-Коза піде зараз у справах. Коли вона повернеться, то заспіває пісеньку, що допоможе вам її пізнати. Двері можна відчиняти лише тоді, коли ви впевнені, що повернулась саме Мама-Коза і це безпечно.

Пісенька Мами-Кози:

Мої дітоньки, мої квітоньки.

Ваша мати прийшла,

Подарунки принесла.

Ви такі гарненькі,

Козенятонька маленькі....

- Послухайте її голос. Як він звучить. Піднесіть ручки до свого серденька. Як воно стукає, коли чуєте голос Мами-Кози? Як стукає серденько кожного з вас, коли ви чуєте голос своєї матусі, найкращого товариша?

Діти запирають двері, коли Мама-Коза виходить, та починають гру, яку самі обрали.

Освітня ситуація 2:

Стукіт у двері (спокійний, тихий). Як ви гадаєте, хто повернувся? Звучить пісенька Мама-Кози. Який у неї голос? Як саме ви впізнали його? Чому він не схожий на голоси інших? Чи можна відкривати двері? Це безпечно?

Діти відкривають двері, входить Мама-Коза. Вона хвалить усіх за те, що були уважні. Нагадує, що їй знову слід піти у справах і виходить. Діти зачиняють двері, коли Мама-Коза виходить. Діти-козенята граються. Стукіт у двері (гучний, нетерплячий). Як ви гадаєте, хто повернувся? Звучить пісенька Мама-Кози, яку співає Вовк. Який цей голос? Чому ви не впізнали його? Чому він не схожий на голос Мама-Кози? Чи можна відкривати двері? Це безпечно? Доторкніться до свого серденька. Як воно стукотить? Що ви зараз відчуваєте? Чи злякався хто-небудь з вас? Ставаймо в коло, візьміться за руки і промовляємо чарівні слова підтримки:

Ми - команда...

- Хто це до нас прийшов? Що ми скажемо Вовкові? Чи можна відкрити його двері? Чому? Як поводиться Вовк?

Освітня ситуація 3:

Діти-козенята граються. Стукіт у двері (спокійний). Як ви гадаєте, хто повернувся? Звучить пісенька Мама-Кози, яку співає Вовк лагідним голосом.

Пісенька Вовка:

Мої дітоньки, мої квітоньки.

Ваша мати прийшла,

Подарунки принесла.

Ви такі самчненькі,

Я заберу вас, маленькі....

Який цей голос? Чи впізнали ви цей голос? Чи схожий цей голос на голос Мама-Кози? Чи можна відкривати двері? Це безпечно?

Доторкніться до свого серденька. Як воно стукотить? Хто це до нас прийшов? Що ми скажемо Вовкові?

Вовк з-за дверей: Відчиніть. Я лише хочу друзів мати, хочу з вами грати.

Вихователь: Чи можна довіряти Вовкові? Чи може він бути справжнім другом? Чи можна відкрити йому двері без Мама-Кози?

Освітня ситуація 4:

У віконце заглядає Мама-Коза. Діти відчиняють їй двері. Вона дякує, що були пильні.

Освітня ситуація 5:

Знов стукіт у двері. На порозі стоїть Вовк. Він просить вибачення та пропонує разом подивитись мультфільм «Вовк та семеро козенят на новий лад».

Проводиться обговорення мультфільму, який щойно переглянули.

Крок четвертий.

Рефлексивне коло

	Вихователь: Вам сподобалась наша подорож? Про що ви дізнались, побувавши в гостях у Козенят та Мами-Кози? Чи траплялись з вами такі ситуації? Що ви робили? Як слід безпечно поводитись, коли дорослого поруч немає?
Література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дитина: Оствітня програма для дітей від двох до семи років/наук. кер. проєку В.О. Огнев'юк. Київ. ун-т імені Б. Грінченка, 2020. 440 с. 2. Добрі поради на щодень: навчт-метод. комплект іл.-розвивал. матеріалу з морального виховання дітей ст. дошк.віку: 8 сюжетних картин "Віночок чеснот для дитини" та метод. рек. / Любов Лохвицька, Оксана Михайленко. - Київ: Генеза, 2019. 8 картин + метод. рек. (136 с.) 3. Рамка компетентностей для культури демократії том 1, том 2 4. Українська народна казка "Вовк та семеро козенят"

Отже, можна зробити висновок про те, що спілкування в колі та освітні ситуації дозволяють ефективно реалізовувати провідні цінності культури демократії в системі дошкільної освіти. Ці сучасні форми організації освітнього процесу вже містять елементи мотивації дошкільників та дозволяють підтримувати їх інтерес до виконання навчальних завдань різного ступеню складності без використання додаткових методів та прийомів, а також заохочують дітей співпрацювати, дотримуючись загальноприйнятих способів комунікації, виявляти ініціативу, самостійність, впевненість.

Проведене дослідження не вичерпує порушеної проблеми. Перспективними напрямками проведення роботи з цього питання є здійснення вихователями самоосвіти з метою формування професійно-особистісних якостей, без яких неможливо реалізувати демократичні цінності та принципи педагогіки партнерства: демократичності, рефлексивності, відкритості та педагогічної емпатії й толерантності.

Література

1. Дошкільна освіта: словник-довідник: понад 1000 термінів, понять та назв / упор. К.Л. Крутій, О.О. Фунтікова. Запоріжжя: ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2010. («Словники»).

2. Методичні рекомендації до Програми виховання і навчання дітей від двох до семи років «Дитина» / наук. кер. проєкту: В.О. Огнев'юк; наук. ред. Н.В. Кудикіна, В.У. Кузьменко; авт. кол. Е.В. Белкіна, Н.І. Богданець-Білокаленко, О.Л. Богініч, З.Н. Борисова, М.С. Вашуленко [та ін.] / Мін. осв. і наук., мол. та спорту України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ. ун-т імені Б. Грінченка. Київ: Київ. ун-т імені Б. Грінченка, 2012.

3. Приходько В.М. Парадигми моніторингу якості освіти і педагогічного процесу (у запитаннях та відповідях) / В.М. Приходько. Харків: Вид. група «Основа», 2010. (Бібліотека журналу «Управління школою»; Вип. 3 (87)).

Клипо О.С.,
вчитель логопед
КЗДО КТ № 194

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

ЛОГОПЕДИЧНА РИТМІКА, ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ КІНЕЗІОТЕРАПІЇ, ЯКА НАПРАВЛЕНА НА ПОДОЛАННЯ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ У ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Логопедична ритміка – це одна із форм кінезіотерапії, яка направлена на подолання мовленнєвих порушень шляхом розвитку, виховання та корекції рухової сфери в поєднанні зі словом та музикою і сприяє соціалізації дітей з ООП. Це система фізичних вправ, яка побудована на зв'язку рухів, слів та музики. Вона сприяє вихованню пізнавальної, вольової та емоційної сфер особистості, гармонійному фізичному та художньому розвитку дітей, розвитку музичного слуху, уваги та сприйняття, комплексних видів пам'яті, виразності рухів, формує емоційну чуйність та музично-ритмічне чуття, навчає рухами виражати характер і темп музичного твору.

Якщо у дитини спостерігаються серйозні відхилення в психофізичній сфері, то логопедичну ритміку використовують в лікувальних та корекційних цілях, яка виступає тут як частина кінезіотерапії – «терапія рухом», і яка укріплює кістково-м'язовий апарат, змінює загальну реактивність організму, руйнує патологічні динамічні стереотипи, формує нові, які забезпечують необхідну адаптацію; сприяє формуванню рухових кінестезій, просторово часових уявлень. Опосередковано дана система роботи має велике значення для розвитку темпу та ритму мовленнєвого дихання, розвитку орального кінестетичного праксису, укріплення мимічної мускулатури, формування фонематичної системи, розвитку темпо-ритмічних, риміко-інтонаційних та мелодіко-інтонаційних характеристик мови, вміння поєднувати рух і мовлення, тобто підпорядковувати їх єдиному ритму. Зокрема, вже доведена ефективність логопедичної ритміки при роботі з дітьми з мовленнєвою, руховою та інтелектуальною патологією, з порушеннями слуху. В корекційній роботі здійснюється опора на зв'язки між мовно-руховим, загально-руховим, мовно-слуховим, зоровим аналізаторами. Нормалізація темпу та ритму загальних рухів сприяє чіткості та точності мовленнєвих рухів, вмінню швидко сприймати та утворювати різні ритмічні структури, допомагає вірно оформити мову.

Проте сучасні дослідження показують, що використовувати логопедичну ритміку в оздоровчих, навчальних (пізнавальних), виховних, корекційних цілях необхідно і в садках загального типу. Статистика свідчить, що практично в кожній групі біля 60-65% дітей потребують систематичної та послідовної роботи з формування чуття ритму, установленні рівноваги в діяльності нервової системи дитини: заспокоїти

дуже збуджених дітей та розгальмувати загальмованих дітей, урегулювати невірні та зайві рухи.

Використання логопедичної ритміки в процесі нейропсихологічної корекції дітей дошкільного віку показує, що вона органічно пов'язана з роботою по:

- оптимізації м'язевого тону та навчання релаксації;
- розвитку цілісного образу тіла;
- розвитку чуття ритму;
- формуванню просторових уявлень;
- формуванню взаємодій між півкулями головного мозку;
- розвитку психічних процесів (уваги, сприйняття, пам'яті, мислення, уяви).

Колективність в проведенні занять з логопедичної ритміки сприяє формуванню наслідувальних дій, появи орієнтування на загальний ритм рухів, виконанню дій за зразком та моделюванню дій за аналогією. Крім того, це сприяє підвищенню рівня самооцінки дітей, довільної регуляції поведінки та розвитку міжособистісних відносин. В основі занять з логопедичної ритміки лежить сприймання та відтворення структур ритму різної модальності.

Традиційне заняття з ритміки включає 5 основних розділів:

1. Вправи на орієнтування у просторі (які є організуючим початком заняття; вправи направлені на організованість під час проведення занять, наприклад: шикуватися в колону, швидко знаходити своє місце, зберігати правильну дистанцію та ін.);

2. Ритміко-гімнастичні вправи (сприяють розвитку м'язів шиї, плечового поясу, тулуба, ніг, узгодженню рухів рук з рухами ніг, голови, тулуба та ін.);

3. Вправи з дитячими музичними інструментами (включають в себе організацію оркестру, при цьому спеціально розучувати музичні твори з оркестром не рекомендується);

4. Ігри під музику (направлені на те, щоб навчити дітей змінювати рухи одночасно зі зміною музики);

5. Навчання дітей танцям (прищеплення навичок чіткого та виразного виконання основних рухів та елементів танцю);

Творчі завдання дозволяють кожній дитині реалізувати свої індивідуальні рухові, ритмічні, театральні та інші здібності, сприяють виробленню впевненості в собі та підвищенню самооцінки.

Логопедична ритміка же припускає дещо інші критерії до проведення занять.

На першому етапі роботи з логопедичної ритміки дітей навчають навичкам довільної регуляції м'язевого тону та правильного дихання.

При цьому робота над ритмом дихання (поглибленням вдиху та збільшенням довготи видиху) відбувається спочатку завдяки використанню прийому нарощування складів, слів, а потім – завдяки сполученню ритму

дихання із загальними рухами та промовлянням звуків, складів, слів та словосполучень. Так, наприклад, після навчання правильному мовленнєвому диханню, дитину навчають фонаційному диханню.

На другому етапі роботи за допомогою логопедичної ритміки виконуються завдання з орієнтування в схемі свого тіла та розвитку почуття ритму у дітей.

Із ритмічних рухах використовуються такі, як притупування, стрибки, відбиття ритмів ногами, плескання руками або однією рукою по предмету. Спочатку вводяться ритми без наголосу. Потім вводяться ритми з вираженим наголосом.

При роботі над ритмізованими текстами та віршами послідовність роботи може бути такою:

- прослуховування ритму вірша;
- відбиття його долонями;
- прослуховування тексту у супроводі промовляння;
- промовляння тексту вірша з рухами;
- промовляння вірша без рухів.

В процесі роботи над віршованими текстами особлива увага надається формуванню орієнтації дітей в схемі свого тіла та в оточуючому просторі.

Для цього на третьому етапі багато вивчених рухів та віршованих текстів виконують із закритими очима, щоб звернути увагу дітей на слухові, тактильні та рухові відчуття.

Поряд із формуванням уявлень про частини тіла, про праве та ліве, верхнє та нижнє, у дітей завдяки ритміці виникає диференціація відчуття від роботи мовно-рухового апарату в верхньому, нижньому та середньому регістрі.

На четвертій стадії формується динамічна організація рухового акту, одночасна та реципркна сенсомоторна взаємодія. Динамічна організація рухового акту пов'язана з переходом від одиничних рухових актів до серії однотипних рухів, які складають єдину „кінетичну мелодію”.

Корекційний педагог, який проводить заняття з логопедичної ритміки, повинен добре рухатись під музику та без неї; виконувати вправи в заданому темпі та ритмі; мати приємний тембр голосу, уміти змінювати силу та висоту голосу; передавати свої почуття голосом та мімікою; вміти налагоджувати позитивний емоційний контакт з дітьми.

Я ж у своїй роботі завжди ставлю перед собою завдання пошуку найбільш ефективних методів та способів збереження і зміцнення фізичного та емоційного здоров'я дітей з ООП та успішного оволодіння ними мовленнєвими навичками; не обмежуюсь рамками і використовую етапи та елементи як традиційного, так і нетрадиційного заняття з ритміки, при проведенні яких необхідно створювати психолого-педагогічні умови:

- створення сприятливої психологічної атмосфери для проведення занять;
- постійне звертання уваги дітей;

- пробудження у дітей інтересу до виконання вправ.

Між мовленнєвою функцією та загальною руховою системою організму спостерігається тісний функціональний зв'язок. Саме тому помірні фізичні навантаження під час занять логопедичною гімнастикою та ритмікою ефективно впливають на лабільність нервової системи, оздоровлюють її емоційну і вольову сферу, нормалізують моторику. Логопедична ритміка справляє значний психотерапевтичний ефект на особистість дитини з ООП, сприяє розвитку її позитивних сторін і нівелюванню негативних, корекції довільної поведінки.

Таким чином, слід зазначити, що логопедична ритміка органічно вплітається в навчально-виховний процес, створює оптимальні умови для всебічного розвитку і самовираження дитини з особливими освітніми потребами, дає можливість ефективно організовувати корекційну роботу. Тільки в такому балансі можна досягти найвищого результату від усієї проведеної роботи в навчально-виховному процесі.

Література

1. Любимова В. Кінезіологія, або природна мудрість тіла. — СПб.: Невський проспект, 2005.
2. Уманська Н.М. Психотерапія в логопедичній практиці: Методичні рекомендації. — К.: РУМК, 1992
3. Діти з особливими освітніми потребами в ЗОНЗ./ Дитина з особливими потребами. № 1 (1), січень 2015, с.6-7
4. Деннісон П., Деннісон Г. Програма Гімнастика розуму / пер. С.М. Масгутовой. — М., 1997.
5. Забара О.В. З історії виникнення логопедичної ритміки. / О.В. Забара // Логопед. — 2012. — №10. — С. 8–15.
6. Скідан Я.А./Ігрові технології розвитку мовлення дошкільнят/упор/ Х.: Вид.група "Ранок" 2009.
7. Картушина М.Ю. Логоритмічні заняття в дитячому садку: метод. посібник / М.Ю. Картушина. — М.: ТЦ Сфера, 2005. — 186 с.
8. Лопухіна І. С. Мовлення. Ритм. Рух. / І.С. Лопухіна. — СПб.: Дельта, 2003. — 150 с.
9. Найдич В.М. Використання логоритмічних прийомів у корекційній роботі. / В.М. Найдич, Л. І. Конюк // Логопед. — 2014. — №3. — С. 28–30.
10. Сиротюк А.Л. Корекція розвитку інтелекту у дошкільнят. — М.: ТЦ Сфера, 2001.

Відомості про авторів

Акімова Ілона В'ячеславівна, вихователь, КЗДО КТ (ясла-садок) № 56 «Усмішка», Нікополь, Дніпропетровська область, Україна

Баклакова Марина Олександрівна, інструктор з фізкультури, КЗ Височанський ЗДО (ясла-садок) КТ, смт Високий, Харківська область, Україна

Балдич Ольга Миколаївна, директор, ЗДО "Зірочка", Обухів, Київська область, Україна

Баран Юлія Михайлівна, вихователь, Тернопільський заклад дошкільної освіти № 30, Тернопіль, Тернопільська область, Україна

Бей Інна Євгеніївна, вихователь, ЗДО № 24 "Барвінок", Хмельницький, Хмельницька область, Україна

Бірюкова Наталія Миколаївна, вчитель-логопед, ЗДО КТ (ясла-садок) № 19 "Світлячок", Сміла, Черкаська область, Україна

Брижань Наталія Григорівна, вихователь, КЗ Полтавський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 13 "Сонечко", Полтава, Полтавська область, Україна

Буравченко Елла Юріївна, вихователь, КЗДО (ясла-садок) КТ № 272, Дніпро, Дніпропетровська область, Україна

Бурік Лора Олександрівна, вихователь, КЗДО (ясла-садок) КТ № 6, Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Буть Марія Анатоліївна, вихователь, КЗДО (ясла-садок) КТ № 6, Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Волинкіна Наталя Михайлівна, вихователь, КЗ Покотилівський заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу, с. Покотилівка, Харківська область, Україна

Волобоєва Тетяна Валентинівна, вчитель-дефектолог, ЗДО № 122 «Журавлик», Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Вороніна Валентина Анатоліївна, вчитель-логопед, КЗДО КТ (ясла-садок) № 67, Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Гарбуз Тамара Михайлівна, вихователь, КЗДО (ясла-садок) комбінованого типу № 272, Дніпро, Дніпропетровська область, Україна

Говоруха Віта Іванівна, вихователь, Сумський заклад дошкільної освіти № 8 "Космічний", Суми, Сумська область, Україна

Голуб Діна Юрійвна, вихователь, Криворізька гімназія № 18 Криворізької міської ради, Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Гусєва Ніна Олександрівна, вчитель-логопед, Сумський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 8 "Космічний", Суми, Сумська область, Україна

Дворовенко Світлана Василівна, вихователь, КЗ ДНЗ КТ (ясла-садок) № 67, Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Денисенко Ольга Антонівна, вихователь, КЗДО (ясла-садок) комбінованого типу № 272, Дніпро, Дніпропетровська область, Україна

Донченко Олена Володимирівна, вихователь, КЗДО КТ (ясла-садок) № 56 "Усмішка", Нікополь, Дніпропетровська область, Україна

Жукова Юлія Павлівна, вихователь, КЗ Полтавський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 13 "Сонечко", Полтава, Полтавська область, Україна

Іванько Тетяна Ігорівна, вихователь, ЗДО № 30, Тернопіль, Тернопільська область, Україна

Клипо Олена Сергіївна, вчитель логопед, КЗДО КТ № 194, Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Колосова Юлія Володимирівна, вихователь, ДНЗ КТ № 27, Прилуки, Чернігівська область, Україна

Комаровська Оксана Василівна, вихователь, КЗДО "Калинка", Першотравенськ, Дніпропетровська область, Україна

Коренєва Марія Миколаївна, вихователь, ЗДО № 4 "Вогник", Нетішин, Хмельницька область, Україна

Косенко Алла Володимирівна, вчитель-логопед, КЗДО КТ (ясла-садок) № 67, Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Кривошеєва Світлана Сергіївна, вихователь, Сумський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 29 "Росинка", Суми, Сумська область, Україна

Кузьмич Таїсія Володимирівна, практичний психолог, Гуто-Боровенський заклад дошкільної освіти (ясла-садок) "Сонечко", с. Гута-Боровенська, Волинська область, Україна

Курган Ольга Олексіївна, вчитель-логопед, КЗ Покотилівський ЗДО КТ (ясла-садок), смт Високий, Харківська область, Україна

Кучеренко Оксана Іванівна, соціальний педагог, КЗ «Вишневий ЗДО (ЦРД) «Росинка», Вишневе, Київська область, Україна

Лавренюк Світлана Миколаївна, вихователь, ЗДО № 7 "Оленка", Нетішин, Хмельницька область, Україна

Легарєва Олена Леонтіївна, вихователь-методист, Сумська початкова школа № 11, Суми, Сумська область, Україна

Лонська Людмила Антонівна, вихователь, ЗДО № 16 "Веселка" компенсуючого типу, Звягель, Житомирська область, Україна

Маліновська Тетяна Василівна, вихователь, центр розвитку дитини "Сонечко", Малин, Житомирська область, Україна

Малярєнко Людмила Сергіївна, вчитель-логопед, ДНЗ № 19 "Світлячок" (ясла-садок комбінованого типу), Сміла, Черкаська область, Україна

Матвєєва Олена Олександрівна, вихователь, Хмельницький заклад дошкільної освіти № 24 "Барвінок", Хмельницький, Хмельницька область, Україна

Махарінська Анастасія Анатоліївна, практичний психолог, КЗДО КТ (ясла-садок) № 6, Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Мацко Наталія Олексіївна, вихователь, ДНЗ № 501, Київ, Київська область, Україна

Мігаль Віра Юріївна, вихователь, ЗДО № 2 «Казка», Нетішин, Хмельницька область, Україна

Мороз Олена Федорівна, вихователь, Гуто-Боровенський заклад дошкільної освіти "Сонечко", с. Гута-Боровенська, Волинська область, Україна

Нікітенко Олена Вікторівна, вихователь, Сумський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 8 "Космічий", Суми, Сумська область, Україна

Озерна Наталія Володимирівна, вихователь, КЗ Полтавський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 13 "Сонечко", Полтава, Полтавська область, Україна

Панкова Марина Сергіївна, вчитель-логопед, КЗДО КТ (ясла - садок) № 122, Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Пастушенко Алла Дмитрівна, вихователь, Уманська початкова школа № 3, Умань, Черкаська область, Україна

Перехожук Ольга Вікторівна, вихователь, ЗДО № 14, Коростень, Житомирська область, Україна

Періг Наталія Миколаївна, вихователь-методист, КЗДО КТ (ясла-садок) № 56 "Усмішка", Нікополь, Дніпропетровська область, Україна

Підкаура Альона Іванівна, вихователь, ЗДО № 16 "Веселка" компенсуючого типу, Звягель, Житомирська область, Україна

Побережна Людмила Леонідівна, практичний психолог, ЗДО № 6 "Веселка", Нетішин, Хмельницька область, Україна

Пономаренко Олеся Віталіївна, вихователь, ЗДО № 7 "Соняшник", Бердичів, Житомирська область, Україна

Притуленко Наталія Сергіївна, вихователь-методист, ЗДО № 14, Коростень, Житомирська область, Україна

Пронів Наталія Іванівна, вихователь, Тернопільський заклад дошкільної освіти № 30 "Вишенька", Тернопіль, Тернопільська область, Україна

Пшеничняк Олександра Володимирівна, вихователь, Тернопільська початкова школа № 2, Тернопіль, Тернопільська область, Україна

Радовська Ніна Іванівна, вихователь, ЗДО (ясла-садок) № 21 "Волошка", Суми, Сумська область, Україна

Роїк Олена Володимирівна, вихователь, ЗДО № 4 "Вогник", Нетішин, Хмельницька область, Україна

Сищик Світлана Василівна, вихователь, ЗДО (ясла-садок) комбінованого типу "Берізка", смт Слобожанське, Дніпропетровська область, Україна

Сімчук Наталія Володимирівна, вихователь, ЗДО № 7 "Оленка", Нетішин, Хмельницька область, Україна

Скакун Тетяна Юріївна, вихователь, КЗ Височанський ЗДО, Мерефа, Харківська область, Україна

Скоп Альона Семенівна, асистент вихователя, КЗДО № 56 "Усмішка", Нікополь, Дніпропетровська область, Україна

Степаненко Марина Анатоліївна, керівник музичний, ЗДО КТ "Веснянка" для дітей віком від 1 до 6 (7) років, Гадяч, Полтавська область, Україна

Стрижак Наталія Михайлівна, вихователь, Сумський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 29 «Росинка», Суми, Сумська область, Україна

Суховецька Олена Михайлівна, вихователь, КЗДО (ясла-садок) № 62, Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Ткачова Тетяна Валентинівна, музичний керівник, ЗДО (ясла-садок) № 9 "Світлячок", Суми, Сумська область, Україна

Толстик Анна Сергіївна, вихователь, ЗДО (ясла-садок) комбінованого типу "Дивосвіт", смт Слобожанське, Дніпропетровська область, Україна

Топчій Світлана Миколаївна, вихователь, Великобубнівський ЗДО (центр розвитку дитини) "Берізка", с. Великі Бубни, Сумська область, Україна

Трохимчук Марина Сергіївна, вихователь-методист, КЗ Вишневий ЗДО (ЦРД) "Росинка", Вишневе, Київська область, Україна

Циба Ганна Вікторівна, вихователь, ЗДО № 8 "Космічний", Суми, Сумська область, Україна

Циба Юлія Володимирівна, вихователь, ЗДО (ясла-садок) № 150 "Маяк", Запоріжжя, Запорізька область, Україна

Чигрин Галина Іванівна, вихователь, ЗДО КТ № 10 "Росинка", Чорноморськ, Одеська область, Україна

Чистосердова Анжела Анатоліївна, музичний керівник, КЗДО КТ № 194, Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Щавленко Світлана Євгенівна, вихователь-методист, КЗДО (ясла-садок) КТ № 303, Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Щербак Алеся Миколаївна, вихователь-методист, КЗ ДНЗ (ясла-садок) № 294, Харків, Харківська область, Україна

Юрченко Тетяна Валентинівна, вчитель-дефектолог, КЗ ДНЗ КТ (ясла-садок) № 67, Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції

**Дошкільна педагогіка: від традицій до
інновацій
28 листопада 2023 р.**

Видавник: Центр прогресивної освіти «Генезум»
Електронна пошта: mail@genezum.org
сайт: genezum.org
tel: +38 (096) 277 14 16

Підписано до друку 25.11.2023 р. Здано до друку 26.11.2023 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Цифровий друк. Ум. друк. арк. 7,91.
Тираж 100 прим.